

નિવે

શ્રી અધ્યાત્મજ્ઞાન પ્ર. મંડળ ત
રસરિ ગ્રંથમાળાના ગ્રંથાંદ ૧૦૧ ત
પંપાસુઓના હસ્તક્રમણમાં મુકતાં આ

શ્રીમદ્ બુદ્ધિસાગરજીસરિ મન
ગ્રંથીયુક્ત. સરળ પણુ ભાવવાહી
રસપૂર્ણ ક્ષાપલી કવચથી આલેખાય
રીતે પરિચિત છે. ભગ્નમંગ્રહના
જે મહાત્મ રસસાગર રેલ્યો છે તે આ
ભક્તિરસમાં તક્લીન કરી મુકે છે.

આવાં ઉત્તમ કોટિનાં કવ્યાનુયોગન
ના પ્રદેશમાં દોરી ગય છે. આ ભગ્નને
મદ્ આનંદધનજી, શ્રી ચિદાનંદજી તથા
જ્ઞાન વૈરાગ્ય ગર્ભિત ઉપદેશક પણુ રા
જેઓ મુદ્ મહારાજને આ ભગ્નો ભવ
જ્ઞાનસાગરમાં ડૂબ્યા હોય તેની મરત
દો તેઓ અતુલ્ય ભગ્ન ગાવામાં કે
તેનો તેને અતુલ્ય થાય છે. આ ભગ્ને
પણુ જીતેતરોતો મોટો ભાગ પણુ તે
મોટુજી નહિ પણુ આજ ગ્રંથની ત્રણ
અક્ષર અગાઉ ખપી ગય છે અને
જ્ઞાનનાં મુંડી કોટિનાં ભગ્નોનો ના
કેટલો કરી તેની બે ભગ્ન પ્રતો કોટિનાં
જ્ઞાને જ્ઞાન ભક્તિના ઉપાસકમાં તેની
અગ્રીમ પ્રથમ કરવા કરજ પડી છે.

શ્રી અધ્યાત્મગાન પ્ર. મંડળ તરફથી પ્રસિદ્ધ થતી. શ્રીમદ્ બુદ્ધિસાગરચરિત્ર ગ્રંથમાળાના ગ્રંથાંક ૧૦૧ તરીકે આ ગ્રંથ પ્રકટ કરી જ્ઞાનરસ પિપાસુઓના હસ્તકમળમાં મુકતાં અમને ધણોજ આનંદ થાય છે.

શ્રીમદ્ બુદ્ધિસાગરચરિત્ર મહારાજની અધ્યાત્મગાનપરિપૂર્ણ, સ્વાદવાદ રૂપીયુક્ત. સરળ પણ ભાવવાદી અને અર્થભાવ ગાંભિર્યાદિ ગુણયુક્ત રસપૂર્ણ કસાયલી કલ્પમયી આવેખાવકાં ભજનોથી ગુર્જર આલમ સારી રીતે પરિચિત છે. ભજનસંગ્રહના અગીઆર ભાગોમાં તત્ત્વજ્ઞાન, આદિ જે મહાન્ રસસાગર રેલ્યો છે તે અપૂર્વ છે. આ ભજનો, જ્ઞાનસમાજને ભક્તિરસમાં તત્ત્વીન કરી મુકે છે.

આવાં ઉત્તમ કોટિનાં દ્રવ્યાનુયોગનાં અધ્યાત્મભજનો વાંચકને કોઇ નવીન જ પ્રદેશમાં દોરી જાય છે. આ ભજનોથી પૂર્વે થઇ ગયેલા આપણા જ્ઞાનીશ્રી મદ્ આનંદધનજી, શ્રી ચિદાનંદજી તથા શ્રીદેવચંદ્રજી આદિ જ્ઞાની પુરુષોનાં જ્ઞાન વૈરાગ્ય ગર્ભિત ઉપદેશક પણ રસભર્યા ભજનોની યાદ આવે તેવાં છે, જેઓ ગુરુમહારાજને આ ભજનો લલકારતાં, દેહાત્મભાવ વિસરી જનણે જ્ઞાનસાગરમાં ડુબ્યા હોય તેવી મસ્તદશામાં જેવાને ભાગ્યશાળી થયા હશે તેઓ અનુભવ ભજન ગાવામાં કે શ્રવણકરવામાં શું આનંદ આવે છે તેનો તેને અનુભવ થાય છે. આ ભજનો માત્ર જ્ઞાનેજ વાંચે છે એમ નથી પણ જ્ઞાનેતરોનો મોટો ભાગ પણ તેનો લાભ બહુજ પ્રેમ ભક્તિથી લે છે. એટલુંજ નહિ પણ આજ ગ્રંથની ત્રણ આવૃત્તિઓ થઇ તેની ૪૦૦૦ પ્રતો અત્યાર અગાઉ ખપી ગઇ છે અને આ અને બીજા ભાગમાંથી અધ્યાત્મ જ્ઞાનનાં ચુંટી દારૂકાં ભજનોનો સંગ્રહ શ્રી અધ્યાત્મભજનસંગ્રહ નામે પ્રકટ કરી તેની બે દળન. પ્રતો કાઢેલી તે પણ ખપી ગઇ છે અને અત્યારે જ્ઞાન ભક્તિના ઉપાસકોમાં તેની માગણી અતિશય હોવાથી આ ચોથી આવૃત્તિ પ્રકટ કરવા ફરજ પડી છે. એજ તેની ઉપયોગિતા બતાવે છે.

કેટલાક સારા સંસ્કારી જૈનેતરો, અને ગ્રામ્ય લક્ષ્મણનોને જ્યારે આ લજનો એકતારા તથા મંજરા સાથે ગાતા સાંભળીએ છીએ અને ડોલતા જોઈએ છીએ ત્યારે લેખક સૂરિજી પ્રતિ આપણે લક્ષ્મણાવરસ વહેતો ઉછળાઉં છું. આ લક્ષ્મિ અને જ્ઞાન રસથી ભરેલાં પુણ્યોને વિચાર સૂત્રમાં ગુંથી લજન માલિકા બનાવ્યા છતાં તેમાં ઉચ્ચ દ્રાવિની કાવ્યશક્તિ તથા સાહિત્યદષ્ટિએ રસની જમાવટની ઝાંખી થતાં સૂરિજીને લક્ષ્મિ કવિ કહેવાય છે અને ગુર્જર જૈનરસ સાહિત્યમાં અભિવૃદ્ધિ કરનાર આ કાવ્ય ગ્રંથમાંના લજનોનો જ્ઞાન રસાસ્વાદ આપણી ગુર્જર અને જૈન આલમ સારી રીતે લે એ જ મહદીચ્છા.

આ ગ્રંથ છપાવવા ખાતે ગામ પીંડાપા (તા. પાદરા) ની બાઈ વીજેકાર તે શા. નાથાલાલ નારણજીની વિધવાએ રૂ. ૨૦૦) બસો રૂપીઆ વડુ (તા. પાદરા) ના શા. જગનલાલ લક્ષ્મીચંદ હસ્તક તથા ગામ વડુની બાઈ રતન શા. નાથાલાલ નરોત્તમની વીધવા એ રૂ. ૨૦૦) બસો રૂપીઆ કુલ ૪૦૦) ચારસો મદદ તરીકે આપ્યા છે તે માટે મંડળ તેમનો આભાર માને છે. ૐ શાંતિ.

સં. ૧૯૮૧ ચૈત્ર વદિ ૧૧ } શ્રી અધ્યાત્મજ્ઞાન પ્રસારક મંડળ.
પાદરા. } રા. વકીલ. મોહનલાલ હીમચંદ.

(આવૃત્તિ ચોથી.)

ભજનગ્રંથક ભાગ પ્રથમ મનુષ્યોને અનિપ્રિય થઇ પડ્યો છે. અને તેની આજ સુધીની વસ્તુ આવૃત્તિ ખપી ગઇ છે અને શુદ્ધરાત કાઢીવાવાડ વિગેરે દેશોમાંથી તેની માગળી થવાથી અધ્યાત્મજ્ઞાન પ્રસારક મંડળે તેની ચોથી આવૃત્તિ બહાર પાડવાનો વિચાર કર્યો અને વિ. મં. ૧૯૮૧ ની સાક્ષમાં ઉપાવવા આપ્યો તેનાં પ્રુદ્ધ અમેએ બનતી કાળકાળે મુધાયાં છે, છતાં પણ પ્રેસ હાસપ હોય વિગેરેથી અશુદ્ધિ થઇ હોય તો તેને સુધારવા માટે સત્જનોને વિનંતી છે, અશુદ્ધિ શુદ્ધિ પવક આ સાથે આપવામાં આપ્યું છે. જે જે ગ્રામમાં ભજન રચાયાં તેને ગ્રામનાં નામ આપવામાં આપ્યાં છે. વિ. મં. ૧૯૫૭ તથા ૧૯૫૮-૫૯-૬૦-૬૧-૬૨ ની સાક્ષનાં ભજનો જે જે દેશોએ ગયાયાં તે તે રચાનાં નામ પણ સાથે પ્રમોગાપાત ગેડવામાં આવેલાં છે. અને તેથી તે ગ્વાનમાં અમુક ભજન રચ્યું તે જાણવાને માટે અંતિદાસિક ખીના કાપમ રહે તે યોગ્ય છે, આ ગ્રંથમાં અધ્યાત્મજ્ઞાનનાં તત્ત્વજ્ઞાનના પૈરાઅનાં, તથા ઔપદેશિક તથા બોધનાં ભજનો તથા પ્રભુના સ્તવનો છે તેમાંથી જેને જે ગ્રંથકુ કર્યું હોય તે ગ્રંથકુ કર્યા યોગ્ય છે. ભજનોને હાલમાં મેન સામેની રીતે સુઝાયો કહેવામાં આવે છે અને તે સંચામેને દેશોએ બેલવામાં આવે છે. હિન્દુ ધર્મીઓમાં ભજન રજ્જ હદ થએલ છે. જેમાં પણ ભજન રજ્જ સ્વાધ્યાયને દેશોએ વપરાવા સામે છે. શીખ્ડ આનંદધનજ્ઞના વખતમાં પણ ભજન રજ્જ વપરાયો હતો એટલે હવે ભજન અગર સંજ્ઞાવ એવા

શબ્દનો મતભેદ રહ્યો નથી અને સર્વલેક્ષી પણમાંથી સત્યસાર ખેંચી
 શકે છે અને પોતાના આત્માની શુદ્ધિ કરવા તેમાંથી સત્ય ગ્રહણ કરી શકે
 છે. આત્મજ્ઞાન વિના ઉદાર વિચાર આગારો યથા શક્તિ નથી માટે અ-
 ધ્યાત્મજ્ઞાનને સર્વજ્ઞાનમાં પ્રધાનપદ આપવામાં આવ્યું છે. અધ્યાત્મ
 જ્ઞાનનો નિશ્ચયજ્ઞાનમાં સમાવેશ થાય છે. વ્યવહારજ્ઞાન તે નિમિત્ત કારણ
 જ્ઞાન છે અને નિશ્ચયજ્ઞાન તે ઉપાદાન કારણ જ્ઞાન છે. વ્યવહારજ્ઞાન તે
 સાધન છે અને નિશ્ચયજ્ઞાન તે સાધ્ય છે. જોનો, વ્યવહાર નિશ્ચય બન્ને
 જ્ઞાનને સાપેક્ષ દૃષ્ટિએ માને છે, એક પણ નગનું ઉત્થાપન કરતા નથી એમ
 તે વર્તવામાં આવે છે તો તેથી આત્માની ઘણી શુદ્ધિ થાય છે. શુદ્ધ
 અધ્યાત્મજ્ઞાન અને જગ ક્રિયાવાદ એ બેથી આત્મહિત યથા શક્તું નથી,
 માટે આત્મજ્ઞાનની સાથે ધર્મ ક્રિયાની પણ જરૂર છે. બળીને તેને વર્તનમાં
 મૂકવું તે ચારિત્ર છે. બળીને નિર્લેપ રહેવું તેજ અધ્યાત્મજ્ઞાનના લજનો
 વાંચવાનું સાહ્ય છે અને સર્વપ્રકારની શુભાશુભ વૃત્તિઓથી રહિત શુદ્ધ
 શુદ્ધાત્મસ્વરૂપ પ્રાપ્ત કરવા માટે અધ્યાત્મજ્ઞાન અત્યંત ઉપયોગી છે.
 અધ્યાત્મજ્ઞાન સર્વપદાર્થોમાંથી આત્માને મુક્ત નિઃશંગ. નિર્લેપ કરે છે માટે
 દરેક મનુષ્યે અધ્યાત્મજ્ઞાન પ્રાપ્તકરવું જોઈએ. સાપેક્ષ દૃષ્ટિએ અધ્યાત્મજ્ઞાન,
 આત્માની શુદ્ધિ કરે છે. અધ્યાત્મજ્ઞાનની સાથે ચારિત્ર ક્રિયા માર્ગ અત્યંત
 ઉપયોગી છે. તે ધ્યાનમાં રાખીને અમોએ અધ્યાત્મજ્ઞાનનાં લજનો બના-
 વ્યાં છે. નિશ્ચયજ્ઞાનમાં અધ્યાત્મજ્ઞાનની મુખ્યતા બતાવી છે અને વ્યવહાર
 માં વ્યવહારની મુખ્યતા બતાવી છે. કેવળજ્ઞાની વીતરાગ દેવ બન્ને નયને
 સાપેક્ષે સત્ય કહે છે. અને બન્ને નયથી મોક્ષ કહે છે એ આપણે કદી
 ભૂલવું ન જોઈએ, અને આત્માની શુદ્ધિમાં પ્રવર્તવું જોઈએ. અધ્યાત્મજ્ઞાન
 થવાને માટે વૈરાગ્યની ઘણી જરૂર છે, તથા સદ્ગુરુના આલંબનની ઘણી
 જરૂર છે. તેથી વૈરાગ્યનાં લજનો બનાવવામાં આવ્યાં છે. તથા ગુરુનો
 મહિમા જણાવવામાં આવ્યો છે તેમજ મોક્ષમાર્ગમાં સંચરવા માટે પ્રભુની
 સ્તુતિ કરવાની જરૂર છે અને તેથી પરમોપકારક પ્રભુનાંસ્તવનો પણ બના-
 વવામાં આવેલાં છે, સાતનયની અપેક્ષાએ જૈનધર્મનું જ્ઞાન કરવાથી આત્મા
 એકાંત દૃષ્ટિવાળો મિથ્યાજ્ઞાની બની શકતો નથી, અને તે સાતનયોની અપેક્ષા
 એ સમ્યગ્દૃષ્ટિ યાને સ્યાદ્વાદ તત્ત્વનું જ્ઞાન કરે છે તો તે દુનિયામાં
 ચાલતા અનેક ધર્મોમાંથી સાપેક્ષ દૃષ્ટિએ ઘણું સત્ય ગ્રહણ કરી શકે છે
 અને મિથ્યાત્વના ઘણા કદાચ્છોથી મુક્ત થઈ શકે છે. જ્ઞાનીઓનો ઉપદેશ
 પણ લજનો દ્વારા આત્મજ્ઞાનની સમ્યગ્દૃષ્ટિ મનુષ્યોને મોક્ષ પ્રાપ્ત કરાવવાનો

હોય છે. ભજન એ મોટા ભાગે આત્માના ઉદ્ધારો છે અને તેમાં જેવો આત્મા હોય છે તેવું પ્રતિબિંબ હોય છે. આપણે કોઈનું પણ ભજન વાંચીએ છીએ ત્યારે આપણે તેનો આત્મા વાંચીએ છીએ એમ સમજાય છે. ભજનમાંથી સત્ય એવી લેવું તે વાંચકનું કર્તવ્ય છે. ભજનો પણ અનેક પ્રકારનાં હોય છે, અને તેમાં મામાન્ય જ્ઞાનીને પરસ્પર વિરૂદ્ધતા જેવું લાગે છે-પણ સ્વપરચાસ્ત્રના ઝળ ઓપ્યાત્મજ્ઞાની ગુરુઓની મહાદ્દ લેખને વાંચવામાં આવે છે તો સર્વ ભજનોની પરસ્પર અવિરોધિતા ઉપયોગિતા અને વિવિધતા સમજાય છે, અને અધિકાર આદિ દષ્ટિએ એનું મહત્ત્વ સમજાય છે, અને અધિકાર વિદ્યાપરત્વે અમુક દષ્ટિએ અમુક ભજન છે અને તે અમુકને ઉપયોગી છે એમ દેશ ક્ષણ અનુસારે સમજાય છે, માટે ગીતાર્થગુરુના શરણે રહીને લખેલાં ભજનોને જે કોઈ વાંચશે તેને પહેલા ભજન મંત્રદ્દ ભાગમાંથી અગર ભજન મંત્રદ્દના અગીઆર ભાગમાંથી ધણું જાણવાનું મળી શકશે. આધ્યાત્મિક ભજનો તે ગ્રંથોનું હૃદય છે અને તે મોટા ભાગે ધ્યાન સમાધિના ઉત્થાનકાળે હૃદયમાંથી પ્રગટેલો રસનો ઉલ્લસ હોય છે તેમ આત્મજ્ઞાનીઓના સમાગમમાં જે આવે છે તે સમજી શકે છે. મનુષ્યજન્મનું ખોય પરમાત્મદશા પ્રગટ કરવાનું હોય છે અને તે માટે તે જન્મ્યો છે એમ જ્યારે તે સમજે છે ત્યારે તે આત્માને પરિપૂર્ણ શુદ્ધ શુદ્ધ કરવા યત્ન કરે છે અને તેને જગત સાપેક્ષ દષ્ટિએ સાધનરૂપ થઈ પડે છે, અને આવા ભજનો પણ તેને ધણું ઉપયોગી થઈ પડે છે, અનાદિકાળથી મનુષ્યનો સ્વભાવ એવો છે કે તે જે જાણે છે અનુભવે છે તે બીજાને વાણીદ્વારા જણાવે છે તેથી પરંપરાએ અધ્યાત્મજ્ઞાન આદિ જ્ઞાનનો વારસો લવિષ્યના લવ્યમનુષ્યોને મળતો રહે છે. તેથી લવિષ્યનો મનુષ્ય પણ પરમાત્માને મેળવવા માટે છેવટે તે માર્ગ વળે છે. આત્મા, પ્રભુની શોધ કરે છે, પરમાત્મપદનું નિત્ય સુખ મેળવવાની લગતી લગાડે છે અને દુનિયાનાં જન્મ, જરા, મરણનાં દુઃખ ટાળે છે. આવી પર પરાને અનુસરીને મેં પણ મનુષ્યભવમાં પરમાત્મદશા પ્રાપ્ત કરવાને માટે જે જાણ્યું અનુભવ્યું તે વિશ્વજનોની સેવાયે તેઓના ભલા માટે તેઓની નિષ્કામ ભાવે રજુ કર્યું છે. તેમાંથી સજ્જનદષ્ટિએ જેને જે ઉપયોગી લાગે તે મદદ કરી અને આત્માનું કલ્યાણ કરે એજ મહારો મુખ્ય ઉદ્દેશ છે.

આ ભજન મંત્રદ્દમાં અગર બીજા પણ ભજન મંત્રદ્દના ભાગોમાં જે કંઈ વીતરાગ દેવની આજ્ઞા વિરૂદ્ધ લખવામાં આવ્યું હોય તેની ગંધની

આગળ માણી માણુ છું અને ગીતાર્થોને પ્રાર્થના કરું છું કે તેમાં તેઓ સુધારો કરે અને શુદ્ધિ કરે. આ ભજનસંગ્રહ ભાગ છપાવવામાં જે જે ગ્રહસ્થોએ ધનાદિકની મદદ કરી છે તેમને ધન્યવાદ આપું છું. અધ્યાત્મ જ્ઞાન પ્રસારક મંડળના કાર્યવાહક વડીલજી શાહ-મોહનલાલ દિમચંદલાઈ છે. તથા શા. આત્મારામ જેમચંદ તથા શા. લલ્લુભાઈ કરમચંદ એમણે પુસ્તકો છપાવવામાં ઘણો આગેવાની ભર્યો ભાગ લીધો છે તે માટે તેમને ધન્યવાદ ઘટે છે. આ પુસ્તકો છપાવવામાં પુસ્તકોની કીંમત ઘણી ઓછી રાખવામાં આવે છે તેનું કારણ એ છે કે સર્વ કોઈ તેનો લાભ લઈ શકે. અને સર્વત્ર તેનો પ્રચાર થાય. ભજન સંગ્રહનાં ભજનોનો સર્વલોકો મોક્ષાર્થે ઉપયોગ કરે અને વાંચકોનું તથા શ્રોતાઓનું કલ્યાણ થાઓ એમ ઇચ્છું છું.

इत्येवं ॐ अहंमहावीर शान्तिः ३

મું. વિજાપુર.
વિક્રમ સં. ૧૯૮૧
ચૈત્ર વદિ ૮ શુક્રવાર

}

બુદ્ધિસાગર સૂરિ,

પહેલી આવૃત્તિની પ્રસ્તાવના.

જગતમાં મનુષ્યોને આનંદની પ્રાપ્તિ પ્રાપ્તવ્ય છે. બાહ્યવસ્તુમાં આનંદ નથી એમ શ્રી વીરપ્રભુએ કેવલજ્ઞાનથી કહ્યું છે તેથી બીજા પ્રમાણની જરૂર નથી. આત્મોક્ત વાક્ય પ્રમાણ એ નિયમને અનુસરી આગમપ્રમાણ પણ આનંદની સિદ્ધિમાં મળે છે. અનુમાનથી બેતાં પણ બાહ્યવસ્તુમાં આનંદ સિદ્ધ થતો નથી. આત્મામાં આનંદ છે એમ કેવલજ્ઞાની કહે છે અને તે અનુમાનથી પણ સિદ્ધ થાય છે. સત્ય આત્મિક આનંદનો અનુભવ આત્મિક જ્ઞાન વિના પ્રાપ્ત થતો નથી. આત્મિક જ્ઞાનની પ્રાપ્તિ માટે અધ્યાત્મ ગ્રંથો અને દ્રવ્યાનુયોગના ગ્રંથોનું મનન આવશ્યક છે. અધ્યાત્મશાસ્ત્ર વાંચવાથી અને મનન કરવાથી અનુભવ જ્ઞાન પ્રગટે છે અને તેથી સત્યાનંદની ખુમારી ઝળાટી ઉઠે છે. અધ્યાત્મજ્ઞાનના ઉપયોગથી આત્માનેજ સેવ્ય ઉપાસ્ય ગણી શ્રી આનંદધનજી તથા શ્રી ચિદાનંદજી વગેરેએ પદ્ધતિ આત્મપ્રભુનું ગાન કર્યું છે. એમ શિષ્ટપુરુષોએ સંસ્કૃત ગ્રંથોમાં પણ

આત્મપ્રભુને ઉપાસ્ય સ્ત્રી સમગ્ર શ્લોકદ્વારા જ્ઞાન કર્યું છે. શ્રીદેવમંદ્ર
આચાર્યે વીતરાગ સ્તોત્રમાં ચ.પરમાત્મા પરંજ્યોતિઃ ક્રિયાદિ શ્લોકદ્વારા
સ્તુતિ-ભક્તિ કરી છે. ગમે તે ભાષામાં. ગમે તે રાગમાં, ગમે તે છંદમાં
આત્મપ્રભુની પદદ્વારા ભક્તિરૂપ સ્તુતિ કરવાથી અનંતભવ સંચિત કર્મભ-
ક્ષનો અપગમ થાય છે, અન્તરમાં કોઈ પણ વસ્તુનું જ્ઞાન થાય તો તેનું
વર્ણન શ્લોક પદ વગેરેથી થઈ શકે છે. અધ્યાત્મશાસ્ત્રનું જ્ઞાન થાય છે.
તો, તે મંબંધી પદ વા શ્લોકદ્વારા જ્ઞાનની તરતમતાએ વર્ણન થઈ શકે
છે. અધ્યાત્મશાસ્ત્ર પ્રતિ પદરચયિતાની વિશેષ રૂચિ હોવાથી દિયિંત અનુભવ
જ્ઞાનરસની પ્રમાણીના સમયમાં લેખકે પદોદ્વારા અધ્યાત્મ સ્વરૂપનું મધાસક્તિ
વર્ણન કર્યું છે. અધ્યાત્મશાસ્ત્ર વિશેષતઃ નિશ્ચયનયને અનુસરે છે તેથી
રસેલા પદો નિશ્ચય નયની સાપેક્ષ ભુદિએ પ્રાધાન્યતા ભજે છે, એમ વાચકોએ
ધ્યન લક્ષ્યમાં ઉતારવું ચોખ્ખું છે, “જે પરણે તેનાં ગીત ગવાય” તેમ અત્રે
પણ અધ્યાત્મમયપદો-વિશે સમગ્ર લેવું. અધ્યાત્મજ્ઞાનનાં પદો વાંચીને
સમજવાં, વિચારવાં અને વ્યવહારમાં વર્તન ઉચ્ચ રાખવું. આ પદોને કેટલાક
અંધ શ્રદ્ધાળુ જોને ભજન કહી પોતાના ભક્તોને ભરમાવી પદોનો સ્વાદ
લેવા દેતા નથી તે અફસોસની વાત છે. પદોમાં ભજન એવા શબ્દો આવ-
વાથી કંઈ જોન સિદ્ધાંતને હાનિ થતી નથી. કોઈ ચોખ્ખા કહે, કોઈ આવલ કહે
અને કોઈ ભાન કહે અને કોઈ તંદુલ કહે પણ તે શબ્દના બેદથી અર્થનો
બેદ થતો નથી, વસ્તુનું સ્વરૂપ સમજવું જોઈએ. ભજન અને પદ એવા
એકાંત શબ્દબેદને આગ્રહથી પકડતાં અનેકાંત તત્ત્વની શ્રદ્ધા થતી નથી.
અમારાં બનાવેલાં પદોને કોઈ અન્યમતાવલંબીઓ ભજન પણ કહે છે, અને
જોને આપણે પદ કહીએ છીએ, પણ તેથી વસ્તુનો ફેરફાર નથી. કોઈ
કહેશે કે અમારાં બનાવેલા પદોમાં “ભજન કરલે” વગેરે શબ્દો આવે છે તે
આપણી મર્યાદા નથી, જોન અધ્યાત્મજ્ઞાનિયોએ ભજન વગેરે શબ્દ મૂક્યા
નથી અને તમ કેમ મૂક્યા છે, તેથી તે ઠીક ગણાય નહિ; એમ બાલનારને
પ્રત્યુત્તરમાં કહેવાનું કે શ્રી આનંદધનજી પોતાના પદોમાં ભજન એવો શબ્દ
લાવેલા છે. જુઓ તે આ પ્રમાણે-પ્રભુ મજલે મેરા દીલ રાહી આઠ પદો-
રકી ઘોસટ ઘઢીયાં, દો ઘઢીયાં અય છાજી. પ્રભુ જુઓ ત્યાં મજલે
શબ્દથી વ્યવહાર કર્યો છે. મજ ધાતુ સંઘામાં વર્તે છે. શબ્દનો સમુદ્ધ અમુક
દર્શનનો છે એમ નિશ્ચય નથી. ધી યશોવિજયજી પણ ભજન એવા
શબ્દથી પદ બનાવી કહે છે કે-મજન યિનું જીવિત જોસે પ્રેત, મલિન,
મંદમતિ ઢોલત પર ઘર, ઉદર ભરતકે હેત. છેલ્લી શ્લોકમાં ઉપાધ્યા-
યજી કહે છે કે-કલે નદિ ગુનગીત મુજસ પ્રભુ; સાધન દેવ

અનન્ત; રસના રસ વિગારો કાંદાંલો વૃહત કુદુંવ સમેત, ધલાદિથી પણ પૂર્વના આચાર્યો મજન શબ્દ લાવ્યા છે એમ સિદ્ધ થાય છે. આ પદોમાં ભજનનાં રાગો મૂકેલા છે તે શ્રી પં. રૂપવિજયજી મહારાજ તથા શ્રી પં. વીરવિજયજી મહારાજ જે જે રાગ સાંભળતા હતા તે તે રાગ ઉપર પૂજા સ્તવન, અને સંકાય વગેરે બનાવતા હતા. તેમ અમોએ પણ ભજનના રાગ લીધા છે, અમુકજ દર્શનના રાગ છે એવો કંઈ નિયમ નથી. તેથી મૂર્ખના ભરમાવ્યાથી આત્માર્થો પુરૂષો ભડકી જશે નહિ. અધ્યાત્મનાં પદોથી લેખકનો આશય વ્યવહારનયને નિષેધવાનો નથી, માટે પદ વાંચી કોઈ પણ જીવે વ્યવહારમાર્ગથી ભ્રષ્ટ થવું નહિ. કોઈ સ્થાને વ્યવહાર સંબંધી આક્ષેપ સમજાય તો તે અશુદ્ધ વ્યવહાર સંબંધી સમજવું, વ્યવહાર નય તો જીનશાસનનો આધાર છે, માટે વ્યવહારથી વિરૂદ્ધ શ્રદ્ધા કોઈએ સ્વપ્નમાં પણ ધારવી નહિ. ઉચ્ચ-શુદ્ધ-ગંભીર આત્મપદોમાં અવશ્ય શુદ્ધ-ગમ લેવી જોઈએ. સાત નયોની સાપેક્ષ શુદ્ધિપૂર્વક અધ્યાત્મપદોમાં અવળી વાણી છે તે પણ સમજવી. કેટલાંક એવાં પદો છે કે પૂર્ણ અધ્યાત્મશાસ્ત્રનો જ્ઞાતા હોય તથા દ્રવ્યાનુયોગનો જ્ઞાતા હોય તેનાવડેજ કૃષ્ણ વગેરે પદોમાં તથા અવળી વાણીમાં સાપેક્ષ શુદ્ધિથી રહેલી ગંભીરનય રહસ્યતા સમજી શકાય છે. પંડિત અધ્યાત્મ જ્ઞાતાઓનેજ યોગ્ય કેટલાંક પદ છે. પદોના ત્રણ વિભાગ સમજવા, જ્ઞાનમાર્ગ, અધ્યાત્મયોગમાર્ગ, અને વૈરાગ્યમાર્ગ એ ત્રણ વિભાગ આ પદસંગ્રહમાં છે. નીતિ શિક્ષણનાં પદ પણ બનાવ્યાં છે; તે પણ ધર્મમાં પ્રવેશ કરતાં બહુ ઉપયોગી થઈ પડશે. જનસ્થજ્ઞાનદષ્ટિથી જીનાજ્ઞા વિરૂદ્ધ કોઈ ઠેકાણે લખાયું હોય તેની ક્ષમા યાચું છું. જે જે ગામમાં જેવી જેવી આત્મપરિણતિનાં પદો બનાવ્યાં છે તે વાચકને સમજવા માટે જ્યાં પદ બનાવ્યાં છે તે સ્થળ પણ નોંધવામાં આવ્યાં છે. અમદાવાદના પ્રખ્યાત છવેરી, દાતાર શુભમાં કર્ણસમ શેઠ લલ્લુભાઈ રાયજીની પદોમાં વિશેષ રૂચિ હોવાથી અને તે પદોથી તેમના આત્માને બહુ આનંદ મળે છે માટે આ પદસંગ્રહનું પારિતોષિક પ્રેમભાવે તેમને અર્પણ કરું છું. શ્રીસકલસંઘ વગેરે ભવ્યજનો આ પદસંગ્રહરૂપ ગંગા નદીમાં ઝીલી નિર્મળ થાઓ એજ શુભાશા ॥

ૐ જ્ઞાન્તિઃ જ્ઞાન્તિઃ જ્ઞાન્તિઃ

લી૦

મુનિ. વુદ્ધિસાગર.

વિ. ૧૯૬૩ મુ. અમદાવાદ.

संसारश्रममें कथित पुरुषोंको सुख कैसे मिले, इस उपायमें बहुत मनुष्य तो यह समझते हैं कि, द्रव्योपार्जन करना, बहुत कुटुम्ब भेगा करना, राज्यमें अधिकार प्राप्त करना, लक्षों मनुष्योंसे पूजवाना इत्यादि परम सुखका साधन हैं, इसी वास्ते धर्म कर्म नित्य नैमित्तिक अनुष्ठान कुल भर्यादा आदिभी शिथिल करके पूर्वेक्ति उपायमें लगते हैं, परंतु ये सब उपाय तो दुःखके हैं, उनसे परम सुख प्राप्ति कभी नहीं होती, जो धनमें सुख मिलता, तो चक्रवर्ती, राज्यको ठोकरमें ठुकराकर एकान्त सेवन क्यों करते.

न मुखे देवराजस्य, न मुखं चक्रवर्तिनः ।

यत् मुखं वीतरागस्य, मुनेरेकान्तवासिनः ॥

जो मुख एकान्तवासी मुनिका है, वो इन्द्र तथा चक्रवर्तीको नहीं है, तथा जितना मनुष्य जादे संबंधी होगा, उतनाही दुःख जादे नोकलेगा, किसीको ज्वर जाता है, किसीका मस्तक दुःखता है, कोई मुग्ध है, सबके दुःखसे दुःखी होना पड़ता है, राज्याधिकारकी तो औरभी दुर्दशा है, उसकी इच्छा करनी तो सबसे खराब है, आज कल राज्याधिकार ये है कि, अमुक महाशयको (५००) जुलथाना करनेका अधिकार मिला, अमुक महाशयको छ मास कैद करनेका अधिकार मिला, परंतु सभ्यगण ! ऐसाभी अधिकार आपने मुना है कि अमुक दोउजीको फांसी माफ करनेका अ-

अधिकार मिला, अथवा अमुक शेटजीको कैद माफ करनेका अधिकार मिला. मित्रगण ! जिससे जीवदयां पले वोहि तो अधिकार कहा जाता है ! और जो क्रूर परिणाम करनेवाले अधिकार हैं धोतो राजाके विना किसीकी शोभित नहीं होते, इत्यादि बात शोचकर प्राचीन ऋषि महात्मा लोकोने बड़े २ अध्यात्म शास्त्र रचकर सांसारिक जनोपर वो कृपा करी है, कि जिसका बखान सरस्वती देवी भी नहीं करसकती जैसा—

आसुप्तेरामृतेःकालं, नयेदध्यात्मचिन्तया ।

ईषन्नावसरंदद्यात्, कामादीनांमनागपि ॥

जब तक निद्रावस्था नहो, तथा मृत्यु न आवे तब तक अध्यात्म चिन्तासेही कालको बितावे, काम, क्रोध, लोभ, मोहको थोडा-साभी मोका न दे जिससे आकर सतावें, वो अध्यात्म चिन्ता कितनी कठिन है. इस बातको सबही बुद्धिमान् जानते है, उस अध्यात्म शास्त्रकी रचना कितनी प्रकारकी भाषामें कितनेही संज्ञा शब्दोंमें यद्यपि रचित है परंतु कितनेक तो विचारे मंदबुद्धियोंके समझमें नहीं आती. कितनेक बुद्धिमान्भी है तोभी अन्य भाषा होनेसे पूरा तत्त्व नहीं मिलता. अथवा कितनेक छंद प्रबंध के तथा गान विद्याके रसिक हैं. उनको गद्यभाषा नहीं रुचती इसलिये योग मार्ग क्रिया परायण श्री जैन श्वेताम्बर मुनिराजश्री बुद्धिसागरजीने बहुत आनन्दमे आकर मनोहर २ भजन छंदमें बनाकर तैयार किये हैं. जितका स्वाद विशिष्ट साधारण सब लोकोको मिले. इन सबका सार यह हैकी मनुष्योंकी अध्यात्मभे रुचि हो और काम क्रोधादि अन्तःशत्रुओंका नाश हो, और अध्यात्म पुष्टिके लिये वैराग्यका तथा भक्तिरसकाभी सार पूर्ण रीतिसे दिखाया है. कारणकि वैराग्यके वर्णन विना संसाराऽऽसक्ति दूर नहीं होती. और भक्तिके

बिना चित्तके आवरण वित्तेष दूर नहीं होते. इसलिये वैराग्य तथा इष्टदेवमें अनुराग अध्यात्म चिन्ताका परमोपाय है. ये सम्पूर्ण भजन आद्यंतसे मेने माय सब मुने है. इनमें जैन शास्त्रकी रीति प्रमाण कहीं दोष नहीं है. कहीं द्रव्यार्थिक नयकी मुख्यता, कहीं पर्य्यायार्थिक नयकी मुख्यता, कहीं नैगमादि नय प्रमाण बहुत उत्तम रीतसे वर्णन किया है. जो मनुष्य जैन शास्त्र तथा अभिधा लक्षणा व्यंजनातात्पर्यावृत्तिके मर्मज्ञ हैं उन लोकोंको मुनिराजश्री बुद्धि-सागरजी रचित शास्त्र सिद्धान्तमें वो आस्वाद मिलेगा, की जिसका फल एक एक पदकी भावनासे अनेज कर्मकी निर्जरा है. मित्रगण! ज्यादा क्या लिखे. अमारा मन तो इन पद स्तनको मुनकर सुखा-ब्धिमें मग्न होता है. तथा और लोक वैदिक धर्मावलंबी सुनते हैं तो चित्रकंसे लिखे होकर तथा कूद २ कह सुनते हैं. आहा ! सत्यहो शास्त्रोमे जंगम तीर्थ साधुओंको कहा है.

ह. न्याय व्याकरण साहित्याऽऽचार्य

पं. श्यामसुन्दराचार्य वैश्य, के. वी. एस, एम.

श्री अध्यात्मज्ञानप्रचारक मंडळ तरफथी

श्रीमद् बुद्धिसागरसूरिजीग्रन्थमालामां

प्रगट थयेला ग्रन्थो.

ग्रथांक	पृष्ठ	किंमत.
१ क. भजन संग्रह भाग १ लो.	२००	०-८-०
x १ अध्यात्म व्याख्यानमाला.	२०६	०-४-०
x २ भजनसंग्रह भाग २ जो.	३३६	०-८-०
x ३ भजनसंग्रह भाग ३ जो.	२१५	०-८-०
x ४ समाधिशतकम्.	६१२	०-८-०
५ अनुभवपञ्चिशी.	२४८	०-८-०
६ आत्मप्रदीप.	३१५	०-८-०
x ७ भजनसंग्रह भाग ४ थो.	३०४	०-८-०
८ परमात्मदर्शन.	४००	०-१२-०
x ९ परमात्मज्योति.	५००	०-१२-०
x १० तत्त्वविंदु.	२३०	०-४-०
x ११ गुणानुराग. (आवृत्ति बीजी)	२४	०-१-०
x १२-१३ भजनसंग्रह भाग ५ मो		
तथा ज्ञानदीपिका.	१९०	०-६-०

૧૪ તીર્થયાત્રાનું વિમાન (આ. ધીજી)	૬૪	૦-૨-૦
૧૫ અધ્યાત્મભજનસંગ્રહ	૧૯૦	૦-૬-૦
૧૬ શુદ્ધવૌષ	૧૭૪	૦-૪-૦
x ૧૭ તત્ત્વજ્ઞાનદીપિકા	૧૨૪	૦-૬-૦
૧૮ ગદ્યસંગ્રહ ભા. ૧	૧૧૨	૦-૩-૦
x ૧૯-૨૦ શ્રાવકધર્મસ્વરૂપ ભાગ ૧-૨ (આદ્યત્તિ ધીજી)	૪૦-૪	૦-૧-૦
x ૨૧ ભજનપદસંગ્રહ ભાગ ૬ ઠો.	૨૦૮	૦-૧૨-૦
૨૨ વચનામૃત	૮૩૦	૦-૧૪-૦
૨૩ યોગદીપક	૩૦૮	૦-૧૪-૦
૨૪ જૈન ઇતિહાસિક રાસમાળા.	૪૦૮	૧-૦-૦
x ૨૫ આનન્દધનપદ (૧૦૮) ભાવાર્થ સંગ્રહ.	૮૦૮	૨-૦-૦
અધ્યાત્મશાન્તિ (આદ્યત્તિ ધીજી)	૧૩૨	૦-૩-૦
૨૭ કાવ્યસંગ્રહ ભાગ ૭ મો	૧૫૬	૦-૮-૦
x ૨૮ જૈનધર્મની પ્રાચીન અને અર્વાચીન સ્થિતિ	૯૬	૦-૨-૦
x ૨૯ કુમારપાલ (હિંદી)	૨૮૭	૦-૬-૦
ધી ૪-૩૪ મુલસાગર શુદ્ધગીતા.	૩૦૦	૦-૪-૦
૩૫ પદ્મદ્રવ્યવિચાર	૨૪૦	૦-૪-૦
૩૬ વિજાપુરરહત્તાંત	૯૦	૦-૪-૦
૩૭ સાવરમતીકાવ્ય	૧૨૬	૦-૬-૦
૩૮ પ્રતિજ્ઞાપાલન,	૧૧૦	૦-૫-૦

૬૩ પ્રવસદુપદેશ ભા. ૨.	૬૭૫.	૧-૮-૦
૬૪ ધાતુપ્રતિમાલેખ સંગ્રહ ભાગ ૨.	૫૨૫.	૧-૦-૦
૬૫ જૈનદષ્ટિષ્ઠ ઇશાવાસ્યોપનિષદ્.	૩૬૦	૧-૦-૦
૬૬ પૂજસંગ્રહ ભાગ ૧-૨.	૪૧૫.	૨-૦-૦
૬૭ સ્નાત્રપૂજા.	..	૦-૨-૦
૬૮ શ્રીમદ્ દેવચંદ્રજી અને તેમનું જીવનચરિત્ર.		૦-૪-૦
૬૯-૭૨ શુદ્ધોપયોગ વિગેરે સંસ્કૃત ગ્રંથ. ૪ ૧૮૦		૦-૧૨-૦
૭૩-૭૭ સંયક્તર્તવ્યાદિ સંસ્કૃતગ્રંથ. ૫ ૧૬૮		૦-૧૨-૦
૭૮-લાલા લાજપતરાય અને જૈનધર્મ.	૧૦૦	૦-૪-૦
૭૯-ચિન્તામણિ.	૧૨૦	૦-૪-૦
૮૦-૮૧ જૈનધર્મ અને સ્ત્રીસ્તીર્ધર્મનો		
મુકાવલો અને જૈન સ્ત્રીસ્તી સંવાદ. ૨૨૦		૧-૦-૦
૮૨. સત્યસ્વરૂપ.	૨૦૦	૦-૬-૦
૮૩ ધ્યાનવિચાર.	૬૬	
૮૪ આત્મશક્તિપ્રકાશ.	૧૪૦	૦-૪-૦
૮૫. માંવન્મરિક ધમાપના.	૮૦	૦-૩-૦
૮૬ આત્મદર્શન [મણિચંદ્રજીકૃત(૨૧)સજ્ઞાયોનો		
માર્ગ]	૧૫૦	૦-૪-૦
૮૭ જૈન ધાર્મિક શંકા સમાધાન.	૫૫	૦-૨-૦
૮૮ કન્યાવિક્રયનિષેધ.	૨૨૦	૦-૮-૦
૮૯. આત્મશિક્ષા ભાવના પ્રકાશ.	૧૧૫	૦-૭-૦
૯૦ આત્મપ્રકાશ.	૮૦.	૦-૧-૦

९० आत्मप्रकाश.	५६५	१-८-०
९१ शोक विनाशक ग्रंथ.	८०	०-१-०
९२ तत्त्वविचार.	१२५	०-६-०
९३ श्री ९७ अध्यात्म गीता वगेरे संस्कृत ग्रंथो ५.	२०५	१-०-०
	५६	०-३-०
९८ जैन मूर्चमां मूर्तिपूजा.	२१०	०-८-०
९९ श्रीमद् यशोविजयजी जीवनचरित्र.	२१०	०-१२-०
१०० भजन संग्रह भाग ११		
१०१ भजन संग्रह भाग १ आ. ४	२१०	०-८-०
१०२ गुजरात वृद्ध विजापुर वृत्तांत.		
१०३-१०४ श्रीमद् देवचन्द्रजी विस्तृत जीवनचरित्र तथा देवविलास		
१०५ मुद्रित जैन श्वेतांबर ग्रंथ गार्ड		
१०६ कक्कावलि मुद्राव		
१०७ स्तवन संग्रह (देववन्दनसहित)		
१०८ पत्रसदृशपदेश. भा. ३.		

× आ निशानीवाला ग्रंथो शिलीकमां नथी.

आ ग्रंथो मल्लवानु ठेकाणु.

१ वकील मोहनलाल दीमचंद पादरा. गुजरात.

२ मा. आत्मागन स्वयचंद. माणंद.

३ मा. मोहनलाल नगीनदास भोंग्वगीआ.

११२-११४ वज्जारगेट-कोट. मुंबई.

४ मा. नगीनदास गयचंद. भोंग्वगीआ. महेमाणा.

५ मा. चंदूलाल गोखलदास. विजापुर. ज्ञानमन्दिर.

६ वृद्धसेल. मेघनी दीगजी. पालघुनी. मुंबई.

७ श्री इन्द्रिसागर मन्मिन्दास. देवापुर.

ભજનપદસંગ્રહ ભાગ પહેલાનું શુદ્ધિ અશુદ્ધિ પત્રકમ્

પૃષ્ઠ	લીટી	અશુદ્ધિ	શુદ્ધિ	પૃષ્ઠ	લીટી	અશુદ્ધિ	શુદ્ધિ
૪૯	૧૪	આરત	આરિત	૧૧૩	૧૮	સેવક	સેવક
૪૯	૧૬	ત્રિર	ત્રિરિ	૧૧૪	૧૯	ખાખા	ખાખી
૫૧	૧૩	ભાખ	ભાખિ	૧૧૫	૧૯	કુંડ	કુંડ
૫૧	૧૫	આધક	આધિક	૧૧૭	૫	ફપે	ફપે
૫૨	૧૩	જની	જની	૧૧૮	૧૫	નવદાર	નવકાર
૫૨	૨૨	ધમ	ધર્મ	૧૨૦	૭	પડ	પડ
૫૩	૯	સિધ્ધ	સિદ્ધિ	૧૨૨	૭	સ્વપર	સ્વપર
૫૮	૬	આર્યા	આર્યા	૧૨૩	૩૦	સિપ	સિપ
૫૯	૨૪	આદમ	આદમ	૧૨૩	૩૧	ખુદ્ધ	ખુદ્ધિ
૬૦	૮	નિન્દા	નિન્દા	૧૨૮	૨૧	શીવર	શીવીર
૬૦	૧૮	સિન્દા	સિન્દા	૧૩૧	૧૫	ત્રિસા	ત્રિસા
૬૦	૨૫	દાયે	દાયે	૧૩૧	૨૩	બ્દાસાર	બ્દાસાર
૬૩	૨૫	અપાધ	અપધિ	૧૩૧	૨૬	વિદિ	વિદિ
૬૩	૨૭	અન્તર	અન્તર	૧૩૫	૭	સાગ્રાનુસાર	સાગ્રાનુસાર
૬૪	૯	માંદ	માંદિ	૧૩૫	૨૮	સર્નું	સર્નું
૬૫	૯	ખુદ્ધ	ખુદ્ધિ	૧૪૦	૨૯	નર્દા	નર્દા
૬૫	૧૯	બ્યજિ	બ્યજિ	૧૪૦	૩૦	કરંતા	કરંતા
૬૭	૨૪	રપા	રપો	૧૪૦	૩૦	કર	કર
૬૯	૪	સાદબ	સાદિબ	૧૪૩	૫	અશિન્વનના	અશિન્વનના
૭૦	૧૮	નાદ	નદિ	૧૪૪	૭	નાદ	નદિ
૭૬	૨૬	સિધ્ધિ	સિદ્ધિ	૧૪૪	૧૪	દર	દર
૭૭	૧૦	આરત	આસ્તિ	૧૪૬	૧૯	ભાખ	ભાખિ
૮૦	૨૭	પાપો	પાપો	૧૪૫	૧૧	ભવે	ભવે
૮૩	૧૮	ગ્રમારભ	ગ્રમારભ	૧૫૫	૧૧	કોપ	કોપ
૮૩	૨૩	સ્વપન	સ્વપન	૧૭૭	૧૮	કોપ	કોપ
૮૫	૪	નાદ	નદિ	૧૭૮	૩૦	તમારી	તમારી
૯૨	૧૩	વિહાર	વિહાર	૧૭૮	૪	હાર	હાર
૯૩	૨૯	ધર્મ	ધર્મ	૧૭૯	૨૧	ધર્મ	ધર્મ
૯૬	૧૬	કશુઅ	કશુઅ	૧૮૦	૧૯	દર	દર
૯૮	૨૦	સ્વારાધર્મ	સ્વારાધર્મ	૧૮૦	૨૧	સ્વારા	સ્વારા
૧૦૬	૧	તેરનાર	તેરનાર	૧૮૬	૪	તર	તર
૧૦૭	૧૭	કર્યા	કર્યા	૧૮૬	૧૧	પાપ	પાપ
૧૧૦	૧૧	બગીચી	બગીચી	૧૮૯	૧૧	ગુણ	ગુણ
૧૧૧	૦	સાદબ	સાદબ				

અનુક્રમણિકા.

પદ.	વિષય.	પૃષ્ઠ.
૧	શ્રી કેશરીઆજીનું સ્તવન. (કેશરીયાતીર્થ.) ...	૧
૨	ચરમજીનેશ્વર સ્તવન. (ચૌ જી અતિઅક્ષયેશ્વર.) ...	૨
૩	શ્રી વીર જી સ્તવન. (વીરજીનેશ્વર વચન સુધારસ.) ...	૩
૪	જ્યોત્સ્નાપત્ર-કુહા. (નિર્મલક્ષ્યાધિક એતના.) ...	૪
૫	જ્યોત્સ્નાપત્ર. (જગડે તે સુધરે નહિ.) ...	૫
૬	શ્રી શાન્તિજી સ્તવન. (શ્રી શાન્તિજી અલખ અગોચર.)...	૬
૭	નવા જુઓ અન્તરમાં તપાસીરે. ...	૭
૮	અનુભવ આતમનો જો કરે. ...	૮
૯	જીવડા ધાટ નવા શીદ ધડે. ...	૯
૧૦	સુરખ મારે મારે શીદ કરે. ...	૯
૧૧	નિર્ભય દેશનારેવાસી આતમ. ...	૧૦
૧૨	નિર્ભય ક્ષત્રી પી તું સગા છે. ...	૧૧
૧૩	સાધુભાઈ સમરસ અમૃત પીવો. ...	૧૧
૧૪	અનુભવ આતમાની વાત કરતાં. ...	૧૨
૧૫	અલખ દેશમે વાસ દમારા. ...	૧૩
૧૬	અનુભવ આતમ વાતો કરીએ. ...	૧૩
૧૭	નગુરાનો સંગ ન કીજે. ...	૧૪
૧૮	મુગુરાની સંગત કીજે. ...	૧૪
૧૯	પરધર બટકત મુખ ન સ્વામી. ...	૧૫
૨૦	અવધુત અનુભવ પદ કોઈ રાગી. ...	૧૬
૨૧	મુખ દુખ ભોગવવાં જીવ પડે. ...	૧૬
૨૨	નહિ અલખ કામ્યા કદિ જાવે. ...	૧૭
૨૩	સાધુભાઈ અલખ નિરંજન સોદ. ...	૧૮
૨૪	સાધુભાઈ ધ્યાન સમાધિ વરીજે. ...	૧૮
૨૫	સાધુભાઈ સમય સુધારસ પીજે. ...	૧૯
૨૬	એણીપેરે ધ્યાન ધરીજે ધટ અન્તર. ...	૨૦
૨૭	એણીપેરે પ્રભુ સમરીજે ધટ અન્તર. ...	૨૦
૨૮	ચુદ વીના કોઈ તત્ત્વ ન પાવે. ...	૨૧

પદ.	વિષય.	પૃષ્ઠ.
૨૯ દુનિયા છે દિવાનીરે....	...	૨૨
૩૦ અતુલવી આવોરે. ...	...	૨૨
૩૧ અઝાની અથડાણારે.	...	૨૩
૩૨ ઝાનીની ઝંગ સારીરે.	...	૨૪
૩૩ પતથરના નાવે બેશીરે.	...	૨૫
૩૪ તત્ત્વ સ્વરૂપી અલખ અહાનું.	...	૨૬
૩૫ પ્રભુજી તુમ દર્શન સુખકારી.	...	૨૭
૩૬ સ્વમા જોવી દુનીઆદારી.	...	૨૭
૩૭ અલખ અગોચર નિર્ભય દેશી...	...	૨૮
૩૮ એવું સ્વરૂપ વિચારો હંસા.	...	૨૯
૩૯ પરમ પદ પરખે તો સુખ મળે.	...	૨૯
૪૦ વીર પ્રભુ બહાવારે મારા.	...	૩૦
૪૧ માયા ન મુરખ તારીરે.	...	૩૦
૪૨ પરખીને લેજો નાણુંરે.	...	૩૨
૪૩ જગો જોગી અલખ સ્વરૂપી.	...	૩૩
૪૪ અરે જીવ પામર પ્રાણીરે.	...	૩૪
૪૫ પરમ પ્રભુ ઘટ અન્તરમાં લાવો.	...	૩૪
૪૬ શુશ્રુભથી લાઘ જ્ઞાન ગ્રહો તુમ.	...	૩૫
૪૭ તારો આતમરાય. ...	...	૩૬
૪૮ મુરખ જીવડા કાંઈ ન સમજ્યો.	...	૩૭
૪૯ જોઈ જોઈને જોઈ મેં લીધું.	...	૩૮
૫૦ સુગુણ સ્નેહી સ્વામિ મહેલે પધારો.	...	૩૯
૫૧ ચેતન અતુલવ રંગ રમીજો.	...	૪૨
૫૨ ચેતન આપ સ્વભાવ વિચારો....	...	૪૩
૫૩ ઝાની વીરલા કાંઈ જગતમાં.	...	૪૪
૫૪ શાન્તિ સદા સુખકાર જગતમાં.	...	૪૪
૫૫ કાંઈ ન કરશો પ્રીત ચતુર નર.	...	૪૫
૫૬ આનન્દ ક્યાં વેચાય ચતુર નર.	...	૪૬
૫૭ અમર પદ પરખી લેજોરે.	...	૪૬
૫૮ સદા સુખકારી પ્યારીરે.	...	૪૭
૫૯ હો ચેતન આગમ છંડી.	...	૪૮

પ્રક.	વિષય.	પૃષ્ઠ.
૧૦	અભિનન્દનં છન વંદીએ. ...	૪૮
૧૧	શ્રી વિરં સ્તુતિ. (પારં છનેશ્વર વંદીએ) ...	૪૯
૧૨	શ્રી સદ્ગુરં સ્તુતિ. (નમો નમો શ્રી સદ્ગુરં) ...	૫૧
૧૩	હમારો દેશ છે ન્યારો. ...	૫૬ ૫૩
૧૪	ચેતાનું ચેતી લેજોરે....	૫૪
૧૫	કુસ્યો શું ફરે છે કુલીરે મૂરખ પ્રાણી. ...	૫૪
૧૬	કૌષ્ઠિક વિરલા પાવે દો જગમાં. ...	૫૫
૧૭	આ જગ સ્વપ્ના ફેરી બાજી. ...	૫૫
૧૮	અક્ષય નિરંજનં આતમ જ્યોતિ. ...	૫૬
૧૯	જ્ઞાન કહો કેમ થાય મૂર્ખને. ...	૫૭
૨૦	અન્તરનાં અજાનેરે....	૫૮
૨૧	નેવાનું પાણી મોભેરે. ...	૫૮
૨૨	આતમ ધ્યાનથીરે સન્તો સદા સ્વરૂપે રહેવું. ...	૫૯
૨૩	પાપ કર્મ બહુ ભારીરે નિન્દા... ..	૬૦
૨૪	જીવડા કુલી ફરે શું કૌક. ...	૬૧
૨૫	ચેતન ચેતો ચતુર સુગણ્ય વખત વહી જાય છે....	૬૨
૨૬	તારું નામ ન રૂપ લખાય. ...	૬૨
૨૭	જીજ્ઞાસા આ કાચી કાચારે. ...	૬૩
૨૮	ચેતાનું ચેતન મારારે. ...	૬૪
૨૯	અરે આ જગમાં મોટીરે. ...	૬૪
૩૦	શ્રી વીર પ્રભુ ચરમ છનેશ્વર....	૬૫
૩૧	અહો દૈવની ગતિ ન્યારી. ...	૬૬
૩૨	ચેતન અનુલવ રટનાં લાગી....	૬૬
૩૩	માયામાં અનંત મોજુંરે. ...	૬૭
૩૪	જ્ઞેનાં જ્ઞેતાં ચાહ્યા ગયારે~ ...	૬૮
૩૫	પ્રભુ મનાવા પ્રભુ મનાવા. ...	૬૮
૩૬	સુવિધિ છનેશ્વર સાદિય સેવા. ...	૬૯
૩૭	સદજ સ્વરૂપી મારો અન્તર્યામી. ...	૬૯
૩૮	યાદ કરી લે, સિદ્ધ સનાતન. ...	૭૦
૩૯	જીવડા જગીનેરે જોગી સંગે ...	૭૦
૪૦	જીવડા જગમગે છે, જ્યોતિ તારી. ...	૭૧

પદ	વિષય	પૃષ્ઠ.
૯૦	હવડા તું જાગીને જોજે ધર્મનેરે. ...	૭૨
૯૧	પ્રભુ ભણ તું પ્રભુ ભણ તું સકલ કર નર દેહ. ...	૭૨
૯૨	ભજન કર મન ભજન કર મન. ...	૭૩
૯૩	ભજન કરી લે ભજન કરી લે. ...	૭૩
૯૪	જીવો ઝપાટો જીવો ઝપાટો. ...	૭૪
૯૫	પ્રીતમ મુજ શુદ્ધ શુદ્ધ અવિનાશી. ...	૭૫
૯૬	ચેતન તારી ગતિ ન્યારી. ...	૭૫
૯૭	પ્રીતમ મુજ કબહુ ન નિજ ઘર આવે. ...	૭૬
૯૮	પ્રિયા મમ છટકી ભટકી અટકી. ...	૭૬
૯૯	ભલા મુજ અનુભવ અમૃત ભાવે. ...	૭૭
૧૦૦	આતમ અપનો સ્વરૂપ નિહારો. ...	૭૭
૧૦૧	મનવા એસી રમે ક્યું બાણ. ...	૭૭
૧૦૨	ચેતન ચિદ્ધન સંગી રંગી. ...	૭૮
૧૦૩	હંસા સોહં ચિન્મય ધ્યાવે. ...	૭૮
૧૦૪	ચિદ્ધન સંગી શુભગણ રંગી. ...	૭૯
૧૦૫	આતમ અનુભવ ટોષક પાવે. ...	૭૯
૧૦૬	સમજ લે શાણા મન મેરા ...	૭૯
૧૦૭	અખલમ અજરામર અવિનાશી. ...	૮૦
૧૦૮	જય જય જીવાની હવ જોતો જરા. ...	૮૦
૧૦૯	મહાવીર પ્રભુ મુખકારી સદા. ...	સ્તવન. ૮૧
૧૧૦	અરે આ હૃદગાની મનુભવની એજે જાય છેરે ...	૫૬. ૮૨
૧૧૧	અરે ફૂલી ફોગટ ફરનારારે. ...	૮૨
૧૧૨	પ્યારા તેમ પ્રભુ મુજ મન મન્દિરિયે પધારજોરે. ...	સ્તવન. ૮૩
૧૧૩	ભોંયણી મસ્તિહન સ્તવન ...	૮૩
૧૧૪	એવોરે દિવસ તે મારો ક્યારે આવશે. ...	૫૬. ૮૪
૧૧૫	ત્રિધા આત્માની સજાય. ...	૮૫
૧૧૬	વીરપ્રભુ સ્તવન (નમોવીર વિશ્વે) ...	૮૬
૧૧૭	ચેતન ચતુરાધી શિવપુર મારગ ચાલજોરે. ...	૮૭
૧૧૮	શાન્તિહન સ્તવન. (જય જય શાન્તિ હન) ...	૮૭
૧૧૯	પરમપદ પ્રેમી ટોષક પાવે. ...	૮૮
૧૨૦	સદ્ગુન ધર્મ ધર્મ મુખ બોલો. ...	૮૮

પદ.	વિષય.	પૃષ્ઠ.
૧૨૧	સોહં સોહં સોહં સોહં ...	૬૯
૧૨૨	શરાની ગતિ શરા જાણેરે. ...	૬૦
૧૨૩	બહુ લાગે મુણિજન પ્યારે. ...	૬૦
૧૨૪	ખ્યાન સદા મુખધાર. ...	૫૬ ૬૧
૧૨૫	હક્કાવલિ, ૧ ...	૬૨
૧૨૬	હંસા કોષરે જાણાવે જોગીડાજી. ...	૬૫
૧૨૭	ત્રેમીડો બતલાવેરે કોષ માણે. ...	૬૬
૧૨૮	આ પ્રભુ લજનનું દાણું. ...	૬૬
૧૨૯	હંસા હરદમ તત્ત્વ વિચારે. ...	૬૭
૧૩૦	સૌથી વીર પ્રભુ મુજ બાલા. ...	સ્તવન. ૬૭
૧૩૧	જીવડા જૂલી સત્ય સ્વરૂપ. ...	૫૬ ૬૮
૧૩૨	ચેતન સ્વારથિયો સંસાર. ...	૬૮
૧૩૩	કર તું શ્વાસોચ્વાસે જાપ. ...	૬૯
૧૩૪	જ્ઞાનમ નિજ ધરમાં તું આવ. ...	૧૦૦
૧૩૫	જીવડા હજી અવસર છે બેસ. ...	૧૦૦
૧૩૬	જીવડા હજી જરા તો ચેત. ...	૧૦૧
૧૩૭	મનડા આતમમાં લયલાલ. ...	૧૦૨
૧૩૮	કર ચેતન સિવપુર તૈયારી. ...	૧૦૩
૧૩૯	મોહ માયામાં જે જડગણ. ...	૧૦૩
૧૪૦	આમુન તમાસા નયને દીડા. ...	૧૦૪
૧૪૧	સુણો સત્યપાપ શિવ પન્થોરે. ...	૧૦૪
૧૪૨	ચેતન ચેતો હવે પ્યારા. ...	૧૦૫
૧૪૩	દેખો અન્તરમાં જ્ઞાનમાર. ...	૧૦૫
૧૪૪	અન્ધારે અધડાણેરે માયામાં જૂલી. ...	૧૦૬
૧૪૫	સાચો અન્તર સ્વામી જ્ઞાનમ દિલમાં પ્યારજોરે. ...	૧૦૭
૧૪૬	ડુનીઆમાં દોઝડ ફરે. ...	૧૦૭
૧૪૭	અનુભવ જીરણી. ...	૧૦૮
૧૪૮	ચાર દિવસનું આદરણ સંસારનું. ...	૫૬ ૧૧૦
૧૪૯	વેળી લે તું પ્રાણી. ...	૧૧૧
૧૫૦	શ્રી મહાવીર સ્તવન (વીર જીનેશ્વર વંદના) ...	૧૧૨
૧૫૧	શ્રી વીર સ્તવન (૫૨મ ક્રમ) ...	૧૧૩

પદ.	વિષય.				
૧૫૧. દક્ષાવલિ. ૨	...	...	...	...	...
૧૫૨. સદ્ગુરુ સ્તુતિ. (સદ્ગુરુની શિક્ષા)	...	...	...	...	...
૧૫૩. સમાધિ પદ. (અન્તરના અલબેલા)	...	...	...	...	...
૧૫૪. સહુ શક્તિના સ્વામી આત્મ મહારા.	...	...	...	...	...
૧૫૫. જ્ઞાનાનન્દી તત્ત્વ સ્વરૂપી આત્મા.	...	...	...	...	...
૧૫૬. ત્રિદાનન્દ ચેતનજી વહેલો જગજો.	...	...	...	...	...
૧૫૭. સ્વામીને સેવક તું પ્યારા આત્મા.	...	...	...	...	...
૧૫૮. વૈરાગ્ય પદ.	...	...	...	...	...
૧૫૯. જગત્ના ખેલ છે ખોટા.	...	...	...	...	...
૧૬૦. શાને તું કરે છે માયારે.	...	...	...	...	...
૧૬૧. જીવડા પ્રભુ લજીલેરે.	...	...	...	...	...
૧૬૨. ગાફલ ગર્વ કરીતેરે.	...	...	...	...	...
૧૬૩. સુખ દુઃખ આવે સહુના શીરે.	...	...	...	...	...
૧૬૪. અમોને તમો સમા જાતિ.	...	...	...	...	...
૧૬૫. વેપારી ઉપર (વ્યાપારી વેપારે મનહું)	...	...	...	...	...
૧૬૬. જીવજડા જરૂર જાવુંરે.	...	...	...	...	...
૧૬૭. મહાવીર સ્તવન. (ત્રિશલાના જયારે)...	...	...	...	...	...
૧૬૮. મહાવીર દેવસ્તવન.	...	...	...	...	...
૧૬૯. વૈરાગ્યપદ....	...	...	...	...	...
૧૭૦. લૂંટી લવ ભ્રમણા જાંઝલે.	...	...	...	...	...
૧૭૧. માફે માફે તમે શું કરોરે.	...	...	...	...	...
૧૭૨. લક્ષ્મિ કરો ભગવન્તનીરે.	...	...	...	...	...
૧૭૩. પરમપદ પરમાત્મ ગુણ ગાયું.	...	...	...	...	...
૧૭૪. જાગીને જો તું જીવડા....	...	...	...	...	...
૧૭૫. પામર પ્રાણી ન પારખે.	...	...	...	...	...
૧૭૬. સેવો સદ્ગુરુ પ્રાણિયા.	...	...	...	...	...
૧૭૭. સન્ત. (સન્ત સમાગ.	...	...	...	...	...
૧૭૮. જગત્ છે જાપ છે જાપ	...	...	...	...	...
૧૭૯. જગત્ છે જાપ છે જાપ	...	...	...	...	...
૧૮૦. જગત્ છે જાપ છે જાપ	...	...	...	...	...

પદ.	વિષય.	પૃષ્ઠ.
૧૮૨	દેખો દેહ દેરાસરમાંદિ પરમદેવ આતમા...	૧૪૨
૧૮૩	ભવા અનુભવ રંગમણારે.	૧૪૩
૧૮૪	મુરાની ગતિ મરૂ જાણેરે.	૧૪૪
૧૮૫	ભિક્ષુક હોકર કરી ભવાધરે.	૧૪૪
૧૮૬	ઘટ ખોળ્યા બિન પાર ન આવેરે.	૧૪૫
૧૮૭	મુખ નિજ દેશી બચન હમારારે.	૧૪૬
૧૮૮	અરૂ મહિમા (અરૂ વીના કોઈ જ્ઞાન ન પાવેરે)...	૧૪૬
૧૮૯	શુદ્ધ જ્ઞાન શું કરી શકેરે.	૧૪૭
૧૯૦	કોઈ નિજ અરૂ ઘટમાં-શુદ્ધે....	૧૪૭
૧૯૧	આતમ તત્ત્વ અનાદિરે.	૧૪૮
૧૯૨	શ્રી વીર સ્તવન (અનન્ત અનુપમ)...	૧૪૮
૧૯૩	અવળી વાણી (પીપળાના ઝાડપર) ...	૧૫૦
૧૯૪	હુંડાતો ધોળે દહાડેરે ...	૧૫૦
૧૯૫	અજ્ઞાના જાપે સુરતારે ચાલી.	૧૫૧
૧૯૬	આતમારે મન પ્યારા લાગીરે તારી પ્રીતડી વૈરાગી.	૧૫૨
૧૯૭	આતમ દષ્ટિ નિજ ગુણ સૃષ્ટિ...	૧૫૨
૧૯૮	સિદ્ધાચર સ્તવન.	સ્તવન. ૧૫૩
૧૯૯	શ્રી શાન્તિ જીનેશ્વર વંદના સ્તવન.	૧૫૪
૨૦૦	ભલા જગ કોઈક મુજકું પ્યાવે.	આતમપદ ૧૫૪
૨૦૧	કોઈ એક યોગીયો વિચારેરે આતમ અમર છે રે જી. યોગપદ.	૧૫૫
૨૦૨	અસંખ્ય પ્રદેશી ક્ષેત્ર તારું.	અધ્યાત્મક્ષેત્રનું પદ. ૧૫૬
૨૦૩	અલખ લહેરે લાગીરે.	યોગપદ. ૧૫૬
૨૦૪	અવધટ ઘાટ ઓળંગી હમને ...	૧૫૭
૨૦૫	ગગન તપ્તપર ઝગમગ જાગી...	૧૫૮
૨૦૬	શ્રી સીમન્ધર સ્તવન.	૧૫૮
૨૦૭	શ્રી વીર સ્તવન (ચરમ જીનેશ્વર).	૧૬૦
૨૦૮	અવધુત પદ્મપાત કેમ કીજે.	૧૬૦
૨૦૯	હમતો દુનિયાસેં ન ડરેજી.	૧૬૧
૨૧૦	હિત સિક્ષા.	૧૬૨
૨૧૧	પતિવ્રતા પ્રમદાના ધર્મો સાંભળો.	૧૬૪

યોગનિષ્ઠજેનાચાર્યશ્રીમદ્બુદ્ધિસાગરજીસૂરીશ્વર

કૃત.

(ભજન પદ સંગ્રહ.)

ભાગ ૧ લો.

શ્રી હરીયાજીનું સ્તવન.

૧

હરીયા તીર્થ બડા ભારી, ભવિક તુમ' પૂજે નરનારી;
શરણ એક રૂપબ પ્રભુ ધારી, કપટ આર નિંદાકું વારી. કે૦ ૧
સંવત આગણીશ બાસઠમે, વિજયપુરનો સંધ,
દરશન કરવા નીકળ્યોરે, આણી હર્ષ ઉમંગ;
શોક સદુ ચિંતાને વારી, ગણી સખ મિથ્યા જગ્યારી. કે૦ ૧
કૃષ્ણપદ્મક મંગલેરે, માસ રૂડો હે પોપ,
પ્રથમ જીનેશ્વર ભેટીયારે, પાયા મન સતોપ,
ધમ હે ઉપયોગે ધારી, જિનાજા જણો મુખધારી. કે૦ ૨
હરિહર પ્રભા તું ખરેરે, શિવચંકર મહાદેવ,
દોષ અઠારે કાય કર્યારે, સુરનર કરતા સેવ;
પુદા તુમ અકલગતિ ન્યારી, નિરંજન પ્રભદ્ધતા તારી. કે૦ ૩

પદ	વિષય	પૃષ્ઠ.
૨૧૨	સદ્ગુણો દ્વિત શિક્ષા (સદ્ગુણો બદ્ધ છે.)	૧૬૫
૨૧૩	પતિવ્રતા સ્ત્રી વિષે દ્વિત શિક્ષા. (સાચી શિક્ષા સમજી સ્ત્રીને સાનમાં)	૧૬૬
૨૧૪	સ્ત્રી ધર્મ વિષે દ્વિત શિક્ષા. (સાચી સ્ત્રીને શિક્ષામાંથી રાહજમાં)	૧૬૭
૨૧૫	પુત્રીને માની શિક્ષામાંથી (શિક્ષા બાંધીકાને માતા આપતી)	૧૬૮
૨૧૬	પુત્રને પિતાની શિક્ષામાંથી (પિતા કહે છે પ્રેમ પાત્ર નિજ પુત્રને)	૧૬૯
૨૧૭	શિષ્યને સદ્ગુરુની શિક્ષા.	૧૭૦
૨૧૮	પુરુષના ધર્મ વિષે (સમજી નરને શિષ્ય)	૧૭૨
૨૧૯	લક્ષ્યાધિપતિઓને દ્વિતશિક્ષા (હે લક્ષ્યાધિપતિઓ જગમાં શું રહ્યા).	૧૭૪
૨૨૦	આવકનું વર્તન (અધાણ ગંભીર આવક)	૧૭૫
૨૨૧	વ્યવહાર ધર્મરાધન વિષે (સાચી શિક્ષા)	૧૭૬
૨૨૨	મૂર્ખ વિષે (મૂર્ખની ગંગત)	૧૭૮
૨૨૩	અવળો શું ચાલે ચેતન ચાલ નિજ વાટે	૧૭૯
૨૨૪	મુસાફર જીવડા કાયાનો મહેલ નથી તારો.	૧૮૦
૨૨૫	શરવીર સાધુ વ્રત પાળે છે તે ઉપર. (મુક્તિના પંથે.)	૧૮૦
૨૨૬	પરખ્યાથી પ્રેમી સુરતામાં લય મને લાગી. આત્મપદ.	૧૮૧
૨૨૭	ચેતનજી ચેતો જુડી આ દુનિયાની ગાળ.	૧૮૨
૨૨૮	જોઈને જોયું સગપણ દુનિયાનું કાચું.	૧૮૩
૨૨૯	આત્મસ્વરૂપ કૃષ્ણનું ગાન. (રમજો રંગે કૃષ્ણજી)	૧૮૩
૨૩૦	ચેતનજી ચેતો કોઈ ન દુનિયામાં તારું.	૧૮૪
૨૩૧	હવે હું સમજ્યો જીવન નામ એક સાચું.	૧૮૬
૨૩૨	પ્રાતઃ મંગલમ્ (શ્રી સંજેશ્વર પાર્શ્વજી)	૧૮૬
૨૩૩	આત્મજ્ઞાનપદ (ભાવસાગરજી)	૧૮૭
૨૩૪	આત્મજ્ઞાનપદ (જોઈ જોઈ જગની બાજી)	૧૮૮
૨૩૫	વૈરાગ્યપદ (ક્યાંથી આજો)	૧૮૯
૨૩૬	અવળી વાણી	૧૯૦

યોગનિષ્ઠજેનાચાર્યશ્રીમદ્બુદ્ધિસાગરજીસૂરીશ્વર

કૃત.

(ભજન પદ સંગ્રહ.)

ભાગ ૧ લો.

શ્રી કશરીયાજીનું સ્તવનઃ

૧

કશરીયા તીર્થ બડા ભારી, બવિક તુમ પૂજે નરનારી;
ચરણ એક રૂપમ પ્રભુ ધારી, કપટ આર નિંદાકું વારી. ૬૦
સંવન આગણીયા બાસઠમે, વિજયપુરનો સંધ,
હરથન કરવા નીકળ્યોરે, આણી દર્શ હમંગ;
શેઠ સદુ ચિંતાને વારી, ગણી સુખ મિથ્યા જગવારી. ૬૦ ૧
કૃષ્ણપક્ષાજ મંગરેરે, માસ રૂડો દે પોય,
પ્રથમ જીનેશ્વર મેદીપારે, પાયા મન સતોય,
ધમ દે હપયોગે ધારી, ગિનાતા બબ્બો સુખધારી. ૬૦ ૨
હરિહર પ્રભા તું ખરેરે, શિવચંકર મદાદેન,
દોષ આદરે ક્ષમ કર્યારે, સુરનર કરતા સેવ;
પુઠા તુમ આકલમતિ ન્યારી, નિરંજન પ્રવેશ્યા વારી. ૬૦ ૩

અંલવેશ્વર અરિહંતજીરે, આરમ્ભતિશયવન્ત,
 અજરામર નિર્મલ પ્રભુરે, સેવે સજ્જન સંત;
 અચલ તુજ જગમાં બલિહારી, જિનેશ્વર જાણે જયકારી. કે૦ ૪
 તુંહિ તુંહિ તું હું સમરે, વ્યક્તિથી હે ભેદ,
 પિંડમાં પરગટ પેષ્પતારે, વર્તે ભેદાભેદ;
 લગી ઘટ રટનાટી તારી, જ્યોતકી હોવે ઉજ્યારી. કે૦ ૫
 અલખ અરૂપી તું પ્રભુરે, બુદ્ધિસાગર ધાર,
 કર્મ શત્રુકું જીતીએરે, દરી કેશરીયાં સાર;
 ધરી ઘટ ધ્યાન દશા સારી, લહે ઝટ સુકિત વધૂ પ્યારી. કે૦ ૬

ૐ શંકેશ્વરપાર્શ્વનાથાયનમઃ

સ્તવન.

૨

ચરમ જિનેશ્વર અતિ અલવેશ્વર, સખી હું નિશદિન ધ્યાઉરે;
 પરિપૂર્ણચાત્રાદસ્તરૂપી, સખતવોયી વિચારે. ચરમ૦ ૧
 શુણ અતંતા અજ અવિનાશી, કાર્ય દ્રવે ભિન્ન પ્રહીએરે,
 તેમ પર્યાવ અતન્તા અતમ, સમયે સમયે વહીએરે. ચરમ૦ ૨
 અસ્તિતા પરદ્રવ્યાવિહતી, સમયે સમયે અતન્તીરે;
 ચેતનદ્રવ્યે નાસ્તિતા તત્ત, સત્યપણે તે વદન્તીરે. ચરમ૦ ૩
 યદિ નાસ્તિતત્ત. વતે તત્તી તે, પરપરિણામી હોયરે;
 આત્મ અસ્તિતા પરમ વતે, નાસ્તિતરૂપે અવલોચરે. ચરમ૦ ૪

અસ્તિ નારિતા સમયે સમયે, આતમદ્રૃષ્ટે ધરીએ;
 કર્મ વર્ગણા ભિન્ન વિચારી, નિજગુણને અનુસરીએ. ચરમ૦ ૫
 ગુણ પર્યાય અનન્તા તેથી, ભિન્ન ન આતમ ક્યારે;
 ભિન્નાભિન્નસ્વરૂપે વર્તે, નિર્મલ નિશ્ચય ધારે. ચરમ૦ ૬
 પૂર્ણકર પરમાતમ પ્રેમે, મનમંદિરમાં રમરીએ;
 બુદ્ધિસાગર અવસર પાકર, ભવજલસાગર તરીએ. ચરમ૦ ૭

॥ શ્રી વીરજિન સ્તવન. ॥ રાગ સૌરઠ. ॥

૩

વીર જિનેશ્વર વચન સુધારસ, પીતા અવિહક પ્રીત જાગીરી;
 મિથ્યા પરિણતિ ભ્રમણા ભાગી, સુરતાવીર પદ જાણગીરી. વી. ૧
 અજ અવિનાશી અટલ અનાદિ, આત્માસંખ્યપ્રદેશપણેરી;
 નિર્મળ શુદ્ધ સનાતન સાધત, પ્રતિપ્રદેશે શક્તિ ધણેરી વીર. ૨
 આતમવીર્ય અનંતુ ધારક, આવિભાવપણે જે પ્રદેરી.
 વીરનામ જિનવરતું જણે, ઘટ ઘટ શક્તિ નિત્ય લહેરી. વી. ૩
 તિરોભાવ નિજશક્તિ પ્રગટે, અસ્તિનાસ્તિ સ્યાદ્રાદમયીરી;
 અલખ અગોચર અજરામરવર, વીર વીરતા પ્રગટ બઘરી. વી. ૪
 સમયે સમયે નિજકલ્પિ અનન્તિ, રત્નવધી યદ્ય શુદ્ધ છતીરી;
 ચેતના પરગટ દો હપયોગે, વર્ગ રહિત અપવર્ગ ગતિરી. વી. ૫
 પ્રતિપ્રદેશે કર્મવર્ગણા, લાગી અનન્તિ દૂર ગઘરી;
 પદ્ કારક શુદ્ધ ઘટ પ્રગટયા, સ્થિતિ સાદિ અનન્ત યદ્યરી. વી. ૬

તેહીજ વીરપાણું મુજમાંહી, બ્રાન્તિ બ્રમણા દૂર કરીરી;
 યુદ્ધિસાગર ધ્યાતાં પ્રગટે, સત્તા વીરસમાન ખરીરી. વીર. ૭

બોધપત્રમ્.

૪

- નિર્મલ ક્ષાયિકચેતના, ચિદાનન્દ ગુણધામ,
 આતમ સો પરઆતમા, અનન્તગુણ વિશ્રામ. ૧
- સમય સમય નિજરૂપમેં, શક્તિ અનંત સદાય,
 વિશુશે નહિ કો કાળમાં, ચિદ્ધન ચેતનરાય ૨
- જ્ઞેય ત્રિકાલિક વસ્તુનું, ભાસન નિજમાં થાય,
 ઉત્પત્તિ સ્થિતિ વ્યયતણી, સત્તા નિજ વર્તાય. ૩
- શોધક શોધે અન્ય કાં, અસત્ ન ઉપજે ભાય;
 ઉપાદાન પટ્ કારકો, ઘટ ઘટમાં વર્તાય. ૪
- ચિત્ત સ્થિર ઉપયોગતા, લાગે નિજપદમાંલિ;
 અવર કોય ભાસે નહીં, નિશ્ચય ચરણ તે ત્યાંય. ૫
- જ્ઞેયરૂપ ભાસે સહુ, જ્ઞાનગુણે નિજ કાજ;
 દર્પણમાં અવભાસતા, ઉદાસીનતારાજ. ૬
- ખાવે પીવે સહુ કરે, પણ તદ્દરૂપ ન થાય,
 ઉદયિકલાવે ભોગ પણ, ભિન્નપાણું વર્તાય ૭
- વિધટે શ્રેણિ વિકલ્પની, અથવા જો વર્તાય,
 તોપણ તેથી ભિન્ન તે, ભેદજ્ઞાન ત્યાં પાય. ૮

દરે દહપના દોટિ પણ, અગમ્ય નહિ દહપાય,	
સોઝું સોઝું ધ્યાનથી, ભેદભાવ મિટ જાય.	૯
ચાએ પણ શાક્ષી ભરે, જ્યાંથી પ્રમથ્યાં એહ,	
સિદ્ધાયલ સમરો સદા, નિશ્ચય ગુણગુણગેહ.	૧૦
અસંખ્યપ્રદેશી આતમા, ધ્યાનો ગાવો બાધ,	
અનુભવીએ ભોગવ્યું, એ પદ સ્થિરતા લાઇ.	૧૧
ક્ષણ ક્ષણમાંહિ સમરીએ, આત્મ સદા સુખદાય,	
આત્મભરાંમે મન રમે, શુદ્ધતાન પ્રગટાય.	૧૨
સદ્ગુરુ સંગત હીનતા, બાધાચાર પ્રધાન,	
અન્તરદૃષ્ટિ શૂન્યતા, બહિરાતમપદત્યાન.	૧૩
જેને જેવી યોગ્યતા, જાણે તેવું જીવ;	
સમજી સત્યસ્વરૂપમાં, રમજે ભવિ તદીવ.	૧૪

શ્રી શાન્તિઃ ૩.

બોધપત્રમ.

૫

જમટે તે મુષરેનહી, મુષરેનહિ તે જમટે;	
આપોઆપ સ્વભાવમાં, નૂરજ મનનો ઝપટે.	૧
શુદ્ધસ્વરૂપી મેનના, નિશ્વયભાવે બજે,	
આપોઆપ સ્વભાવમાં, પરમાત્મપદ મજે.	૨

જ્ઞાની ગીતારથ શાસન ધોરી, જ્ઞાને સકળ સુખરાશી;
બુદ્ધિસાગર પદ જ્ઞાનીનાં સેવે, હું તો જ્ઞાનીને દહું શાખાશીરે.જ

શ્રી શાન્તિ: ॥ પે. ॥

॥ પદ ॥

૮

અરે જીવ શીદને કલ્પના કરે—એ રાગે,

અનુભવ આતમનો જો કરે, તદા તું અજરામર થઈ ઠરે;
દેહ દેવળમાં ઉંઘ્યા દેવને, ઘડી નહીં સુખ અરે;
સુરતા ઘંટે ઉંઘ ભાગે, જાગે દેવ દુઃખ હરે. તદાતું ૦ ૧
ત્યાગે ન જલ જ્યું માછલું ભાઈ, તેમ ગુણ નિજ વરે;
અલખ અવિહક આતમાની, દશા કબૂ નહિ ફરે. તદા ૦ ૨
પાર્શ્વમણિસમ ધ્યાન તારું, સિદ્ધ બુદ્ધતા વરે;
પરમબ્રહ્મ સ્વરૂપ પામી, નામરૂપ નહિ ધરે. તદા ૦ ૩
ગાડીમાંહિ બેસીને ઝટ, ચાલજે નિજ ધરે;
સારથી મનહું અશ્વધન્દ્રિય, સાચવે સુખ સરે. તદા ૦
છેલ્લી બાજી જીતી લે ભાઈ, માયાથી શીદ મરે;
બુદ્ધિસાગર ચેત ઝટપટ, ચેતના કરગરે. તદા ૦

શ્રી શાન્તિ: ૩. વિધા

॥ ૫૬ ॥

અરે જીવ શીદને કહ્યના કરે-એ ગોગ.

૯

જીવલડા ઘાટ નવા શીદ ધડે, પલકની ખખર તને નહિ પડે;

માયાથી મસ્તાન થઇ અરે, દુર્ગતિ રડવડે;

સદ્ગુરનો સંગ કરે ભાઇ, મારગ સાચો જડે. પલક ૦ ૧

જે ધરે ધણીયાલ વાગે, નોખત ગડગડગડે;

તેહ ધરે જો કાગ હડે, ગીંચૂચ આપડે. પલક ૦ ૨

મોહ મહિરા પીને મર્ડટ, કૂદી છાપરે ચડે;

મનહું મર્ડટ યાપ વચતો, મુક્તિપુરા જઇ અડે. પલક ૦ ૩

કર પ્રીતિ પરમાતમસાથે, ફેગટ ક્યાં આપડે;

બુદ્ધિસાગર આત્મધ્યાને, તુજને નહિ ડોઇ નડે. પલક ૦ ૪

॥ વિજયપુર ॥

॥ ૫૬ ॥

ગોગ ઉપરનો.

૧૦

મૂરખ મન માંડ માંડ શીદ કરે, ફેગટ બવત્રમણા કરતો કરે,

તાંડ પાર્યુ થાતું દોષ તો, ઇચ્છાવિણુ ઠમ મરે;

પાપની પોરા મરીને પાપી, મરી નરક અવરે. ફેગટ ૦ ૧

! ॥ પદ: ૧૨ ॥ રાગ ઊપરનો

નિર્ભય બ્રહ્મરૂપી તું સદા છે, શોધતો કયાં અન્યમાં;
 ઉપાદાન કારણુથી નહીં, ભિન્ન તું કે કાલમાં,
 શુદ્ધમારગ આળખીને, ઉવટ મારગ મા આલ. નિર્ભય૦ ૧
 ઝાંઝવાના પાણી જેવી, જૂઠી માયાં જાલજી;
 બ્રમણમાંહો ભૂકી વહાલમ, ધૂકી શિરમા કાલ. નિર્ભય૦ ૨
 સૂરજ પાદળ વીંટીયો પાણુ, કદી નહીં બદલાયજી;
 ધ્યાનવાયુયોગે તારું, શુદ્ધરૂપ પ્રગટાય. નિર્ભય૦ ૩
 આપોઆપ વિચાર હંસા, સોજું સોજું ધ્યાનજી;
 શુદ્ધસાગર આતમા સો, સિદ્ધ શુદ્ધ ભગવાન્. નિર્ભય૦ ૪

ઇતિ શ્રી શાંતિ: શાંતિ: શાંતિ: વિદ્યાપુર.

પદ: ૧૩-રાગસૌરઠ.

સાધુજાઇ સમરસ અમૃત પીવો, જન્મ જરા મરણાદિક વારો;
 સાદિ અનંતસ્થિતિ જીવો. સાધુ૦ ૧
 અસ્તિનાસ્તિ સ્યાદાદસ્વરૂપી, અનેકાંતમત સમજો,
 ગુણપર્યાય સ્વરૂપ વિચારી, આતમદ્રવ્ય રમજો, સાધુ૦ ૨
 પંચદ્રવ્યથી ભિન્ન વિચારી, પર ઉપયોગ ન દીજો;
 પક્ષાદક મોહપદ સમરો, અતહદ આનંદ લીજો. સાધુ૦ ૩
 ચાતુરિભેદે ચરણુ વિચારી, નિમ્નપદ સ્થિરતા કીજો;
 ભય અંચળતા પરઆહુતા, તેથી દૂર રહીજો. સાધુ૦ ૪

પંકજ જલથી રહે જેમ ન્યાસે, તેમ પરપુદ્ગલ ન્યારો;
 અંતરદૃષ્ટિ સદા સ્થિરતામાં, સો પરમાત્મ પ્યારો; સાધુ૦ ૫
 નિર્મલ નિશ્ચય નિત્ય નિયામક, સાતત્યે જેહજાણે;
 બુદ્ધિસાગર આતમરાયા, સો ચઢતે ગુણહાણે. સાધુ૦ ૬

ઈતિ શ્રી શાંતિઃ વિજયપુર.

પદ. (૧૪) મનસામાલીની, એરાગ

અનુભવ આતમાનીવાત કરતાં, લહેરી સુખની આવશે;
 રોગી નહીં તું ભોગી નહીં તું, જડો નહીં તલભારજી;
 દેહમાં વસિયો માયારેસિયો, અનુપયોગે ધાર. અનુભવ૦ ૧
 તુજથી સહુ શોધાય બહાણા, આદિ નહીં તુજ અંતજી;
 માયામાં મસ્તાન થઈ તું, લાખચોરાશી ભમંત. અનુભવ૦ ૨
 પરસ્વભાવે ભાન ભૂલી, ઈર્ષ્યા નહીં એકકામજી;
 પાદ હેડગ કદ્ધિ પરગટ, દેખે નહીં દુઃખધામ. અનુભવ૦ ૩
 દૈવસાહિબે રીઝીને તને, આપી નરનો દેહજી;
 સાધ્ય સિદ્ધિ સાધીતે તું, માગ્યા વરશ્યા મેહ. અનુભવ૦ ૪
 સોડું સોડું ધ્યાનયોગે, જાગે આતમ જ્યોતજી;
 બુદ્ધિસાગર ભાતુ પ્રગટે, થાય ભુવન ઉદ્યોત. અનુભવ૦ ૫

વિજયપુર

૫૬. (૧૫)

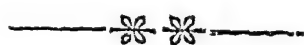
અંશપ્રદેશમેં નિવાસ હમારા, માયાસેં હમ દે ન્યારા;
 નિર્મલ જ્યોતિ નિરાકાર હમ, હરહમ હમ ધ્રુવકાતારા. અં ૧
 મુરતાસંગે સગુ સગુ રહેના, દુનિયાદારો દૂર કરણી;
 સોહંબપકા ધ્યાન લગાના, મોક્ષ મહાસ્રષ્ટી નિસ્સરણી. અં ૨
 પદના ગણના સખડી જૂઝા, જળ નહીં આતમ પીછાના;
 વરવિના કયા જન તમાસા, લુણબિન લોજનકું ખાના. અં ૩
 આતમજ્ઞાન વિના જન જાણો, જગમાં સધળે અંધિયારા;
 સદ્ગુરુસંગે આતમધ્યાને, પદ્મિંતરમે હૃદયારા. અંશપ્ર ૪
 સખસેં ન્યારા સખ હમમાંહિ, જ્ઞાતા જ્ઞેયપણા ધારે;
 બુદ્ધિસાગર ધન ધન જગમેં, આપ તરે પરકું તારે. અંશપ્ર ૫
 ॥ ઇતિ શ્રી શાંતિઃ શાંતિઃ શાંતિઃ ॥ વિજયપુર.

(૫૬ ૧૬) દેખો ભાઈ મહા વિકલ સંસારી--એ રાગ.
 અનુભવ આતમ વાતો કરીએ, સદ્ગુરુસંગે જ્ઞાન વિચારી;
 પરપરિણતિ પરિહરીએ.....અનુભવ ૧
 માઈ તાઈ પરમાં માની, ભવજલધિ કેમ તરીએ ?
 પ્રતિપ્રદેશે કર્મવર્ગણા, વાર અનંતી વરીએ. અનુભવ ૨
 આચ્છાદિત આતમની કદિ, ભૂદયો ભવજલહરીએ;
 હૃતપતિ સ્થિતિ વ્યયને વિચારી, અંતરદૃષ્ટિ ધરીએ. અનુભવ ૩
 નયનિસેપે આતમ જાણી, કઠિન કર્મ નિર્ગરીએ;
 બુદ્ધિસાગર અચળ મહોદય, શાશ્વતશિવપદ વરીએ. અનુભવ ૪
 ઇતિ શ્રી શાંતિઃ શાંતિઃ ॥ વિજયપુર)

॥ પદ ॥ ૧૭ ॥ રાગ ગોડી. નિશાની કહા બતાવુંરે એ રાગ.

નચુરાનો સંગ ન ઢીજેરે, સંગતથી ગુણ જાય. નચુરાં
 દાળાની સંગતથીરે, વાણ કાળીકનો જાય;
 ગંગાજલ જલધિ મળ્યું રે, તુરત ગુણ પાવટાય, નચુરાનો ૧
 સહેલ પાનના સંગથીરે, ગુણપાત વિણુશાય;
 દાગ સંગથી હંસજોરે, મૃત્યુ અવસ્થા પાય. નચુરાનો ૨
 સંગત જેવી પ્રાણીનેરે, તેવો તે થઈ જાય;
 વેશ્યાની સંગતથીરે, વિપયે મન લલચાય. નચુરાં ૩
 સત્ય તત્ત્વ સમજે નહીંરે, સત્યમાર્ગ અજ્ઞાન;
 આપમતિએ ચાલતારે, બુદ્ધિહીન નાદાન. નચુરાં ૪
 સંગત તેની વારીએરે; કરીએ સદ્ગુરુ સંગ;
 શાસ્ત્રોથી પણ સંગનોરે, ચોક્કસમજસમરંગ. નચુરાં ૫
 પ્રેમે સંગતિ પારખીરે, કરીએ મનવિશ્વાસ;
 બુદ્ધિસાગરટેકથીરે, રહીએ સદ્ગુરુપાસ. નચુરાં ૬

ઈતિ શ્રી શાન્તિઃ ॥ વિજયપુર.

પદ. (૧૮) રાગ ગોડી નિશાની કહા બતાવુંરે એ રાગ.

સુચુરાની સંગત ઢીજેરે, સંગતથી ગુણ થાય:—સુચુરાં
 પાર્શ્વમણિના સંગથીરે, લોહ તે સોનું થાય;
 ઇચળ લમરી સંગથીરે, લમરીનું પદ થાય સુચુરાં ૧

મુસંગતથી શુણ વધેરે, દોષો દૂરે જાય;	
પ્રાન્તિ ભ્રમણા સહુ ટળેરે, સત્યરૂપ પ્રગટાય.	મુગુરાં ૨
ભ્રમણામાં દુનિયા ફેરેરે, માને દુઃખમાં મુખ;	
સ્વપ્ન મુખલડી ભક્ષતારે, ક્યાંથી ભાગે જુખ.	મુગુરાં ૩
યથામતિ રૂચિયથીરે, જીવી સંગત થાય;	
તન્મયવૃત્તિ ફેરથીરે, શુદ્ધજ્ઞાન ન ગ્રહાય.	મુગુરાં ૪
દુર્લભ દેવ આરાધનારે, દુર્લભ સદ્ગુરુસેવ;	
સદ્ગુરુ સેવન ભક્તિથીરે, પામે અમૃતમેવ.	મુગુરાં ૫
એની જીવી યોગ્યતારે, તેવો આપે બોધ;	
બુદ્ધિસાગર સેવીએરે, સદ્ગુરુની કરી શોધ.	મુગુરાં ૬

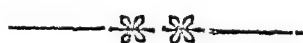
શ્રી શાન્તિઃ ૩. ૫ વિ. ૫

૫૬ ॥ ૧૯ ॥ સોવે સોવે ભારી રેનશુભાઈ રાગ ખીલુ.

પરધર ભટકત મુખ ન સ્વામી, વિનતિ સમગ્ર મુગ અંતર્યામી,
 પરધર૦ ॥
 કાલ અનાદિ ભટકયો બહાસમ, સ્વપ્નામાં પણ મુખ ન દીહું,
 અશુદ્ધપરિણતિ કારણ એ સખ, શાન્તિથી મનમાને મીહું. પર૦ ॥ ૧ ॥
 ટાળ અનાદિ પડયો નવી છૂટે, નિર્મલ નિગધન ચારો છૂટે;
 આત્મિક સદ્ગુણ સ્વભાવ જો પ્રગટે, ચેતનશક્તિ સદ્ગુણ વિખૂટે પ,
 સાધિકપન્થક ભ્રમિયોગી, યોગી પણ જે સદ્ગુણ અયોગી;
 સ્થિતિ સાદિ અનન્ત વિલાસી, આવિર્ભાવે શુદ્ધપ્રકાશો. ૫૦

૫૬ ૫૭ ૫૮ ૫૯ રાગ ગાંધી નિશાની કહા બતાવુંરે એ રાગ.
 નગુરાનો સંગત ઢીજેરે, સંગતથી ગુણ થાય. નગુરા.
 ઢાળાની સંગતથીરે, ગાય કળીકનો બાય;
 અંગાજીય જગપિ ગયું રે, તુરત ગુણ પાડાય. નગુરાનો ૧
 સંદેશ પાવના સંગતીરે, ગુણપાવ વિગુણાય;
 હાથ સંગથી હંસોરે, મુલ્ય અપર્યાય પાય. નગુરાનો ૨
 સંગત જેવી પ્રાણીનેરે, તેના તે થઈ બાય;
 વેશ્યાની સંગતથીરે, વિષયે મન લગત્યાય. નગુરા ૩
 સત્ય તત્ત્વ સમજે નદીરે, સત્યમાર્ગ અગાત;
 આપમતિએ ચાલતારે, બુદ્ધિદીન નાદાત. નગુરા ૪
 સંગત તેની વારીએરે; કરીએ સદ્ગુર સંગ;
 શાસ્ત્રોથી પણ સંગતોરે, ગોત્રમજ્જસમરંગ. નગુરા ૫
 પ્રેમે સંગતિ પારખીરે, કરીએ મનવિશ્વાસ;
 બુદ્ધિસાગરટેકથીરે, રહીએ સદ્ગુરપાસ. નગુરા ૬

ઇતિ શ્રી શાન્તિઃ ॥ વિજયપુર.

૫૬. (૧૮) રાગ ગાંધી નિશાની કહા બતાવુંરે એ રાગ.

સુગુરાની સંગત ઢીજેરે, સંગતથી ગુણ થાય:—સુગુરા
 પાર્શ્વમણિના સંગતીરે, લોક તે સોનું થાય;
 ઇયળ લગરી સંગતીરે, લમરીનું પદ થાય સુગુરા ૧

સુસંગતથી શુણ વધેરે, ઢોપો દૂરે જાય;
 શ્રાન્તિ શ્રમણા સહુ ટળેરે, સત્યરૂપ પ્રગટાય. સુગુરાં ૨
 શ્રમણામાં દુનિયા ફેરેરે, માને દુઃખમાં સુખ;
 સ્વપ્ન સુખલડી બક્ષતાંરે, ક્યાંથી ભાગે ભૂખ. સુગુરાં ૩
 યથામતિ રૂચિયછીરે, જેવી સંગત થાય;
 તન્મયવૃત્તિ ફેરથીરે, શુદ્ધજ્ઞાન ન ગ્રહાય. સુગુરાં ૪
 દુર્લભ દેવ આરાધનારે, દુર્લભ સદ્ગુરુસેવ;
 સદ્ગુરુ સેવન ભક્તિથીરે, પામે અમૃતમેવ. સુગુરાં ૫
 જેની જેવી યોગ્યતારે, તેવો આપે બોધ;
 શુદ્ધિસાગર સેવીએરે, સદ્ગુરુની કરી શોધ. સુગુરાં ૬

શ્રી શાન્તિઃ ૩. ॥ વિ. ॥

પદ ॥ ૧૯ ॥ સોવે સોવે આરી રેનશુભાઈ રાગ પીલુ.

પરધર ભટકત સુખ ન રવાગી, વિનતિ સમજ મુજ અંતર્યામી,
 પરધર૦ ॥
 કાલ અનાદિ ભટકયો બહાસન, સ્વપ્નામાં પણ સુખ ન દીહું;
 અશુદ્ધપરિણતિ કારણ એ સમ, શ્રાન્તિથી મનમાને મીહું. પર૦ ॥ ૧ ॥
 લાગ અનાદિ પડયો નવી છૂટે, નિર્મલ નિર્ગંધ ચોરો હુંટે;
 આત્મિક સદ્ગુજ સ્વભાવ એ પ્રગટે, ચેતનચકિત સદ્ગુજ વિખૂટે પ.
 સાધિકપન્થક લગ્નિબોગી, યોગી પણ જે સદ્ગુજ અયોગી;
 રિપિતિ સાદિ અનન્ત વિલાસી, આવિર્ભાવે શુદ્ધપ્રણયી. ૫૦

ધ્યાતાં નિર્મલ ધ્યાનપ્રભાવે, નિજધર સાહિબ ક્ષણમાં આવે;
બુદ્ધિસાગર અવસર પાકર, ધ્યાનાનન્દી પદ નિજગાવે. પર૦

શ્રીશાન્તિઃ ૩ (વિજયપુર.)

પદ. (૨૦) આશાવરી રાગ

અવધૂત અનુભવ પદે ડાઘ રાગી, દૃષ્ટિ અન્તર જસજગી. અ.
જલપંકજવૃત્ અન્તર ન્યારા, નિદ્રાસમ સંસારા;
હંસ અન્યુવત્ જડ ચેતનકું. ભિન્ન ભિન્ન કર ધાર્યા. અવ૦ ૨
પુદ્ગલ સુખમે કબહુ ન રાચે, ઉદયિકલાવે ભોગી;
ઉદાસીનતા પરિણામે તે, ભોગી નિજ ધન યોગી. અવ૦ ૨
ક્ષાયોપશમિકલાવે મતિશ્રુતન્, જ્ઞાને ધ્યાન લગાવે;
આપહિ કર્તા આપ અકર્તા, સ્થિરતાએ સુખ પાવે. અવ૦ ૩
કારક પદ્ધત અન્તર શોધે, પરપિરિણુતિકું રોધે;
બુદ્ધિસાગર ચિન્મયચેતન, પરમાતમપદે બોધે. અવ૦ ૪

શ્રીશાન્તિઃ ॥ વિજયપુર. ॥

પદ (૨૧)

અરે જીવ શીદને કલ્પના કરે-એ રાગ.

સુખ દુઃખ ભોગવત્તાં જીવ પડે, ક્યું દૈવ ક્ષણમાં આવીને ગડે.
કનક ડોટિ પ્રાપ્ત કરવા, ડાઘક દ્વીપ મન્યરે;

૧ હાથમાંથી યેથાજાતાં, અર્ધપંથમાં મરે. ઠયું ૦ ૧
 એક પિતાના પુત્ર બેને, જનની સાથે જણે
 એક નિરક્ષર મૂર્ખ રહેવે, જ્ઞાની જગ એક લણે. ઠયું ૦ ૨
 હુમ્મ આંબાકેરી લેવા, ઠાઠક ઝાડે ચડે;
 આયુષ્ય અવધિ આવી હોય તો, પલકમાં હિપડે. ઠયું ૦ ૩
 યનાંર હોય તે યાય છવડા, શીદને ચિન્તા કરે;
 બુદ્ધિસાગર આત્મધ્યાને, વાંચિછતકારજ સરે. ઠયું ૦ ૪
 શાન્તિ: ॥ વિજયપુર.

૫૬. (૨૨)

નહિ અલખ લખ્યા કપુ જાવેરે, ઠાઠ અનુભવી મનમાં જાવે ॥
 મનવાણીકાયાથી ન્યારા, નિરાકાર નિર્ધારા;
 જાતિલિંગ વચન નહિ જામે, સોહિ સાહિજ દિવધ્યારારે ઠા ૦ ૧
 સ્યાદાદસતાએ પૂરા, ઠાઠ ન વાતે અધૂરા;
 કાયરસેં તે રહેવે દૂરા, પામે ચિદ્ધન જનજે શૂરાંરે. ઠાઠ ૦ ૨
 ભેદજ્ઞાન રવિ અન્તર પ્રગટે, મોહતિમિર સદુ વિષટે;
 આત્મ તે પરમાત્મરૂપે, ઇયજ જૂગ જુનું ચટકરે. ઠાઠ ૦ ૩
 સદ્યુરૂસગે અમૃત પામી, રાગ શોભ સદુ વામી;
 બુદ્ધિસાગર નિર્ભય ખેડે, ધ્યાને સદા નિર્નભીરે. ઠાઠ ૦ ૪

શ્રી શાન્તિ: ૨. ॥ વિજયપુર ॥

પદ ॥ ૨૩ ॥ રાગ સૌરઠ

સાધુ ભાષ્યભાષ્ય નિરંજન સોડહં;
 પન્યભૂતથી ન્યારા વર્તે, પુચ્છો અંતર ઢોડહં સાધુ ૦ ૧
 રૂપાતીતસ્વરૂપી પરગટ, રૂપારૂપપ્રકાશી;
 સહજસ્વભાવે સમતા ધારી, અત્યાનંદ વિલાસી. સાધુ ૦ ૨
 સખ ઋદ્ધિ ઘટ અંતર તેરા, ખોજત મિટત અન્ધેરા;
 અગમપંથકા વાસી હંસા, શું માને જગ મેરા. સાધુ ૦ ૩
 અનેકકું એકમાંહિ સમાવી, સ્થિર દૃષ્ટિથી ધ્યાવે;
 નિર્મલ નિર્ભય નિશ્ચય નિરખી, આપોઆપ સુહાવે. સાધુ ૦ ૪
 એક મિલ્યા તખ સખકું છાંડયા, દુર્ઘટ ઘાટ આળંબી;
 બુદ્ધિસાગરનિર્ભય ખેત્રે, સમતાનંદતરંગી. સાધુ ૦ ૫

॥ વિગ્નપુરઃ ॥

પદ (૨૪) રાગ સૌરઠ

સાધુભાષ્ય ધ્યાન સમાધિ વરીજે, આત્મસમાધિ પાકર પ્રેમે,
 ભવ જલધિકું તરીજે. સાધુ ૦ ૧
 અસંખ્યપ્રદેશી આપોઆપે, સ્થિર ઉપયોગે ભાસે;
 સ્વપ્નદશાસન સંસારે તખ, મનકું કબકું ન વાસે; સાધુ ૦ ૨
 બાહિર વાસકું ત્યાગી અન્તર, શુદ્ધવાસમાં વસીએ;
 અખેદપ્રવૃત્તિ નિર્ભયરૂપે, કરતાં લેશ ન ખસીએ. સાધુ ૦ ૩

અનુભવ દર્શન દૃષ્ટા પામી, બીર્યોદ્ધાસ વિદાસે; સાધુ૦ ૪
 સદ્ગુણસ્વરૂપી રૂપારૂપી, જ્ઞાતાજ્ઞેય પ્રકાશે. સાધુ૦ ૪
 જ્યાં લો અંતર તત્ત્વ ન ધ્યાવે, ત્યાં લો મુખ નહિ પાવે; સાધુ૦ ૫
 અંતર શોધી બોધો પદનિજ, સત્યાનન્દે કહાવે. સાધુ૦ ૫
 નામયોગથી કાજ ન સીજે, યુગ સાહિબ ક્યું રીઝે; સાધુ૦ ૬
 સદ્ગુણ સંગે રહીએ નિશદિન, અનુભવ પ્યાલા પીજે. સાધુ૦ ૬
 પદ દર્શનકા ઝવડા બેઠી, થાવે ચિદ્ધન વેઠી; સાધુ૦ ૭
 ઢેઠી કર્માણ્ડકા ઝવડા, કમલુત હોવત ખેઠી. સાધુ૦ ૭
 ખુટો પૂજે આતમપદકું, બોગી પણ તે અલોગી; સાધુ૦ ૮
 બાહ્યસાગરશિવપદ સાધે, તો નિશ્ચયથી યોગી. સાધુ૦ ૮

શ્રી શાન્તિ: ૩. ॥ ૪૩૨ ॥

પદ. (૨૫) રાગ સૌરઠ.

સાધુભાઈ સમય સુધારસ પીજે, અન્તર આતમ હીરો પરખી, સાધુ૦ ૧
 સુખકર તેહ ગ્રહીજે. સાધુ૦ ૧
 ગુદ્ગુણસ્વરૂપે રૂપારૂપી, નિત્યાનિત્ય વિલાસી. સાધુ૦ ૨
 પરપુણ્ડલથી ન્યારા વર્તે, લોકાલોકપ્રકાશી. સાધુ૦ ૨
 અન્તર અખય ખબરો ભારી, વર્તે છે સુખકારી; સાધુ૦ ૩
 સદ્ય લગાવી લેવો બાધ, સમજે નરને નારી. સાધુ૦ ૩
 વેદક આતમ પણ નહિ વક્તા, અનુભવ અંતર ધારે; સાધુ૦ ૪
 ખેલે આતમ આપસ્વભાવે, તો દેવે ભવપારે. સાધુ૦ ૪

જો સમજે તો સમજી લેને, મળીયું ઉત્તમ ટાણું;
 જેવું ઉત્તમ પડસ ખાણું, તેવું શિવ વહુ આણું. સાધુ ૦ ૫
 નિજપદવાસી તું અવિનાશી છે તું ગુણગણરાશી;
 બુદ્ધિસાગર આતમધ્યાને, ઝગમગ જ્યોતવિલાસી. સાધુ ૦ ૬

(ઈડર)

પદ. (૨૬) એડી એડી ગોંઠા કીજે નર માંહીલા-
 એ ભજનનો રાગ.

એણીપેરે ધ્યાનધરીજે, ઘટ અન્તર એણીપેરે ધ્યાનધરીજે-હેજી. ॥
 મનકર વશમેં ને તનકર કબજે, આતમરૂપ સમરીજે હેજી;
 આસન મારી આશા મારી, સમતાભાવ વરીજે. ઘટ ૦ ૧
 સ્થિર ઉપયોગકરી ધ્યાવોનર માંહીલા, ચિત્તપરમાંનવીલીજે હેજી,
 અસંખ્યપ્રદેશા પરમાતમ સો, પોતાનાપર રીઝે. ઘટ ૦ ૨
 જિનદેમદીનથાય, અબનિજ પદતબ, ઝગમગજ્યોતિજગાવેરેહેજી;
 બુદ્ધિસાગરનિર્ભયદેશી, સમજે તે નર પાવે. ઘટ ૦ ૩

શાન્તિ: ૩ ॥ (ઈડર)

પદ (૨૭) રાગ-ઉપરનો)

એણીપેરે પ્રભુસમરીજે, ઘટ અન્તર એણીપેરે પ્રભુ-સમરીજે હેજી.
 કોઈ હપટ હજીયાથી અગગા, રાગદેવ દૂર કીજેરે, હેજી;

ચિત્તવાળી પરમાંથી પ્રેમે, અન્તર સુરતા દીજે. ધટ૦ ૧
 અલ્પ અરૂપી અજરામરહરદમ, સ્મરતાં દિલઉચ્ચારીરે, હેજી;
 ધ્યાન કરતાં ત્રિભુવન સાહિબ, આપે શિવમુખ ભારી. ધટ૦ ૨
 અનુક્રમે યોગાભ્યાસ કરીને, જીવ શિવરૂપતા પાવેરે, હેજી;
 ભુદ્ધિસાગર સમજે તેને, જાંવજ્રમણા દૂર જાવે. ધટ૦ ૩

શાન્તિ; ૩. (ઇંડર)

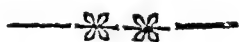
પદ. (૨૮) લયા અનુભવ રંગ મજાકરે-એ રાગ

શુરવિના ઠોઝ તત્ત્વ ન પાવેરે, ભટકત ભટકત દેશેદેશે ॥
 જ્યાં ત્યાં શુરની ભુદ્ધિ ધારી, વન્દન કરવા દોડે;
 દુહશુરનો સંગ કરીને, ફોગટ માથું ફોડે. શુર૦ ૧
 ધોજીતેટલું કુધ ગણીને, નિજભુદ્ધિયો ચાલે;
 આઠ ગોદૂધ લેઈ ન જાણે, ચાલે ડકડમાલે. શુર૦ ૨
 અન્તર તત્ત્વ વિના જગમૂઠા, શુરનું નામ ધરાવે;
 ભોળાજન ભરમાવી પોતે, ઢોડી દુર્ગતિ જાવે. શુર૦ ૩
 સદ્ગુરુ શ્રદ્ધાવિણુ આ જગમાં, કષ્ટ ન આવે પારો;
 જ્યાં ત્યાં જાવે ત્યાં તે તેવો, એ મૂરખનો ધારો. શુર૦ ૪
 આતમજ્ઞાની સદ્ગુરુઠેરા, ધરો મનમાં વિશ્વાસ;
 ભુદ્ધિસાગર આપસવભાવે, ચાલે સદ્ગુરુદાસ. શુર૦ ૫

॥ શ્રી શાન્તિ: ૩ (વિજયપુર)

૫૬ ૨૯ (રાગધીરાનો)

દુનિયા છે દીવાનીરે, તેમાં શુંતું ચિત્ત ધરે,
 જોને જરા જાગીરે, માયામાં મુંઝી શાને કરે; દુનિયા ૦
 દુનિયાદારી દુઃખ કરનારી, દૃષ્ટિ ફેરેફેર.
 જેવી દૃષ્ટિ, તેવો તુંછે, સમજે નહિતો અન્ધેર;
 માયાના બાંધ્યા જીવોરે, કારજકાળે કરગરે. દુનિયા. ૧
 દુનિયાં જીતી નહિ જીતાશે, તેમાં રાખે ચિત્ત,
 જશ અપજશમાં મનજો વર્તે, તો નહીં થાય પવિત્ત;
 જગત્લાન ભૂલેરે, કારજ સહુ સહેજે સરે. દુનિયા ૦ ૨
 ઘડીમાં સારો ઘડીમાં ખોટો, દુનિયાં બોલે બોલ,
 ખોટાને સારો કાઠ કહેવે, કાણુ કરે તસ તોલ;
 સમજીને સૌ રહેવુંરે, કરશે જેવું તેવું ભરે. દુનિયા ૦ ૩
 સ્વમા જેવી દુનિયાદારી, દર્પણમાં મુખ છાય;
 આત્મવિના પ્રદ્ગલમાં ખેલે, સુખ કદી નહીં થાય;
 સમજે સમજી શાણુરે, ચિદ્ધનઅર્થી શાન્તિ વરે. દુનિયા ૦ ૪
 સૌથી ન્યારો ચિદ્ધન પ્યારો, અંતર આતમ લેખ;
 પરમાતમ પરગટ પોતે તું, શુકલધ્યાને દેખ;
 બુદ્ધિસાગર સમજીરે, વળજે ચિદ્ધાનન્દધરે. દુનિયા ૦ ૫
 ॥પેથાપુર॥

॥ ૫૬ ॥ ૩૦ (રાગ ધીરાનો)

અનુભવી આવોરે, અનુભવ વાત કરો.
 માયાની ભૂલ ભાગીરે, દેખાડો શિવમાર્ગ ખરો; અનુ.

ચરમનયનથી મારગ જોતાં, મારગ નાંધે હાથ,
 બાહિર નયણે મારગ જોતાં, ભૂલ્યો ત્રિષ્ટવનતાય.
 માયાની મોંજ મારીરે, તેને હવે અપહરે. અનુભવી૦ ૧
 ભૂલ્યો ઝૂલ્યો ભવમાં ભારે, ખરે કિવસ અંધાર,
 અંધારે અથડાણે જ્યાં ત્યાં, લાખચોરાશીમજાર;
 આડો અવળો દોડયોરે, વિતતડી દીલ ધરો, અનુભવી૦ ૨
 ખાણું પીણું મન નવી ભાવે, સમજું તોપણ મૂઢ,
 મુજ મન કોઇ ન જુમ વિણ જાણે, એ અંતરનું ગૂઢ;
 ગોપા હાંકી ગાયોરે, કારણ મુજ કો ન સર્ચો. અનુભવી૦ ૩
 જ્યાં ત્યાં જઇ પૂછું તુજને, વિરલા જાણે તુજ,
 તુજ વિણ મંદિર શૂનું લાગે, પાડે ન કોઇજન મુજ;
 કુગુરુએ ઘેર્યોરે, અજ્ઞાને હું લકડયડયો. અનુભવી૦ ૪
 અનુભવીએ અનુભવ આપ્યો, અંતરનયણે દેખ,
 બુદ્ધિસાગર અગમપન્થમાં, સરખા આતમ લેખ;
 સદ્ગુરુના સંગેરે, મુક્તિમુખ સહેજે વરો. અનુભવી૦ ૫

(ધયાપુર)

પદ (૩૧) રાગ ધીરાના પદનો.

અજ્ઞાની અથડાણારે, સત્ય નવી સમજી શકે;
 પોતાની હડ પકડીરે, મનમાને તેવું બેઠે. અજ્ઞાની૦

સત્ય ન સોધ્યું અંતર નયણે, જડમાં માને ધર્મ;
 ધર્મ મર્મનો ખ્યાલ કરે નહિ, બાંધે હૃદયમાં કર્મ;
 અંધારું અજવાળેરે, કહો કેમ ટકી શકે. અજ્ઞાની૦
 જનકીયા જેમ વરવિના તેમ, જ્ઞાની વિના અંધ;
 નાક વિના જેમ મુખ ન શોભે, અનુભવી વિણ તેમ પંથ;
 છીપ રૂપા જેવીરે, આધેથી જોતાં ચકચકે. અજ્ઞાની૦
 આપમતિ ત્યાં યુક્તિ ખેંચી, મતની તાણાતાણ;
 કરતા કર્મ વધારે સોડો, સાતનયોના અજાણ;
 જ્ઞાનીની આગળ આવીરે, કહો કેમ ટકી શકે. અજ્ઞાની૦
 ભૂદયો કહેતાં ભૂલ ન ભાગે, પ્રગટે જો ધટજ્ઞાન,
 ત્યારે બ્રામણા બ્રાન્તિ ભાગે, આવે આતમસાન;
 બુદ્ધિસાગર બોધેરે, અંતર સૂર ઝગમગે. અજ્ઞાની૦

(પેથાપુર)

રાગ ઉપરનો—॥ પદ (૬૨)

જ્ઞાનીની સંગ સારીરે, સમજે મન નરનારી.
 જંગમ કલ્પવૃક્ષરે, જ્ઞાનની સંગ નિર્ધારી. જ્ઞાનો. ॥
 પથર પથર રત્ન ન હોવે, યુગે યુગે નહિ દેવ;
 હામ હામ નહિ કલ્પવૃક્ષ ન્યું, ત્યું જ્ઞાનીયુર મેવ,
 પાપ પણકમાં ડાપેરે, દેખાડે શિવપુરઆરી, જ્ઞાની૦ ૧

ઘટમાં પરમાત્મ ઢેખાડે, શાશ્વતસુખમંડાર,
 અનુભવજ્ઞાને સ્થિરતા આપે, ભય અન્યક્ષતાવાર;
 વાસનાવિષ વારીરે, આપે પદ અનહારી, જ્ઞાની૦ ૨
 પાર્શ્વમણિથી બહુ અઘીયાતા, જ્ઞાની સદ્ગુરુ સન્ન,
 અર્પ આતમરૂપ બરોબર, કરી મિથ્યાત્વનો અંત;
 મિથ્યા ટેવ વારીરે, શુદ્ધપદે ચિત્ત ઠારી. જ્ઞાની૦ ૩
 મહાતીર્થ મહાદેવ મહેશ્વર, કરે જ્ઞાનીનો સંગ;
 આપોઆપસ્વરૂપે વર્તે, પામી અનુભવરંગ;
 બુદ્ધિસાગર બેધેરે, અંતર ઘટહથધારી. જ્ઞાની૦ ૪

(ચેથાપુર)

રાગ ઉપરને!—॥ ૫૬ ॥ (૩૩)

પત્યરના નાવે બેશીરે, તરનાર ડેણીપેરે તરે,
 તેણ આશા રેતીરે, પીતે ઠહો દેમ સરે; પત્યર॥
 બલ વતોવો માખણ અર્થે, તે તે નિષ્ફલભય;
 અજ્ઞાની કુગુરુની સંગે, તત્ત્વ કથું ન જણાય;
 અંધાને દોર્યા અધિરે, દામ ડેણીપેરે ઠરે. પત્યર૦ ૧
 બાવળીયાને બાથ ભરો પણ, સરે ન કાર્ય લગાર,
 દંડાંની કદી પાન ન બનશે, ખરલીડે પાપક સાર,
 બેઠને તમે બેઠેરે, કુગુરુઆ ધરોધરે. પત્યર૦ ૨

ખારાજળથી તૃપા ન ભાગે, કુચકા ભક્ષે ભૂખ,
જુઓ વિચારી મનમાં સમજી, ઉલટું થાવે દુઃખ;
સંકેત શઠની સંગેરે, કહો કાઠ કેમ સુધરે. પત્ર૨૦ ૩

આતમ કર્મ સ્વરૂપ ન જાણે, કારણકાર્યસ્વરૂપ.
ગુણ પર્યાય દ્રવ્ય નહિ જાણે, તે શું ટાળે ધૂપ;
તાડવૃક્ષ છાયારે, તાપ ઢેલીરીતે હરે. પત્ર૨૦ ૪

ભિક્ષુકધરમાં હસ્તી બાંધ્યો, ખાવે શું ખોરાક,
બુદ્ધિસાગર અણીપેરે બોલે, કુગુર છે નાપાક;
સુગુરને સેવેરે, પન્યમીગતિ પ્રાણી વરે. પત્ર૨૦ ૫

(વેથાપુર)

॥ ૫૬ ॥ ૩૪ ॥ રાગ સવૈયા.

તત્ત્વ સ્વરૂપી અલખ અલ તું, પરમાતમ પરગટ પેતે;
ધટમાં વસિયો માયાવશથી, જડમાં નિજને શું જોતે, તત્ત્વ ૧
અજરામર અવિનાશી અરૂપી, આંખ મીંચકર અવધારો;
રટના અવિહુકપટની લાગે, તો હોવે ધટ ઉગ્યારો. તત્ત્વ ૨
અવિચલઅસંખ્યપ્રદેશીઆતમ, ચિદ્ધન ચેતન તું આરો;
નિત્યાનિત્ય સ્વરૂપી જાતા, અનેકાન્તમન નિરધારો, તત્ત્વ ૩
પરમેશ્વરીય પરગટ પેતે, સમજ સમજ આતમદેવા.
બુદ્ધિસાગર પ્રેમભાવથી, કરવી તેની દિલ સેવા. તત્ત્વ ૪

શાન્તિ શાન્તિ શાન્તિ (ઈંડરગુફા)

॥ ૫૬ ॥ (૩૫) અવસર ઘેર ઘેર નહીં આવે—એ રાગ.

પ્રભુજી તુમ દર્શન મુખકારી, તુમ દર્શનથી આનંદ પ્રગટે,
જમજનમંગલકારી. પ્રભુજી ૧

તપ જપ કિરિયા સંયમ સર્વે, તુમ દર્શનનેમાટે;
જ્ઞાન ક્રિયા પણ તુજ અર્થે છે, મળતો નિજધરવાટે. પ્રભુજી ૨
અનુભવ વિષુ કયની સહુ કીકી, દર્શન અનુભવયોગે,
સાચિકલાવે શુદ્ધસ્વભાવે, વર્તે નિજગુણયોગે. પ્રભુજી ૩

દેશ વિદેશે ધરમાં વનમાં, દર્શન નહીં પામીજે;
દર્શન હીઠે દૂર ન સુકિત, નિશ્ચયથી સમજીજે. પ્રભુજી ૪

ચેતનદર્શન સ્પર્શનયોગે, આનંદ અમૃતમેવા;
બુદ્ધિસાગર સાચો સાદિખ, કીજે ભાવે સેવા. પ્રભુજી ૫

શ્રી શાન્તિઃ ૩—(અમદાવાદ.)

અજપાળપે સુરતા ચાલી—એ રાગ.

૫૬. (૩૬)

સ્વપ્ના જેવી દુનિયાદારો, કદી ન તારી યાતારી;
દૃષ્ટિ ખોલકર દેખો હંસા, મિથ્યા સખ જગદી યારી, સ્વપ્ના ૧
દર્પણમાં પ્રતિબિમ્બ નિહાળી, જ્ઞાન જ્ઞાન્તિથી બહુ ભર્યો;
જૂઝીમાયા જૂઝી કાયા, ચેતન તેમાં બહુ ધર્યો. સ્વપ્ના, ૨

નિજ છાયા કૂપજલમાં દેખી, કૂદી કૂપે સિંહ પડયો;
 પર પોતાનું માની ચેતન, ચારગતિમાં રડવડયો. સ્વપ્ના, ૩
 છીપોમાં રૂપાની બુદ્ધિ,--માની મૂરખ પસ્તાયો;
 જડમાં સુષ્પની બુદ્ધિધારી, જ્યાં ત્યાં ચેતન બહુ ધાયો. સ્વપ્ના, ૪
 કુટુમ્બ કબીરો મારો માની, કીધાં કર્મો બહુભારી;
 અંતેતાડું થશે નકોઈ, સમજ સમજ મન સંસારી. સ્વપ્ના, ૫
 જન્મ્યા તેતો જરૂર જશે, અહીંથી અંતે પરવારી;
 સમજ સમજ ચેતન મન મેરા, બુદ્ધિસાગર નિર્ધારી. સ્વપ્ના, ૬

અમદાવાદ.

॥ પદ ॥ (૩૭) રાગ પૂર્વનો.

અલખ અગોચર નિર્ભય દેશી, સિદ્ધ સમોવડ તું ભારી,
 અનુભવ અમૃતભોગી હંસા, અકલગતિ વર્તે તારી. અલખ ૧
 અસંખ્યપ્રદેશે દૃષ્ટિ દેકર, શ્વાસોશ્વાસે ઘટજંગો;
 સ્થિરતા સમતા લીનતા પામી, દૂરે પરપરિણતિ ત્યાગો. અલખ ૨
 ભેદજ્ઞાનથી ભાવો ભવિકા, આતમ રતનત્રયીસ્વામી;
 અભેદદૃષ્ટિ અંતર લક્ષો, થાવો શિવપદસુખરામી. અલખ ૩
 ભાગ્યદશા પૂરણ જસ હોવે, આતમધ્યાને મન લાગે;
 બુદ્ધિસાગર ધન્ય નરાજગ, પ્રણમે! સન્તો દિલરાગે, અલખ ૪

પદ (૮૮) રાગ મહાનિધાસ

એંસા રવરૂપ વિચારો નંદા, શુદ્ધમ મીઠી ધારીરે. એંસા
 પુદ્ગલ રૂપાદિકથી ન્યારો, નિર્મલ રૂઢિમમનોરે;
 નિજ સત્તા વિદુહાલે અખણિગુન, કણદુર દે નદિ, જાનોરે, એંસાં ૧
 બેદનાન સૂર હૃદયે જગી, આતમપંખે લાનોરે;
 સ્થિરદષ્ટિ મત્તાનિજ ધ્યામી, પરપરિભૂમતા ત્યાગોરે એંસાં ૨
 કર્મજંઘ રાગદિક વારી, શક્તિ મુદ્ધ મમાર્શરે;
 શ્રીલો સમતામંગલક્ષર્મે, પામી મુવડી તારીરે. એંસાં ૩
 નિજશુભ રમતો રામ બધો જબ, આતમરામ કહાયોરે,
 પુદ્ધિસાગર શોષી ધટમાં, નિજમાં નિજ પગખાયોરે. એંસાં ૪

(અમતાવાદ)

॥ પદ ॥ ૩૯ જીવલણ ઘાટ નવા શીદ ધડે-એ રાગ

પરમપદ પરમેતો મુખ મળે, અનાદિ દુઃખની બ્રાન્તિ ટળે ॥
 શુદ્ધસ્વરૂપે ભળે ચેતના, નિજધન નિજમાં મળે;
 સાધ્યલક્ષી આતમાયધ, અદ્વલપણે નિજ કળે. પરમં ૧
 ત્યાગી થઇને ત્યાગી લે તું, અવસર આપ્યો કળે;
 પુદ્ધિસાગર જાગતાં ધટ, કર્મતું કશું નહીં વળે. પરમં ૨

વિજયપુર.

॥ સ્તવન ॥ (૪૦) બેની ધ્યારીરે મારી.—એ રાગ

વીર પ્રભુ જહાસારે મારા, લાગે મનમાં અતિશય ધ્યારા. વીર;
 ત્રિશલાનંદનરે નાણી, પાંત્રીસગુણથી શેભે વાણી. વીર. ૧
 દુનિયાદારીરે ત્યાગી, આતમગુણથી પ્રીતિ લાગી. વીર;
 ત્રીશે વર્ષેરે દોક્ષા, લીધી જગજન કરવા શિક્ષા. વીર. ૨
 કેવળ કમળારે પામ્યા, જન્મ જરાદિક દુઃખડા વામ્યા. વીર;
 બુદ્ધિસાગરરે સેવા, ભાવે કરતાં શિવસુખ મેવા, વીર. ૩

અમદાવાદ (દ. ભ.) વંડમાં)

પદ (૪૧) પરખીને લેજો નાણુરે—એ રાગ.

માયા ન મુરખ તારીરે, શું માને મારી મારી,
 મારી મારી કરતાં તારી, કિમર સહુ પરવારીરે.

માયા ન તારી, માયાં

રાવણુ સરખા રાજા ચાલ્યા. ચાલ્યા રંક ભીખારીરે.

માયા ન તારી. માયાં

જની હાકે ધરણીવ્રજે, તે પણ ચાલ્યા હારીરે.

માયા ન તારી, માયાં ૧

હહાપણના દરિયામાં ડૂલી, શિરપર ધૂલી ડારીરે;

માયા ન તારી. માયાં

કપટકળામાં કાળો થઇને, મારી પેટ કટારીરે.

માયા ન તારી, માયાં ૨

નિર્દય નક્કટ નાગો થઇને, કીધી ચારી ઝારીરે;

માયા ન તારી, માયા૦

દગા પ્રપંચો પાખંડ માંડી, દેહ્યો નરકની ખારીરે,

માયા ન તારી, માયા૦ ૩

અભિમાનના તોરે ફૂલી, વાત કરો તકરારીરે;

માયા ન તારી, માયા૦

વાતવાતમાં લડી પડ્યો તું, ધર્મ ન હૃદયે ધારીરે.

માયા ન તારી, માયા૦ ૪

નિંદામાં નિયદિન ચૂરો થઇ, દોષ કર્યા તેં ખારીરે;

માયા ન તારી, માયા૦

સંગની સંગત કદિ ન કીધી, પાપીયી પ્રીતિ પ્યારીરે.

માયા ન તારી, માયા૦ ૫

લાલચુ લપટ લુચ્યો બની તેં, કરી કુસંગી ચારીરે;

માયા ન તારી, માયા૦

ભજન પ્રયત્નુ ભૂલી તેંતો, ધર્મસંગ નિવારીરે.

માયા ન તારી, માયા૦ ૬

જ્ઞાનની વાત ન મનમાં ગમતો, પ્યારી ધંધર ધારીરે;

માયા ન તારી, માયા૦

ફાગટ મમતામાં ફૂલીને, ઉમર આખી હારીરે.

માયા ન તારી, માયા૦ ૭

ચેતો ચેતો ચિત્તમાં ચટપટ, સમજે નરને નારીરે;

માયા ન તારી, માયા૦

આખુ મીઠામીઠુ કશું ન હાથે, જીવું સૌ વિસારીરે.

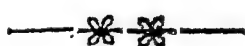
માયા ન તારી, માયા૦ ૮

કરશે પરમાતમથી પ્રીતિ; શુર સેવો હપગારીરે;

માયા ન તારી. માયા
બુદ્ધિસાગર ધર્મજનની, હું જાઉં બલિહારીરે.

માયા ન તારી. માયા ૦ ૯

અમદાવાદ. ॥ શાંતિ: ॥

પદ.—(૪૨)

પરખીને લેજો નાણુંરે, આ આવ્યું ઉત્તમ ટાણું;
ટેં ટેં કરતાં તુરત વારમાં, આવે જમનું આણુંરે. પરખીને ૦ ૧
હેં હેં કરીને હસતાં આવ્યું, પરલવનું પસ્તાનુંરે, પરખીને ૦
ફૂલણ ફાંફાં મારે શું તું, પડતું રહેશે ભાણુંરે. પરખીને ૦ ૨
શું મસ્તાનો થઇને મહાલે, ચાલ્યા લાખ નવાણુંરે. પરખીને ૦
મોહમાયાના વશમાં થાતાં, પડ્યું ઝાઝમાં કાણુંરે, પરખીને ૦ ૩
માથે કાલ ઝપાટો વાગે, ઉંધણું શું ? ઉંધાણુંરે. પરખીને ૦
થાતાં એંદી આળસનો તું, નર્કતું પામે લહાણુંરે. પરખીને ૦ ૪
પ્રભુને પ્રેમે કદિ ન ભજતાં, દુઃખ વાદળ પથરાણુંરે. પરખીને ૦
જન્મજરાનાં દુઃખડાં ટાળે, તો તને જોગી જાણુંરે. પરખીને ૦ ૫
હાહા કરતાં વર્ષો ગાળે, આત્મિકથન ભૂસાણુંરે. પરખીને ૦
બુદ્ધિસાગર ચેતો ચેતન, અંતર ગાવો ગાણુંરે. પરખીને ૦ ૬

(અમદાવાદ—આંબલીપોળ.)

૫૬. (૪૩) રાગ મરાડા સાખી.

જગો જોગી અલખ સ્વરૂપી, પૂર્ણાનન્દવિહારી;
 નિજપદમાંહિ વાસ તુમારા, સાતાજેય પ્રકાશી,
 ખેતો આતમરે, અવસર આઁયો સારો,

જુગો જુગ તુંહિ મન ધ્યારો. ખેતો ૦ ૧

ચિદ્ધન શુદ્ધ સ્વરૂપે સોહિ, મુનિજનનાં મન મોહિ;
 દિનમણિ ત્રણજીવનમાં તું છે, પોતે પોતાને બોહિ. ખેતો ૦ ૨

અન્તર ધન પરખીવે । તારું, સારામાં જે સારું;
 તન્મયવિદ્યાસી યા તેનો, ધ્યારામાં જે ધ્યારું. ખેતો ૦ ૩

ભૂડી દુનિયાનાં કડાપણને, વળજે આતમવાટે;
 ઉંધાય નહિ તું અગમપન્થમાં, માત્ર છે માયાસાટે. ખેતો ૦ ૪

હાથે નહીં તે સાથે કરવું, અદ્ભૂત એહ તમાસા;
 પામ્યા અનન્તા પામે તેને, તે પદના તું ધ્યાસા. ખેતો ૦ ૫

ચિન્તામણિ નિર્ધનતા હાથે, તેતો કળહુ ન ચડશે;
 માનો મનમાં જે તે આચ્યું, પરભવ માત્રુમ પડશે. ખેતો ૦ ૬

ચઢ્યામાં મીસરી વેરાણી, છીડી કળાયો ખાવે;
 કુંવર તેને ચઢી ચડે નહિ, યોગ્યતાએ સદ્ધ પાવે. ખેતો ૦ ૭

જેના માથે સદ્ગુરૂ નહીં છે, નચુરા ભટકે ભારે;
 ભ્રાહ્મસાગર આત્મ ઉજગર, સદ્ગુરૂ તરે ને તારે. ખેતો ૦ ૮

મેથાપુર.

પદ. (૪૪) ચેતાવું ચેતીલેજરે. એ રાગ.

અરે જીવ પામર પ્રાણીરે, તારું કખૂન ઢાઘ થાશે; સ્વારથનું સગપણ જગમાં સૌ, જ્ઞાની એમ પ્રકાશે. અરે૦ ૧
 સાંજસમે જેમ પંખી ટાણું, લેયું બેઠું ભાવે; વહાણું વ્રાતાં નિજનિજ પંથે, એકલડાં સહુ જાવે. અરે૦ ૨
 સંધ્યાની વાદળીયો જેવું, બૂંદું માયા જાણું. તેમાં રખડી મરતા નાહક, સાર કશો નહીં જાણું. અરે૦ ૩
 ખોટું મોટું કરીને માન્યું, રહે ન અંતે છાતું; અલખ ખલકમાં સાચો સમજ, ઝાસો તેહનું બાતું. અરે૦ ૪
 નરભવ દુર્લભ પામી પ્રેમે, કર પરમાતમપ્રીતિ; સાચો સાહિબ સત્ય સુજડે, ટાળે ભવ ભવભીતિ. અરે૦ ૫
 ખટપટ લટપટ ઝટપટ ત્યાગી, પરમાતમને ધ્યાવો; બુદ્ધિસાગર શાશ્વત સુખડાં, સહજે સંતો પાવો. અરે૦ ૬

શાંતિ: શાંતિ: શાંતિ:

અમદાવાદ, આં. પો.

પદ (૪૫) સોરઠ.

પરમ પ્રભુ ઘટ અતરનાં જાવો, ગાવો ધ્યાવો વધાવો, પરમ૦
 પિંડે પરમાત્મન વસિયા તસ, પૂજા શુદ્ધ રચાવો;
 સન્નિવાસી પ્રસાદે વિદુ, તન્મય ત્યાં થઈ જાવો. પરમ.૦ ૧

ભાવદયાઈદેનથી 'અર્ચો', સદ્ગુણપુષ્પ ચઢાવો; સાધિકસમકિત ધૂપ કરો વેળી, 'જ્ઞાનદાપદ પ્રગટાવો.' પરમં ૧
 સાધિકચરણનો સ્વસ્તિક 'કરીજી', 'અતુભવેનૈવેધધરીયે; આત્મિક
 આવિર્ભાવે આત્મિકગુણકૃણ, ધરતાં મંગળ વરીજી' પરમં ૨
 સામયી પૂજનની પામી, પૂજે 'અંતરયામી; પૂજક પૂજ્યપેણુ પ્રગટાવી, યાવો ચિદ્ધનસ્થામાં; પરમં ૩
 ગુણસ્થાનક ગોચર પામીને, લ્યો પૂજનનો લ્હાવો;
 બુદ્ધિસાગર પૂજન અર્ચે, મંગે ન અવસર આવો. પરમં ૪

ઈતિશા શાંતિઃ શાંતિઃ શાંતિઃ

અમદાવાદ.

॥ ગુરુપદ ॥ (૪૬) સંવેયા

ગુરુમયી ભાષજ્ઞાન યદો તુમ, ગુરુ દેવતા ગુરુ દીવો; ગુરુ
 ગુરુ આંખોને ગુરુ છે પાંખો, ગુરુ ગીતારથ જગ દીવો. ગુરુ ૧
 ગુરુકૃપાથી જ્ઞાનજ પ્રગટે, વિષટે નિશ્વામત્ર ભારી; ગુરુ
 ચિરંજીવજે ગુરુ ગીતારથ, બૃહંતાં બેઠકી તારી. ગુરુ ૨
 દેવ ગુરુ દો અડે દેખડર, વન્દો કિસકું પહેલા ખાઈ; ગુરુ
 ઉપધારી ગુરુ બંદન પહેલા, સંગમનોચિ દિયું બનાડ. ગુરુ ૩
 ગુરુને દેખી બંદન કરવું, નમે વચનને દચ્ચરવું; ગુરુ
 હાથ બેઠકર સુનો દેશના, ગુરુ વિનવે મનદુધરવું. ગુરુ ૪

સમકિતદાયક સદ્ગુરુ દર્શન, વિધિયે કરજો નરનારી;
 પ્રાપ્તિ પન્નુ ગુરની આશુ, સોપો નહિ હિમ્મત ધારી ગુરુ ૫
 જેનામાયે સદ્ગુરુ તર્કા તે, નગુરા દુઃખ લક્ષે ભારી
 એવા મુરને જાનાજ અર્થે, સમજ સમજ મન સંસારી. ગુરુ ૬
 ગુરની જાતિ કરજો પ્રેમે, શ્રદ્ધા મન લાવી સારી;
 જુઝિયામર પદો સદ્ગુરુ, જનું તસ બલિહારી. ગુરુ ૭

શાંતિ: શાંતિ: શાંતિ:

અમદાવાદ.

૧૫૬ ॥ ૪૭ રાગ-દ્વિયાય.

તારો આતમરાય, મહાશય તારો આતમરાય;	
હૃદયમાં સુધિ ખરડાયો છે, સ્વચ્છ દરો ચિત્તદાય,	મહા ૭
આતમશુદ્ધિ કમલે જ્યે તે, વેતલયો પટનીમાંય.	મહા ૮
સુધ સત જનમુખને, દાન, અર્પિ આતમશુદ્ધાય;	મહા ૯
કોઈ શક્તિ મન વિનાની નામની તે કલ્યાય.	મહા ૧૦
જગદીશ્વર જગત્તે ને જોઈ જગ, જાતયોઈ પરમાય;	મહા ૧૧
કોઈ ભેદ, અનુભવ, અનુભવ, દૂર જાય,	મહા ૧૨
જુગ્મુ જોઈ કલે, જગત્તે ન જન, જગતે મનુષ્યે જાય;	મહા ૧૩
જગત્તે ને, જગત્તે ને, જગતે ને મનુષ્ય જાય,	મહા ૧૪

વ્યવહારે શુદ્ધ વર્તે તદ્યે, ક્ષણ ક્ષણમાંહી સદાય, મહાં
કારણે કાર્ય મહોદય સિદ્ધિ, બુદ્ધિસાગર શુણ ગાય. મહાં ૫

શાંતિ: શાંતિ: શાંતિ:

પ્રેમાપુર.

॥ ૫૯ ૪૮ ॥ રાગ મરાઠી સાખી.

મૂરખ જીવડા કાંઈ ન સમજ્યો, પાપ કીધાં કંઈ ભારી,
તપ જપ દાન ક્રિયાદિક છોડી, કીધાં તેં ચોરી જરી;
અળચેતોરે ચિત્તમાં ચતુર વિચારી, છોડી આ કુનિયાદારી; અળ.
કોઈ કોઈની સાથ ન આવે, તન ધન જૂઠું કહાવે;
નાહક મમતા તેમાં રાખી; નરક નિગોઢે જાવે. અળ૦ ૨
કીધાં વાર અનંતી સગપણ, લાખચોરાશી ભટકી;
તારું તેમાં વળ્યું શું? ચેતન, લાલચમાંહિ ભટકી. અળ૦ ૩
માયાનાં વિષવૃક્ષો વાવે, આવે કળનો નડારાં;
ધાર કરતાં જગમાં પરગટ, થયાં જનો કુઃખિયારાં. અળ૦ ૪
આતમ તે પરમાતમ દેહે, -ઠે પ્રીતિ તમ સાચી;
આતમ સમોતક કોઈ નથી જગ, રહેજે તેહનું રાચી. અળ૦ ૫
અલખપન્થમાં અજળ તમાચા, કોઈ ન કોઈકા દાસા;
બુદ્ધિસાગર અવસર પાડે, ધર આતમવિશ્વાસા. અળ૦ ૬

પ્રેમાપુર-

પદ. ૥૪૬૦ રાગ મરાઠી સાંખી ના વાદ્ય
 જોઈ જોઈને જોઈ મેં લીધું; મનડું નિશ્ચય કીધું;
 દુનિયામાં સ્વાસ્થ્યનું સગપણ, કારણ કાંઈ ન સિદ્ધ્યું;
 મોરાઆતમરે સત્ય તું હિ જોડેલા, તું હિ ગુર તું હિ ચેલા; મોરા ૦ ૧
 આ સંસારે જડમાં રાચી, વિષયારસમાં માચી;
 ભૂદ્યો ભટક્યો અટક્યો ભટક્યો, ગણી માયને સાચી. મોરા ૦ ૨
 શોધી શોધીને સારજ કાઢ્યો, સૂત્ર સિદ્ધાંત વિચારી;
 સત્યસ્વરૂપીતન્ત્રમસિ તું; તિરાકાર સુખકારી. મોરા ૦ ૩
 મન વાણીકાયાસેં ન્યારા, ગુણ અનન્તાડવારા;
 પરમેશ્વર પરગટ પોતે તું; ટળતાં કર્મ વિકારા. મોરા ૦ ૪
 અદ્ભૂત યોગી નિજગુણ ભોગી, ઈશ્વરજ્ઞાન પ્રકાશી,
 અન્તરધનનો રાજા તું છે, તુજમાં મક્કા કાશી, મોરા ૦ ૫
 સામગ્રી સહુ પામ્યા હંસા, જાંવે અખગુ? ભૂલી;
 બાજીગરની બાજીસમ ગગ, અન્તે ધૂલકી ધૂલી. મોરા ૦ ૬
 સરદરીયે તેં વડાગુ હંકાર્યું, શિવપુર જાવા ધાર્યું;
 ભૂદ્યોતો ભટકીયે જાવમાં તું; નક્કી નશીબ પરવાયું. મોરા ૦ ૭
 આઠ્યો અવસર ચૂક ન ચેતન, આપોઆપ તરેગા;
 ભુદિનાગર આત્મ કંતગર, દયાને કાર્ય સરેગા; મોરા ૦ ૮

વેથાપુર

॥ ૫૬ ॥ (૫૦.)

॥ સમતાએ આત્માને આપેલો ઉપાલમ્ભ

- મુગ્ધુ સનેહા સ્વામી મહેલેઃપધારો,
 વિનતગી અવધારો, કૃપાળુ સ્વામી મહેલેઃપધારો
 શેરીએ, શેરીએ સ્વામી કુલકાં બીજાવું,
 તોરણ નવીન રચાવું, ૧
 વૃત્ત નિયમ કરી શરીર શોષાવું,
 હુખાં અહુણાં ધાન્ય ખાવું, કૃપાળું,
 તારામાટે હું તો તીરથ કરતી,
 ક્ષેત્રે તે હુંગર કરતી, કૃપાળું, ૨
 દીવાની થઇને મેં તો દુનિયામાં ખોળ્યા,
 માયાના ફરિયા ડોળ્યા, કૃપાળું,
 પાપજાને પાણી મેં તો પ્રેમથી રેડ્યાં,
 રૂપિયોને પ્રેમથી તેડ્યા, કૃપાળું, ૩
 માળાના મણકા હું તો નિશ્ચિન મણતી,
 ગ્રંથોને પ્રેમથી હું મણતી, કૃપાળું,
 ત્યાગી થઇનેરે મેં તો ચીવર ત્યાગ્યાં,
 ભીક્ષાનાં ભોજન માગ્યાં, કૃપાળું, ૪
 વનવાસી થઇને મેં વાઘાંજર પેહેયું,
 ચિન્તાએ મન મારેયું, કૃપાળું,
 જ્યાં ત્યાં જવું હું ત્યાં તો શૂન્યજ ભાસે,
 દુઃખ હું દહું કોની પાસે, કૃપાળું, ૫

લાખ ચારાશી જીવયોનિ હું ભમતી,
 જન્મ જરા દુઃખ ખમતી, કૃપાળુ;
 ચારગતિમાં મારી લાજ હુંટાણી,
 દુષ્ટોએ જ્યાં ત્યાં તાણી, કૃપાળુ; ૬
 મારી બહારે કાણુ ચઢશે પ્રીતમજી,
 બોલ્યામાં રાખું હવે શરમશી? કૃપાળુ;
 મોટાના ધરતી મારી લાજ હુંટાતી;
 તેમાં ફજેતી તારી થાતી, કૃપાળુ; ૭
 ધરણી વિના તમે વેશ્યાના સંગી,
 એંડું ખાઇને થયા ભંગી, કૃપાળુ;
 વિષયના પ્યાલા અમીમાનીને પીધા,
 વેશ્યાએ હાલ બે કીધા, કૃપાળુ; ૮
 સમજે તો સમજણુ છેલ્લામાંછેલ્લી;
 ગઇ વેળા ન આવે વહેલી, કૃપાળુ;
 નાનો બાલુડો નશી પારણુ સૂતો,
 જથી સમજતો નથી હું તો, કૃપાળુ; ૯
 વાંક ગુન્હો શો મારેરે આબ્યો,
 વૈરી વેશ્યાએ ભમાબ્યો, કૃપાળુ;
 સુખ અનન્તું ધરમાં ન દીડું,
 વિષાંએ ભૂંડ મન મીડું, કૃપાળુ; ૧૦
 વેશ્યા તો નારી કદિ થાશે ન તારી,
 વૈરિણી દુઃખ દેશે ભારી, કૃપાળુ;

મુખે મીઠી ને મન રાખે છ કાતી,
ફેલી ખાધી તારી છાતી.

કૃપાળુ ૧૧

ઘણું કહેતારે મને આંમુઝાં આવે,
શરમ તને શીઘ્ર નાવે.

કૃપાળુ;

કહો તો સ્વામીજી હું વૈરાગ્ય છોડું,
કહો તો નિશ્ચિન રેહું,

કૃપાળુ ૧૨

નિર્દય થઈ તમે સામું ન જુવો,
પોતાની પત તેમાં જુવો,

કૃપાળુ;

આવી કૃતવ્ય તમે ક્યાંધીરે રાખી,
ક્યા ભગતે તે ભાખી.

કૃપાળુ ૧૩

દુષ્ટચેરોએ તમને પકડીને લુટ્યા,
કષ્ટ આપીને ખૂબ કુટ્યા,

કૃપાળુ;

જાગીને જુવો જરા આંખ ઉઘાડી,
દષ્ટિનો દોષ ફરે કાઢી.

કૃપાળુ ૧૪

પાયે પડીને એમ વિનતિ કરું છું,
ધ્યાન સદા હું ધરું છું,

કૃપાળુ;

બોલો બોલો ને હવે ઉત્તર આપો,
ચરણ કમલમાં થાપો,

કૃપાળુ ૧૫

ભાન લાવીને હવે સ્વામીજી બોલો,
ત્રેમધી અન્તરૂ બોલો—

મુગુણી મારી તે મારી.

કાળ અનંતો મેં ફાગર ગાળ્યો.

ભાવી રળે નહિ ટાળ્યો,

મુગુણી ૧૬

આડે મારગે પ્રાણપતિ પધારે.

જહાલી સ્ત્રી તેને વારે.

મુગુણી;

આજે તેં તારી સેવા બજાવી,

ફરજ સતીની બજાવી,

મુગુણી ૧૭

વેશ્યાનો સંગ હવે કરું ન રાખી,

સંગત ખૂરી મેં જાળી,

મુગુણી;

સમતાના સંગે એમ સ્વામીજી આવ્યા,
તત્ત્વ રમણતામાં ફાળ્યા.

સુગુણી ૧૮

ગુણહાણે ચોથે સ્વામિજી મળીયા,
વેશ્યાના હાથ હેઠે પડ્યા—

અન્તરમાં જુગો વિચારી.

લેદદૃષ્ટિ થઈ લિન્નતા મોઢી,

લીધું સત્ય જ ઘટ એઢી,

અન્તરમાં ૧૯

ક્ષાયિકભાવે નિજ ઘરએ તપાસી,

જ્ઞાનથી કીધું પ્રકાશી,

અન્તરમાં;

ક્ષપક્રેણિએ મહેલે ચડતાં,

ક્ષાયિકલબ્ધિ વરંતા,

અન્તરમાં ૨૦

શક્તિ વ્યક્તિ ઘટ અન્તર જાગી,

સુખ વિલસે મહાભાગી,

અન્તરમાં;

પુદ્ગલ સંગ નિવારી સ્વઠામે,

તન્મય રૂપ શુદ્ધ પામે.

અન્તરમાં ૨૧

આતમ નરનારી સમતા સંયોગ,

ભોગવે શાશ્વત ભોગ.

અન્તરમાં;

મળીયો સમય લેખે એમ જ આવે,

બુદ્ધિસાગર શિવદાવે.

અન્તરમાં ૨૨

૧૯૬૨ પેથાપુર.

॥ ૫૬ ॥

(૫૧)

જ્ઞેતન અનુભવ રંગ રમીજે, આગમદોહન અનુભવ અમૃત.
ચોગી અનુભવ રીજે;

અનુભવ અમૃતવાદિ સ્વરખો, અનુભવ કેવલ ભાઈ;

અનુભવ શાશ્વત સુખ સહોદર, ધ્યાનતાનુજ સુખદાઈ.

ચો ૧

અનુપમ અનુભવ વર્ણન કરવા, કો ન સમર્થ કહાવે;

અનાગોચર સહજસ્વરૂપી, અનુભવ કોઈક પાવે.

જ્ઞેતન ૨

અનુભવહેતુ તપ જપ કિરિયા, અનુભવ નાતુ ન જાતિ;
નયનિદ્રેપાથી તે ન્યારે, કર્મ હલે ઘનઘાતિ. ચેતન૦ ૩

વિરલા અનુભવરમ આસ્વાદે, આતમધ્યાને યોગી;
આતમ અનુભવવિણ જે લોકો, શિવ સાથે તે ટાંગી. ચેતન૦ ૪

અનુભવયોગે આતમદર્શન, પામી લહત ખુમારી;
જુહિસાગર સાચી વહાલી, અનુભવ મિત્રમું યારી. ચેતન૦ ૫

૧૬૬૨ અમદાવાદ.

॥ ૫૬ ॥

(૫૨)

ચેતન આપ સ્વભાવ વિચારે, આપસ્વભાવે ક્ષાયિકતૃપ્તિ;
આવે ભવજલધિ આરો—ચેતન૦ ૧

જ્ઞાનામૃતનું પાન કરીને, પરપરિણતિકું નિંવારી;
શુદ્ધચરણ બોજનથી તૃપ્તિ, થાયે શિવગુપ્તકારી. ચેતન૦ ૨

આતમગુણોથી તૃપ્તિ સાચી, જ્ઞાની જન એમ ભાળે;
આતમધ્યાન હરે જે કોઈ, તે ઘટ અન્તર આળે. ચેતન૦ ૩

પુદ્ગલથી પુદ્ગલને તૃપ્તિ, આતમ આપસ્વભાવે;
અનુભવયોગે સ્થિરતાસંગે, તૃપ્તિ જન કોઈ પાવે. ચેતન૦ ૪

સ્વપ્રસરિષ્ઠી મિથ્યા તૃપ્તિ, સંસારે જન જાણે;
બ્રાન્તિનિવારક જ્ઞાનિચટમાં, તૃપ્તિ વાત પીછાજાણે. ચેતન૦ ૫

મધુ સાકર તૃપ્તથી જે તૃપ્તિ, જાની મૂઢ તે ખોટી;
આતમશુદ્ધસ્વભાવે રમતાં, તૃપ્તિ છે જગ મોટી. ચેતન૦ ૬

ઈન્દ્રાદિક પણ વિષયવિકારે, તૃપ્તિ કદીય ન પાવે;
આપસ્વભાવે ધ્યાનદશામાં, તૃપ્તિ મહેકે ધાવે. ચેતન૦ ૭

આતમધ્યાની નિસ્પૃહયોગી, મમતાસંઘ નિવારી;
લિપ્તુકે ગુણિયા જંગમાં સાચા, તરા જાડે બલિહારી. ચેતન૦ ૮

નિર્લિપ્ય નિજ દેશે છે તૃપ્તિ, શું વદતિ જિનવાણી;
 બુદ્ધિસાગર અવસર પાકર, તૃપ્તિ લહો ગુણખાણી. ચેતન૦ ૯
 અમદાવાદ.

॥ ૫૬ ॥

(૫૩)

જ્ઞાની વિરલા કોઇ જગતમાં, જ્ઞાની વિરલા કોઇ,
 વદુ વિચારી જોઇ—જગતમાં—જ્ઞાની૦
 કોઇ ભાષાજ્ઞાનથીરે, ધરતા મન અહંકાર;
 ભાષા કારણ જ્ઞાનનુંરે, નાવે ભાષા પાર. જગતમાં૦ ૧
 વાદવિવાદે માનતારે, કોઇક સાચું જ્ઞાન;
 પરપરિણતિ યોગ્યાથકીરે, વાઘે ઉલટું માન. જગતમાં૦ ૨
 રાગદ્વેષનો ક્ષય કરીને, અર્થે આતમભાન;
 પૂરણ શાન્તિ જેહથીરે, જાણો સત્ય તે જ્ઞાન. જગતમાં૦ ૩
 આતમઅનુભવ જ્ઞાનથીરે, નાસે ભવભયકંદ;
 બુદ્ધિસાગર પામતારે, જ્ઞાની પૂર્ણનિન્દ. જગતમાં૦ ૪
 અમદાવાદ.

૫૬.

(૫૪)

શાન્તિ સદા સુખદાયી, જગતમાં શાન્તિ સદા સુખદાયી,
 સેવો ચિત્તમાં ધ્યાયી—જગતમાં—શાન્તિ૦
 ભવજંજળે ભટકતારે, શાન્તિ હોય ન લેશ;
 મનચંચલતા ત્યાં હુવેરે, ઉલટો વાઘે કલેશ. જગતમાં૦ ૧
 સત્તા ધનવૃદ્ધિધકીરે, હોય ઉપાધિ જોર;
 ચિત્ત સ્થિરતા નહિ ભજેરે; પ્રગટે દિલમાં તોર. જગતમાં૦ ૨
 દુનિયાની ખટપટથીરે, ખટપટિયું મન થાય;
 મનહું ભટકે બાહ્યમાં તો, બહિરામતપદ પાય. જગતમાં૦ ૩

લેશ વિકલ્પ ન ઉપજેરે, અન્તર વર્તે ધ્યાન;	જગતમાં ૪
ઉપાધિ અળગી હુવેરે, હોવે શાન્તિભાન.	
ખારા જલના પાનધીરે, કદી નં તૃપ્તિ થાય;	જગતમાં ૫
ધૂમાડા ખાચક ભરેરે, હાથ કશું નહિ આપ.	
માયામમતાયોગધીરે, કદિ ન શાન્તિ હોય;	જગતમાં ૬
શાન્તિ વર્તે આત્મભરિ, નિશ્ચયધી અવલોય.	
આતમધ્યાને આતમારે, શાન્તિધી ભરપૂર;	જગતમાં ૭
બુદ્ધિસાગર શાન્તિમારે, રહેણું સદા મગર.	અમહાવાદ.

॥ ૫૬ ॥

(૫૫)

કોઈ ન કરશે પ્રીત, ચતુરનર કોઈ ન કરશે પ્રીત,	
પ્રીત વસે ત્યાં ભીત, ચતુરનર કોઈ ન કરશે પ્રીત.	
પ્રીતિ ભવદુઃખ મૂળ છેરે, પ્રીતિનું ક્ષણ શોક;	ચતુર. ૧
પ્રીતિ કરતાં પ્રાણીનરે, વાધે રોગ વિયોગ.	
સ્વારથમાં અન્ધા બનીરે, પ્રીત કરે નરનાર;	ચતુર. ૨
પરપ્રદગલની લાલચેરે, હૃદિ કરે સંસાર.	
સ્વારથની જે પ્રીતીરે, તેનો અન્તે નાશ.	ચતુર. ૩
અનુભવીએ દાખવ્યુંરે, ધર તેનો વિદ્યાર.	
મૂરખ સાથે પ્રીતીરે, કરતાં નિશદિન દુઃખ;	ચતુર. ૪
પંડિત સાથે પ્રીતીરે, કરતાં નિશદિન મુખ.	
આતમ તે પરમાતમારે, પ્રીતિ છે તસ સાચ;	ચતુર. ૫
મળિસમ આતમપ્રીતીરે, પરપ્રીતિ જ્યું કાચ.	
ધર્મસ્નેહને સાચવીરે, કરીએ સત્જનસંગ;	ચતુર. ૬
યોગ્યજનો લહી યોગ્યતારે, પામે અનુભવરંગ.	
અનુભવરંગ મટક જ્યુંરે, આતમમાંહિ મુહાપ;	ચતુર. ૭
બુદ્ધિસાગરહંસ જ્યુંરે, ચન્દુ વિરલા પાપ.	

॥ પદ ॥

(૫૬)

આનંદ ક્યાં વેચાય,	ચતુર નર	આનંદ૦
આનંદની નહિ હાટડીરે,	આનંદ વાટ ન ઘાટ;	
આનંદ અથડાતો નહિરે,	આનંદ પાટ ન ખાટ.	ચતુર નર. ૧.
ક્ષણિકવિષયાનંદમાંરે,	રાખ્યા મૂરખ લોક;	
જડમાં આનંદ કલ્પીતરે,	જન્મ ગમાવે ફોક.	ચતુર. ૨
ખાલપણે અજ્ઞાનથીરે,	રમવામાં આનંદ;	
ક્ષણિક આનંદ તે સહીરે,	રાચે ત્યાં મતિમંદ.	ચતુર. ૩
અજ્ઞાને જે ભકિતમાંરે,	માન્યો મન આનંદ,	
આનંદ સાચો તે નહીરે,	મૂરખમતિનો ફંદ.	ચતુર. ૪
ભેદજ્ઞાન દૃષ્ટિ જગેરે,	જાણે આતમરૂપ;	
આતમમાં આનંદ છેરે,	ટાળે ભવભયધૂપ.	ચતુર. ૫
જ્ઞાની જ્ઞાનથકી લહેરે,	શાશ્વત સત્યાનંદ;	
યોગી આતમસમાધિમાંરે,	પાવે આનંદકંદ.	ચતુર. ૬
આનંદ અનુભવયોગથીરે,	પ્રગટે ઘટમાં ભાષ;	
સદ્ગુરુ સંગત આપશેરે,	જ્ઞાનાનંદ વધાધ.	ચતુર. ૭
સદ્ગુરુ હાટે પામશેરે,	આનંદ અમૃત મેવ;	
બુદ્ધિભાગર કીજીએરે,	પ્રેમે સાચી સેવ.	ચતુર. ૮

અમદાવાદ. દ. ભ. વં.

પદ

(૫૭)

અમરપદ પરખી લેજેરે,	પરખ્યાથી મુખ થાય.	અમર૦
કોઈક રાખ્યા માનમાંરે,	કોઈક રાખ્યા દામ;	
પરભવ જાતાં પ્રાણિનેરે,	કોઈ ન આવે દામ.	અમર૦ ૧
ગાડી વાડી લાડીમાંરે,	જીવો ભૂલ્યા ભાન;	
વિદ્યાના કીડાપરેરે,	પરવસ્તુ ગુલતાન.	અમર૦ ૨

દુઃખ સન્તતિદાવાનલેરે, કદી ન શાન્તિ થાય;	અમર૦ ૩
નિજપદ જાણે જે નરારે, સાચી શાન્તિ તે પાય.	
મન વચકાયા યોગનીરે, નિવૃત્તિ જળ થાય;	અમર૦ ૪
અધ્યાતમગુપ્ત સંપન્નેરે, જન્મ મરણ દુઃખ જાય.	
સમતા સ્થિરતા સંપન્નેરે, અતુલ્ય જાગે જ્યોત;	અમર૦ ૫
વર્તે નિજપર લિજ્જતારે, થાય ભુવન ઉદ્યોત.	
વિષયવાસના પરિહરીરે, કરતાં આતમધ્યાન;	અમર૦ ૬
અજર અમરપદ ભોગવેરે, ચેતન ગુણની ખાણ.	
જ્ઞાનિસદ્ગુરૂ સંગતેરે, હોવે આત્મપ્રકાશ;	અમર૦ ૭
બુદ્ધિસાગર કીચ્છરે, સંતની સંગત ખાસ.	
અમદાવાદ દ. ભ. વં.	

૫૬

(૫૮)

મદા મુખકારી પ્યારીરે, સમતા ગુણ ભણ્ણાર—સદા૦	
જ્ઞાનદશાકલ જાણીએરે, તપ જપ લેખે માન;	સદા૦ ૧
મમતા વિણ માધુપહ્લરે, કાસકુમુમ ઉપમાન.	
વેદ પઠે આગમ પઠેરે, ગીતા પઠે કુરાન;	સદા૦ ૨
સમતા વિણ શોભે નહીંરે, સમજે ચતુરમુખાણ.	
નિશ્ચય સાધન આત્મનુંરે, સમતાયોગ વખાણ;	સદા૦ ૩
અધ્યાતમયોગી ઘવારે, સમતા પ્રશસ્ય પ્રમાણ.	
સમતા વિણ સ્થિરતા નહીં રે, સ્થિરતા હીનતાકાજ;	સદા૦ ૪
સમતા દુઃખહરણી સદારે, સમતા ગુણ શિરતાજ;	
પરપરિણતિ ત્યાગી મુનિરે, સમતામાં લયલીન,	સદા૦ ૫
નરૂપતિ મુરૂપતિ સાહિબારે, તસ આગળ છે દીન.	
સાચી નિજપદધ્યાનધીરે, સેવો સમતા સાર;	સદા૦ ૬
બુદ્ધિસાગર પીચ્છરે, સમતામૃતગુણકાર.	
અમદાવાદ દ. ભ. વં.	

॥ પ્રભાતિયું. ॥

(૫૬)

ઉઠા ચેતન આળસ છંડી, ધર્મ હૃદયમાં ધારેરે; ઉઠા.
 પ્રભાટે શું પોઢયો ચેતન, જાય ફેગટ અવતારેરે.
 નિદ્રા લેતાં કાળ અનંતો, ચારગતિમાં ભમીયારે; ઉઠા.
 તોપણ શું તું તેના વશ થઈ, શર્યામાંહિ રમીયારે.
 નિદ્રાને આહાર વધાર્યો, વધતાં ચેતન જાણારે; ઉઠા.
 તેહનો નાશ કરીને ચેતન, ધર્મ હૃદયમાં આણારે.
 શું સંસારમાં સાર વિચારી, માફ માફ કરતોરે; ઉઠા.
 મૃત્યુતણા ભય માથે ગાળે, છાયામીશે ફરતોરે.
 કર્મ કાઢીયા આતમધનને, નિશદિન લુંટે પ્રાણીરે; ઉઠા.
 જાગ જાગ આતમ નિજભાવે, એવી જિનવરવાણીરે.
 ઉઠી પ્રભાટે પાપારંભનાં, કામ નિવારણ કરજોરે; ઉઠા.
 ચોવીસ જિનવર સકલતીર્થને, વટમાંહિ ભવી ધરજોરે.
 શ્રી સંખેશ્વર સાહિબ મોરા, નામ જપું હું તોરારે; ઉઠા.
 સકલમંગલ કર્તા દુઃખ દર્તા, નાસે કર્મ કઠોરારે.
 દાન શીયલ તપ ભાવનાબેદ, ધર્મ સેવન જે કરશેરે; ઉઠા.
 જુહિસાગર શિવપદ પામી, ભવસાગર ઝટ તરશેરે.

પાદરા.

શ્રી અભિનંદનસ્તવન.

(૬૦)

અભિનંદન જિન વેદીએ. સમતારસ ભંડારે; અભિ
 હોય અદારે કય થયા. કેવળા મુખ મુખદારે.
 મુરચ મુનગ કેવળા. પ્રભુને કળે કેમ જાણેરે; અભિ
 અભિનંદન મુનની અનંતો. ચિંતામણિ પામી જાણેરે.
 કોણે કોણે પ્રકરના. નિહિત અપરંપારે; અભિ
 તરંગ વારંગ વેદીએ. નવનવપદપારે.

શુદ્ધ બુદ્ધ અવિનાશી તું, અવિચલ નયનાનંદરે;
 પામી મુરતરૂ પુણ્યધી, સેવે બાહિલ કોણ મંદરે. અલિ૦ ૪
 અનુપમ પ્રભુ ગુણધ્યાનધી, નિશદિન મનમાં રાચુંરે;
 બુદ્ધિસાગરજિત ધ્યાયતાં, લાગ્યું સ્વરૂપ શુદ્ધ સાચુંરે. અ૦ ૫

શાન્તિ: શાન્તિ: શાન્તિ:

લોહરા.

॥ શ્રી વીરસ્તુતિ ॥ દુહા.

(૧૧)

વીર જિતેયર વંદીએ, ત્રિશલાનંદન ધીર;	
ભયભંજન ભગવંતથ, સર્વવીરમાં વીર.	૧
પ્રભુમું પદ્મજ પ્રેમધી, જયજય શ્રી જગદીશ;	
અદ્ભુત ચરિત્ર આપનું, જાણું વિદ્યાવીશ.	૨
સ્મરતાં ચારત્ર તાહડં, ગુણ આવે નિજ અંગ.	
રેમરેમ વ્યાપે આદો, વૈરાગ્યાદિ અલંગ.	૩
ક્યાં સર્પપને ગુરગિર, તુજ મુજ અન્તર એમ;	
વારવાર હું વિનવું, ભાજે પ્રભુથ કેમ.	૪
નધી યોગ્યતા ધર્મની, નધી યોગ્ય ચારિત્ર;	
નધી શક્તિ તુજ ભક્તિમાં, મન પણ નહીં પવિત્ર.	૫
અંતર ત્યાગ ન વસ્તુનો, બાહ્યવસ્તુમાં રાગ;	
પરનિંદા જિહ્વા થાકે, મનમાં કાળો કાગ.	૬
અદિબાહ્ય ભંગાર હું, ઉપશમ નહીં લગાર;	
સદા દોષધી ધમધમું, પાપીનો શિરદાર.	૭
ક્ષમા નહીં તલમાત્રને, પજવું સંગ સદાય;	
પરલપરીમાં રક્ત હું, નિષ્કળ આતુ જાય.	૮
શાધુ સંગ ન પારખું, કંઈ ન સેવા લેશ;	
વાદવિવાદે રક્ત થક, પામ્યા મિથ્યાલેશ.	૯
અહંભાવમાં વ્યર્થ હું, ગાળું નિશદિન કાળ;	
સ્મરણ કંઈ નહીં તાહડં, મુઝી માયાજનક.	૧૦

- દોષ ન દોષું આત્મના, પરદોષોમાં રક્ત;
કર ન ભક્તિ સંતની, થયો હસંગી ભક્ત. ૧૧
- પરોપદેશે દક્ષતા, વાણી વધુ રસાળ;
જાણો છો જિન એ સહુ, દીનોદ્ધાર દયાળ. ૧૨
- હાસ્ય હૃત્પલ્લ મેં કર્યાં, કીધાં ભક્ષ અભક્ષ;
જિનવર ભાષિત ધર્મમાં, કદી ન રાખ્યું ભક્ષ. ૧૩
- ઘડી ન કીધું ધ્યાન મેં, ઈચ્છ્યાં પૂજામાન;
કદી ન ગાયા જ્ઞાનીને, ગાયાં ફૂડાં ગાન. ૧૪
- નમ્યો ન સદ્ગુરુ દેવને, ધરી ન આજ્ઞા શીસ;
શિક્ષા દેતાં સંતપર, કીધી મનમાં રીસ. ૧૫
- જનમનરંજનહેતુથી, કીધાં ધાર્મિકકર્મ;
આત્મિકશુદ્ધસ્વભાવનો, ભૂલ્યો સત્યજ ધર્મ. ૧૬
- હ્યાં પ્રભુની નિઃસંગતા, હ્યાં પ્રભુનો દૃઢરંગ;
ત્રિશલાનંદન જગવણી, સત્યજ તારો સંગ. ૧૭
- રાગારિજયથી થયો, રત્નત્રયી ગુણધામ;
રાગારિ વશમાં પડ્યો, સર્વદોષનું હામ. ૧૮
- તુજ ઘટમાં રૂઢિ સહુ, પ્રગટી આવિર્ભાવ;
નિરોભાવ મુજમાં સહી, પામ્યો હૃદય ન દાવ. ૧૯
- નિજપદ ભોગી તું સહી, કરું હું પુદગલભોગ;
રોગી રોગી હું સહી, ઘટે ન તુજમાં જોગ. ૨૦
- અજસમર નિર્મલ તુંહિ, શાશ્વતગુણભંડાર;
અદ્ભુત શક્તિ તારુરી, કોઈ ન પામે પાર. ૨૧
- સરસ્વ સરસ્વ તારું ધાતું, રાખી નિજ ઉપયોગ;
શુદ્ધસ્વરૂપાકરિતા—ધ્યાને શિવ મુખભોગ. ૨૨
- અનમન્યશ્ચિ સમસ્વરૂપ, તુજ સેવા મુખકાર;
અનમ સેવ પરમાત્મા, ઘટમાં નિશ્ચય ધાર. ૨૩
- જાન્ય જાન્ય અમ્ય અનમ્ય, પ્રભુપદપંજર સેવ;
નિહ મનેયત તું ભરિં જાન્ય ને તું દેવ. ૨૪

સ્તુતિ પશ્ચિમી ગાથા મેં, દૃઢ ધરીને વિવેક,
શુદ્ધિસાગર આત્મના, ધર્મે સાચી ટેક.

૨૫

હૃદયેયં શાંતિઃ શાંતિઃ શાંતિઃ

વળાદ.

॥ અથ શ્રી સદ્ગુરુસ્તુતિઃ ॥

[૧૨]

- નમો નમો શ્રી સદ્ગુરુ, સમક્ષિતદાયક દેવ,
પ્રભુમું પદપંક્જ મુદા, શેવન કરે સર્વે. ૧
- ગુરુશ્રદ્ધાગંગાજલે, નિર્મલ આત્મ થાય;
ગુરુકરુણાદ્વિધી, રતનવધી પ્રગટાય. ૨
- ભક્તિ કરે ગુરુની ઘણી, ગુરુ ભક્તિ આધીન;
શક્તિ જગે ગુરુભાક્તથી, દીન પણ હોવે જિન. ૩
- ગુરુસેવામાં તીર્થ સદુ, સદેજે મુજ સમાય;
નિમિત્ત કારણ તીર્થથી, આધરૂ તસ મહિમાય. ૪
- ઉપાદાન છે આત્મા, તીર્થ સકલ શિરદાર;
તસ શુદ્ધિ અર્થે ગુરુ, તીર્થ તીર્થ નિર્ધાર. ૫
- સમયાજ્ઞા વિધિથી સદા, ગુરુ આરાધ્યા ભવ્ય;
આત્મજ્ઞાન પ્રાપ્તિ કથી, એહજ છે કર્તવ્ય. ૬
- ભક્ત્યાભક્ત્ય જગ્યાવતા, હૃદયાદેય વિચાર;
સત્યાસત્ય જગ્યાવતા, ધર્મધર્મચાર, ૭
- પાપ પુણ્ય પરજાવતા, છવાછવરૂપ;
સદુપદેશે સદ્ગુરુ, ટાળે ભવભયરૂપ. ૮
- ત્રિધ્યાતમઃ નિવારણ, સદ્ગુરુ સૂર્યસમાન;
રાગ રોગને દાગવા, ધન્યતરિસમ જાણ. ૯
- ગુરુ ગુરુ જગ સદુ કહે, ગુરુ કેને કહેવાય;
જ્યાં ત્યાં ગુરુની શુદ્ધિથી, ખામર જન ભરકાય. ૧૦

सदगुरु संगत योगधी, शुद्ध तन्त्र परभाय;	
बिंदु नाभु अर्धोदये, निर्मल ज्योत जगाय.	११
सदगुरु ललि मेयना, हरजे लवि निशदिना;	
अमरते नदीं द्वाभदी, सदगुरु संगतह्रीन.	१२
पञ्चभूतने दोगभां, भुजया आदी लोड;	
अमरमेने देवाभये, जगभां शोकेभाड.	१३
सदगुरु शिरोः पात्रये, भगत शांति स्थान;	
अमरव्यवस्थितेभारी, निदानंद गुणवान;	१४
अर्धोः अमरव्यवस्थिते, रागे मिद्वारये;	
निद्वारयेता नृपतपुत्री, व्यापे अमृतमय.	१५
गुरु परीक्षा देवदुली, दुर्लभ गुरु विद्यालय;	
विद्वत्, गुरु प्रेमीजना, विद्वत् गुरुता दास.	१६
विद्वत्, सानी लुनके, व्याप्तार्थी जल देव;	
अर्धत्, देवमहाभक्त, यदु विद्यारी जेठ.	१७
अर्धत्, अमरव्यवस्थिते, निरोधायक धर्म;	
सनी देव, अमरये, रागे लुटि मे धर्म.	१८
सदगुरु मिद्वारयेता, अमरते नमस्तु जग;	
गुरु अमृतमय, अमरते, अमर जगता.	१९
सदगुरु सानी अमरमय, गुरुता अमृतमय;	
अमरमय जग, अमर, जग अमृतमय अमरमय.	२०
अमर, अमरमेने, अमरमेने, अमरमेने;	
अमरमेने, अमरमेने, अमरमेने, अमरमेने.	२१
अमरमेने, अमरमेने, अमरमेने, अमरमेने;	
अमरमेने, अमरमेने, अमरमेने, अमरमेने.	२२
अमरमेने, अमरमेने, अमरमेने, अमरमेने;	
अमरमेने, अमरमेने, अमरमेने, अमरमेने.	२३
अमरमेने, अमरमेने, अमरमेने, अमरमेने;	
अमरमेने, अमरमेने, अमरमेने, अमरमेने.	२४
अमरमेने, अमरमेने, अमरमेने, अमरमेने;	
अमरमेने, अमरमेने, अमरमेने, अमरमेने.	२५

સદગુરુ પચ્ચિરી કહી, ગુરૂધી સહુ તરનાર;
બુદ્ધિસાગર વન્દના, હેતો વારંવાર.

૨૫

નરૌડા.

૫૬

(૧૩)

- હમારો દેશ છે ન્યારો, પ્રભુ ગ્રેમે જણાવાનો;
હમારા દેશમાં શાન્તિ, અલખનામે ગણાવાનો. ૧
- હમારો તે તમારોછે, તમારો તે હમારો છે;
સમજતાં સહુ મુખી થાવે, જમ દેશમાં ફરી નાવે. ૨
- હમારા દેશમાં ચોગી, અલખની ધૂન લગાવેછે;
હમારા દેશમાં સંતો, અલખનાં ગાન ગાવેછે. ૩
- નહિં જ્યાં રોક નહિં જ્યાં રોગ, નહિં જ્યાં જન્મ ને જાતિ,
નહિં જ્યાં દુઃખ દિલગીરી, નહિં જ્યાં વધુ ને જ્ઞાતિ. ૪
- સદા જ્યાં ચોગીઓ જાગે, નાહ કોઈ વંખરી બોલે;
નહિં જ્યાં કર્મનું નામ, અતુલ ધન શુદ્ધ કો તોલે. ૫
- અખંડમુખની વહે ધાર, સદા શુદ્ધ શુદ્ધ નિર્ધાર;
લહે દેશ તે મહારાણા, અવર સહુ જાણ નાદાના. ૬
- નહિ પચ્ચલનકા વાસા, હમારા દેશ બાહુ ખાસા;
હમારો દેશ જે જાણે, અનંતાં મુખ તે માણે. ૭
- અલખ દેશી અવિનાશી, પરમપદ એજ વિધારી;
ચલો હંસા અલખ દેશે, અરૂપી આત્મના વેશે. ૮
- સદા તસ ધ્યાનમાં રહેજે, અખંડાનંદ ઘર લેજે;
બુદ્ધ્યખિત્ર આત્મનો સંગી, હમારા દેશ શુભરંગી. ૯

અમદાવાદ.

ચેતાવું ચેતી લેજેરે એ છે બાલપણાનો ખેલી-એ રાગ.

ચેતાવું ચેતી લેજેરે, એક દિન જરૂર ઉઠી જાવું,
 ધૂળની માયા ધૂળમાં મળશે, દેગટ મન પડતાવું. ચેતાવું ૧
 સ્વપનાની સુખલડી દેખી, દેગટ મન લલચાવું,
 તન ધન જોખન પામી સંતો, શું મનમાં હરખાવું. ચેતાવું ૨
 આશા બેડીએ બંધાણો, પરધન ખાંતે ખાવું,
 નીચાં કર્મ કરીને અંતે, નાહક નરકે જાવું. ચેતાવું ૩
 ભૂલી આતમજ્ઞાનકી બાજી, માયામાં લપટાવું,
 ભ્રમણામાં ભૂલીને ભાઈ, બ્રહ્મસ્વરૂપ કેમ પાવું. ચેતાવું ૪
 તારૂં તારી પાસે જાણી, સમતામાં દિલ લાવું,
 અલખ નિરંજન આતમજ્યોતિ, બુદ્ધિસાગર ધ્યાવું. ચેતાવું ૫
 મહેસાણા.

ચેતે તો ચેતાવું તનેરે, પામર પ્રાણી-એ રાગ.

કુલ્યો શું કરે છે કૂલીરે, મૂરખ પ્રાણી.
 કાયામાયા જૂઠી કેવી, ઝાંઝવાના નીર જેવી,
 તેને તુચ્છકરી દેવીરે. મૂરખ-કુલ્યો ૧
 આદિખું જાવે છે ખૂટી, કરે શું તું માથાકૂટી,
 ખૂટી તેની નહીં ખૂટીરે. મૂરખ-કુલ્યો ૨
 પાણીમાંહી પરપોટા, ખેલ સહુ એમ ખોટા,
 માન નહીં મન મોટારે. મૂરખ-કુલ્યો ૩
 કુટુંબ કુળીલો સારો, માન નહીં મન મારો,
 એક દિન ધશે ન્યારેરે. મૂરખ-કુલ્યો ૪

આંખે જે જે દેખે મારું, તે તે ભાઈ નાંદી નાંદું.
 માને કેમ મારું મારું. મૂરખ-કૃદ્યો ૫
 ચેતી લેને જાય ચાલી, કરી માધાકૂટ ખાલી,
 માયામાં શીઠ રહેા મદાલીરે. મૂરખ-કૃદ્યો ૬
 કાયામાયાધીરે ન્યારે, અરૂપી અલખ પારે.
 જુદિસાગર મન પ્યારેરે મૂરખ-કૃદ્યો ૭
 આજ્ઞેલ.

૫૬

(૧૧)

કેઈક વિરલા પાવેલો જગમેં, અધ્યાતમ રસપાવે,
 કેઈક ગાવે કેઈક ધ્યાવે, વિરલા કેઈ પચાવેલો. જગમેં ૦ ૧
 સિંહબુકેરું દુગ્ધ પાત્ર,—સોનાનામાં ઠરશે,
 ખાય ખીલાડી ખીરનું ભોજન, વમન તે વારે ઠરશેલો. જગમેં ૦ ૨
 વિષાકેરું ભોજન રાસભ,—પેટ ભરીને ચરશે,
 સાકરસ્વાદ તે શું સમજે, પ્રાણ પલકમાં હરશેલો. જગમેં ૦ ૩
 માતીકેરો ચારો દેખી, કાગ ચાંચ નવિ ધરશે,
 ચકવર્તિની ખીરજ ખાતાં, નિર્ધન હામ ન ઠરશે હો. જગમેં ૦ ૪
 પાત્રતામાં અધ્યાતમરસ, હામ ધરીને ઠરશે,
 જુદિસાગર આતમધ્યાને, વંછિત સઘળાં સરશેલો. જગમેં ૦ ૫
 મહેસાણા.

૫૬

(૧૨)

મુનીયો ખાતાં રાય સદાશિય, મત ચડજના મુલેવા એ રાગ.
 આ જગ મુપનાકેરી ખાજી, ચેતન કુલી શું ફેસીયો,
 તન ધન જોવન માત પિતા સખ, કાણમાં
 મૂકીને ખસીયો. આ ૦ ૧ —

મુખ મુખેકેશ માલ ન આવે, વરણી વરમાં આહુ મેલો,
 કેવલ હૃદય સંવિહાર, પાપ પાપ સામે લેલો. આં ૨
 મારે મારે, મોરે મોરે, વાન ન લાગી શો કરશે,
 મારે મારે, મારે મારે, મારે મારે મારે. આં ૩
 મારે મારે, મારે મારે, મારે મારે, મારે મારે, મારે મારે,
 મારે મારે, મારે મારે, મારે મારે, મારે મારે, મારે મારે, આં ૪
 મારે મારે, મારે મારે, મારે મારે, મારે મારે, મારે મારે,
 મારે મારે, મારે મારે, મારે મારે, મારે મારે, મારે મારે, આં ૫
 મારે મારે, મારે મારે, મારે મારે, મારે મારે, મારે મારે,
 મારે મારે, મારે મારે, મારે મારે, મારે મારે, મારે મારે, આં ૬

મોરેવાળા.

મોરે

મોરે

મોરેવાળા.

મારે મારે, મારે મારે, મારે મારે, મારે મારે, મારે મારે,
 મારે મારે, મારે મારે, મારે મારે, મારે મારે, મારે મારે,
 મારે મારે, મારે મારે, મારે મારે, મારે મારે, મારે મારે, આં ૭
 મારે મારે, મારે મારે, મારે મારે, મારે મારે, મારે મારે,
 મારે મારે, મારે મારે, મારે મારે, મારે મારે, મારે મારે, આં ૮
 મારે મારે, મારે મારે, મારે મારે, મારે મારે, મારે મારે,
 મારે મારે, મારે મારે, મારે મારે, મારે મારે, મારે મારે, આં ૯
 મારે મારે, મારે મારે, મારે મારે, મારે મારે, મારે મારે,
 મારે મારે, મારે મારે, મારે મારે, મારે મારે, મારે મારે, આં ૧૦

મોરેવાળા.

(૬૮)

જે કોઈ પ્રેમીઅંશ અવતરે, પ્રેમરસ તેના ઉરમાં ફરે-ઐરાગ.
જ્ઞાન કહો કેમ થાય, મૂરખને જ્ઞાન કહો કેમ થાય,
કોટિ કરે ઉપાય-મૂરખ૦

બાર મેઘ જે સાથ ચઢીને, વરસે મુશલધારે,
મગસેલીયો પાપાણુ ન ભીંજે, જળમધ્યે નીરધાર. મૂરખ૦ ૧
શ્યાનપૂછી પાંકી રાત્રી, સિદ્ધ નહીં કરાય,
ગંગાજલમાં ન્હાય કાગડો, કાગપણું નવીજાય. મૂરખ૦ ૨
સાણુએ ચોળીને કોયલા, ધૂવે જલમાં કોય,
પગ રંગ ગેરંગ નહુવે, ગર્દભ ગાય ન હોય, મૂરખ૦ ૩
દાઢધરમાં ફૂંચ ભરે પણ, મટે ન દાઢ વાસ,
ઝાંઝવાના જલથકી કદી, મટે ન જલની પ્યાસ. મૂરખ૦ ૪
માધાદૂર મૂરખની આગલ, રંભમાંહી જયું પોક,
અંધા આગલ આરશી જેવી, જલે વાણી ફોક. મૂરખ૦ ૫
ભાગવત ભેંસની આગલેરે, ગાંડા આગલ ગાન,
કપિ ન કરશે રાત પારખુ, એ યુક્તિ દિલ જાન. મૂરખ૦ ૬
મૂરખ આગલ બોધ કરે ને ભારે જતા આવ,
ગુગરી વાનરને ઉપદેશે. માર્ગ નિજ વિખરાય. મૂરખ૦ ૭
બાળક સમજે ફૂંચ પાનમાં જાણે મું તે વેદ,
અંધારા અજવાળા વચ્ચે. કો અંધકને ભેદ. મૂરખ૦ ૮
ગયા ગામડીયા રાજસભામાં દીક્રી નગર મગર,
ગાયન કરતાં ગાયકને તો દીવા ડામ ગમાર. મૂરખ૦ ૯
ગુણી ન્યાયી જાણીનેરે. જે ભાલ બોધ,
મૂકકદામહી બોધનારે. હલેરા વાંધે કોધ. મૂરખ૦ ૧૦
ચોચતા લોહચુંબકેરે, સમજખ મુચિ મહાયા,
બુદ્ધિસાગર ચોચનારે. કોઈક વિરજા પાય. મૂરખ૦ ૧૧

મેહસાણા

અંતરના અજ્ઞાનેરે, બહાલા દુઃખ પાય છે.

નિરંજન સેવેરે, કડાકૂટ જાય છે;

ક્યાંથી આવ્યો અને ક્યાં જામશ, શાથી જગ જન્માય;

તાડ કોણને છે તું કોનો, મરીને ક્યાં તું જાય;

અંતરના વિચારેરે, સમજણ સહાય છે.

અંતર૦ ૧

ડહાપણ તારું શું દુનિયામાં, જૂઠી સ્વાર્થ સગાઈ,

ભલા ભલા પણ મૂકી ચાલ્યા, આવે ન સાથે કાંઈ;

જલમાંના પરપોચારે, જેવી એહ કાય છે.

અંતર૦ ૨

જગની માયા દુઃખની છાયા, કર નહિ ત્યાં વિશ્રામ;

ફળ કિમ્પાકના સરખું સુખ ત્યાં, કેવલ દુઃખતુંવામ;

જોઈને તમે જોજેરે, ભોળા જન ભરમાય છે.

અંતર૦ ૩

વન્ધ્યાને સ્વપ્નાની અંદર, સારો પુત્ર જણાય;

પરણાવ્યો ચોરીની અંદર, મનમાં સુખ બહુ પાય;

મરી ગયો તે રોતીરે, મૂર્છા બહુ ખાય છે.

અંતર૦ ૪

રૂવે પીટ માથું પછાડે, આંખો ઉઘડી જાય;

પુત્રકલ્પના સુખ દુઃખ ખોટું, બુદ્ધિસાગર ગાય;

દુનિયા ઉધી ચાલેરે, શું ત્યાં કો ઉપાય છે.

અંતર૦ ૫

મહેસાણા.

નેવાનું પાણી મોભેરે, બહાલા ચાલ્યું જાય છે,

દુનિયા મન અવળુંરે, સવળું સન્ત ગાય છે;

જલું ત્યાં તો કોઈ ન જાયે, કરવું તે ન કરાય;

જાણવું તે તો રહીયું બાકી, રાતને દીન ગણાય;

મોહદાર પીધેરે, ભાન તો ભૂસાય છે.

નેવાનું ૧

દહી રમતમાં પડીરે સન્તો, દહી રમતમાં પડી—એ રાગ.
પાપકર્મ બાહુ ભારીરે નિન્દા, પાપકર્મ બાહુ ભારી;
મનમાં જોજો વિચારીરે, નિન્દા—એ ટેક.

નિન્દકની દષ્ટિ છે અવળી, ગુણ અવગુણ દેખાય;
પાપીમાં પાપી છે નિન્દક, મરી નરકમાં જાયરે. નિન્દા ૧

હાગરા દેખે ચાંદાંને જેમ, નિન્દક દેખે દોષ;
ધતુરભક્ષકની પેઠે એ, શું કરેયો ત્યાં રોપરે. નિન્દા ૨

ચાવી ચુગલી નિન્દક કરેતો, કલંક ચઢાવે શીર;
ચંડાલથી પણ નિન્દક પાપી, થોતો પરનાં ચીરે. નિન્દા ૩

કિયાકાણ નિન્દકનાં સંતો, લેખે નહીં ગણાય;
નામ દેકને નિન્દા કરેતો, સુદિપુરી નહિ પાયરે. નિન્દા ૪

સાથુ સભા વૈરાગી ત્યાગી, જોગી ભોગી ફરીર;
નિન્દા પરનણી પરતુરેતો, પામો ભવજલ તીરે. નિન્દા ૫

નિન્દાનાંદિ સદુ ભવગ્રાયા, અગિયા કોઈક સન્ત,
નિન્દક માથે નથી ભાગ્યાં, વાણીથી ઓળખંતરે. નિન્દા ૬

ચહેર્યાકની પુત્રી નિન્દા, મુક્તિમાર્ગ પ્રતિજ્ઞા;
લાખચોરાસીમાં ભરકાયે, નાખી માથે ફગરે. નિન્દા ૭

સમકીતી નિન્દા નથી કરેતો, કરેતો ગુણનું ગાન;
ચાતકતકે ફૂંકે પાપાંનું, મુરુનું કર બાહુમાનં. નિન્દા ૮

મર્યાદાનું જાણું જિતવરનાં, બાકી દોષી દોષા;
નિન્દામાં ભાવનું જેમ ભરી છે; જુએ ન તેને કોયરે. નિન્દા ૯

કર્મવરે જેમ લાગે ભરીયા, કંઈ ન નિન્દા બાકા;
સુદિપુરી નહિ નામ, જનમાં જેવે ચાકરે. નિન્દા ૧૦

શામળિયાની પાઘડી—એ રાગ.

છવડા કુલો ફરે શું ફેર, તારૂં જગ કે નહીં;
 તારી કાયા મુકોમળ કેળ કે, તે પણ અહીં રહી;
 ઘર હાથને ચોપડારે, કુટુંબને પરિવાર,
 આંખ મીચાએ સાથમાંરે, કોઈ ન આવે લગાર. તારૂં ૧
 હસતો ખાતો પહેરતોરે, ફરતો મારે હલેર;
 કાળ કોળીઆ આગળેરે, લાંબે શી ત્યાં દેર. તારૂં ૨
 પ્રણય પાપને નવી ગણેરે, અભિમાનના તોર;
 એક દિન એહુવો આવશેરે, ચાલે નહિ કંઈ બેર. તારૂં ૩
 દૂર કપરને કેળવેરે, કજ્યા ને કંકાસ
 માંહામાંહે લગાવતોરે, મરી નરકમાં વાસ. તારૂં ૪
 રાગ રંકને આદશાહરે, હકીમ હોદાદાર;
 કાળે સહુ ભક્ષણ ક્યારે, તારો ત્યાં સો ભાર. તારૂં ૫
 મરી મરી સહુ ચાલીયારે, પરગટ ચાલે પેખ;
 પૃથ્વી થઈ નહીં કોઈનીરે, ચેતન નજરે દેખ. તારૂં ૬
 આજ કાલ કરતાં થકારે, દહાડા વીતી લાય;
 કરંડુ હોય ને કોઈએરે, પસ્તાવો પછી થાય. તારૂં ૭
 મરડી મુઠા મહાસળે, જગ વર્તાવે આણ;
 ધાગાવિષ્ણુ નાગા ગયારે, જેને નજરે મરાણ. તારૂં ૮
 વંશ કોઈનો નથી રહ્યોરે, નામ લતનને ભાગ;
 આયુષ્ય ખૂટે ચાલકુંરે, પરભવ લેવો વાટ. તારૂં ૯
 વંશગે મન વાગતેરે, નો લહેરો ભવપાર.
 બુદ્ધિસાગર ચેતનેરે, પામે શિવ ગુપ્તકાર. તારૂં ૧૦

મહેસાણા

ચેતન !! ચેતો ચતુરસુજાણ, વખત વહી જાય છે,
 ભજલેને પ્રભુજીનું નામ-વખત૦
 અંજનગિરિ ઘોળા થયારે, ચેત ચેત ઝટ ચેત;
 ભમે તેતરપર બાજ જ્યુરે, કાળ ઝપાટા દેત. વખત૦ ૧
 મનમાં આશા અતિઘણીરે. નવનવ વધતી જાય;
 આશા ગાગર ફૂટતારે, આધિ ઉપાધિ સમાય. વખત૦ ૨
 લલચાયા કોઇ લોભમાંરે, કપટે કોઇ કુટાય;
 મિત્રાધમાં મહાલતારે, ભવમાંહી ભટકાય. વખત૦ ૩
 સ્વારથીયા સંસારમાંરે, સ્વપ્ના જેવું સુખ;
 સાચું સુખ નહિ પ્રાણીયારે, અંતે દુઃખનું દુઃખ. વખત૦ ૪
 ગાદી તકીયા બેસતારે, કરતા લોક સલામ;
 હસી હસી દેતા તાળીયારે, ઉઠી ચાલ્યા તેના રામ. વખત૦ ૫
 સાડ નરતું નવી ગણ્યુરે, કીધાં બહુલાં પાપ;
 જીભલડીના જૂઠડેરે, પામ્યા અતિ સન્તાપ. વખત૦ ૬
 જ્ઞાન ધ્યાન વિવેકમાંરે, કાઢ્યો નહિ કંઈ કાળ;
 દુઃખદાવાનલ સારિખીરે, રાખ્યો ખટખટ જાળ. વખત૦ ૭
 મોહમાયા મૂકી પરીરે, સદ્ગુરુનો કર સંગ;
 બુદ્ધિસાગર પામીએરે, આતમ અનુભવ રંગ. વખત૦ ૮

મહેસાણા.

તાઈ નામ ન રૂપ લખાય, અલખ પરમાત્મા,
 તારી શક્તિ અનંત કહાય. અલખ૦
 જ્ઞાનોદ્ધિ તુલે સંપદારે, કર્મચ્છેદાદિત થાય;
 પરભાવ રંગી ચેતનારે, કર્મગ્રહણનો ઉપાય. અલખ૦ ૧

ધુમાડા બાઝક ભરેરે, હાથ કંઈ નહિ આપ,
 પેરે પોતાનું માનતાંરે, જન્મ મરણ દુઃખ પાય. અલખ૦ ૨
 દેએ તે તાંડું નહીંરે, તાહું તાહરી પાસ;
 પોતાને રૂંઠ માનીનેરે, કયાં કરું તે પર આશા. અલખ૦ ૩
 કાલ અનંતો ઉઘીયોરે, મિથ્યાચણી મઝારે;
 સદ્ગુણે ઉઠાડીયોરે, સદેસ થયો અવનાર. અલખ૦ ૪
 વિનય ભક્તિ કરૂણા મહીરે, ભાવ અપૂર્વ મહાય;
 ચિદ્ધનસંગે જેલતાંરે, કર્મકલંક દૂરાય. અલખ૦ ૫
 શુદ્ધસ્વરૂપી ચેતનારે, દો ભેદ વર્તાય,
 દેહાતીત ધર્મ આતમારે, જ્યોતિ જ્યોત મિલાય. અલખ૦ ૬
 શુદ્ધસ્વરૂપે આતમારે, સત્તાએ સહુ હોય;
 બુદ્ધિસાગર ધ્યાવતાંરે, આપસ્વરૂપે જોય. અલખ૦ ૭
 મહેસાણા.

૫૬.

(૭૭)

ચેતાણું ચેતી લેજેરે—એ રાગ.

જુઓ આ કાચી કાચારે, જેવા પાણીના પરપોટા;
 જેજે ભાવો નિરખે નયણે, જાણુ જરૂર મન ખોટા. જુઓ૦ ૧
 હાડ માંસ રૂધિરને ધાતુ, ઉપર ચામડી કાચી;
 વિદ્યા મૂળરે સીંદ ક્રોધગી, રહ્યો મું ? તેમાં કાચી. જુઓ૦ ૨
 શન ઘર જલના ઉપર રેરે, તોપણ કાચા મેલી;
 ધવિત્રના એમાં કયાં દીડી, અવસર આવે મેલી. જુઓ૦ ૩
 તીન ભુવનનો સ્વામી આનમ, કાચામાંતિ વસિયો;
 આયુષ્ય અચાંચ પૂરી ધાનાં, દેહમેદધી ખસિયો. જુઓ૦ ૪
 થક નહિ કેદની ધરો ન નારી, માને મારી મારી;
 બુદ્ધિમાનર ચેતી લેજે, ચિદ્ધન અન્નર ધારી. જુઓ૦ ૫

વિશાખર

રાગ ઉપરનો.

ચેતાયું ચેતન મારારે, આતો જૂઠી આયા બાજી;
 ચુપનાની ચુખલડી ખાતાં, ભૂખ જરા નવી ભાજી. ચેતાયું ૦ ૧
 સાગરકેડું પાણી નિર્મલ, પીતાં લાગે ખારું;
 તૃપા ન ભાગે તૃષ્ણા જલથી, વચન માની લે મારું. ચેતાયું ૦ ૨
 ફાંફાં મારે ફોગટ ફુલી, ભ્રમણામાંહ બૂલી;
 કાચી કાયા માટી વાસણ, અન્ત ધૂલની ધૂલી. ચેતાયું ૦ ૩
 ઝાંઝવાના જલને દેખી, મૃગલાં પીવા દોડે;
 સિંહ ગુફામાં મેઘ ગાજથી, ફોગટ માથું ફોડે. ચેતાયું ૦ ૪
 રંકે ચાલ્યા રાજ ચાલ્યા, ચાલનહારા ચાલે.
 મૃત્યુ બાજનો ભય છે માથે, ફોગટ યું તું મહાલે. ચેતાયું ૦ ૫
 આરે કાયામાં આતમહીરે, જ્ઞાનાનન્દનો દરીયો;
 બુદ્ધિસાગર પામતાં તે, ભવસાગર ઝટ તરીયો. ચેતાયું. ૬
 મહેસાણા.

॥ ૫૬ ॥

રાગ ઉપરનો.

અરે આ જગમાં મોટીરે, જ્યાં ત્યાં તૃષ્ણા નદિયો વહેતી;
 જ્ઞાનધ્યાનની તોડી તેંડો, જય તડકા દેતી. અરે ૦
 તૃષ્ણાનદીમાં આશા પાણી, મોહમેઘ ત્યાં વરશ્યો;
 ચેતન આતક યજ્ઞવળતો ત્યાં, રહીયો તે તો તરશ્યો. અરે ૦
 દહુદેશના ઘટઘટમાંહિ, દેખતાં દેખાતી;
 પડિયા પ્રાણી ગાથાં ખાતા, વહેતી બહુ મદમાતી. અરે ૦
 ભળતી તેતો નરકનિગોદે, જ્યાં નહિ દુઃખનો આરો;
 ચેતનહારા જલદી ચેતો, ઝાલો જ્ઞાની તારો. અરે ૦
 રંક બાલને પંડિત જોશી, બુદ્ધા ભોળા પડિયા;

રોગ રોગનાં ગોધાં ખાતા, જન્મમરણથી નડિયા. અરેં ૫
 ક્રોધ મગરને નિન્દા ખાડો, અદેખાઈની ભમરી;
 પડીયો પ્રાણી પાપે તેમાં, નીકળ ગયો ત્યાં દમરી. અરેં ૬
 સદ્ગુણ તારા હાથે ઝાલીને, ખૂંડતાને તારે;
 બુદ્ધિસાગર સદ્ગુણસંગે, ઉતરો પેલી પારે. અરેં ૭
 મહેસાણા.

(૭૬)

॥ શ્રીવીર સ્તવનમ્ ॥

અલી સાહેલી જિનવાળી સાંભળવા ઉલી રહેને—એ રાગ.
 શ્રીવીર પ્રભુ ચરમ જિનેશ્વર, ઘંટી વિનતિ દીછએ;
 પ્રભુસમ થાવા આત્મિક અનુભવ, રસના પ્યાસા પીછએ ॥
 પ્રભુ ગુજ મુજ વચ્ચે અન્તરૂ મોહું, પણ પ્યાનથડી લાગું છાહું;
 આત્મિક અનુભવી મન તે મોહું. શ્રી વીરં ૧
 સિદ્ધશાશ્વત પદ સુખના રસીયા, અક્ષયસ્થિતિ સિદ્ધશિલા વસીયા;
 મુજ મનમાન્દરથી નથી ખસીયા. શ્રી વીરં ૨
 પ્રભુ! કર્મ સંગ દૂરે રાળી, આત્મિકશ્રદ્ધિને અણુવાળી;
 વર્ધા મુક્તિ વધુ ઝટ લટકાળી. શ્રી વીરં ૩
 જ્ઞાનદર્શનચરણ એ રતનચી, બ્યાપી સિદ્ધ વ્યાજ ગુણમયી;
 મિથ્યાત્વદશા સખ દૂર ગઈ. શ્રી વીરં ૪
 મુખ વીર વીર એમ ઉચ્ચાહું, પણ વીર ગુણ નવો સંભાહું;
 દહો આનમને દેમ કરી તાહું. શ્રી વીરં ૫
 હું દોષી કપટીને દોષો, માહી રાગી બોગી કહીશી;
 હું ભવ આટવીમાં રહો બેશી. શ્રી વીરં ૬
 નિરાગ્રીથી દેમ રાગ કરું, બે રાગ દશા ઝટ પરિહારું;
 તો ભવજલદિ હું સહેલો તરું. શ્રી વીરં ૭
 પ્રભુ પ્યાન દશા બે ચિત્ત ભગે, તો ગુજ મુજ અંતરૂ ઝટ ભાગે;
 એમ સેવક ગુણ ગાયે રાગે. શ્રી વીરં ૮
 પ્યાના બે ધ્યેયસ્વરૂપ થાયે, તો પ્યાનદશા લેખે આવે;
 જુદિસાગર એમ મુજ ગાયે. શ્રી વીરં ૯
 વિજયપુર,

અહો દૈવની ગતિ ન્યારી, સહુ પ્રાણીને થઈ ભારી;
 ઘડીમાં કરે પલકમાં હરે, દીવો વાયુથી જીવો જ્યું કરે. અ૦ ૧
 જેના નાદથી સહુ નાસે, જેની જ્યોતિથી સહુ ભાસે
 અવસ્થા એક તે ના ધરે, ગતિ-દૈવની ગમે તે કરે. અહો ૨
 જેના શૌર્યથી સહુ ખીના, જેની ક્રાન્તિમાં સહુ લીના,
 ભૂલ્યા ભૂલથી ભલી ખાજી, ગતિ-દૈવની રહી ગાજી, અ૦ ૩
 જેની હાકથી સહુ ખીતા, ભૂલ્યા ભાવથી વળી ગીતા;
 જેવી કર્મની ગતિ તેવા, રૂપે કે મરે જમે મેવાં. અહો ૪
 અવસ્થા સદા વિચિત્રા સહુ, જીઓ રામની કથા શું કહું;
 જીઓ કૌરવો બહુ કૂલ્યા, ખારી પ્રાણ ધન સહુ કૂલ્યા અ૦ ૫
 પલકમાં તાપ પલકમાં છાય, અવસ્થા એક કદિ ના જાય;
 ધરી માન શું ભૂલે ભાન, ચેતી ચિત્તમાં ધરે ધ્યાન. અહો ૬
 સજી સાધનો ધરે ધ્યાન, બુદ્ધિ આત્મના કરે ગાન;
 અવસ્થા ન એક જનારી, બુદ્ધિસાગરે કહું ધારી. અહો ૭
 વિજયપુર.

 ૧૧ પદ ૧૧

ચેતન અનુભવ રટના લાગી, અલખ તોરી આત્મભક્તે રહ—
 લાગીરે હેજી. કોઈ વિરલા તુજ ગુણ રાગી—અલખ૦ ૧
 કાદંબમે ચીર ધોવે ધોળી, ખીજ ખોયા ઉખર ભ પ્રાણી;
 વાણીકા સહુ ખેટા જયા, ક્યું જગત ધૂલધાણી. અલખ૦ ૨
 ભૂલ્યો જન જગડું ચેતાવે, વેશ્યા સહુકું નાય નચાવે;
 ઉધ્યાજન ઋદ્ધિ બહુ પાવે, જગ્યા શીશ કરાવે. અલખ૦ ૩
 પંડિત ખોયટ બહુ બહુ ખોલે, ફણિધર સામે તાકી ઝાલે;
 પરધર મૂરખ ઋદ્ધિ ખોળે, નારી-કંત હીંચોળે. અલખ૦ ૪

અનુભવ વિરલા જોગી જાણે, મૂરખ આપમતિનું તાણે;
બુદ્ધિસાગર આતમજ્ઞાને, ઠરશે નિર્ભયસ્થાને. અલખ ૦ ૫

અમદાવાદ.

॥ ૫૬ ॥

[૮૨]

માયામાં મનનું મોહનું રે—જાગીને જો તું,

નરભવનું જીવન ખોનું રે—જાગીને જો તું.—એ દેક.

માતાની કૂખે આવી નવ માસ ઉઘે રહીયો,
ત્યાં દુઃખ અનનુ લહિયોરે. જાગીને જો તું, માયા ૦ ૧

ખાલપણમાં સમજ્યો ન દેવગુરૂ સેવા,
રમણ ને મીઠા મેવારે. જાગીને જો તું, મા ૦ ૨

જીવાનીમાં જીવતીના સંગ બહુ ખેલ્યો.
તેં ધર્મને પડતો મેલ્યો રે. જાગીને જો તું, મા ૦ ૩

પૈસાને માટે પાપો કર્યાં તેં બહુ ભારી,
તેં આતમને વિસારી રે. જાગીને જો તું, મા ૦ ૪

રાગદ્વેષે વાહ્યો અજ્ઞાને ભરમાયો,
નાહકે જ્યાં ત્યાં ધાયો રે. જાગીને જો તું, મા ૦ ૫

મુખે દુઃખે પ્રાણીને એક દિન મરણું.
પણ કામ વધારું વરણું રે. જાગીને જો તું, મા ૦ ૬

કરીશ જેવું પામીશ ભાઈ તેવું,
કાંઈ ન કેળવે જેવું રે. જાગીને જો તું, મા ૦ ૭

સ્વખાની બહી ખાજ, રહ્યાં શું તેમાં રાજ,
કેળવે કાંઈ ન ધાજ રે. જાગીને જો તું, માયા ૦ ૮

બુદ્ધિસાગર લબ્યો ચિત્તજો વિચારી,
સમજો નરને નારી રે. જાગીને જો તું, મા ૦ ૯

પદ.

(૮૩)

જેતાં જેતાં ચાલ્યા ગયારે—જેડીયા તારા.

રમણીક રઢીયાળા, રંગે રૂડા રૂપાળા,

મરી ગયા બહુ બહાલારે.

જેડીયા૦ ૧

ખમાખમા જેની થાતી, જગ આણ વર્તાતી;

ચાલ્યા પરભવ વાટીરે.

જેડીયા૦ ૨

જુતાં ખૂટ પહેરી ચાલ્યા, વ્યભિચારી થઇને મહાલ્યા;

ઘોરમાંડી ગાદી ઘાલ્યારે.

જેડીયા૦ ૩

પાઘડી માથાએ ઘાલી, ફર્યા દેશોદેશ મહાલી;

મશાણે તે ગયા ખાલીરે.

જેડીયા૦ ૪

નાતને જાતને નડે, વૈરને ઝરથીલડે, પોક તેનીજેને પડે. જો ૫

ચેતી લ્યોને નરનારી, હેત શિખામણ સારી;

બુદ્ધિસાગર સુખકારીરે.

જેડીયા૦ ૬

અમદાવાદ.

પદ.

(૮૪)

પ્રભુ મનાવા, પ્રભુ મનાવા, સખી હું પ્રેમે જાઉંરે;

ભરકો દેશોદેશ નેમે, સ્વામીને ઘર લાઉંરે.

પ્રભુ૦ ૧

ચૈદ લુવનમાં આથડી પણ, પ્રભુ ન દીઠા ક્યાંયરે;

શરીર લિંતર ખોળ્યા તો, પ્રભુજી દીઠા ત્યાંયરે;

પ્રભુ૦ ૨

ભાગી ભ્રમણ થઇ સૌભાગી, જુદી ઘડી ન રહાઇરે;

અલખ અરૂપી આતમાની, સાચી એક સગાઇરે.

પ્રભુ૦ ૩

હરખી સ્વામી ઘર આવ્યો, નાહું ઘર અન્યેરે;

બુદ્ધિસાગર બાણતાં તે, ભાગે ભવનો ફેરે.

પ્રભુ૦ ૪

માણસા

ચેથાપુર મુવિધિનાથ સ્તવન.

(૮૫)

મુવિધિ જિનેશ્વર સાહુબ સેવો, આપે શિવપુર ચેવો,

સદા ઘટ અન્તર જામી.

પ્રેમ લાવીને પ્રભુ પાપ પડું છું, દુઃખમાં મારાં-રું છું. સદાઘટ ૧

અષ્ટપ્રકારી હુંતો પૂજા રચાવું, ભાવે ભાવનાભાવું. સદાઘટ ૦

બોસો પ્રભુ જરા પ્રેમ ધરીને, દયાની દૃષ્ટિ કરીને. સદાઘટ ૨

શાનેમાટે મને તારો ન રચામી, કહેશો જો ગુણની છે ખામી. સં ૦

પ્રેમ ધરીને તે ગુણને આપો, જેથી જાય બળાપો. સદાઘટ ૩

કહેશો જો ચોચ્યતા નથી તારામાં, આપો તે ચોચ્યતા

મારામાં. સદાઘટ ૦

કહેશો સમયે તુજ ચોચ્યતા આવે, આપો સમય તે ભાવે. સદાઘટ ૪

કહેશો કે દીક્ષા નથી મુક્તિનું સાચું, તે પણ

ભાવથી યાચું. સદાઘટ ૦

કહેશો જો જ્ઞાન નથી તુજનેરે મારું, તેથી હું

કેમ કરી તારું. સદાઘટ ૫

તેપણ જ્ઞાન મને ઘડીમાં આપો, શાનેમાટે તમે નાપો. સદા ૦

કહેશો કે શ્રદ્ધા નથી તુજ સાચી. શ્રદ્ધા તેવી મેં યાચી સદા ૬

મોડા વહેલા શિવ તમે પમાડો, શીઘ્રને વાર લગાડો. સદા ૦

પાસોપાસે ભક્તિ જો જાગે, બોલ્યા પ્રભુગુણ રાગે. સદા ૭

અન્તરજામીની ભક્તિ તો કરશું, તન્મય થઈને વિચરશું. સં ૦

અનુભવ નયણે અગમપંથ જાણું, પોતાની ઋદ્ધિ કમાણું. સં ૮

અજરામર અજ જે અવિનાશી, મુખ અનન્તવિલાસી. સં ૦

નામરૂપ નહીં નિર્મલજ્ઞાની, બુદ્ધિસાગર સેવો જાણી. સદા ૯

ચેથાપુર.

॥ ૫૬ ॥

[૮૬]

રાગ ઉપરનો

સહજ સ્વરૂપી મારો અંતરજામી. પરમાત્મ ઘટમાં,

પ્રભુ ચિન્મય ગુણધારી;

નિઃશયનપથી સદસ્વરૂપી, બળે-એ-રૂપારૂપી; પ્રભુ ચિન્મય-૧

પર્યાય સમયે સમયે અનંતા, પ્રતિપ્રદેશે ફરંતા; પ્રભુ૦
 ઉત્પાદ વ્યય સ્થિતિ ત્રણ સ્વરૂપે, સમયે દ્રવ્ય પ્રરૂપે; પ્રભુ૦ ૨
 આનંદ આપે ભવદુઃખ કાપે, આપોઆપ પ્રતાપે; પ્રભુ૦
 આત્મિક શુદ્ધસ્વભાવનો ભોગી, યોગીનો પણ યોગી; પ્રભુ૦ ૩
 શક્તિ અનંતી સદાનો જે સ્વામી, નામી પણ તે અનામી; પ્રભુ૦
 મુજન સ્નેહી બહાલો ધ્યાતેરે આવે, બુદ્ધિસાગર મુખ પાવે. પ્ર૦ ૪
 પેથાપુર

॥ ૫૬ ॥

[૮૦]

યાદ કરી લે સિદ્ધ સનાતન, છોડી સખ દુનિયાદારી; યાદ૦ ૧
 પરગટ પિછે વસીયો પોતે, પરમશ્રદ્ધપદ ગુણધારી; યાદ૦ ૨
 હુંને માફ સખ પરિહારી, કર તું પરમાત્મધારી; યાદ૦ ૩
 તત્ત્વભાસ માયા નહિ તેરી, ખોલ ખરી પંચમ ખારી. યાદ૦ ૪
 સુક્તિસ્થાન નહિ તેરા દુસરા, કર મિલનતને તઈધારી; યાદ૦ ૫
 ધ્યાન લગાદે ત્યાગોચ્છેસે, સકલ સંગસે પરવારી. યાદ૦ ૬
 નિર્મલ આત્મપ્રદેશ નીહાળી, વર ચિન્મયપદ મુખધારી
 નાદ તું ન્યારા તેથી ખ્યારા, વીતરાગ પદમય ભારી. યાદ૦ ૭
 સત્યનિરંજન નિર્ભય દેશી, પાવે તો હું દુર્ગીધારી; યાદ૦ ૮
 બુદ્ધિસાગર અનુભવ પામી, સત્તા ધ્યાતું નિરધારી. યાદ૦ ૯

પેથાપુર.

॥ ૫૬ ॥

[૮૧]

સત્તા સારીની જે હોયો મારખ-કેરાગ

હવણ જાગીને લેગી લેગે, ચાલેને નિરંદશનાં
 પાન પુલક પડિનેપણ, વર વરે જે ફેરનામાં; ૨૦૩૫૫૫ ૧
 નિરંજન તારી મન્ય ગાળી, ખેલે વેચી શામની,
 સખનમરૂલ, સખતી, તે, સ્વપ્નને, સ્વપ્ન, સ્વપ્ન, ૨૦૩૫૫૫ ૨

પ્રેમી પરદેશો જના ત્યાં, લોભથી લલચાવશે;
 મનહર મોહી માનિનીયો, હાવભાવ દર્શાવશે. ૭૪૩૧૦ ૩
 સ્વસ્થ ચિત્તે ચાલવું ત્યાં, મોહધારી ભેદવી,
 ઘાટ અવઘટ ઉતરીને, આત્મસત્તા વેદવી. ૭૪૩૧૦ ૪
 ચિત્તનિજ ઉપયોગમાંહી, રાત્રી દિવસ ચાલજે;
 પામી પ્રેમે દેશ તારો, નિજસ્વરૂપે મ્હાલજે. ૭૪૩૧૦ ૫
 સારી આલમ દેખજે તું, જ્યોતિજ્યોત મિલાવજે.
 ભૂલી જગતું ભાન વાદ્દમ, તારી ધ્રુવની પાવજે. ૭૪૩૧૦ ૬
 અનંત અક્ષર આતમાં તું, જોડીલાને જગાડજે;
 બુદ્ધિસાગર તરણા પાછળ, લાગુને તું લાગજે. ૭૪૩૧૦ ૭

દેવરાસણ.

॥ ૫૬ ॥

[૮૬]

રાગ ઉપરના.

૭૪૩૧૧ ઝગમગેછે જ્યોતિ તારી, અસંખ્યપરદેશોકરી;
 મુદ્ધઅદ્ધા સદ્ગુણની, -ચાણીએ વર્તી ખરી, ૭૪૩૧૧ ૧
 ચેદ્ર ભાનુ કોટિ ઉગે, કરે પ્રકાશ અપારજી,
 તેહથી પજી આત્મજ્યોતિ, જુદી અનંતીધાર. ૭૪૩૧૧ ૨
 તેજનું પજી તેજ એ છે, સર્વ એમાં સમાયજી,
 લગાડી નહિ એહમાં કંઈ, સંતથી પરખાય; ૭૪૩૧૧ ૩
 અનંતશક્તિ મુખનું તે, ધામ નામાતીતનું;
 વંખરીથી કહું ન જાવે, શું કહું ત્યાં ગોતનું. ૭૪૩૧૧ ૪
 પરમ આત્મસ્વરૂપની ત્યાં, સ્થિતિ એકાકારજી;
 અનંત વ્યક્તિ ગુણધરી એક, દોષ નહિ જ્યાં લગાર. ૭૪૩૧૧ ૫
 પદ્માપદ્મી ક્યાં કરે ભાષ, વાદવિવાદ વિચારજી;
 તત્ત્વરૂપ ન અન્યથા હોય; નિશ્ચય એ નિર્ધાર. ૭૪૩૧૧ ૬
 મુદ્ધ સત્તા આત્મકેરી, -તેહનો તીરોભાવજી.
 આવિભાવે હોયતાં તે, મુક્ત આત્મસ્વભાવ. ૭૪૩૧૧ ૭

સાર એ સહુઅંધનું છે, એહમાં જેનું ધ્યાનજ;
બુદ્ધિસાગર આત્મધ્યાને, પ્રગટે શુદ્ધ જ્ઞાન.

અવડા ૮

ખેરવા

॥ ૫૬ ॥

[૬૦]

પંથડા નિહાળુંરે-ખીજા જિનતણોરે એ-રાગ

અવડા તું જાગીને જોજે ધર્મનેરે, જાગ્યો તેનું જ નામ;
જાગ્યા પણ ઉંઘતા પ્રાણીયારે, કેવલ દુઃખનું ધામ. અવડા ૧
જાગ્યાજન ઉંઘ્યા નાહ સાંભળ્યારે, ઉંઘ્યા જાગે કોઈ;
જાગે ઉંઘે જ્ઞાની આત્મારે, નહિ ત્યાં અચરોજ હોઈ. અવડા ૨
ગંભીર જ્ઞાનીગમથી સહુ ઘટેરે, સત્યરૂપ નિરધાર.

ડાકડમાલે ધર્મ ધર્તિગ રેરે, મોઢ્યા મૂઠગમાર. અવડા ૩

અંતર્યામી આત્મ આગવેરે, ધર્મતાલું નહીં ભાન;
સમકિત શ્રદ્ધા દૂરે મૂકીનેરે, મિથ્યાત્વે શુભતાન. અવડા ૪

ધર્મ ધર્મ પોકારે દુનિયારે, પામે નહિ શિવપંથ;
બુદ્ધિસાગર પામર પ્રાણીનેરે, તારે શુદ્ધ નિઝંથ. અવડા ૫

માણસા

૫૬

(૬૧)

ભગ્ન કરી લે ભગ્ન કરી લે એ રાગ.

પ્રભુને ભગ્ન તું પ્રભુને ભગ્ન તું, સદૃશ કર નરેહદરે;
જોના માન્યા વરણીયા છે, માનવ ભવના મેનુરે. પ્રભુ ૧

આ દેહબ્યાપી આનમાની, ઝગડે કરી જ્યોતરે;
જ્ઞાન રુદ્ધ તે હંસનો છે, કરે સ્વપર ઉદ્યોતરે. પ્રભુ ૨

બહિર ભડકે અવડા શુ? કરી લે ઘડમાં ખેળરે.
વેળ અમૃતમ માંડિ ભરીયાં, રખંતો મુખ માંડરે. પ્રભુ ૩

આત્મ તે પરમાત્મા છે, પ્રભુ વિભુ જગદીશરે;
 લિન્નપણું ત્યાં કર્મધી છે, કહું છું વિદ્યાવીરરે. પ્રભુ ૪
 અનંત આત્મ વ્યક્તિધી છે; સિદ્ધ સરખા ભાષરે;
 શુદ્ધિસાગર આત્મધ્યાને, ભજન રત્નરણા આપરે. પ્રભુ ૫
 માણસા.

૫૬.

[૬૨]

રાગ ઉપરનો.

ભજન કર મન ભજન કર મન, ભજન કર ભગવંતરે;
 મૃત્યુ માથે ગાજતું તુજ, મનમાં શું હરખંતરે. ભજન ૧
 મૂછ મરડી મહાસતાને, ગરવે દેતા ગાળરે,
 રાવણ જેવા રાજવી પણ, કોળીયા થઇ ગયા કાળરે. ભ ૨
 દેતા હસી હસી તાળીયોને, માયામાં શુભતાનરે;
 પરભવવાટે આલીયા તે, બૂલી ભમે નાદાનરે. ભજન ૩
 રજની ઘોડી વેપ છાછા, આયુ એજે ન શુભાવરે;
 ફરીફરીને નહિ મળે શુભ, ધર્મકરણનો દાવરે. ભજન ૪
 જરૂર જન્મી જાતું એકદિન, કોઇ ન જગ ઉગરંતરે;
 શુદ્ધિસાગર શરણ કરી હવે, દેવ શ્રી અરિહંતરે. ભજન ૫
 માણસા.

૫૬

(૬૩)

રાગ ઉપરનો.

ભજન કરીલે ભજન કરીલે, ભજન કરીલે ભાષરે;
 હનિયાદારી દુઃખની ક્યારી, જૂઠી જગની સગાષરે. ભજ ૧
 કાયા મુકોમળ કેળ જેવી, ખીગડતાં નહિ વારરે;
 ભલભલા પણ આલીયા તે, પામરનો શો ભારરે. ભજન ૨
 કાલવકેરા કીચડમાંહિ, કીડા લાખ કરોડરે;
 કીડા જેવો માનવી તું-જાણી પ્રભુ મન જોડરે. ભજન ૩

મગી મગી કાઠિયાણી, જાગે પેમા સાગરે;
એક મગી મગી મારીયા, તેનાં શરીર થા. ગયાં સાગરે. ભાગ ૪

જાગે જાગે જાગે જાગે, જાગે જાગે જાગે;
જાગે જાગે જાગે જાગે, જાગે જાગે જાગે. ભાગ ૫

જાગે જાગે જાગે જાગે, જાગે જાગે જાગે;
જાગે જાગે જાગે જાગે, જાગે જાગે જાગે. ભાગ ૬

જાગે જાગે જાગે જાગે, જાગે જાગે જાગે;
જાગે જાગે જાગે જાગે, જાગે જાગે જાગે. ભાગ ૭

માણસા.

૫૬.

(૬૬)

રાગ ઉપરનો.

જુઓ અપાટો જુઓ અપાટો, કાળનો વિકરાળરે;
જગત જીવને પાશ પકડી, કરેતો નિત્ય દેરાળરે. જુઓ ૧

રાત રંડે રૂ બાદશાહને, માલીકને માલીરાણરે;
ગાદી ઘાલ્યા ઘોરમાંદિ, ચાલ્યા કંઈ મશાણરે. જુઓ ૨

ચોરી જારી ચુગલીમાંલી, કાઢે દિવસને રાતરે;
તેનાં શરીર મળી ગયાં માટીમાંદિ, કોઈ ન પુછે વાતરે. જુઓ ૩

રાત ન ગણશે દિન ન ગણશે, વૈધૂતને વ્યતિપાતરે;
જોતાં રંગમગ ચાલવું જીવ, માત પિતાને બ્રાતરે. જુઓ ૪

ચાલ્યા અનંતા ચાલશે જગ, વૃદ્ધ યુવા નર નારરે;
બુદ્ધિસાગર ચલતપંથે, ધર્મતણા આધારરે. જુઓ ૫

માણસા,

રાગ સોરઠ.

પ્રીતમ મુજ મુદ્ધ મુદ્ધ અવિનાશી, અલખ અગોચર અજસમરહૈ;
પરમાનંદ વિહારી. પ્રીતમ૦ ૧

નિર્ભય નિઃસ્નેહી નિઃસંગી, લોકલોકપ્રકાશી;
નર વા નારી નહીં નપુસંક, શાશ્વત શિવપુરવાસી. પ્રીતમ૦ ૨
દાયા માયા વચનાતીત હૈ, નહિ ગંગા ઓર કાશી;
શુદ્ધિસાગર ચેતન ચિદ્ધન, સમજે તો મુખરાશિ. પ્રીતમ૦ ૩
માણસા.

૫૬મ પ્રભુ પ્રાણસે પ્યારા—એ ગઝલ

ચેતન તારી ગતિ ન્યારી, સમજ લે ચિત્તમાં ધારી. ચેતન૦
પ્રકાશી તું અવિનાશી, ત્યજ દે આરા મુખવાસી;
બોહાદિકધી રહો ન્યારા, વહો નિજ રૂપ નિર્ધારી. ચેતન૦ ૧
નહીં તું દેહ નહીં વાણી, મહી લે સત્ય દિન અણી;
અનુભવ સત્ય હ્યો સાચો, સદા ત્યાં રિધર ધર્મરાયો. ચેતન૦ ૨
નહીં જ્યાં દુઃખનો છાયા, નહીં જ્યાં રાગ પદછાયા;
સદા શુદ્ધ મુદ્ધ એકીસો, મહીને ભવ્ય મુખ સીસો. ચેતન૦ ૩
મુનીન્દ્રે બ્રહ્મને ગાયો, યોગીન્દ્રે યોગધી પ્યાયો,
મુદ્ધયજ્ઞિ પ્યાન તસ સાચું, અવર તો ભણવું કાવું. ચેતન૦ ૪

માણસા.

૫૬.

(૯૭)

રાગ સૌરઠ.

પ્રીતમ મુજ કબહુ ન નિજઘર આવે; પરઘર ભટકત યાચક હોકર,
વેશ્યાસંગી કહાવે. પ્રીતમ૦ ૧

મોહમદિરા વેશ્યા પાકર, નાચ વિવિધ નચાવે;
ઘટ ઋધ્ધ સહુ ફેલી ખાવે, ભ્રમણામાંહિ ભૂલાવે. પ્રીતમ૦ ૨
જાઓ સખી મુજ સ્વામી મનાવો, રીઝી યથા ઘર આવે,
પરઘર માલ્યરો દાવ ન ફાવે, કહીયું ફેગટ જાવે. પ્રીતમ૦ ૩
લાવો મનાવી સખી જહાં જાકર, અત્યાનંદ ધરાવે;
બુદ્ધિસાગર સિદ્ધ સુહંકર, સેજે પતિ પઢરાવે. પ્રીતમ૦ ૪
માણસા.

૫૬.

(૯૮)

રાગ સૌરઠ.

પ્રિયા મમ છટકી ભટકી અટકી, ખેંચી તાણી ઘરમાં ઘાલી,
તો પણ જાવે છટકી. પ્રિયા૦ ૧

આપમતીલી નાસે ઉઠી, પરઘર ચોરે લુંટી;
દેતાં શીખામણુ ભરીને ચુંટી, રોવે માથું ફૂટી. પ્રિયા ૨
જોગી જતિની પાસે જાકર, લાવું એંસી બૂટી;
પાણીમધ્યે ઘસકર પાવું, વશ થૈ પડે ન વિઢૂટી. પ્રિયા૦ ૩
જાગી જોગી પાસે જાતાં, હરખી બૂટી દીધી;
બુદ્ધિસાગર પાતાં ઘસીને, વશ થૈ ચાલત સદ્ધિ. પ્રિયા૦ ૪

મહેસાણા.

૫૬ સોરઠ.

(૯૮)

ભલા મુજ અનુભવ અમૃત ભાવે, બાકસ બુકસ બાકી ભોજન,
 મુજ મન એહુ સોહાવે, ભલા૦ ૧
 મતમતાંતર પદ દર્શન સાહુ, તાકી વાત જણાવે;
 હંસચંચુ વિવેક ધરે જખ, તખ સોડહંપદ પાવે. ભલા૦ ૨
 નિરાકાર નિરાંગી નિર્મળ, નામ ન કોઇ ધરાવે;
 મન વાણીધી ન્યારો વર્તે, નિજ નિજને પરખાવે. ભલા૦ ૩
 આસ્તનાસ્તિ સ્યાદ્વાદસ્વરૂપી, ઘટ ભિતર વહી સાચો;
 મુખ અનંતુ કણુમાં વિલસે, શોષે બાહિર કાચો. ભલા૦ ૪
 વરતે ન્યારો જડધી ચેતન, આપસ્વરૂપે અભેદી;
 બુદ્ધિસાગર નિર્વેદીને, જાણે કંઈકર વેદી. ભલા૦ ૫

૫૬ સોરઠ.

(૧૦૦)

આતમ અપનો સ્વરૂપ નીહારો, બાહિર દૃષ્ટિ ભટકત ભવમાં;
 અન્તરદૃષ્ટિ તું તારો. આતમ૦ ૧
 શુદ્ધ નિર્જન ચિદ્ધનસ્વામી, સ્વરૂપરમણ અવિનાશી;
 કાયિકભાવે નિજગુણ ભોગી, જ્ઞાનાનંદ વિલાસી. આતમ૦ ૨
 કાયા માયાધી છે ન્યારો, બ્રહ્મસ્વરૂપ નિરધારો;
 ઉત્પત્તિસ્થિતિવ્યયનોવિલાસી, ગુણગુણનોનાહુ પારો. આતમ૦ ૩
 પૂરવ ઠોડી વર્ષનું સ્વપ્ન, જગંતાં દૂર થાવે;
 શુદ્ધસ્વભાવે જગંતાં ઝટ, પરપરિણતિ દૂર જાવે. આતમ૦ ૪
 એ હું એનો એછે માફ, દિવસે પણ અંધારૂં;
 બુદ્ધિસાગર જોતાં જાગી, શું માફ ને તારૂં. આતમ૦ ૫

વિજયપુર.

૫૬ સોરઠ.

(૧૦૧)

મનવા એસી રમે કંઈ બાણ, હોત ન પ્રભુ તુમ રાણ. મન૦ ૧
 રાણી બાણધી નારાણ, રમતાં વાસત કાણ,

રમત ભમત યૌગતિમાં પ્યારા, નિર્બળ હોકર પાછા. મન૦ ૧
કાળ અનંત ગમાયો રમતાં, જ્ઞાનકળા નહીં છાછ,
શિખામણુ અપ્ય માન લે મારી, દર કરે ક્યું ઝાઝી. મનવા૦ ૨
છાડી બાછ મનવે બ્યારે, કુમતા કુલટા લાછ;
બુદ્ધિસાગર ચિદ્ધનસંગી, સમતા ગગને ગાછ. મનવા૦ ૩

વિજયપુર.

પદ સોરઠ.

(૧૦૨)

ચેતન ચિદ્ધન સંગીરંગી, અજ અવિનાશી અલંગી. ચેતન૦
પરપરિણુતિસેં નામ ધરત હે, કરત કરત હાય રંગી;
દો રંગી એકરંગી હોવે, તખ હોવત નિજસંગી. ચેતન૦ ૧
જગત ભાગત ઉંઘ દંશા સહુ, નાસત કર્મ કુંઠંગી;
આપસ્વરૂપે આપ સમાયો, અચળ અટળ એ ઉમંગી. ચેતન૦ ૨
સ્વાદ્વાદી સમજે છે ક્ષણમાં, નિજ ધન અન્તર પાવે;
બુદ્ધિસાગર ચેતો ચિત્તમાં, સો નિજ ઘરમાં આવે. ચેતન૦ ૩

વિજયપુર

પદ.

(૧૦૩)

હંસા સોડહું ચિન્મય ધ્યાવે, અલખ અગોચર થાવે. હંસા૦
શક્તિ અનંતી સત્તા તારી, સ્થિતિ અનંતી ધરાવે;
તત્ત્વરમણુતા પ્રગટે જખાહી, અનુભવ અમૃત પાવે. હંસા૦ ૧
ઉપાદાન પણ આપોઆપે, સમરે શક્તિ સ્વભાવે;
ઘટ શોધે સો બોધે નિજકું, નિજઘર આતમ આવે. હંસા૦ ૨
આનંદ અનહદ અંતર પ્રગટે, આપોઆપ સ્વભાવે;
કાલ કર્મકા ભયકું તોડી, નિર્ભયપદ વર્તાવે. હંસા૦ ૩
નાથ અનામી નિવૃત્તિમય, શુદ્ધસ્વરૂપ સોહાવે;
આતમ સો પરમાતમહે નિજ, બુદ્ધિસાગર ગાવે. હંસા૦ ૪

વિજયપુર.

૫૬.

(૧૦૪)

સોવે સોવે સારી રેનં શુભાઝ-એ રાગ.

ચિદ્ધન સંગી શુભગણ રંગી, આતમ અનુભવ સમરે પ્યારે;
આત્મા અસંખ્યપ્રદેશી સોહિ, આપ તરે આર પરને તારે. ચિદ્ધન૦ ૧
ત્યાગ લેવનકું પૂતળી લુણકી, સાગરમાંહિ પ્રવેશે ન્યારે;
જલરૂપ હોકર કબલુ ન આવે, પરમાતમ પદ પરખે ત્યારે. ચિદ્ધન૦ ૨
શુરગમ શ્રદ્ધા પાકર પ્રાણી, અંતર લક્ષ્ય વિચારે ન્યારે;
બુદ્ધિસાગર અજરામર થક, લવલય ભ્રમણા વારે ત્યારે. ચિદ્ધન૦ ૩
માણસા.

૫૬.

(૧૦૫)

આતમ અનુભવ કોમલ પાવે, પાવે સો પરઘર નહિ જાવે, આતમ૦
પરઘર નાચ નચાવત કુલરા, અંતર ધન સખ શેડી ખાવે. આતમ૦ ૧
સ્વરૂપપ્રકાશી તિરોભાવે, હોવત જળ સોહિ આવિભાવે;
પરમાતમપદ સોહિ પિજાને, અંતર જ્યોતિ શુદ્ધ જગાવે. આતમ૦ ૨
હોવત નહિ જે કબલુ ન પ્રગટે, પ્રગટે સો સત્યરૂપ દહાવે;
સદ્વસ્તુ ત્રીન કાલમાં હોવે, સત્ય નિત્ય ચેતન પરખાવે. આતમ૦ ૩
આતમભૂલે લવમાં ભરકે, સમરે તો નિજરૂપ લખાવે;
બુદ્ધિસાગર શોધો ઘટમાં, સંત મુનીયર જાકું પ્યાવે. આતમ૦ ૪

માણસા.

૫૬.

(૧૦૬)

સમજલે શાણા મન મેરા, આ સંસાર ન કબલુ તેરા;
તેરા તેરી પાસે ભાઝ, શોધ્યા વિજ અંતર અંધેરા. સમજ૦ ૧
કોટિયનન કરો કબલુ ન ભવ તરો, આતમજ્ઞાન વિના નહિ પ્યારા;
અનેકાન્ત આતમદીસતા, પ્યાતાં પાવત મુખ અપારા. સમજ૦ ૨

બાહિર ભરકે અંતર ભૂદયો, ચંચળતા મનકી ભજનારા,
 દેવ નિરંજન ભવભયભંજન, ન્યારા નહિ તુજથી મુખકારા. સ૦ ૩
 ચિંતામણિ તુજ હસ્તે ચઢીયો, પડીયો અંધારામાં પ્યારા;
 બુદ્ધિસાગર અજપાળપે, અનુભવ જ્ઞાને હોય ઉનિયારા. સ૦ ૪

માણસા.

॥ ૫૬ ॥

[૧૦૭]

રાગ જંગલો

અખલુમ અજરામર અવિનાશી, જ્ઞાનાનંદ વિલાસી. અખલુમ.
 તીન ભુવનમેં દ્રષ્ટિ દીધી, વસ્તુ પરખી લીધી,
 વસ્તુ સ્વરૂપે આનંદ પાચો, ઘટમેં નિરખી ઋદ્ધિ. અખલુમ૦ ૧
 જેતું હશે તે ભોગવી લેશે, અવરતણી રી ઉઠાસી;
 ભેદ જ્ઞાનથી ભ્રમણા ભાગી, આપોઆપ પ્રકાશી. અખલુમ૦ ૨
 પર તે પોતાનું નહીં યાશે, જોતાં જંગી જણાશે;
 ખોળે ઘટમાં ગુરૂગમ જ્ઞાને, શુદ્ધ તત્ત્વ પરખાશે. અખલુમ૦ ૩
 આદિ અંગ ન જેનો આવે, સકલ કલાથી મુહાવે;
 બુદ્ધિસાગર આનમ ગાતાં, પાર કૂંપૂ નહિ આવે. અખલુમ૦ ૪

માણસા.

૫૬

(૧૦૮)

વિમલાચલવાસી મારા બુદ્ધિસાગર સેવકને વિસારો નાહીં-એ રાગ
 અજાય મુલાની હવ જેનો. જરા. કોઈ તાઈ નહિ તાઈ નહિ;
 જેનો અવિચલ આનમ અમલ વિષુ, મુખકારી સદિ કારી સદિ અરો
 કાલ અતરિ ભવમાં ભરક્યા. પ્રદ્યા વિવિધ અવતાર;
 હૃદય ભેદન તાત્ત્વ વર્ણન. પામી દુઃખ અપાર. જરાઅરો ૧
 કામ મેનકાશીનાંદિ ભભળાં. પામ્યા માનવ દેહ;
 પાદુ પદપોચા સમ કાયા. અંતે દેવન દેહ. જરાઅરો ૨

સગાં સંબંધી લાડી ગાડી, વાડીને વસ્તાર;
 મરતાં કોઈ સાથે ન આવે, મિથ્યા સુખ સંસાર. જ૨૧૦૪૨૦ ૩
 માઈ માઈ કરતો મહાલે, થશે ન તહાઈ કોય,
 તાઈ તારી પાસે જાણે, તો સુખ સહેજે હોય. જ૨૧૦૪૨૦ ૪
 સુખ દુઃખ વાદળ છાયાપેરે, ક્ષણમાં આવે જાય;
 પરને પોતાનું માને પણ, પોતાનું નહીં થાય. જ૨૧૦૪૨૦ ૫
 ચેતીલેને પામર પ્રાણી, પામી અવસર બેશ;
 જીવિસાગર સુખમાં મહાલે, દેખી નિર્લય દેશ. જ૨૧૦૪૨૦ ૬

માણસા.

સ્તવન.

[૧૦૬]

વિમલાચલના વાસી મારા બહાલા—એ રાગ.

મહાવીર પ્રભુ સુખકારી સદા, તુજ પાય નમું પાય નમું;
 પ્રભુ આણુ ધરૂ શીર ધ્યાન ધરૂ, નિજભાવે રમું ભાવે રમું. મ૦
 ઘાતિકર્મનો નાશ કરીને, પામ્યા કેવલજ્ઞાન,
 આતમસો પરમાતમ જાણી, ધ્યાનું શુદ્ધધ્યાન. સદા. મ. ૧
 રતનત્રયીની સ્થિરતા પામ્યા વામ્યા ભવ જંજાલ;
 પરમાતમ પરમેશ્વર પરગટ, કરતા મંગલમાલ. સદા૦ મ૦ ૨
 સમવાયી પંચે તુજ મગ્નીયાં, ગમ્નીયાં કર્મો આહ;
 કારણ પંચ વિના નહિ કારજ, શ્રી સિદ્ધાંતે પાઠ. સ૦ મ૦ ૩
 સંપ્રતિ શાસન તાઈ પામી, ઉઘમનો સમવાય,
 કરતાં કારણ પંચે પામી, પરમાતમ પદ ધાય. સદા૦ મ૦ ૪
 આતમ તે પરમાતમ સાચા, નિર્મલ સિદ્ધ સમાન;
 જીવિસાગર ઘટમાં શોધો, ત્રણ જીવનનો ભાણ. સદા. મ૦ ૫

માણસા.

મનુષ્યમવક્ષણિકતા.

(૧૧૦)

ઝાલાવીર જિનેશ્વર—એ રાગ.

અરે આ જીંદગાની મનુભવની એજે જાય છેરે;
 ઘડી ક્ષણ વીત્યો તે તો પાછો કદિય ન આયછેરે;
 મન ચિંતાતું કદીય ન થાતું, પાપે ભરીયું જીવતર ખાતું;
 માયામાં મસ્તાનો થઈ મડલાય છેરે. અરે૦ ૧
 પ્રેમુ ભજન પલવાર ન કીધું. સાધુ સંતને દાન ન દીધું;
 વિષયારસ વિષ પીને મન હરખાયછેરે. અરે૦ ૨
 જન્મ મરણની નદીઓ વહેતી, ખરખર ચાલતાં એમ કહેતી,
 અસ્થિર અંચલ સત્તા ધન વરતાયછેરે. અરે૦ ૩
 સફલ કરીને મનુ જન્મારો, આતમરામ ભજીલે તારો;
 યુદ્ધિસાગર ચેતે તો સુખ પાયછેરે. અરે૦ ૪

માણસાં.

૫૬.

[૧૧૧]

માન માયાના કરનારારે, જરા જોને તપાસ તારી કાયા—એ રાગ

અરે ફલી ફોગટ ફરનારારે, અણુધારે દિવસ મરનારા,
 જોને કોઠીમાં કેઈ ઠરાણારે, ઘણા મરેલ ઘોરમાં ઘસાણા;
 વૈદને સૈદને રોગીને શોગી, રંક ભલે હોય મહારાણા;
 પોક પડી તેના નામની મોટી, તેનાં મડદાં બળે છે મશાણારે.
 અણુધારે૦ ૧

માટીની કાયા માટીમાં મળશે, કરો ઉપાયો હજારા,
 સુર દાનવ જન કોડી મલે પણ, નાહ કોઈ ઉગરનારારે. અ. ૨

લાખોની રાખો થઇ છે મરણો જે, હતા નહીં ડરનારા,
 માનમાયામાં મહાલે શું માનય, જલ પરપોટા થનારાયે. અ. ૩
 અન્તર જોતે તાઈ તપાસી, ત્યાગીને વિષય વિકારા.
 સાલુંદ પદ્મપ્રભુ જિનમંડલ, જુદિસાગર મુખકારાયે. અ. ૪
 લોહરા.

નેમિનાથ સ્તવન.

(૧૧૨)

વિમલા નવ કરશે ઉચ્ચાટ—એરાગ.

ધ્યાસ નેમ પ્રભુ મુજ મન મંદિરીએ પધારજોરે;
 રાગને રોપ શત્રુને ધ્યાનથી દૂર નિવારજોરે. ધ્યાસ૦ ૧
 જન્મ મરણના ફેરા ટાળી, પામ્યા મુક્તિ સ્ત્રી લટકાળી;
 બહાસા દિન દયાળુ, સેવકને સંભાળજોરે. ધ્યાસ૦ ૨
 કર્મ ન લાગે પ્રભુજી તમને, સમય સમય લાગે પ્રભુ અમને;
 પ્રભુજી દુઃખનાં વાદળ મુજથી દૂરે ટાળજોરે. ધ્યાસ૦ ૩
 શીંગતિ ધાશે એ પ્રભુ મારી, ચારગતિ લટક્યો દુઃખભારી;
 તુજ પદ શરણુ મહાને કરણુ કરીને ઉગારજોરે. ધ્યાસ૦ ૪
 શરણાગત વત્સલ ભયભંજન, અકલગતિ તું દેવ નિરંજન;
 જુદિસાગર ભવજલ સાગરપાર ઉતારજોરે. ધ્યાસ૦ ૫

વિજયપુર.

મહિસનાથ સ્તવન.

[૧૧૩]

મહિજિન વંદિએ ભવિભાવેરે, મુરા મુર મુનિવર શુભગાવે. મહિ૦
 પ્રભુ માત કૂખે જન્મ આપારે, ઇન્દ્રાદિક ગુરગિરિપર લાપારે;
 આઠ જાતિ કળશે નવરાખ્યા. મહિ૦ ૧

ત્રણજ્ઞાને પ્રભુ ગુણવંતરે, પ્રતિષ્ઠાધ્યા મિત્ર મહંતરે;
 ભાવે દીક્ષા ગ્રહી સુખવંત. મહિં ૨
 વિચર્યા પ્રભુ દેશ વિદેશરે, પરભાવતણે નહીં લેશરે;
 ટાળ્યો મોહભાવ સંકલેશ. મહિં ૩
 પ્રમાદદશા દૂર ટાળીરે, વર્યા ક્ષપકચેણિ લટકાળીરે,
 મોહરાયતણે મદ ગાળી. મહિં ૪
 ચારે ઘાતી કર્મ ખપાવીરે, ધ્યાનાંતરીએ પ્રભુ આવીરે;
 કેવલ કમલા ઘટ પાવી; મહિં ૫
 પ્રભુ સમવસરણમાં સુહાચારે, મળ્યા ઇન્દ્રાદિક નર રાચારે;
 નવ તત્ત્વ જિનેશ્વર ગાયા. મહિં ૬
 પ્રભુ વાણી ગુણ પાંત્રીસરે, અતિશય સોહો ચોત્રીશરે;
 સિદ્ધ બુદ્ધ પ્રભુ જગદીશ. મહિં ૭
 શાશ્વત શિવપદ ઝટ પાચારે, પરમાતમરૂપ સોહાચારે;
 બુદ્ધિસાગર ગુણ ગાયા. મહિં ૮

વિજાપુર.

આત્મભાવના

(૧૧૪)

આધવજ સંદેશો કહેજો શ્યામને-એ રાગ.

એવોરે દિવસ તે મારો ક્યારે આવશે, બ્રાન્તિ સમ હું
જાણીશ આ સંસારજો.
 કોથ કપટ ઇર્ષ્યા રાગાદિક વૈરિયો, ત્યાગીશ ખોટા વિષયતણા
વિકારજો. એવો ૧
 માત પ્રમાણે દેખીશ સઘળી નારીયો, ભાઈ પ્રમાણે
લેખીશ શત્રુવર્ગજો;
 મુખ દુઃખ આવે હર્ષ વિપાદ ના સંપજો, વિદ્યા ધન વધતાં
નહીં હોવે ગર્વજો. એવો ૨
 વૈરાગ્યે રંગાશે મન માફ સદા. ધોવાશે મનમેલ બધો નિર્ધારજો.
 વિષયવિકારો વિપત્તી પેઠે લાગશે, અંધ બને છે
જેમાં નરને નારજો. એવો ૩

મોજમજામાં મુખ કદીય ન ભાસશે, મમતાનું
 હું તોડી નાખીશ મૂળજે.
 સગાં સંબંધી પોતાનાં નાહુ લાગશે, માટી મોનું ભાસે
 મન જેમ ધૂળજે. એવો ૪
 ધર્મધ્યાન ધ્યાતા થઈ આત્મસ્વરૂપમાં, રમતો રહી હું
 પડું નહિ ભવધૂપજે;
 સમતાસંગે કર્મ કલંક વિદારતો, થાડું હું શિવશાશ્વત
 મુખ ચિદ્રૂપજે. એવો ૫
 કૃમિઓની સોખત ત્યાગી જ્ઞાનધી, સદ્ગુરુ સંગતિ કરતો
 રહું નિશદિનજે. ૬
 શુદ્ધિસાગર જન્મ જરા પરિહારીને; આત્મસ્વભાવે
 પરમાત્મપદ લીનજે. એવો ૭

વિજયપુર,

ત્રિધાત્મ સંજ્ઞા.

(૧૧૫)

નમો નમો અરિહંતને, શિવ ભજે ચિત્ત ધ્યાયી;
 આચારજ ઉવજાયને, સાધુ સકલ મુખદાયી. ૧
 આત્મ ત્રીન પ્રકાર છે, બાહિર અન્તર તેમ;
 પરમભેદ ત્રીજો ગ્રહયો, અક્ષય મુખ લહે જેમ. ૨

નિંદરી વેરણ હુધ રહી, એ રાગ.

બહિરાત્મ પહેલો કહ્યો, તેહલક્ષણ હો કહ્યું શાસ્ત્ર મજારકે,
 પુદ્ગલ મમતા ચિત્તગ્રાહી, માને તેને હો આત્મરૂપ સાર કે,
 જિનવાણી ચિત્ત ધારીએ. ૧
 ઓધન ભાઈ ભગિનીને, પુત્ર પુત્રીહો કહ્યું પરિવારકે;
 તેહના સંગે રાચીયો, મોઢે ઘર્યાહો લાહે દુઃખ અપારકે. જિન ૨
 દેહને આત્મ માનતો, ભિન્ન રામજેહો નહિ તેહ અજાણકે;
 બહિરાત્મ પહેલો કહ્યો, ભેદ આત્મનો છંદો મુજાણકે. જિન ૩

અષ્ટકર્મની સંગતિ, પામી આતમહો નાના અવતારકે,
ચાર ગતિમાં સંચરે, મહારૌરવ હો દુઃખનો નહિ પારકે. જિન૦ ૪
આતમ કર્મ સંબંધ છે; અનાદિથી હો રજકનકદષ્ટાંતકે;
અનાદિ અનંત ભવિ આશ્રયી, અભવ્યનોહો કહું મુણે

થમ શાંતકે. જિન૦ ૫

અનાદિ અનંત અભવ્યનો, નિત્યાનિત્ય હો વળી કર્મ સંબંધકે;
અભવી ભવી કર્મથી મુણી, કિમ બાંધેહો બંધ થમ ભવી

અંધકે. જિન૦ ૬

રૂપી શરીરને આશ્રયી, રહ્યો આતમહો અરૂપી મહંતકે,
અંતર આતમ જાણુજો, ભેદ બીજો હો કરો કર્મનો અંતકે. જિન૦ ૭

કર્મ સંગ દૂરે કરી, પામ્યા કેવલહો, જ્ઞાન ગુણ મહંતકે;
તીન ભુવનના ભાવને, જાણે સમયે હો ચિદાનંદભદંતકે. જિન૦ ૮

દ્રવ્યગુણપર્યાયના-જ્ઞાતા જ્ઞાનેહો પરમાતમ જેહકે;
ભેદત્રીજો એહ આતમનો, ધ્યાવો હૃદયે હો ધરો તેહશું નેહકે. જિન૦ ૯

ઘયળ ભમરી સંગથી, ભ્રમરીરૂપ હો પામે જેમ એહકે;
પરમાતમપદ ધ્યાવતા, બુદ્ધિસાગર હો લહે શિવમુખ ગેહકે. જિન૦ ૧૦

કાવીઠા.

॥ વીરબ્રહ્મ સ્તવન ॥ ભુજગીછંદ.

(૧૧૬)

નમો વીર વિશ્વે સદા સૌખ્યકારી;
પિતા માત બ્રાતા ચ દુઃખાપહારી;
કથી દેશના ભવ્ય કલ્યાણ જાણી,
નમું વીર પ્રેમે બહુ પ્યાર આણી. ૧
કહ્યો મુક્તિમાર્ગ ક્રિયા જ્ઞાન ભેદ,
ગ્રાહી ભવ્ય જીવો દુઃખ વૃન્દ છેદ;
કહ્યાં દ્રવ્ય પદ્ધતિ સદા જે અનાદિ,
નમું ભાવથી સત્ય સ્યાદ્વાદવાદી. ૨

સાણંદ.

વિમલા નવ કરજો ઉચ્ચાટ. એ રાગ

ચેતન ચતુરાશ્રયી શિવપુર આરગ ચાલજેરે;

છારી વિપય વિકારે, મનદું નિગધર વાળજેરે.

દુનિયાદારી ફર વિસારી, ઉપયોગે આતમશુભ્રારી;

ક્ષયોપશમધ્યાને તું કર્મ વિદારજેરે. ચેતન૦ ૧

ઘનઘાતી ચઉકર્મ ખપાવે, આત્મિક શુદ્ધસ્વભાવે ભાવે;

પાતાને તું પર પરિણતિધી વારજેરે. ચેતન૦ ૨

સ્થિતતા આપસ્વરૂપે આવે, પરમાનંદ પ્રેમે ત્યાં પાવે;

શુદ્ધિસાગર ધ્યાન ધરીને આતમ તારજેરે. ચેતન૦ ૩

અમદાવાદ.

શ્રી શાન્તિનાથ સ્તવનમ્

૧૧૮

જય જય શાંતિ જિજ્ઞંસ, જગત્તમા જય જય જય શાંતિ જિજ્ઞંસ;

આપ તપાને પરને તારે, સેવે ચાસક દંદ. જગત્તમાં ૧

પૂરણ શાંતિ પ્રેમે લીધી, દાપ કરી સદુ દર. જગત્તમાં ૦

જન્મ જરા મરણાદિક વારી, મુખ પામ્યા ભરપર. જગત્તમાં ૨

સમવસરણમાં દેશના દેડ. તાર્યા પ્રાણી અનેક; જગત્તમાં ૦

સેવક તારે કૃપા કરીને, આપે સત્ય વિવેક. જગત્તમાં ૩

પાપ કર્યાં મેં ભવમાં ભાગે, ગણનાં નાવે પાર. જગત્તમાં ૦

શરણ કર્યું મેં તારું સ્વામી, દાપ અટીને તાર. જગત્તમાં ૪

નામ સ્થાપના દ્રવ્ય ભાવધી, પ્યાનાં શિવમુખ ધાપ; જગત્તમાં ૦

બ્રહ્માગર બે કરે ભેટી, વરે ત્રિભુવનનાય જગત્તમાં ૫

(અઃ ૬ બ. વં.)

પરમપદ પ્રેમી કોઈક ધ્યાવે, ધ્યાવે સો ઘટ પાવે. પરમઁએ ટેક
સમજી આત્મસ્વરૂપ સ્વભાવે, પરપરિણતિકું નિવારે,
નિજગુણ બાજી ખેલે હંસા, સોવતહે સંસારે. પરમપદ ૧
અધિકારિ વિણ નહિ કો સમજે, કરત ઉપાયો કોટી;
સર્વ સમાયું છે ઘટમાંહિ, આત નહિંહે ખોટી. પરમપદ ૨
શક્તિભાવે સો વ્યક્તિરૂપે, થાવે તો મુખ સાચો;
અનુભવ તાકો પામી પરગટ, આયામાં શીદ રાચો. પરમ ૩
અન્તર દષ્ટિ વિના જગમૂઠા, સત્ય સ્વરૂપ ન ખોધે;
બુદ્ધસાગર અવસર પાકર, કોઈક પદ નિજ શોધે. પરમ ૪

શાંતિ

મેસાણા.

સખ જન ધર્મ ધર્મ મુખ ખોલે અન્તર
પડદો ન ખોલેરેં સખં એ ટેક.
કોઈ ગંગા જમના જૂલ્યાં, કોઈ ભભુતે ભૂલ્યા,
કોઈ જનોઈમાં ઝંખાણા, ફકીરી લેઈ રૂલ્યા. સખં ૧
ચાલત ચાલત દોડયો દોડે, પણ પાસેનો પાસે;
ટીલાં ટપકાં છાપ લગાવી, શિવપુર કેમ પમાશે. સખં ૨
મુંડ મુંડાવે ગાડરિયાં જગ, ફશને તોડે રંડી;
માલા મણકા ખેરી પહેરે, નિત્ય ચાલે પગદંડી; સખં ૩
ધર્મ ન વરણે વર્મ ન મરણે, ધર્મ ન કરવત કાશી,
ધર્મ ન જાતિ ધર્મ ન ભાનિ, ધર્મ ન જંગલ વાસી; સખં ૪

ગઢાં ખાખમાંહિ આળોટ, તે પણ સાચાં ખાખી;
 નિર્વગ્રાં પશુ પંખી ફરે છે, મમતા દિલમાં રાખી. સખ૦ ૫
 જખતક અન્તર તત્ત્વ ન ખૂલે, તખતક લવમાં જૂલે;
 ભુદિસાગર આતમવર્મે, બ્રાન્તિ ખમળા ભૂલે. સખ૦ ૬
 મહેસાણા.

૫૬.

(૧૨૧)

સોડહું સોડહું સોડહું સોડહું,
 સોડહું સોડહું દિલમાં વરયોરી;
 હું તું ભેદભાવ ફર નાહો,
 ક્ષાયિકભાવે કદિ ન ખરયોરી સોડહું ૧
 દિલસાગરમાં અમર દીવો તું;
 મન મંદિરમાં દીપ જિરયોરી;
 જ્યાં ત્યાં રખું ત્યાંહિ તુંહિ તુંહિ,
 પ્રાણપતિ બીન ગ્રમ કિરયોરી. સોડહું ૨
 તું તારામાં રમાયો સદેવે.
 પરને કલો કેમ જાય કલોરી.
 સખ ક્ષણ તુજ અંતર પ્રગટી.
 જ્યોતિસે જ્યોતિ જગાય રઘોરી. સોડહું ૩
 જતરું ન આપું લેરું ન રેરું.
 અન્તર પડો ખૂલ ગયોરી;
 ગુખસાગરની લાહેને દિગમે.
 આતમ હંસ ત્યાં જીલ રઘોરી. સોડહું ૪
 હરું રેરું ખરું ન મરું.
 દુખ દાવાનલ રોગ પયોરી;
 ભુદિમાગર સોડહું ધ્યાને.
 પરમાતમપર આપ બધોરી; સોડહું ૫
 (સંજા)

(૧૨૨)

શૂરાની ગતિ શૂરા જાણે, ત્યાંતો કાયર થરથર કંપે,
 કથા પુરાણી બહુ કરે, રામ રામ દીર જંપે,
 પરમારથ પામે સો પૂરા; નહીં વળે કંઈ ગળે. શૂરાની ૧
 કાન આંખ બિન મારો વાલુમ, મુણતો ને વળી નિરખે;
 રૂપાતીત પણ મારો સ્વામી, રૂપારૂપીકું પરખે. શૂરાની ૨
 આતમરૂચિ ગુરુગમ કુંચી, લાહી ઉઘેરા તાળું;
 બુદ્ધિસાગર અવસર પાકર, નિજવરમાં ધન ભાળુ. શૂરાની ૩
 માણસા.

(૧૨૩)

બહુ લાગે ગુણિજન પ્યારું, ચતુરનર સમજેતો બહુ મારું હેલું.
 ચેતન વચન આની લે મારું. ચતુર ૦ એ ટેક.
 કરકું તેતો કાંઈ ન દીકું, મોહ માયામાં મનકું દીકું,
 નિજ કારજ કંઈ ન સિદ્ધકું. ચતુર ૧
 જાણું પ્યારું પનુ તે ભૂલ્યા, દોગર કાંઈ મારી કૃદ્યા;
 તુંતો જગ ઝઝાળે કૃદ્યા. ચતુર ૨
 કલકલ આનુચ વીતી જાવે, અન્તર સમજ્યામાં નહિઆવે;
 પલપાછળથી પન્નાવે. ચતુર ૩
 મોહ માયાને કલપર ત્યાગી, આનુચસ્વરૂપે થા વેરાગી;
 થા તે અનુચ અનુચ નહી. ચતુર ૪
 સ્વપ્નામી નાનકિંદ જાણે, તેમાં મું દોગર દુરખાયા;
 જાણે નહીં જાણે વન જાણે. ચતુર ૫
 તેમાં સ્વે તે નહિ તાકે, પન પુકનસ છે તુજથી ત્યાકે;
 નહિ જાણે તે જાણે. ચતુર ૬
 મનુષ્ય જાણે નિજવર, તે તે મુકનમની વારી;
 તે જાણે જાણે જાણે. ચતુર ૭

એક દિન અણધાર્યું છે જાણું, નાહક માયામાં હરખાણું;
 મું પંડિતને પરખાણું. ચતુરં ૮
 અમૂલ્ય અવસર રૂડા પામી, ધાં તું અંતર ગુણ વિશ્રામી;
 તું છે ચિદ્રૂપન ચેતન સમી. ચતુરં ૯
 જાગીસે તું અંતર ભાવે, રમજે આતમ શુદ્ધસ્વભાવે;
 જેથી જન્મ મરણ દુઃખ ભાવે. ચતુરં ૧૦
 નામ રૂપથી ન્યારો ધારી, પરમાતમ પદ થા અધિકારી;
 છુદ્ધિસાગર ગુરુ મુખકારી. ચતુરં ૧૧
 અમદાવાદ.

પદ

(૧૨૪)

ધ્યાન સદા મુખકાર, જગતમાં ધ્યાન
 મદગુરુ પાસે શીખીએ, છવાછવ સ્વરૂપ;
 પદ્મવ્યાદિક ધારીને, રાગો ભવભય ધૂપ. જગતમાં ૧
 ચિત્ત ચંચળતા વારીને, નિર્જન દેશે પાસ;
 કીજે સમગ્ર પામવારે, ત્યાગી પુરુષ આશ. જગતમાં ૨
 જિજ્ઞાસા શુદ્ધ ધર્મનીરે, આતમવર્મે પ્રેમ;
 અંતર સ્થિરતા જ્ઞાનધીરે. શિવમુખ મંગલ લેખ જગતમાં ૩
 નય નિર્લેપ પ્રમાણધીરે, ધ્યાવે આતમરાય;
 સદસદ ભેદભેદધીરે, નિજગુણ વ્યક્તિ ધાય. જગતમાં ૪
 અગજવૃત્તિથી ધ્યાયતારે, હોવે મન વિશ્રામ;
 અનુભવ ત્યારે જાગશે. આનંદ ઉદયિ હામ. જગતમાં ૫
 પીર પ્રભુએ ધ્યાનધીરે, પામ્યું દેવસંજ્ઞાન;
 ધ્યાને કર્મનો ક્ષય થતારે, હમ ભાખે ભગવાન. જગતમાં ૬
 ધ્યાને સ્થિરતા મન ભજેરે, ધ્યાને સ્થિર ઉપયોગ.
 ગ્રાક્ષી તેનો આનંદારે, સહીએ શિવમુખ ભોગ. જગતમાં ૭
 સાર સારમાં ધ્યાન હરે, સમજે ચિરસા દોય;
 છુદ્ધિસાગર ધ્યાનધીરે, મહેજે ગિવપદ હોય. જગતમાં ૮
 અમદાવાદ

કક્ષાવલિ પદ.

(૧૨૫)

કક્ષા કારણુ જોગે કાજ, સામગ્રી પામી સહુ આજ;
કર્માશ્રક્તો કીજે નાશ, ધારી આતમનો વિશ્વાસ;
માનવ ભવનું મળીયું ઝાઝ, કક્ષા કારણુ જોગે કાજ. ॥૧॥

ખખખા ખાંતે પ્રભુને ભજો, સમતા સ્થિરતા દિલમાંસજો;
ખરી વાતને હૃદયે ધાર, કોવ કપટ મિથ્યા સહુ વાર;
પરનારી પરધનને તજો, ખખખા ખાંતે પ્રભુને ભજો. ॥૨॥

ગગ્ગા ગાણું ગા જિનરાય, સાચો મોક્ષતણો ઉપાય;
ગર્ભાવાસે લહો ન વાસ, અંતરમાં જો જિન વિશ્વાસ;
જન્મ જરાનાં દુઃખડાં જાય, ગગ્ગા ગાણું ગા જિનરાય. ॥૩॥

ઘઘઘા ઘોર કર્મ શું કરે, વાર ઘણી તું ભવમાં ફેરે;
ઘાંચીની ઘાણીના ફેર, બળદ પરે વરતે અંધેર;
જરૂર જન્મ્યા તેતો ખરે, ઘઘઘા ઘોર કર્મ શું કરે. ॥૪॥

હહાવશ કીજે સહુ અંગ, સંત જનોની કીજે સંગ;
મુખથી કહી ન દીજે ગાળ, ફેગટ શું થાયું વાચાળ;
જ્ઞાની સંગે વાધે રંગ. ૩.૩૧.૦ ॥૫॥

ચચચા ચેતન ધર્મે ચાલ, કરજો અંતરનો તું ખ્યાલ;
ચાર ગતિનો કરવો છેદ, જાણી જીવ પુદ્ગલનો ભેદ;
ધર્મહીન વર્તે સહુ ખાલ, ચચચા ચેતન ધર્મે ચાલ. ॥૬॥

છછછા છાકરવાદી તણ, રતનત્રયી સ્વામીને ભણ;
છોડો વિરવા વિષયાવકાર, મુક્તિનાં મુખ સમજસાર;
અનર્થામી પ્રેમે યણ. છછછા ॥૭॥

જજજા જીવતર ચાલ્યું જાય, ગયો વખત પાછો નહિઆય;
જેજે અંતરમાં તું ધર્મ, જેથી નાસે સઘળાં કર્મ;
જેતાં દિલમાં સહુ જણાય. જજજા ॥૮॥

ઝઝઝા ઝડપે કાલ કરાલ, વાટ જ મોક્ષ નગરનીઝાલ;
ધર્મ ઝાઝ ઝાલો નરનાર, ક્ષેમે પામો ભવનો પાર;
શું મુંઝે તું માયા ઝાલ. ઝઝઝા ॥૯॥

૦૦૦૧૧ નિરંજનને સેવ, ત્યાગી નિંદાદિક સહુ દેવ;
નશુરાનો કીલે નહિ' સંગ, પ્રભુ ભજનમાં પાડે ભંગ,
આતમ પરમાતમ છે દેવ. ૦૦૦૧૧૦ ૧૧૦૧

૨૬૧ ૨૦૨ કરી શું હસે, લેયું સઘળું ચાહ્યું જશે;
જેના દિલમાં આતમ નાહ, યજિયા તેના વાદવિવાદ;
શાને મોહ માયામાં વસે. ૨૬૧ ૦૦૧૨૧

૬૬૧ ૬૬૧ શું ફૂલાય, ભલે ભલે પલુ ચાહ્યા જાય;
૬૬૧૬૬માં ખોલું સર્વ, ગાફલ થકને કીધો ગર્વ;
હરહું નિર્ભયતા ઘટપાય. ૬૬૧૦ ૧૧૨૨

૬૬૧ ૬૬૧ જે નિજદેશ, રાગાદિક સેવો નહિ લેશ;
કર્મ વેરીને દેશ દંડ, વર્તવો નિજ આણુ અખંડ;
અનુભવ રંગે રમિયે બેશ. ૬૬૧૦ ૧૧૨૩

૬૬૧ ૬૬૧ વાગે હોલ, શું તાફ છે જગમાં બોલ;
ધરજે ધર્મતણી કર દાલ, કરજે આતમની સંભાલ;
સત્યાસત્યનો કરજે તોલ. ૬૬૧૦ ૧૧૨૪

જુજુઆ ન્યાયી થા દિનરાત; કરજે સત્ય ધર્મની વાત;
ન્યાય નીતિથી મુખમાં વરે, ભવસાગરને સાહેજે તરે;
કોયે કદી ન કરજે ઘાત. જુજુઆ ૧૧૨૫

તત્તા તીર્થકરને સેવ, સર્વ દેવમાં મોટા દેવ;
ત્રિવિધ તાપો હરતા આપ, મનમાં કર જિનવરનો જાપ;
કર્મ મર્મ નાસે તનખેવ. તત્તા ૧૧૨૬

ધધ્યા સ્થિરતા મનમાં રાખ, આતમ અમૃત રસને ચાખ;
હોલે મેર પલુ નહિ ચિત, આતમધ્યાનની એવી રીત;
વિવાદી વચનો નહિ ભાખ. ધધ્યા ૧૧૨૭

૬૬૧ ૬૬૧ દયા આદરે, દીનતા વાણી નહિ હિચ્ચરે;
દીનતા દાલિદર દુઃખદાસ, એ સહુ દાને હોવે નાશ;
શાને દોરી વ્યાં ત્યાં રંગે. ૬૬૧૦ ૧૧૨૮

૫૫૧ ૫૫૧ પ્રીતિ ધરે, પ્યાના પ્યવદશાને વરે;
ધાણું નેહણું દુષ ન હોય; સર્વ મનોમાં ધર્મ ન બેય;
સંગત ફોનોની નહીં કરે. ૫૫૧૦ ૧૧૨૯

નત્રા પોતાનો કર ન્યાય, શાથી તું ભવમાં ભરકાય;
નડિયે નહિ પરને તલભાર, નિર્દયતાને દૂર નિવાર;
કીજે સંગત સેત સદાય.

નત્રા૦ ૧૧૧૦

પપ્પા પરિહરિએ સહુ પાપ, નાસે જેથી સહુ સંતાપ;
પ્રેમે પ્રભુનું પૂજન કરો, દ્રેષ કલેશ ધર્મ્યા પરિહરો;
રાખો દીલમાં પ્રભુની છાપ.

પપ્પા ૦૧૧૧

દેશ દેગર માયા દેઢ, રાચી રહે તેમાં મતિમન્દ;
ધન સત્તાથી ફોલો રોક, લક્ષ્મી ગયાથી દેગર ચોક;
ત્યજ દે મિથ્યા મતિનો છંદ.

દેશ૦ ૧૧૨૦

બબ્બા બબ્બીયો થા તું દીલ, મોહરાયને ક્ષણમાં પીલ;
સર્વ સંગનો કર પરિત્યાગ, અન્તરના ઉપયોગે જાગ;
નવવિધ ગુપ્તિ પાળો શીલ.

બબ્બા૦ ૧૧૨૩

ભભભા ભભભતર ભાવે ભણે, પંચ ભાવને જ્ઞાને ગણે;
ભક્તિથી થારો ભગવાન, અન્તરમાં જો પ્રગટે ભાન;
અન્તરના શત્રુને હણે.

ભભભા૦ ૧૧૨૪

મમ્મા માનવ ભવ મુખકાર, દશ દેશાન્તે દુર્લભ ધાર;
મૂકી મોહ માયાને માન, કરજે આતમનું તું ધ્યાન;
મળીયું ટાણું ક્યૂં ન હાર.

મમ્મા૦ ૧૧૨૫

યય્યા હિંસાયજ નિવાર, હિંસામાં નહિ ધર્મ લગાર;
યાચી લે તું શાશ્વત મુખ, દુનિયા મુખને માની દુઃખ,
પંચ મહાવ્રત પ્રેમે ધાર.

યય્યા૦ ૧૧૨૬

રરા કરતું આતમ રાગ, સારો ફરીને અજે ન લાગ;
રમત ગમતથી રહેજો દૂર, સેવો ચેતન મુખ ભરપૂર;
કુમતિથી દૂરે ઝટ લાગ.

રરા૦ ૧૧૨૭

લલ્લા લોભે લક્ષણ જાય, લાલચથી ક્યું પાપ ન થાય;
જાણો લોભતણે નહીં થાભ, નિર્મલ મનમાં પ્રગટે ક્ષાભ.
હિંચ નીચને લાગે પાય.

લલ્લા૦ ૧૧૨૮

વવ્વા વૃઃ વિસારો સહુ, જાણતાને શું બહુ કહું;
વિદ્યા વિનય વિવેક વિચાર, કરતાં ઉતરીયે ભવપાર;
વેરે દુઃખડાં વાધે બહુ.

વવ્વા૦ ૧૧૨૯

શરણા શાન્તિ રાખો રોદમ, શૂરા ધરને મહીએ નેમ;
શાન્ત ગુધારસ પાનજ કરે, સ્વર્ગાદિકમાં જઈ આવતરે;
શાણપણથી પામે હેમ. શરણા ૦ ૥૩૦॥

પપા પડવ્યે લય લાય, રાડગુરુ ગમથી તે રામગય;
આત્મદ્રવ્ય આદરવો એક, જ્ઞાનયાત્ર રોડડું એ રેક,
રત્નવચી સાધન રાડુપાય. પપા ૦ ૥૩૧॥

સરસા મુમતિ સંગે રોડો, શાશ્વત મુખમાં તેથી લહેો;
ત્યજ રે કુલસા કુમતિ રંગ, દેખાડે દુર્ગતિના રંગ.
નિંદા હીલના સર્વે સાહે. સરસા ૦ ૥૩૨॥

હહહા હર્યે શિવપુર જાઓ, કરી કમાણી ખાતે ખાઓ;
આતમ તે પરમાતમ ધાય, જન્મ મરણનાં દુઃખમાં જાય;
રોડડું રોડડું શણ શણ ધ્યાઓ. હહા ૦ ૥૩૩॥

અઆ અર્હું દિલમાં ધરે, મહામંત્ર ધ્યાવો મુખવરે;
શ્રદ્ધિ સિદ્ધિ મુખ દાતાર, શ્રદ્ધાથી ગણજો નરનાર.
મૂલ મંત્ર અર્હું છ ખરે. અઆ ૦ ૥૩૪॥

ગુર્જર સાણંદ આમે વાસ, કરીને રચના કીધી ખાસ.
ભણતાં ગણતાં મંગલ માલ, મદરે મિથ્યા માયા જાળ;
જીલિસાગર મુખનીઆરા, ગુર્જર સાણંદ આમે વાસ ૥૩૫॥

સંવત્ર યોગણીમ ત્રેસહસાલ, શુક્લપક્ષ વૈશાખ રસાલ,
અષ્ટમી રાનિવારે શુભજોડ, કરતાં વાંછિત ફળ્યાં કરોડ,
પણિન મનમાં પ્રગટે વહાલ. સંવત્ર ૦ ૥૩૬॥

૫૬.

(૧૨૨)

હંસા કોઈરે જણાવો જોગીરાજ, આ દેહ દેવળમાં રહિનાર રે;
હંસા માયાના મુલકનો મોજલોજ, એની શુદ્ધિ કોઈ કરનારે.

હંસા ૦ ૧

હંસા પરખે હીરો કોઈ પારખુંજ, લહે તત્ત્વ ન મૂઠ ગમારે;
હંસા પિંડનો ઘડનારો માંહે પેશીયોજ, કરોલીયો રચીને જેમ જાળરે.

હંસા ૦ ૨

હંસા અલખ પ્રદેશે મહાલવુંજી, હંસા ઘટમાં લગાવી ધ્યાનરે;
 હંસા નિર્મલ જ્યોતિ ઝગમગેજી, હંસા કીજે અમૃતપાનરે. હંસા ૦ ૩
 હંસા જોગીડા જગાવે જોગ જ્ઞાનથીજી, હંસા જ્યાં નહિં ભેદ પ્રચારરે;
 હંસા અનહદ આનંદ જોગથીજી, હંસા વિસરે દુઃખ અપારરે.

હંસા ૦ ૪

હંસા ગુરૂ મળે જ્ઞાન બતાવશેજી, ભાવે ભેદ જણાવે ભેદરે;
 હંસા બુદ્ધિસાગર સાચા સંતનીજી, પ્રેમે કરજો સાચી સેવરે.

હંસા ૦ ૫

સાણંદ.

૫૬

(૧૨૭)

પ્રેમીડા બતલાવેરે, કોઈ મારો પ્રેમીડા બતલાવે; કોઈ ૦ ૧
 પ્રેમી વિના હું નિશદિન ઝૂરૂ, પ્રેમી મળે સુખ થાવેરે. કોઈ ૦ ૨
 પ્રેમી ન મળતો વાટે ઘાટે, સઘણું શૂન્ય કહાવેરે. કોઈ ૦ ૩
 પ્રેમના પ્યાસા પીધા જેણે, તેને કશુઅ ન ભાવેરે. કોઈ ૦ ૪
 જલ ખીચ મીન કમલ જલ જેવો, પ્રેમ પ્રભુ પરખાવેરે. કોઈ ૦ ૫
 બુદ્ધિસાગર આતમ સ્વામી, ભક્તિથી એમ ગાવેરે. કોઈ ૦ ૫

સાણંદ.

૫૬.

(૧૨૮)

આ પ્રભુ ભજનનું યાતું, ઘડી ગાને જિનગુણ ગાતું. આ ૦
 મોટું મદિરા પીતાં પામર, ઘન તારું હું યાતું. આ ૦ ૧
 ક્યાંથી આવ્યો ને ક્યાં જતરશ, બૂલણું શું બૂલાતું. આ ૦ ૨
 દુન્દે દુસિયા કોગર દૂસી, મનદું શું મુંઝાતું. આ ૦ ૩
 ચિતમાં ચેતી લેને ચેતન, પરનું રોડે ભાતું. આ ૦ ૪
 બુદ્ધિસાગર અવસર પાડરે, મુજિનું કર આતું. આ ૦ ૫

શાંતિ: ૩

સાણંદ.

અખધુ એસો જ્ઞાન વિચારી—એરાગ.

- હંસા હરદમ વિચારે, આપહિ ખાંધે આપહિ છાંડે; હંસા ૦ ૧
 નિશ્ચયથી તું ન્યારે.
- નય વ્યવહારે અનેક કંહાવે, ધું સંદેશું સમજાવે; હંસા ૦ ૨
 નિશ્ચયનયથી એકરૂપ તું, જિન વચનામૃત ગાવે.
- વ્યવહાર અને નિશ્ચય દાનયના, ભેદ કહ્યા છે અન્યે; હંસા ૦ ૩
 સાનનયો ઉપનય છે સોતસે, ભાખ્યા જિન નિશ્ચયે;
- સાદુ સાક્ષેષે વર્તે સાચા, નિરપેક્ષે સંદુ કાચા; હંસા ૦ ૪
 કથતા વસ્તુ સ્વરૂપ તે સર્વે, ઉપદેશે જિન વાચા.
- દુર્ગમ ગંભીર નયનું સ્વરૂપ છે, જ્ઞાની ગીતારથ જાણે; હંસા ૦ ૫
 નયઉદ્દિષ્ટિમાં તારૂ વિનામૂલ, હંતો દુઃખ માણે.
- અનેકાન્ત વસ્તુ સંદુ સાચી, કથન કરે જિન વાણી; હંસા ૦ ૬
 બુદ્ધિસાગર સત્ય વિચારી, તત્પાર્થ હ્યો તાણી.
- સાણુંદ.

વીરપ્રભુ સ્તવન.

[૧૩૦]

અખલુમ અમર ભયે ન મરેગ—એ રાગ

- અખસે વીર પ્રભુ મુગ વહાણા. વીર ૦—અખસે ૦
 વીર વીર નિત્ય રતન કરું હું. પીના પ્રભુ બુલુ પ્યાણા. અખસે ૦ ૧
- વીરની સેવા મીઠાસેવા, વીર રતન ઘટ સાચું; અખસે ૦ ૨
 વીર વચનામૃત પીધું હોયું. લાગે સંદુ નસ કાચું.
- વીરની ભક્તિમાં સંદુ શક્તિ, ભક્તિ વિના સંદુ મોણું; અખસે ૦ ૩
 વીરનામે ભય સઘળો નાસે, મનડું રોવે ધોણું.
- પ્રેમે પ્રભુની ભક્તિ કરું નિત્ય. ભક્તિ મુખકરે સાચી; અખસે ૦ ૪
 બુદ્ધિસાગર હુતો વીરના. નામે રંદિયો રાચી.
- સાણુંદ.

કાનુડા ન જાણે મોરી પ્રીત—એ રાગ.

જીવડા ભૂલી સત્ય સ્વરૂપ, દેગર જન્મ ગુમાવેરે.	જીવડા
જાણી ન જિનની વાણી, ખરપરમાં ખુરચો પ્રાણી;	જીવડા ૧
લક્ષ્મી લાલચમાં લલચાઈ, દિલમાં કુશુચ્ચ ન જોયુંરે.	જીવડા ૨
નિરખ્યો ન આતમ ન્યારો, પુદ્ગલથી જ્ઞાને પ્યારો;	જીવડા ૩
જૂઠી જંજળે જકડાયો, ડાહ્યાં ડમરો થઈનેરે.	જીવડા ૪
પરની પંચાતે ડાહ્યો, ગમ્યાં મારીને ગાયો;	જીવડા ૫
સમજ સાચો આ સંસાર, મૃગ કસ્તુરી પેઠેરે.	સાણુંદ.
મનમાં મોઝાઈ માની, પાયે પડિયો નહિ જ્ઞાની;	
ફરતો ચાર ગતિના ફેર, સમજ સમજ લેનેરે.	
શિક્ષા સમજને સારી, બહિરાતમવૃત્તિ વારી;	
બુદ્ધિસાગર સમજે સત્ય, ગુરૂથી જ્ઞાન ગ્રહીનેરે.	

કાનુડા ન જાણે મોરી પ્રીત—એ રાગ.

ચેતન સ્વાસ્થ્યો સંસાર, સગપણ સર્વે ખોટાંરે.	ચેતન
જૂઠી છે કાયા વાડી, ન્યારી છે ગાડી લાડી;	ચેતન ૦
દેગર જ્ઞાને મન ફૂંસાય, અંતે સર્વે જાણેરે.	ચેતન ૦
હાકે ધરણી ધુજાવે, ભય તો દિલમાં નહીં લાવે;	ચેતન ૦
ચાલ્યા રાવણ સરખા રાય, પાંડવ દૈરવ ચોદારે.	ચેતન ૦
સ્વાસ્થ્યથી જૂઠાં બોલે, સ્વાસ્થ્યથી જૂઠાં તોલે;	ચેતન ૦
સ્વાસ્થ્યમાટે યુદ્ધો ધાય, લડતા રંકને રાણારે.	ચેતન ૦
સ્વાસ્થ્યથી નીતિ ત્યાગે, સ્વાસ્થ્યથી પાયે લાગે;	ચેતન ૦
સ્વાસ્થ્ય દુપટકળાનું મૂળ, પાપ અનેક કરાવેરે.	ચેતન ૦

સ્વારંધમાં રાત્રે દૃષ્ટા, બાજુનરે બાજીને બૃહ્યા;	
સ્વારંધ આગળ રાત્રે દૃષ્ટા, અન્યા નરને નારીરે.	ચિત્રનં ૫
સ્વારંધથી મરુત કાપે, સ્વારંધથી પદવી આપે;	
સ્વારંધ આગળ શાને ન્યાય, બાદેશ આગળ ગાંધારે.	ચિત્રનં ૬
સ્વારંધી વિરલા છૂટ્યા, સ્વારંધમાં રાત્રે ખૂંધ્યા;	
જગમાં સ્વારંધને પદપંચ, ન્યાય ગુકાદા બેઝોરે.	ચિત્રનં ૭
ધર્મી સ્વારંધને ત્યાગે, દિલમાં આતમતા રાગે;	
તમ મંત્રિદિરે સ્વારંધ નાશ, રાત્રે આતમશાનેરે.	ચિત્રનં ૮
પદમારંધ પ્રીતિ ધારી, રાત્રે ગુરુ ઉપકારી;	
બુદ્ધિસાગર ધરજે ધર્મ, કુનિયા રાત્રે વિસારીરે.	ચિત્રનં ૯
	સાણંદ.

૫૬.

[૧૩૩]

કાનુરો ન જાણે મોરી પ્રીત. એ રાગ

કર ! તું ત્યાસોત્યાસે જાપ, તત્ત્વસ્વરૂપનો હંસારે.	કર તું ૦
લક્ષ્યે વૃત્તિયો ઠારી, સ્થિરતા ઉપયોગે ધારી;	
રમજો રંગે ગુખ ભરપૂર, સાચો આતમદેવારે.	કર તું ૧
જેજે માગે તે આપે, દુઃખમાં કાણુમાંહ કાપે;	
શક્તિ અનંતિનો દાતાર, હરિહર બ્રહ્મા પોતેરે.	કર તું ૨
ગુભે શાતાનો ભોગી, અગુભે અશાતા ભોગી;	
ગુહ સ્વભાવે નિજગુણ ભોગ, ક્યાં તું પરમાં ગોતેરે.	કર તું ૩
ભક્તિ પ્રીતિથી રેવે, પરમાતમ પદને દેવે,	
ધ્યાના ધ્યેયસ્વરૂપે આપ, ધ્યાને હૃદયે ધારેરે.	કર તું ૪
અન્તર આતમ આરાધો, કારણથી કારજ સાધો;	
બુદ્ધિસાગર શિવગુખ હોર, મંગદે દિલમાં ભારીરે.	કર તું ૫

કાનુડો ન જાણે મોરી પ્રીતિ—એ રાગ.

આતમ નિજવરમાં તું આપ!! સમજણ સત્ય વિચારીરે, આતમ
પરવર રમતાં તું દુઃખી, કંપાહુ ન થઇયો સુખી;
વેઠ્યાં દુઃખડાં વારંવાર, કુમતિસંગે ભારીરે. આતમ ૧

બહિરાતમયોગે ભારી, અંતર નકદિને હારી;
કર્મપિંજરમાં પડિયો પેખ, મુરતા સર્વ વિસારીરે. આતમ ૨

પરવર ભમતાં ભીખારી, ઉત્તમ કુલવટ હારી;
થઇયો આશાનો તું દાસ, ગણીને તુષ્ણા પ્યારીરે. આતમ. ૩

નિજ વરમાં શાશ્વત સુખરાશિ, ચેતન તેનો વિદ્યારી;
આતમ અનુભવ અમૃતમેવ, સેવા કીજે સારીરે. આતમ ૪

નિજ વરમાં પ્રભુતા છે તારી, માની હિતશિક્ષા મારી,
અસંખ્યપ્રદયે દૃષ્ટિ વાળ !!, અંતર મુરતા ધારીરે. આતમ ૫

મુમતિ વચનો વિચારી, દિલમાં સાચાં અવધારી;
આતમ આગ્યો નિજવર લહેર, મુમતિ સંગ વિહારીરે. આતમ ૬

નિજવરમાં રંગે ઝટ વસિયો, સમતાસંગે થઈ રસિયો;
જીહ્વિસાગર મુખડાં પાય, કર્મકલંક વિદારીરે. આતમ ૭

સાણંદ.

કાનુડો ન જાણે મોરી પ્રીતિ—એ રાગ.

હવણ હુલ અવમર છે એકા, ભજલે પ્રભુને ભાવેરે. હવ

કુમતાકુલિતા સંગે રમતો તું નિશદિન રંગે;
સામે સંગે મનમાં ખેલ, માલ મદિરા પીનેરે. હવ ૧

સમતાનો સંગ ન કીધો મુલ્તિ મારગ નવિ લીધો;
વાગ્દેવાન્ય ન વિનું કાંઈ, વાલે અન્ય ધર્મીનેરે. હવ ૨

સાધુની સંગત નહિ કીધી, દુર્ગતિ વાટજ તે' લીધી;
 મૂરખ મનમાં શું મલકાય, પડતું રહેશે ભાણુંરે. ઇવડા૦ ૩
 આરા અવગો અધરાયો, લક્ષ્મીભાટે તું ધાયો;
 તારૂં કદીય ન તેહ થનાર, સમજી સમજી લેનેરે. ઇવડા૦ ૪
 શાને માટે તું રસિયો, થકને માયામાં રસિયો;
 મુખ નહીં પુદ્ગલમાં તલભાર, જડમાં જડતા ભાસેરે. ઇવડા૦ ૫
 અનુભવ અન્તરમાં ધારો, જડદી આતમને તારો;
 પામી પ્રેમે ગુરુગમ જ્ઞાન, ધ્યાને મનકું દારીરે. ઇવડા૦ ૬
 કરજો પરમાત્મ પ્રીતિ, ધારી અન્તરમાં રીતિ;
 શુદ્ધિસાગર શિવપદ પાવ, ચિદ્ધન ચેતન રાગેરે. ઇવડા૦ ૭
 સાણુંદ.

પદ.

[૧૩૬]

કાનુડા ન જાણે મારી પ્રીત—એ રાગ.

ઇવડા હજી જરા તો ચેત! બાજ આ છે છલ્લીરે. ઇવડા૦
 નિન્દા કરવામાં શૂરો, પાપ પાપણે પૂરો;
 લોભી દયારથમાં તૈયાર, પરમાં ખાની માફેરે. ઇવડા૦ ૧
 મોંજ મગ મન લાગી મીઠી, પરનારી પ્રેમ દીઠી;
 મનમાં તૃપ્તાનો નહિ પાર, ખાની માફમાફેરે. ઇવડા૦ ૨
 વિદ્યાની વાતો પ્યારી, કીધી તે' ચારી જતરી;
 માયાપરિણિમાં રહી મરાગુલ, આખી ઉમર દારીરે. ઇવડા૦ ૩
 લક્ષ્મીની લાસ્ય લાગી, બદિરાતમ પદનો રાગી;
 મૂરખ લજવી જનની દૂખ, દોગદ બારે મારીરે. ઇવડા૦ ૪
 મગીયું છે ઉત્તમ દાકું, પરખી લે નયણે નાણું;
 નાચે સાથે દોડ નસબાર, શાને માફ થઈ છે. ઇવડા૦ ૫
 અર્જુન આકુલાં દેરાં, તન થન જોતન છે નેવાં;
 બાજગરની બાજ રોડ, અન્ને વિજયી જાણેરે. ઇવડા૦ ૬

નરનારી મૂરખ જન ડાહ્યા, સાચી માનીને માયા;
 લવમાં લટક્યા વારંવાર, જન્મજરુ દુઃખ પામીરે. છવડા૦ ૮
 સાચી શિખામણુ માની, થા તું આતમને! ધ્યાની;
 બુદ્ધિસાગર સાચી સેવ, પ્રભુની અન્તર ધારીરે. છવડા૦ ૯
 સાણંદ.

૫૬.

(૧૩૭)

કાનુડા શું જાણે મોરો પ્રીત—એ રાગ

મનડા !! આતમમાં લયલાવ !!, રેગર શાને ફેરેછેરે. મનડા૦
 મનુષ્ય લવની પહેલાં, જ્યાં ત્યાં લટકાતું ભારે;
 હજીય ન છોડે એહ સ્વભાવ, મોહમાં મસ્ત બનીનેરે. મનડા૦ ૧
 મન તું છે મર્કટ જેવું, ઠામ ઠરી નહિ રહેવું;
 જલદી ત્યાગ કરો પરભાવ, સારી શિક્ષા ગ્રહીનેરે. મનડા૦ ૨
 તપ તપિયા મુનિવર મોટા, જગમાં નહિ જેના જોટા;
 હાર્યા તુજથી રંકને રાવ, ક્ષણ ચંચલતા લહીનેરે. મનડા૦ ૩
 સ્વામી સન્ન્યાસી ત્યાગી, ખાખી ખાવા વેરાગી;
 ધ્યાન પગથીયે પાડે પાવ; ભ્રમણા ભૂલ કરાવીરે. મનડા૦ ૪
 મહારથી વીર કથાયા, શરણે તારા તે આયા;
 દુર્જય લડતા રણમાં દાવ, કરમાં શસ્ત્ર ધરીનેરે. મનડા૦ ૫
 સાનુકુળ થાને વહાલા, સમતાના પીતે પ્યાલા;
 આનંદામૃતમાં ગરકાવ, શુદ્ધ સ્વરૂપ વરીનેરે. મનડા૦ ૬
 મનડું ઉપયોગે લાગે, ઝડમાં જય હંકો વાગે;
 બુદ્ધિસાગર આતમ ભાવ, -શાંતિ મુખમાં પાવેરે. મનડા૦ ૭
 સાણંદ.

જય જય આરતી આદિ નિર્લંકા—એ રાગ.

કર ચેતન શિવપુર નૈયારી, પર પુદ્ગલની છાડી યારી;
 ચિદ્રઘન નિત્યનિત્ય વિચારી, છાડી દે તું દુનિયાદારી. કર૦ ૧
 જ્ઞાનથી વ્યાપક દ્રવ્યે અવ્યાપક, એકાનેકથી ધર્મ પ્રસાધક;
 બિન્નાબિન્ન સ્વરૂપી સાચો, ત્યજ તેને ક્યાં જડમાં રાચો. કર૦ ૨
 દા ઉપયોગી નિજગુણ બોગી, નહિ પુદ્ગલનો બોગી રોગી;
 બહુનામીપણ જેહ અનામી, શક્તિઅનંતિનો જેસ્વામી. કર૦ ૩
 તિરોભાવે જે જીવ કહાય, વ્યજિભાવે સિદ્ધ લહાય;
 સમક્ષિથી અંતર આતમજે, ક્ષાયિકભાવે પરમાતમજે. કર૦ ૪
 ધ્યાને આતમને આરાધે, અતુલવ અંતરમાં બહુ વાધે;
 આનંદ મંગલ માણા પ્રગટે, રાગાદિક દોષો સહુ વિઘટે. કર૦ ૫
 મુખની શ્રદ્ધા અન્તરવાસે, ભય ચંચલતા દૂરે નાસે;
 શુદ્ધિસાગર ધ્યાનાબ્યાસે, ધ્યાતા તત્ત્વ સ્વરૂપ પ્રકાશે. કર૦ ૬
 સાણંદ.

ઉપરનો રાગ.

મોહ માયામાં જે જકડાણા, કર્મપાસમાં તે પકડાણા;
 જેણે માયાની કીધી યારી, તેણે પામ્યાં દુઃખડાં ભારી. મોહ૦ ૧
 વિપના પ્યાલા પીધા તેણે, કરી માયાની સંગત જેણે;
 ભય ચંચલતા હર્ષ વિપાદ, મનકું દેરતું વાદવિવાદ. મોહ૦ ૨
 પ્રભુ ભજન પસવાર ન ધાવે, ચાર દિશામાં મનકું ધાવે;
 હૃદયે ધર્મની કાંઈ ન પ્રીતિ, રાખે નહિ સભજનની રીતિ. મોહ૦ ૩
 કોઈ કપર નિંદામાં પૂરા, હિંસા ચોરીમાં તે શૂરા;
 વિનય વિવેક વિચાર ન જાણે, રાત્રદવસ રહેતા અભિમાને. મોહ૦ ૪
 જૂઠી વાતે જન ભરમાવે, દુર્જન શઠતામાં તે ફાવે;
 દાન દયાની રીત ન રાખે, મુક્તિનાં મુખ તે નહિ ચાખે. મોહ૦ ૫

મનની મોંજે દુનિયા મહાસે, નથી મરણું જાણે કોઈ કાલે;
કાલ અપરમાં પડી પાડે, નાખે દુર્ગતિ દુઃખના ખાડે. મોહ૦ ૬
ચિંતામણિ નરભવતે હારી, જન્મ મરણ પામે મંસારી;
બુદ્ધિસાગર આતમરાગી, થાવે મોહ માયાને ત્યાગી. મોહ૦ ૭
સાણંદ.

પદ.

(૧૪૦)

અદ્ભુત તમાસા હમને હીલા, જ્ઞાની જન મન
મીઠાસે. આ અજબ તમાસા
કીરી કુંજળ ગળતી દેખી, હંસી મનમાં રેવેરે. આ૦ ૧
માળી ચાલે પર્વત હાલે, અંધો આરણી દેખેરે. આ૦ ૨
વાદળ વરસું ચાલક તરસું, લુલો હર્યે દોરેરે. આ૦ ૩
મુંઝા ગાવે દુર અગવે, શીતલ અગ્નિ થાવેરે. આ૦ ૪
સિંહ સશાના ભયથી હાર્યો, પાનર નાળું પરખેરે. આ૦ ૫
કીરીએ જલધિ આખો પીધો, મૂપક સર્પને ગળતોરે. આ૦ ૬
બુદ્ધિસાગર ઘરમાં રોધો, રાત્રે સુરજ ઝગાહતોરે. આ૦ ૭
સાણંદ.

પદ.

(૧૪૧)

શીત ભુલ્યા ભરે છે સેસારમાંજે એ રાગ.

મુજો સન્ધ્યાવાય શિવપન્થને, વિનવાગી કંથ મુખકાર. મુ. ૧
અસ્થિતસ્થિત મુગ્ધકિંતુ કંથ હરે, મનુ સાર્વજનિક નિર્ધાર. મુ. ૨
સ્વપ્નકાંડ વચન છે વચનું, કલ્પને અતિ અપવાદ. મુ. ૩
સ્વપ્નકાર નિર્ધયમય સાચતરે, એકાન્તે નહીં ન્યાં વાદ. મુ. ૪
નયનમેધકિંતુ આતમરે, નયનમેધ કિંતુ ન્યાં પરિ. મુ. ૫
માતમનન મનિવર્તી મેવતરે, કૈયી નામે અતદિતાં કૃતિ. મુ. ૬
નયનમેધકિંતુ ન્યાં ભારતિરે, કલ્પા નામે નિર્ધયવાદ. મુ. ૭
ભૂતી ભરે ભૂતી ભરે ભાગ્ય હરે, ભૂતી ભરે વચનમેધ વાર. મુ. ૮

દ્રવ્યસંપ્રત્ને કાલભાવ વસ્તુમાં, પંચ દેનુથી કાર્ય સંધાય; મુ૦
જ્ઞાન ક્રિયા સાધનથી સાર્ધીએ, સાધ્ય સિદ્ધ લાડો મુખકાર મુ.૫
ઉપાદાન નિમિત્તથી સાધનારે, પંચદેનુથી કાર્ય સંધાય; મુ૦
દેવે કાલાનુસારે સાધનારે, યતિ શ્રાદ્ધ માર્ગ વર્તાય; મુ૦ ૬
ગુરુમુખથી ઉપદેશ મુલેા ધર્મનોરે, દ્રવ્યભાવે ક્રિયા જ્યાં ધર્મ. મુ૦
લડો શ્રાદ્ધસાગર શુદ્ધ ધ્યાનથીરે, સત્ય સાધન

સિદ્ધનાં સર્મ. મુળો ૭

સાણુંદ.

૫૬.

(૧૪૨)

દુઃખી તું દીકરી મારી—(ગઝલ.)

ચેતન ચેતો હવે પ્યારા, વચન માનો જરૂર મારા;	
મુસાદર તું જગતમાં છે, સમજલે સત્ય શામાં છે.	૧
દેખાતું તે નહીં તારું, થશે દિન એક તે ન્યારું;	
ફુલી દેગર હરખાયા, જૂઠી માયા અને કાયા.	૨
દેગર માની શું કહે છે, મોહાખિમાં શું ફેલે છે;	
ભરજે સત્ય જિન દેવા, ખરા તે શાંતિના મેવા.	૩
ફના એક દિન સહુ દોશે, અરે તું આંખથી જોશે;	
સદા તું ધ્યાનમાં જાગી, પ્રભુનો ધા બહુ રાગી.	૪
સમજ લે સત્ય શિવ જવા, મહીલે ધર્મની નાવા;	
ખુદ્દિમુખ શાંતિના બેલી, છતી લે બાજ છે છેલી.	૫

સાણુંદ.

૫૬

(૧૪૩)

પરજયાનો રાગ.

દેખો અન્તરમાં આતમારે, મુખ શાન્તિનું ધામ. મુખ૦ દેખો ૧૦
પ્રેમે કરો તસ પૂજનારે, જેનું રૂંદ છે નામ. દેખો ૧૦ ૧

આત્માભિમુખના કીડગોરે, ત્યાગો પુરગણ આરા. ત્યાગો ૧૦
 જાનિગુરુ જ્ઞાન આપશેરે, કરે સંગ સુવાસ. રમો ૧
 શ્રદ્ધા આપના તોરમાં, ઇવ પોતાનું ભાન. ઇવ ૦ રમો ૨
 જ્ઞાન વિના શું જાડીરે, આનુ વિના શું જ્ઞાન. માન ૦ રમો ૩
 જ્ઞાનિદન પછી સાંભળોરે, રમો આનમરામ. રમો ૦ રમો ૪
 જુદામાનરે જુદા સંગીરે, રાંરે રાધાગીરે કાચ. રાંરે ૦ રમો ૫

પદ

(૧૪૪)

અંધારે અંધારાંજીરે, આયામાં બહી;
 હાલચર્ચા હાલચર્ચીરે, આયામાં બહી.
 અંધારી અંધારાંજીરે, અંધારાંજીરે તોં વિચારી;
 અંધારાંજીરે અંધારાંજીરે, આયામાં ૦
 અંધારાંજીરે અંધારાંજીરે, અંધારાંજીરે તોં વિચારી;
 અંધારાંજીરે અંધારાંજીરે, આયામાં ૧
 અંધારાંજીરે અંધારાંજીરે, અંધારાંજીરે તોં વિચારી;
 અંધારાંજીરે અંધારાંજીરે, આયામાં ૨
 અંધારાંજીરે અંધારાંજીરે, અંધારાંજીરે તોં વિચારી;
 અંધારાંજીરે અંધારાંજીરે, આયામાં ૩
 અંધારાંજીરે અંધારાંજીરે, અંધારાંજીરે તોં વિચારી;
 અંધારાંજીરે અંધારાંજીરે, આયામાં ૪
 અંધારાંજીરે અંધારાંજીરે, અંધારાંજીરે તોં વિચારી;
 અંધારાંજીરે અંધારાંજીરે, આયામાં ૫
 અંધારાંજીરે અંધારાંજીરે, અંધારાંજીરે તોં વિચારી;
 અંધારાંજીરે અંધારાંજીરે, આયામાં ૬
 અંધારાંજીરે અંધારાંજીરે, અંધારાંજીરે તોં વિચારી;
 અંધારાંજીરે અંધારાંજીરે, આયામાં ૭
 અંધારાંજીરે અંધારાંજીરે, અંધારાંજીરે તોં વિચારી;
 અંધારાંજીરે અંધારાંજીરે, આયામાં ૮
 અંધારાંજીરે અંધારાંજીરે, અંધારાંજીરે તોં વિચારી;
 અંધારાંજીરે અંધારાંજીરે, આયામાં ૯
 અંધારાંજીરે અંધારાંજીરે, અંધારાંજીરે તોં વિચારી;
 અંધારાંજીરે અંધારાંજીરે, આયામાં ૧૦

વહાણા ધીરજિનેશ્વર વીનતરી અવધારશે-એ રાગ.
 સાચો અન્તર રચામી આતમ દિલમાં ધ્યાવજેરે,
 રોગજંદ અલખ જગાધી, નિર્લયપદ છટ પાવજેરે. સાચો ૧
 ગુપ્તનો દરિયો ગુણધી ભરિયો, યોગી આતમધ્યાને વરીયો;
 પ્રભુને અન્તર દિલમાં પ્રેમધકી પધરાવજેરે. સાચો ૨
 ભક્તિ કરજે પ્રભુની ભાવે, નિજગુણ કર્તા આપ સ્વભાવે;
 પોતાને તું કાચિકભાવે સમાવજેરે. સાચો ૩
 અપર જંઝાગોને ત્યાગી, સત્યજ્ઞાનથો થા તું રાગી;
 જુદિસાગર અંતર આતમ પ્રભુને ગાવજેરે. સાચો ૪

દુનિયામાં ફેગર હોયરે, અવસડા બે તું;
 હણપણના દરિયો હોયરે, અવસડા બે તું.
 જ્યાં ત્યાં માફ માફ કરીને તું તો મહાહોય,
 દુર્ગતિ મારગ તેં કાઢ્યોરે. અવસડા ૧
 વનસ્પતિના ભવમાં છદાયો બહુ ભેદાયો,
 ત્યાં દુઃખ અનંત પાયોરે. અવસડા ૨
 વિગલેદ્રિના ભવમાં વેઠ્યાં દુઃખો તેં ભારી,
 અજ્ઞાનાવસ્થા ધારીરે. અવસડા ૩
 ભીખારીના ભવમાં તેં ભીખ બહુ માગી,
 માયા મમતા નહિ ત્યાગીરે. અવસડા ૪
 પશુ પક્ષીના ભવમાં વિવેકને વિસાચો,
 ત્યાં ધર્મ ન હોયે ધાર્યોરે. અવસડા ૫
 ભક્તી મળતાં ભોભી પાખંડનો પૂતરી,
 ચેતનતા બૂઠો તારીરે. અવસડા ૬
 હિંસા જુક ચોરી અહંકારમાં અધડાયો,
 માયામાં બંદુ પછડાયોરે. અવસડા ૭

અદેખાઈથી નિન્દા કરી જનોની પાપી,
પ્રભુ આણી ઉત્થાપીરે.

જીવસંગ ૦

સમજીને સત્ય વાણી, કરો ન પાછી પાની,
બુદ્ધિસાગરની વાણીરે.

જીવસંગ ૫

સાણુંદ.

॥ અથ અનુભવ અત્રિશી લિખ્યતે. ॥

દુહા.

(૧૪૭)

સદ્ગુરુપદ પંકજ નમી, પૂજ્ય સ્તુત્ય હિતકાર,
આત્મધર્મ પ્રગટાવવા, મિત્ર મહા અવતાર.

૧

સ્વપર વિવેચન વસ્તુનું; આણી કરો વિવેક,
ઉપદેય શુદ્ધાત્મનો, ખરો ધર્મ છે એક.

૨

જાણ્યું આત્મસ્વરૂપ તો, જાણ્યા સર્વ પદાર્થ,
આત્મ તત્ત્વના જ્ઞાનથી, અન્ય નહીં પરમાર્થ.

૩

સૂક્ષ્મજ્ઞાન જે આત્મનું, કાપે કર્મ અનંત,
જગ જાણે તો શું થયું, આવે નહિ ભવ અંત.

૪

ચરણ કરણ તપજપ સહુ, આત્મખોદ વિષુ દ્રેક,
આત્મજ્ઞાન પરમાર્થને, વિરલા સમજે લોક.

૫

બાહ્યજ્ઞાનથી લોકમાં, માનપૂજા તો થાય,
શ્રોતા વક્તા બાહ્યના, બાહ્યદષ્ટિતા પાય.

૬

પ્રેમયમ ગતિ દાતાર છે, સત્યજ અનુભવજ્ઞાન
અન્તર દષ્ટિ જગતાં, હોયે અનુભવ ભાન.

૭

અન્તરદષ્ટિ ચેતના, ત્યાગે પુદ્ગલસંગ,
આત્મસ્વરૂપે રમણતા, સમતાંગ તરંગ.

૮

આત્માનુભવ યોગથી, ઝગડે આત્મન્યાય,
સ્થિરોપયોગે ધ્યાનથી, અન્તરમાં ઉદ્યોત.

૯

આત્મયોગી જે મુખ લોક, હોય ન તે મુખ ક્યાંય,
દંડાદિક પદવી લોકે, તોપણ દુષ્કર્મની ધોય.

૧૦

- જે પામ્યા તે ત્યાં રમ્યા, જૂઠ્યા પુદ્ગલ ભાન,
મુખસંગે રંગે રમે, પ્રાપ્તિ શિવકર સ્થાન. ૧૧
- મન ધ્યક્ષતા ત્યાં મટે, દર્શનસ્પર્શન યોગ,
ભોગી થઈ ત્યાં ભોગવે, અનંત મુખનો ભોગ. ૧૨
- જડ પુદ્ગલના ભોગને, જાણ્યા મનમાં યોગ,
શાતાશાતાવેદની, ટળીયા તેના યોગ. ૧૩
- વિનાશિક પુદ્ગલ સહુ, તનયન મન્દિર પેખ,
અવિનાશી છે આત્મનો, -ધર્મ જ જ્ઞાને લેખ. ૧૪
- પુદ્ગલ પ્રપંચ કારમે, ત્યાં શું મુખની આશ,
પર આશાથી પ્રાણિઆ, ધાવે જગના દાસ. ૧૫
- શુદ્ધાતમના ધ્યાનથી, સેવો સત્ય સદાય,
શક્તિ અનંતી જેહની, રમરતાં શિવમુખ ધાય. ૧૬
- રમતાં આત્મસ્વરૂપમાં, પામે યોગી મુખ,
પર પુદ્ગલમાં જે રમે, પામે તે મન દુઃખ. ૧૭
- મન વચ કાયા લિજ છે, આત્મતત્ત્વ મુખકાર;
રત્નત્રયીનું ધામ છે, શુદ્ધરૂપ નિર્ધાર. ૧૮
- શુદ્ધરૂપ પરમાત્મા, સત્તાથી પરખાય,
સેવો ધ્યાવો આત્મમા, વ્યક્તિભાવે ધાય. ૧૯
- પ્રેમ ભક્તિ વિદ્યાસથી, સેવો આત્મમદેવ,
આત્મ તે પરમાત્મા, દીજે તેની સેવ. ૨૦
- શુદ્ધરૂપમાં ચેતના, રમતી રહે નિરાદિન,
તો પ્રગટે મુખ સંચિત, પરપુદ્ગલથી ભિન્ન. ૨૧
- આત્મસ્વભાવે રમણના, સત્ય ચરણ અવધાર,
શુભ સ્થાનક આરોહવા, પરપરિણિતિ પરિહાર. ૨૨
- પરપરિણિતિના નાશથી, દિધરના ઘટમાં ધાય,
અખણ ચિન્મય ચેતના, શુદ્ધરૂપના ધાય. ૨૩
- સારસાર સહુ મન્યનું, સમ્યક્ ચેતન જ્ઞાન,
ચેત્યા તેમાં જે રમ્યા, પામ્યા સાધન સ્થાન. ૨૪
- અનુભવજ્ઞાને આગળે, જ્ઞાની ગિરપુર પંથ,
નિદાય ચરણે તે રમ્યક સન્ય ધયા નિર્મળ. ૨૫

ભોગપંકમાં લેપતા, જ્ઞાની કબૂ ન પાય,	
જલપંકજવત્ સિન્ન તે, અન્તરમાંહિ સદાય.	૨૬
અન્તર. વૃત્તિઆતમા, ઔદયિક ભાવેભોગ,	
ભોગવતાં પણ યોગી જે, ટાળે ભવભય રોગ.	૨૭
બાહ્યચરણ ચારિત્રમાં, એકાન્તે નહિ ધર્મ,	
આતમજ્ઞાન વિના કહિ, ટળે ન આઠે કર્મ.	૨૮
અન્તરનું ચારિત્ર તે, ચમુથકી ન જણાય,	
દૃશ્ય વસ્તુ પુદ્ગલ સદા, ચેતો આતમરાય.	૨૯
અદ્ય સમયમાં સાધીએ; આતમતત્ત્વ મુખકાર,	
સંજ્ઞા ભરી શુદ્ધાત્મને, પરમ તત્ત્વ અવતાર.	૩૦
ગિહા મિદે સિદ્ધશે. કરી કર્મનો અંત,	
તે સદુ આતમ જાણીને, ઇમ ભાળે ભગવન્ત.	૩૧
આત્મિક શુદ્ધ સ્વભાવના,—ઉપયોગે છે ધર્મ,	
બુદ્ધચિન્તિ મુખ શાંતિથી, પામે શાંતિશર્મ.	૩૨
અનુભવ ભગીરી સચી, ગામ પૌરદિન એક,	
વિચરી આનમ દેશમાં, પામી સાચી દેક.	૩૩

ૐ આદિશાંતિ: ૩

ચાર દિવસનું ચાંદરાનું સંચારનું પદ.

(૧૪૮)

આવવટ સન્દેશ કહેતે શ્યામને—એ રાગ.

ચાર દિવસનું ચાંદરાનું સંચારનું.	
બાહ્યચરણ બાહ્ય એવું કહેતે:	
સકની સત્ત્વથી કાલે: મું બાનવી.	
પાછા અન્તે પામી તારી પાડેતે.	ચાર ૧
દૃશ્યકર્મીસ. મેં જીતે ને મુદાલત,	
વેશ્ય. મેળવ કન્ન. વાડ પાનવેત:	
અર્થમાં મળત મરિ વરિતે વાનવ.	
તેની વાલ. વાલ. મેં મરણકરેત.	ચાર ૨

મરડી મૂછા ચમચમ કરતા ચાલતા,
મગરડીમાં બોલે કડવા લોલજે;

રામ રમી ગયા પરમભૂતના રાગમાં,

પાપ પુણ્યનો થાશે અન્તે તોલજે.

ચાર૦ ૩

ખાતે હાથે જે ન ઉડાડે કાગડો,

કૃપણ એવા અન્તે આલ્યા જાયજે,

દાન પુણ્ય કરશે તે આવે સાથમાં,

અંતે પામર પાપ કરી પરતાયજે.

ચાર૦ ૪

બહી દહીને દર્યજમાં શું દેખતો,

મુખહાયા મિયે મૃત્યુ દેખાયજે,

એવું જાણી ચેતો ચેતન ત્રિતમાં,

હાથે તે સાથે પરભયમાં થાયજે.

ચાર૦ ૫

હાપણ તારૂં ધૂળમાં મળશે શ્વડા,

કરજે દિલમાં દેવગુરૂ વિદ્યાસજે;

શુદ્ધિસાગર ધર્મ જગતમાં સાર છે,

ધર્મધ્યાનથી હોયે શિવપુર વાસજે.

ચાર૦ ૬

સાષ્ટંદ.

ચેતી લે તું પ્રાણિયા-પદ.

(૧૧૬)

વેદર્થી વનમાં વસવલે—એ રાગ.

ચેતી લે તું પ્રાણિયા, આગ્યો અવસર જાય;

સ્વારંધિયા સંસારમાં, હેતે શું હરખાય.

ચેતી ૧

જન્મ જરા મરણદિલે, સાચી નહિ રિધર વાસ;

અર્પિ વ્યર્પિ ઉપર્પિધી, ભયમાં નહીં મુખ વાસ.

ચેતી ૨

સામારૂપમાં રાચીને, લેયું નહીં નિરૂ ૩૫;

રોગર દુનિયા રૂંદમાં, સહેતો વિધવી ધૂપ.

ચેતી ૩

માન પિત્ર બાઈ રીકરા, દારાદિક પદિવાર;

મરણ સાથ ન આવશે, મિથ્યા સદુ સંસાર.

ચેતી ૪

ચિંતામણિસમ દાહિલો, પામ્યો મનુ અવતાર;
 અવસર આવો નહીં મળે, તાર આતમ તાર.
 જેવી સંધ્યા વાદળી, ક્ષણમાં વિણસી જાય;
 કાચકુંભ કાચા કારમી, દેખી શું હરખાય.
 માયા મમતા પરિહરી, ભજો શ્રી ભગવાન;
 કરવું હોય તે કીછએ, તપજપ પૂજા દાન.
 કેકક ઘાલ્યા ઘોરમાં, આલ્યા કેક મસાણુ;
 આંખમીંચાએ શૂન્યતા, પડતા રહેશે પ્રાણ.
 વૈરાગ્યે મન વાળીને, ચાલો શિવપુર વાટ;
 બુદ્ધિસાગર માંડજો, ધર્મ રતનું હાટ.

ચેતીં ૫

ચેતીં ૬

ચેતીં ૭

ચેતીં ૮

ચેતીં ૯

સાણંદ.

શ્રી શાંતિ:

શ્રી વીરભક્તિ સ્તવન.

(૧૫૦)

વૈદર્ભી વનમાં વસવલે. એ રાજ.

વીર છત્રેધર વંદના, હોજો વારંવાર;
 લગી લગી વિનવું પ્રેમથી, મારા પ્રાણધાર. વીરછત્રેશ્વર ૧
 ભરક્યા ભવમાં ભૂલથી, વેડ્યાં દુઃખ અપાર;
 જન્મ જરા મરણાદિકે, સ્થિરતા ન લગાર. વીર ૨
 પુણ્યે નરભવ પામીયો, મળ્યા ત્રિભુવન નાથ;
 શરણ શરણ સાચું ચાલું, કાલો સેવક હાથ. વીર ૩
 સાચી સેવા સ્વામીની, ઓળું આજપંપાજ;
 તુજ દર્શન રાચી રહું, મેઘ આનંદ આજ. વીર ૪
 આજકતા બંદુ દોષને, યાગે તાત દુષણ;
 જગમાં વાતા હો સદા, દોષો યાગે દયાળ. વીર ૫
 આનંદ આની આગળે, ખાલે મનની વાત;
 તુમ આનંદ સુજ વીનવિ, માત્ર એ અવદાત. વીર ૬
 તમે આપજ આજને, સર્વે નવગાં કાજ;
 મેવકને તરિ તરતાં, જલે આપની સાજ. વીર ૭

ચંદન બાળા બાકુલે, લીધું શિવપુર રાજ;
 અપરાધી કેઈ તારીઆ, કરજે સેવક સાજ. વીર૦ ૮
 શરણાગત મુજ સાહિબા, સાચો તુજ વિશ્વાસ;
 ચરણકમળની સેવના, પૂરો સઘળી આશ. વીર૦ ૯
 વીર વીર હૃદયે વસો, શરણુ સાચું એક.
 બુદ્ધિસાગર બાળને, વીર ભક્તિની ટેક. વીર૦ ૧૦
 સાણંદ.

શ્રી:વીર સ્તવન.

(૧૫૦)

આધવજી સંદેશો કહેલો સ્થામને. એ—રાગ.

પરમ કૃપાળુ પુરુષોત્તમ, પરમાત્મા.
 વીર જિનેશ્વર ત્રિશક્તિનંદન દેવજે,
 સિદ્ધ બુદ્ધ ત્રાતા જ્ઞાતા સદુ વસ્તુના,
 પરમ ભક્તિથી પ્રેમે કરું હું સેવજે. પરમ કૃપાળુ ૧
 ક્ષાયિકભાવે પામ્યા સિદ્ધિ સ્થાનને.
 સેવક ભમતો દુઃખદાયી સંસારજે,
 આપ અરૂપી એપકરૂપી કર્મધી;
 નિર્મોહી તુમ સેવક મોહી ધારજે. પરમ કૃપાળુ ૨
 કામાદિક શત્રુ છૂટ્યા તહે ધ્યાનધી,
 પીડે કામાદિક સેવકનું ચિત્તજે,
 આશા તૃપ્તિ વારી આપ સ્વભાવધી,
 આશા તૃપ્તિ દુઃખ દેછે મુજ નિત્યજે. પરમ કૃપાળુ ૩
 પરપુદ્ગલમાં મનહું મારું મહાસત્ત્વ,
 બંધાણી સંગ્રામે મુખની આરાજે.
 કૃષ્ણાસિંધુ કૃષ્ણામૃતધી સિત્તજે;
 કરશે કામે ટનજી તારો દાસજે. પરમ કૃપાળુ ૪
 ધન દીર્ઘિમાં મમનાભાવે માચીઆ.
 પ્રેમી મનહું પ્રમદા દેખી ધાયજે,

ચિંતામણિસમ દોહિલો, પામ્યો મનુ અવતાર;
 અવસર આવો નહીં મળે, તાર આતમ તાર.
 જેવી સંધ્યા વાદળી, ક્ષણમાં વિહારી જાય;
 કાચકુંભ કાચા કારમી, દેખી શું હરખાય.
 માયા મમતા પરિહરી, ભજે શ્રી ભગવાન;
 કરવું હોય તે કીજાએ, તપજપ પૂજા દાન.
 કેમકે ઘાલ્યા ઘોરમાં, બાળ્યા કેમ મેસાણ;
 આંખમીંચાએ શૂન્યતા, પડતા રહેશે પ્રાણ.
 વૈરાગ્યે મન વાળીને, ચાલો શિવપુર વાટ;
 બુદ્ધિસાગર માંડજે, ધર્મ રતનનું હાટ.

ચેતી

૩

શ્રી વીરભક્તિ સ્તવ

(૧૫૦)

વૈદર્ભી વનમાં વસવલે.

વીર જીનેશ્વર વંદના, હોજે વારં
 લળી લળી વિનવું પ્રેમથી, મારા
 ભરકથો ભવમાં ભૂલથી, વેઠયાં
 જન્મ જરા મરણાદિકે, સ્થિરતા
 પુણ્યે નરભવ પામીયો, મળ્યા ત્રિ
 શરણ શરણ સાચું ગ્રહું, ઝાલો સેવક
 સાચી સેવા સ્વામીની, બીજું આજપ
 તુજ દર્શન રાચી રહું, મેઘ ચાતક બાળ
 બાળકના બહુ દોષને, યાજે તાત કૃપાળ;
 જગમાં ત્રાતા છો સદા, દોષો યાજો દયાળ.
 બાળકે માની આગળે, ખોલે મનની વાત;
 તુમ આગળ મુજ વીનતિ, માનો એ અવદાત.
 તારો બાપજી બાળને, સરશે સઘળાં કાજ;
 સેવકને નહિં તારતાં, જાશે આપની લાજ.

- ૨૦ ૨૦ ૨૦ ૨૦ શું કરે છે, યજ્ઞવળતા સાદુ જાય; . . .
- સ્થિરતા આતમમાં જેની છે, ૨૦ ૨૦ તસ નાહુ થાય. મુળજો ૦ ૯
- ઠાક ઠાક એમ શીક કહો છે, સદુને એ છે છાપ; . . .
- અંતરમાં પરમાતમ પરમે, નહિ તે ઠાક અપાપ, મુળજો ૦ ૧૦
- ઝાઝા ઝાઝા શું કહો છે, ઝાઝા ગાંડા સર્વ; . . .
- નિર્લેપી નિર્મોહી ઝાઝા, કદી ન કરતા ગર્વ. મુળજો ૦ ૧૧
- ઢો ઢો શું કહો છે, સદુ ઢંકા શિરદાર; . . .
- બ્રહ્મા મોહુ માયાને જે જન, સાચા ઢંકા ધાર. મુળજો ૦ ૧૨
- ટોલ ટોલ એમ શું કહો છે, સદુ છે દૂરયા ટોલ; . . .
- ઢમ ઢમ વાગી ટોલ કહે છે, સદુની વતે પોલ. મુળજો ૦ ૧૩
- અભિમાનના તોરે કુલે, છે તે ગ્રાચા ટોલ; . . .
- જેના દિલમાં વાત ન ટક્તી, ખોલે નિંદા ખોલ. મુળજો ૦ ૧૪
- ઢમ ઢમ વાગી ટોલ કહે છે, અન્તર દષ્ટિ ખોલ. . . .
- ટોલ પોલના જેવિ દુનિયા, કરજો તેનો તોલ. મુળજો ૦ ૧૫
- કુંઢી કુંઢી કુંડો સઘળું, કુંઢવું હોય તે કુંડ; . . .
- અંતરે અજવાળું ઘેરું, એ અંતરનું મૂલ, મુળજો ૦ ૧૬
- તાઈ તાઈ શું કરે છે, શેગર લે અવતાર; . . .
- નહિ છે તાઈ ચેતન ચેતો પોતાને તું તાર. મુળજો ૦ ૧૭
- સ્થાવર સ્થાવર શું કહે છે, જગમાં તું છે સ્થિર; . . .
- સ્થિરતા સેવો સાચી સમજ, પામો ભવજલ તીર. મુળજો ૦ ૧૮
- દાતા દાતા શું કહો છે, દાતા જગના દામ; . . .
- દાન કરે અન્તરના ગુણનું છેડી સઘળી આશ. મુળજો ૦ ૧૯
- ધર્મી ધર્મી શું કહો છે, ધર્મી સાદુ કહેવાય; . . .
- પસ્તુસ્વભાવે આતમ ધર્મે, વિરલા સમજે ભાય. મુળજો ૦ ૨૦
- નાગો નાગો શું કહો તે, નાગો જન્મે સર્વ; . . .
- નાગો નગુરા જનને મેવે, કરતો દિલમાં ગર્વ. મુળજો ૦ ૨૧
- નર્દંદ નર્દંદ શું કહો છે, નર્દંદનો નર્ડી પાર. . . .
- સમજ ધર્મને પાપ કરે તે, સાચા નર્દંદ ધાર. મુળજો ૦ ૨૨
- નિર્મલ નિર્મલ શું કહે છે, નિર્મલ ઠાક કહેવાય, . . .
- કહ કપટથી ન્યારો વર્તે, મુનિસંગ ચરાય. મુળજો ૦ ૨૩

ન્યાયી ન્યાયી શું કહો છો, ન્યાયીમાં અન્યાય;
 પરમાત્મને પ્રેમે પરખે; ભેદદષ્ટિથી ન્યાય; મુણ્ણે ૨૪
 નીચ નીચ તું શું કહે છે; નીચા સંત સદાય;
 જુઓ તાડ છે ઉંચાં કેવાં, પર્વત જે પેખાય, મુણ્ણે ૨૫
 નીચ ઉંચતો ન્યાય જુખાને, જૂઠું સત્ય આચાર;
 નીચા ઉંચા કુળથી માને, તે જગતો વ્યવહાર. મુણ્ણે ૨૬
 પ્રેમી પ્રેમી શું કહો છો, પ્રેમ પછી છે દુઃખ;
 સુખ વર્તે છે પ્રેમે દિલમાં, ભાગે સઘળી ભૂખ. મુણ્ણે ૨૭
 પામર પામર શું કહો છો, પામરતા શિરદાર;
 આશા દાસીના જે વશમાં, તે પામર નર નાર; મુણ્ણે ૨૮
 પંડિત પંડિત શું કહો છો, પંડિત પરખે સાર;
 પરભાવે રમતો જે રહેવે, ફેફડ તસ અવતાર. મુણ્ણે ૨૯
 પાછ પાછ શું કહો છો, પાછ પોતે પેખ;
 અન્તર ગુણતું દાન કરે નહીં; સાચો પાછ લેખ. મુણ્ણે ૩૦
 ફૂલણ ફૂલણ શું કહો છો, મન ફૂલે ફૂલાય,
 ફૂલે નહિ જેવું મન ફેટે, ફૂલણ નહીં કહેવાય, મુણ્ણે ૩૧
 બળીયો બળીયો શું કહો છો, બળીયા ગયા મશાણ;
 રાવણ પાંડવ કૌરવ યોદ્ધા, રહ્યાં નહિ નીશાન. મુણ્ણે ૩૨
 ભુંડા ભુંડા શું કહો છો, ભૂડ્યા તે તો ભૂંડ;
 પ્રભુ ભજનમાં ભાવ ન વર્તે. તે ભવજલાધ શુંડ. મુણ્ણે ૩૩
 ભૂડ્યો ભૂડ્યો શું કહો છો. ભૂડ્યા ભણીને વેદ;
 જ્ઞાની ધ્યાની તપી જપીને. માયા આપે ખેદ, મુણ્ણે ૩૪
 ભટક્યા ભટક્યા શું કહો છો. ભટકે રણતું રોજ;
 ભટક્યા નહીં તે જગમાં જોગી, કીધી આત્મ યોગ. મુણ્ણે ૩૫
 ભોળા ભોળા શું કહો છો. ભોળા જન ભરમાય;
 પરસ્વભાવે જે જન રમતા. ભોળા તેડ ગણાય. મુણ્ણે ૩૬
 વાચક વાચક શું કહો છો. વાચક કડ ગણાય;
 પરપુરુષને લીખતી અજ્ઞાતા. નવું દુનિયા ભટકાય, મુણ્ણે ૩૭
 વાચક સાચા આત્મચતને. વાંચ તેડ ગણાય.
 જ્ઞાની ધ્યાની પોગી મારુ. વન વન વાચક રાય; મુણ્ણે ૩૮

- રામા રામા શું કરો છો, રામા ભવનું મૂળ; ...
 રામા રામે રામ ન મળશે, અને મૂલંમૂલ. ... મુળજો ૦ ૩૮
 રામ રામ જપતાં જે જામે, દેવે જન તે રામ; ...
 આતમ તે પરમાતમ કૃપે, સાચા જાણે રામ. ... મુળજો ૦ ૪૦
 રાગી રાગી શું કરો છો, જૂઠા જગના રાગ; ...
 આતમ રામે જે રંગાયા, ધન ધન તે સૌભાગ્ય. ... મુળજો ૦ ૪૧
 લાલચ લાલચ શું કરો છો, લાલચનો નહિ અન્ત; ...
 લાલચ ત્યાગી વૈરાગી જગ, શામે સાચાં સંત. ... મુળજો ૦ ૪૨
 વૈરી વૈરી શું કરો છો, વૈરી આપોઆપ; ...
 વૈર રામાવે રામના આવે, નામે રાહુ સંતાપ. ... મુળજો ૦ ૪૩
 વેશ્યા વેશ્યા શું કરો છો, કૃમ્મિ વેશ્યા દિલ; ...
 વિકાર વેશ્યા વૈર ઝેરને; ફાણમાં આતમ પીલ. ... મુળજો ૦ ૪૪
 શાંતિ શાંતિ રાહુ કરે છે, શાંતિ જાણે કોય; ...
 શાંતિ જગની બ્રાન્તિ હરતી, કબૂ ન દુઃખડાં હોય. ... મુળ ૪૫
 સેવા સેવા શું કરો છો, સેવા કરતાં સર્વ; ...
 પરમાતમ ગુરુ જનની સેવા, દાણે સઘળા ગર્વ. ... મુળજો ૦ ૪૬
 સાધુ સાધુ શું કરો છો, સાધુ સાથે ધર્મ; ...
 પઠ્ય મહાવ્રત ગ્રેમે પાળે, દાણે આઠે કર્મ. ... મુળજો ૦ ૪૭
 સાચું સાચું શું કરો છો, સાચું આતમ સુખ; ...
 પરમાં સુખની આશા રામે, પામે ભવનાં દુઃખ. ... મુળજો ૦ ૪૮
 હાર્યા હાર્યા શું કરો છો, હાર્યા કામે વીર; ...
 રાગાદિકને છુટ્યા જગમાં, તીર્થંકર મહાવીર. ... મુળજો ૦ ૪૯
 જ્ઞાની જ્ઞાની શું કરો છો, જ્ઞાની ગાથાં ખાય; ...
 રાગ દ્વેષને છુટે જે જન, જ્ઞાની તેહ ગણાય. ... મુળજો ૦ ૫૦
 આવ્યા આવ્યા શું કરો છો, આવ્યા સાહ્યા જાય; ...
 ત્રણ લોકમાં કીર્તિ જેની, આવ્યા તે સુખદાય. ... મુળજો ૦ ૫૧
 બેઠા બેઠા શું કરો છો, બેઠા ઉઠે બ્રાત; ...
 બેઠા ક્ષાયિક ભાવે સિદ્ધો, ધન તેના અવદાત. ... મુળજો ૦ ૫૨
 ઉઠ્યા ઉઠ્યા શું કરો છો, જોને ઉઠે છય; ...
 ઉઠ્યા આતમ ભાવે સંતો, જાણી છરને શીવ. ... મુળજો ૦ ૫૩

જોગી જોગી શું કહો છો, જોગી સાથે જોગ;
 અલખ અલકમાં સાચો સમજી, ભોગવતા નહિ ભોગ. મું ૫૪
 જૂઠું જૂઠું શું કહો છો, જૂઠી જગ ઝંઝાળ;
 જૂઠામાં માઈ જે માને, તે જન જગમાં બાળ, મુણજો ૫૫
 ભક્તિ ભક્તિ સેવો સગજન, ભક્તિ મુખતું મૂળ;
 સાચા ગુરની ભક્તિ વણુ તે, કિરિયા જાણે ધૂળ, મુણજો ૫૬
 મંગલ મંગલ જિનવર જાપે, ગણજો સાદું નવકાર;
 ચાંદ પૂર્વમાં મંગલ મોટું, ઉતરશે ભવપાર. મુણજો ૫૭
 ગુજાર દેશે સાણંદ ગામે, ઝોગણિશ ત્રેસઠ સાલ;
 અંપાડ મુદિ સાતમ સાંજે, સ્તવના મંગલ માલ;
 સમજી ગણજો શ્રીનવકાર, તેથી ઉતરશે ભવપાર. મુણજો ૫૮
 ભણશે ગણશે જે જન ભાવે, તે લહેશે મુખસાર;
 બુદ્ધિસાગર અવસર પામી ધર્મ હૃદયમાં ધાર;
 સમજી ગણજો શ્રીનવદાર તેથી ઉતરશે ભવપાર, મુણજો ૫૯
 સાણંદ.

સદ્ગુરુ સ્તુતિ પદ.

(૧૫૨)

સદ્ગુરુની શિક્ષા સારીરે વિચારી જોજો.

તારે છે નરને નારીરે, વિચારી જોજો;
 ગુરુ જ્ઞાનીની સેવા, સાચા છે મુખના મેવા,
 ગુરુ સમજાવે દેવારે, વિચારી જોજો. સદ્ગુરુ ૧
 ગુરુની સાચી વાણી, શિવપુરની છે નિશાની;
 તરસ્યાતે જેધું પાણીરે, વિચારી જોજો. સદ્ગુરુ ૨
 માથે ગુરુ જાળે, તેની શોભા તો ઇજાળે;
 તેથી કુમતિ લાજેરે, વિચારી જોજો. સદ્ગુરુ ૩
 ગુરુની ભક્તિ પ્રીતિ, નાસે છે તેથી લીતિ;
 એ ઉત્તમ જનની રીતિરે, વિચારી જોજો. સદ્ગુરુ ૪

ગુરુગમનો બલિહારી, જગમાંદિ ઉપકારી;
 સદ્ગુરુની વાતો ન્યારીરે, વિચારી લેજો. સદ્ગુરુ ૫
 બુદ્ધિસાગર દીવો, સદ્ગુરુજી ચિરંજીવો;
 ગુરુવચનામૃત પીવારે. સદ્ગુરુ ૬
 સાણંદ.

સમાધિપદ.

૧૫૩.

ઝોધવજી સંદેશો કહોજો સ્થામને-એ રાગ.

અન્તરના અલબેલા સાહિબ રીઝશે,
 ત્યારે મારાં સઘળાં કારજ સિદ્ધજો;
 અષ્ટ સિદ્ધિ ઘટમાં પ્રગટે છે ધ્યાનથી,
 દાન ગુણોનું પોતાને પરસિદ્ધજો. અન્તર ૧

ધમ નિયમ આસનને પ્રાણાયામથી,
 શરીર શુદ્ધિ થારે ચિત્ત પવિત્રજો;
 પદાસન સિદ્ધાસન વાળી બેસજો,
 મુખમુખા ભેદક આસનની રીતજો. અન્તર ૨

પ્રત્યાહારે ચિત્તની સ્થિરતા સંપન્ને,
 ધારણાયોગે ધારે અન્તર દેવજો;
 ધ્યાનબેદ સમજીને ધ્યાને ધ્યાઈએ,
 અન્તર આતમ પરમાતમની સેવજો. અન્તર ૩

નિર્વિકલ્પ સમાધિ રૂપે સંપન્ને,
 મુખનો દરિયો ગુણથી ભરીયો પૂરજો;
 અક્ષય દશાની અવિચલ રતના લાગતાં,
 નિર્મલ નિરંબે નયણે આતમ નૂરજો. અન્તર ૪

સદ્ગજ સમાધિ મોટી મનમાં માનીએ,
 વળજો એની વાટે બુદ્ધિ વીરજો;
 હો મેરૂપણ ચિત્ત ચંચલતા નવી દુવે,
 ધ્યાન દશા-એવી વર્તેના ધીરજો. અન્તર ૫

અનેકાન્તદષ્ટિથી આતમ ઝાળખી,

પૂજે ધ્યાવો ગાવો શ્રી ભગવાનજે;

નિર્ભી પણુ અનેક નામે એહનાં;

પડ દર્શનમાં સહુ ધ્યાવે છુ ધ્યાનજે.

અન્તર૦ ૬

સાતનયોથી સ્વરૂપ સમજે આતમનું;

સાપેક્ષે પડ દર્શન આતમ સમાયજે;

સ્વાદ્વાદસત્તાથી પૂરણ પામીએ.

ભેદભાવ ઝગડો ત્યારે, દુર થાયજે.

અન્તર૦ ૭

અન્તર સ્વામી સમજ્યા વિણ શું સેવના,

ઝઘ્ઘા ભક્તિ પ્રીતિથી પરખાયજે;

શબ્દસૂષ્ટિ વિકલ્પ શમ્યા નિજશુદ્ધિમાં,

બુદ્ધિસાગર અન્તર્યામી ગાયજે.

અન્તર૦ ૮

શાંતિ: ૩

સાણુંદ.

શક્તિપદ.

૧૫૪

ઝોધવણ સંદેશો કહેજે સ્વામને—એ રાગ.

સહુ શક્તિના સ્વામી આતમ માહરા,

તારો મહિમા દીઠો અપરંપારજે;

કેવલજ્ઞાને જાણે લોહલોકને,

ધ્યાતા પ્રણુ તું ધ્યેયસ્વરૂપી ધારજે.

સહુ૦ ૧

કુમતિ સંગે રમતાં આ સંસારમાં,

પામી દુઃખો ભટક્યો વારંવારજે;

ગુરૂપ્રતાપે શુદ્ધ સ્વરૂપ નિહાળતાં,

ધન્ય દિવસને ધન્ય ઘડી અવતારજે.

સહુ૦ ૨

અમલકાર વિદ્યા લખિયતું સ્થાન તું,

ગુરૂગમ શુક્તિ ભક્તિ અર્પે સર્વજે;

પૂજા ભક્તિ ધ્યાનાશ્રય છે આત્મા, તત્ત્વજ્ઞાનથી નાસે મિથ્યાગર્વજ્ઞે.	સાહુ૦ ૩
ચેતનશક્તિ ચેતનભાવે દેખીએ, જડની શક્તિ જડસ્વભાવે જાણજ્ઞે;	
અનંત મુખનું સ્થાનક આત્મ જાણીએ, અનુભવયોગે પ્રગટે તેનું ભાનજ્ઞે.	સાહુ૦ ૪
અખણ ઉપયોગે તું ઘટમાં જાગજ્ઞે, દુઃખમય જાણી સઘળો આ સંસારજ્ઞે, વક્તા ધ્યાતા ધ્યેય તત્ત્વની એકતા, દ્રવ્યાર્થિકનયથી મનમાં નિર્ધારજ્ઞે	સાહુ૦ ૫
આત્મ કર્તા કર્મ કરણ પણ આત્મા, સંપ્રદાનને અપાદાન પણ એહજ્ઞે; અધિકરણ પણ આત્મને અવલોકીએ, પર્યાયાર્થિકનયથી હોવે તેહજ્ઞે.	સાહુ૦ ૬
સમજી સાતનયોથી આત્મસ્વરૂપને, રાગો મિથ્યાવિષયવાસના રાગજ્ઞે; જીલ્સાગર અવસર પામી ચેતજ્ઞે. અન્તરૂથી કરજ્ઞે સદુ માયા ત્યાગજ્ઞે	સાહુ૦ ૭

શ્રી શાંતિ: ૩

સાંજંદ

આત્મપદ.

(૧૫૫)

ઓષવજી સન્દેશો કહેજો શ્યામને-એ રાગ.

જ્ઞાનાનન્દી તત્ત્વસ્વરૂપી આત્મા, અન્તર્યામી પુરૂષોત્તમ ભગવાનજ્ઞે; બ્રહ્મા વિષ્ણુ શંકરને આપાળજી, અનેક નામે શોભે તું ગુણવાનજ્ઞે.	જ્ઞાનાનન્દી૦ ૧

અન્તરદૃષ્ટિ દર્શન કીજે આત્મતું,
 નાસે તેથી ભવભય ભ્રાન્તિ ભર્મજો;
 સગુણ નિર્ગુણ આત્મ તું સાધેશ્વરી,
 અનેકાન્ત સ્વભાવી તારો ધર્મજો.
 તહારી ભક્તિ સ્થિરતા શાન્તિ આપતી,
 સ્વરૂપપ્રકાશક નિરાકાર નિર્ધારજો;
 સંયમપુષ્પે પૂજે આત્મભરાયને,
 તેથી પામો ભવસાગરનો પારજો.
 રાગદ્વેષથી બાહરાતતમપદ જાણીને,
 કરજો તેનો જ્ઞાનદૃષ્ટિથી નાશજો;
 સ્થિરોપયોગે જગો તત્ત્વ સ્વરૂપમાં,
 અસંખ્યપ્રદેશે ક્ષાયિકભાવે વાસજો.
 સામગ્રી પામીને આત્મ ચેતજો.
 મોહમાયાનો કરજો નહિ વિશ્વાસજો;
 વિષયવિકારો વિપત્તી પેઠે જાણજો,
 પરપુદ્ગલની છાટી દેજો આશજો.
 અખણ અવિનાશીની વાટે ચાલજો,
 પદ્મદર્શનમાં સહજન તુજને ગાયજો;
 બુદ્ધિસાગર આવિભાવ જગાવવા;
 સતસંગત ઉદ્ધમ કરજો હિત લાયજો.

જ્ઞાનાનન્દી ૩

જ્ઞાના ૩

જ્ઞાના ૪

જ્ઞાના ૫

જ્ઞાના ૬

ૐશાંતિ, શાંતિ: શાંતિ:

સાણંદ.

જાગૃતિપદ.

ચિદાનંદ ચેતનજી બહેલો જાગજો. ઓ પદ.

(૧૫૨)

આવરજી સન્દેશો કહેજો સ્વામને. ઓ રાગ.

ચિદાનંદ ચેતનજી બહેલો જાગજો
 ભગવંતના અણુ નિઃશ્ચય જાગજો:

ઉંમ ઉંઘણુ ધારાં છું ચેતજે,
 પેરણુ નિદ્રાવશથી દુઃખમાં થાયજે.
 દાસ અનાદિ ઉંઘ્યો મિથ્યા રાત્રીમાં,
 પરસ્પરભાવે લેતો ધારોત્કંઠવાસજે;
 સર્વવિધાનક નિદ્રા દુઃખની ખાણુ છે,
 મું કર્યો ત્યાં શુખશુદ્ધિ વિશ્વાસજે.
 ભવિનવ્યતાયોગે સદ્ગુરુસંગધી,
 જનનમાં ઘટ દેખ્યો અનુભવ ભાણુજે;
 સ્વપ્નઃ પ્રકાશી મગદી જ્યોતિ આત્મની,
 ઉઠ્યો ચેતન આગસ છટી જાણુજે,
 શુખની દ્વારા પ્રગટી સદ્ગુરુસમાધિધી,
 રમ્યા વિદ્વેષો પામી સ્થિરતાબોધજે;
 વિપયવાસના આશા તૃણપૂજના,
 નાહા દોષો મોહમાયાને ક્રોધજે.
 અનુભવયોગે તાગી સાગી ધ્યાનની,
 બાહ્યભાવનું બૂસાણું સદ્ગુરુભાનજે;
 આત્મભરાજે રંગાણી છે ચેતના,
 જેવે ઘટમાં શુદ્ધશુદ્ધ ભગવાનજે.
 શ્વાસોત્સંધોસે સમરે શાંત કૃપાણુજે,
 કરશે કરુણા પ્યારા આપાઆપજે;
 હરતાં કરતાં ખાતાં પીતાં પહેરતાં
 વેદો કરતાં મુરતાની છે છાપજે.
 દેહી છતાં વિદેહી પાતે ઓકસા.
 ન્યારો અંતરૂથી કરતો સદ્ગુરુભજે;
 ક્ષયોપશમ ઉપશમભાવે છે સાધના,
 દેશે દર્શન દીન દયાણુ રામજે,
 સેવો ધ્યાવો છુઝો આત્મભરામને,
 એનાથી સમજે છે છવો સર્વજે;
 છવને રાવનો બેદભાવ અગરો દખ્યો,
 છાદસાગર નાહો મિથ્યા ગર્વજે.

ચિદાનંદ ૧

ચિદાનંદ ૨

ચિદાનંદ ૩

ચિદાનંદ ૪

ચિદાનંદ ૫

ચિદાનંદ ૬

ચિદાનંદ ૭

 ચિદાનંદ ૮
 સાણુંદ.

સ્વામીસેવક આત્મા.

સ્વામીને સેવક તું પ્યારા આત્મા. ॥

૫૬.

(૧૫૭)

ઓધવજી સંદેશો કહેજો શ્યામને-એ રાગ.

સ્વામીને સેવક તું પ્યારા આત્મા,
 અવ્યાપક પણ જ્ઞાને વ્યાપક સર્વજ્ઞે;
 અવિનાશી પણ અનિત્ય તું પર્યાયથી,
 તુજને જાણ્યાં નાહો મિથ્યા ગર્વજ્ઞે. સ્વામીને ૧

આતમભાવે માયા અસતી જાણીએ,
 જડસ્વભાવે છતી માયાને પેખજે;
 સંગ્રહની સત્તાથી એક જ આત્મા,
 અનેકવ્યક્તિ ભાવે આતમ દેખજે. સ્વામીને ૨

નાક વિના શોભે નહિ મુખ સંસારમાં,
 વર વિના શોભે નહીં જેવી જનજે;
 મીઠા વીણ ભોજનની શાભા જેહવી,
 જ્ઞાન વિના આતમનું એવું જાણજે. સ્વામીને ૩

જ્ઞાન વિના સાધે શું આતમ સાધના,
 આતમજ્ઞાને પ્રગટે કર્મવિહારજે,
 બુદ્ધિસાગર અવસર પામી ચેતીએ,
 મદ્યંધાને સત્સંગમ આધારજે. સ્વામીને ૪

સાણંદ.

વૈરાગ્ય

૫૬.

(૧૫૮)

હવ જાણે મારે મરવું નથીતે,
 જેમ પીપળાના પાનને ખરવું નથીતે. હવો એ રાગ
 હવ આજ્યો અવસર આ તય છેરે,
 સ્ત્રીક માયામાં ગાથાં ખાય છેરે; હવો

જાને જન્મ્યાં જોને તું જીવદારે.	૨૫૦ ૧
દેખ જોડાઈ જશે દીવદારે.	
માની મારાઈ માનવ મહાસતોરે,	૨૫૦
અણધારે દિવસ ઘડે ચાલનોરે.	
મું દુહો ફરે છે રંસારંભારે,	૨૫૦ ૨
મળ્યો માનવ ભવ નહીં હારંભારે.	
નામ દામ નિશાની રહે નહીંરે,	૨૫૦
તાઈ આગુષ્ઠ એજે જશે પહીરે.	
મીઠી વાણી ન જોડનાં આવડીરે,	૨૫૦ ૩
જોડે કુર્વા વાણી જેવી કાવડીરે.	
કલ્પ ઘંટીમાં દગાય છે દેખતારે,	૨૫૦
કાળ ઘંટી પીસાઈશ પેખતારે.	
કર પ્રભુની ભક્તિ, જ્ઞાન ધ્યાનધીરે,	૨૫૦ ૪
ચિત્તવાળી જૂઠા અભિમાનધીરે.	
રેત !! કોઈ ન કહેવા આવશેરે,	૨૫૦
મારું મારું કરી દુઃખ પાવશેરે,	
કર! પ્રભુ ભજન ચારેચારધીરે;	૨૫૦ ૫
વદે ભુદ્ધિસાગર વિશ્વાસધીરે.	

સાણંદ.

જગતના खेल છે લોટા.

ભજન.

(૧૫૯)

(પદ્મપ્રભુ પ્રાણરે પ્યારા-એ રાગ.)

જગતના ખેલ છે જોડા, કદી નહીં થાય મનમોડા.	જગત ૧
સદા છે દુઃખ માયામાં, સદાગુણ ધ્યાન છાયામાં;	
પ્રભુનું નામ ગુણ આપે, પ્રભુનું નામ દુઃખ કાપે.	જગત ૨

પ્રભુ ભક્તિ ન જે થાશે, તદા દિન દિન દુઃખ થાશે;	
જીભલડી ગા જીનેશ્વરને, હૃદય તું દેવને સ્મરને.	જગત ૩
મુખા જે મોજમાં માતા, તર્યા જે દેવને ગાતા;	
જગતમાં જન્મ ધાર્યો તેં, ભજન વિણ જન્મ હાર્યો તેં.	જગત ૪
છેવરની આંખ મીંચાશે, તદા તું ખૂબ પસ્તાશે;	
હજી છે હાથમાં બાજી, કરી લે આત્મને રાજી.	જગત ૫
રમત ઘોડા ગમ્મત ગાડી, સુંદર શય્યા અને લાડી;	
મળેલા ભોગ એ જાશે, પાછળથી કોઈ તે ખાશે.	જગત ૬
ગણી તું ફેડ દુનિયાને, પ્રભુના ભવ્ય ગુણ ગાને;	
બુદ્ધ્યભિ સંતનો સંગી, ગ્રહે તે સુખ ગુણરંગી.	જગત ૮

ગોધાવી.

ભજન.

(૧૬૦)

ચેતતો ચેતાવું તનેરે પામર પ્રાણી-એ રાગ.

જ્ઞાને તું કરે છે માયારે, નાહક પ્રાણી;	
મરડી મૂછાને ચાલે, મગરૂરીમાંહિ મહાલે,	
જવું પર હાથ ઠાલેરે, નાહકો ॥	૧
પ્રભુ નામ નહીં લીધું, સંતને ન દાન દીધું;	
વિપયવિપ પ્રેમ પીધુરે.	નાહકો ૨
જ્ઞાંતિમાં ભૂલી ભારી, આખી ઉમ્મર હારી;	
ધારા કોણ ગતિ તારીરે.	નાહકો ૩
એવં તે પર છે પડેલો, પરના ખૂરામાં ઘેલો;	
મનમાં રહીને મેલારે.	નાહકો ૪
બીજાનું દેખીને સાંઝે, મનમાં લાગે નહાંઝે;	
ભલુ થાશે કેમ તારેરે.	નાહકો ૫
પરથી કાણુ ધારે, ધાર મન વિસ્વાસે;	
પાને તું તો જતરાસેરે.	નાહકો ૬

કપટ દગાને ત્યાગી, સદગુરૂ શીખ માગી;
શુદ્ધિસાગર ઘર જાગીરે.

નાદકો ૭

ૐ શાન્તિ: ૩

ગોધાવી.

વૈરાગ્ય

૫૬

(૧૧૧)

ચેતાકું ચેતી લેજેરે—એ રાગ.

જવલડા પ્રભુ ભજલેરે, અવસર આવ્યો એજે જાશે;
પ્રભુ ભજતાં દામ ન બેસે; કેટલે કર્મ કપાશે. જવલડા ૧
દુઃખ દાવાનજ ભવમાં ભવતાં, મુખ નીપજે નહીં સાડે;
મોહ માયા કોધે સપડાતાં, ભાગ્ય બગડશે તારું. જવલડા ૨
ભૂહી દુનિયાની બાજમાં, મહાલાય શું મહાલો;
કાળ પકડશે પલમાં આવી, સાચો મારગ બાલો. જવલડા ૩
વજ્ર પેટીમાં પેસો તો પણ, મરણ કદી નહિ મૂકે;
શુદ્ધિસાગર અવસર રૂડો, ચતુર થઈ શું ચૂકે. જવલડા ૪
ગોધાવી.

વૈરાગ્ય

૫૬.

[૧૧૨]

ચેતાકું ચેતી લેજેરે—એ રાગ.

ગાફલ ગર્વ કરીનેરે, મનમાં મોટાઈથી ફૂલ્યો;
પ્રભુ ભજ્યાવિજુ પાપ કર્મથી, ભવસાગરમાં ફૂલ્યો. ગાફલ ૧ —

દગા પ્રપંચો પાપ કરીને, લક્ષ્મી ભેગી કીધી;	
પરભવનું પસ્તાનું થાતાં, ખાશે કોમક ઝડિ.	ગાદસં ૨
હું પંચાતી ડાહ્યો ડમરો, હું નૃપતિ અધિકારી;	
હુંહું કરતાં શ્વાસ ખસ્યાથી, ગતિ પકડશે ન્યારી.	ગાદસં ૩
હુંમાં માયા હુંમાં જાયા, હુંના જગ પડાયા;	
હુંને મારું મૂકી દેતાં, સંતો સુખ બહુ પાયા.	ગાદસં ૪
કોટિ કલ્પના કરે માનવી, કોમ ન આવે સાથે;	
બુદ્ધિસાગર ચેત્યા તે નર, જેને સદ્ગુરુ માથે.	ગાદસં ૫
	સાણુંદ.

કર્મભોગ પદ.

(૧૬૩)

અરે છવ શીદને કલ્પના કરે-એ રાગ.

સુખ દુઃખ આવે સહુના શીરે, ભોગવ્યા વિષુ તે કષ્ટ નહીં થો.	
કોટી જન્મનાં કરેલ પાપો, અવસર આવે ફો,	
ધીરજ હારી કોઈ કરીને, શીદને છવડા રો.	ભોગવ્યાં ૧
સીતા સતી દ્રૌપદી દમયંતી, વનવાસે યજ્ઞવળે;	
સુખ દુઃખ ભોગા આવે એણીપેરે, જેમ ગજેન્દ્ર કાંડુ ગળે.	ભોગ ૨
કલંક વડ્યાં છે મહાસતીઓને, નામે મંગલ કરે;	
શ્રીચર પ્રભુતા કાને ખીસા. કોડ્યા ગાપે અરે.	ભોગવ્યાં ૩
જરાકુમારને હાથે મરાયું, થયું કૃષ્ણનું અરે;	
દુઃખ આવ્યાં જ્યારે વીર પ્રભુને. સ્વહાથ કોઈ નહિ કરે.	ભોગ ૪
ક્યાં કમી ભોગવવાં સહુને. કોઈનું કાંઈ ન વળે;	
સુખ દુઃખમાં સમભાવ વડે તે. મુક્તિપુરીમાં ભળે.	ભોગ ૫
વેડ મુરદર દેવા વન જંગમાં. દેખો નગરે કરે,	
બુદ્ધિસાગર સમતા મેવે. રાગ કેવ નહીં થો;	
જાનીને મુખના વળુ વિવ મળે.	ભોગવ્યાં ૬

સાણુંદ.

વિશ્વમામ્યમાવના.

[૧૧૪]

પદમ પ્રભુ પ્રાણરોં પ્યારા—એ રાગ.

- મિને તમે સમા જાતિ, અમેને તમે સમા જાતિ. અમેને૦ ૧
 મુ પંખી અમારાં છે, અમારાં તે તમારાં છે;
 હોં દો દોહનું પેરી, નહોં દો દોહનું જેરી;
 હુ છત્ર મિત્ર મારા છે, મમાત્ર લાય વિસાર્યા છે. અમેને૦ ૨
 જોને પ્રેમથી ભેટું, અમારે કાંઈ નહિ છેટું;
 મમારે સર્વથી હજળું, અમારે સર્વથી મજળું. અમેને૦ ૩
 યોગંગા દુદય વહેતી, અમેને પ્રેમથી કહેતી;
 અમારામાં સદા ક્રીડે, અનંતાં મુખ તરા દીડે. અમેને૦ ૪
 અમારી આંખમાં ચંદ્ર, અમારા નેત્રમાં ભદ્ર;
 જગત્ આ ભાસતું મોટું, જગત્ આ ભાસતું ખોટું. અમેને૦ ૫
 અંપેક્ષા છતની સાચી; એકાંતે વાત છે કાચી;
 બુદ્ધયજ્ઞિ છતની સેવા, અમારે શુદ્ધ એ મેવા, અમેને૦ ૬
 સાણુંદ.

પદ. વેપારી ઉપર.

[૧૧૫]

ઓધવજ સંદેસો કહેજો સ્વામને. એ રાગ.

- વ્યાપારી વ્યાપારે મનહુ વાળજો,
 કરજો ઉત્તમ સદ્વસ્તુ વ્યાપારજો;
 કપટ કરીને છેતરજો સહુ કર્મને,
 છેતરવા નહિ છવોને તલભારજો. વ્યાપારી૦ ૧
 વિવેકદષ્ટિથી સહુ વસ્તુ દખજો,
 મુખકર સારી વસ્તુનો કર પ્યારજો;
 દાન દયા સંયમ શીયલને સત્યતા,
 સમતા આદિ વસ્તુનો વ્યાપારજો. વ્યાપારી૦ ૨

સોદાગર સદ્ગુરુ સાચા માનજે;
લોભાદિક ચોરોનો કરજે ખ્યાલજે;
લાભ મળે તે સાચવજે ઉપયોગથી,
અન્તરદૃષ્ટિને કરજે રખવાળજે,

વ્યાપારી૦ ૩

સ્વાદ્વાદ્દૃષ્ટિનાં કરજે ત્રાજવાં,
સહનશીલતા કાતર સારી રાખજે;
ગજ રાખો વ્યાપારી આતમજ્ઞાતનો,
સ્થિરતા ગાદી બેશી સાચું લાખજે.

વ્યાપારી૦ ૪

પ્રતિકંભણના રોજમેળથી દેખજે,
દિવસમાં શું મળીએ લાભ અલાભજે;

બાહ્ય લક્ષ્મીની ચંચલતાને વારજે,
જલતું બિન્દુ પડિયું જેવું ડાલજે.

વ્યાપારી૦ ૫

દુઃખને પણ સુખ માની હિમ્મત ધારજે,
પરપરિણતિવેશ્યાનો સંગ નિવારજે;

ક્ષાયિકભાવે દાનાદિક ગુણ લાભથી,
જન્મ જરાનાં દુઃખ નાસે નિર્ધારજે.

વ્યાપારી૦ ૬

માયાના વ્યાપારે ત્યાગી જ્ઞાનથી,
અન્તરના વ્યાપારે ધરજે ધ્યાનજે;

બુદ્ધિસાગર અનંત સુખડાં સમ્પન્નજે,
આતમ થાવે સિદ્ધ બુદ્ધ ભગવાનજે.

વ્યાપારી૦ ૭

ૐ શાંતિ: શાંતિ: શાંતિ:

સાણંદ.

વૈરાગ્ય.

૫૬.

(૧૬૬)

જીવલડા જરૂર જાણુંરે, દોગટ માયામાં શું ફેસિયો,
માયામાં મુંઝાઈ મૂરખ, લાખ ચોરાશી વસિયો—જીવ૦
મરણતણા ભય મોટો માથે, કોઈ ન આવે સાથે;
હસતાં હરશે કાળ અપરમાં કહ્યું ત્રિભુવન નાથે.

જીવ૦ ૧

વેદું કરજો સૈદું કરજો, કરજો લાપટ ચાળા, -
 આવી અવળી બાધમરે પણ, ભરવા પડે ઉચાળા. ૭૫૦ ૨
 ગાંધા ડમરા પર પંચાતે, કરજો કંછયા વાતે,
 કાળ કાળીઓ હરશે લાતે, જશો ખાલું ન ખાતે. ૭૫૦ ૩
 ચોરી ચુગલો નિંદા દીધી, પરને ગાળો દીધી, . . .
 મનમાં પાપ કરીને ભારી, નરકવાટ જટ લીધી. ૭૫૦ ૪
 પ્રભુ ભજનને બૂલી ભાળા, દુનિયામાં ક્યાં દોડે,
 બુદ્ધિસાગર માયા પત્થરે, સીંદને માથું દોડે. ૭૫૦ ૫
 સાણુંદ.

પ્રભુ મહાવીર પ્રાર્થના સ્તવન.

દારકાંના વાસીરે અવસરીએ વહેલા આવજોરેછ—એ રાગ.

(૧૧૭)

ત્રિશક્તાના જયારે, મહાવીરે સ્હાથે આવજોરેછ,	
નહીં આવોં તો, ધાત્રે સેવકના બેહાલ.	ત્રિશક્તાના ૧
દૈત્ય મહા મોહરે, બહાસા લાગ્યા પીડવારે,	
દોષાં દુઃખ કહેતાં નાવે પાર.	ત્રિશક્તાના ૨
કામને અજાનેરે સત્તા નિજ વાપરીછ,	
બાળે દોષ ઘડીઘડી કણભાંડિ.	ત્રિશક્તાના ૩
પંથ પાખંડ જાળેરે વીંધ્યાણું ચેગથીછ,	
કામ ફણીધર નાગની લાગીએ ચાલ.	ત્રિશક્તાના ૪
પંચમકાળ પૂરેરે જન્મ લેયો બેચીયોછ,	
સૂરે નહિ ધર્મમાર્ગની રીત.	ત્રિશક્તાના ૫
ગાંધા ઘણા તારેરે સેવક તારો માનીનેછ,	
તારો તારો ભવસાગરનીરે તીર.	ત્રિશક્તાના ૬
રમણજનો તારો બહાસાર સેવક હાથ ઝાલીનેછ,	
નહીં તારો તો લરે તમારીરે લાજ.	ત્રિશક્તાના ૭
ગુણ ગુણિ સમરે દુઃખીના બેલી આવજોરેછ,	
શરણું એક બુદ્ધિસાગરને છે ગુજ.	ત્રિશક્તાના ૮

સાણુંદ.

પ્રભુ મહાવીર દેવ સ્તવન.

સોરઠ.

(૧૬૮)

જહાસા ત્રિશલાનંદન વીર જીનેશ્વર તારજેરે,
જાણી બાલ તમારો વિનતડી અવધારજેરે. જહાસા ૦

રમત ગમતમાં જીવન ગાળું, કામકોવથી મનડું બાળું;
પ્યારા !! કરૂણામૃત સિંચનથી તાપ નિવારજે. જહાસા ૧

જ્ઞાનવિના હૃદયે અંધારું, કરશે તુમવિણ કો અજવાળું;
સુખકર કામકોવ વિપયાદિક અરિ સંહારજેરે. જહાસા ૨

ભક્તિ કરે ભાવે શિરસાટે, વળવા મોક્ષનગરની વાટે,
બાળક કહીને સુજને તુજ અંકે બેસારજેરે. જહાસા ૩

પ્રેમવિના લુપીછે ભક્તિ, ગુણપર્યાયવિના જેમ વ્યક્તિ,
પ્રભુજી દીનદયાળુ અશુભવૃત્તિ સંહારજેરે. જહાસા ૪

શરણ એક તારંછે સાચું, નિશ્ચિન તુજ ભક્તિથી રાચું,
પ્રેમે બુદ્ધિસાગર બાળકને ઉગારજેરે. જહાસા ૫

સાણુંદ.

વૈરાગ્ય.

૫૬.

(૧૬૯)

મરાઠી સાખી.

માનવભવ પામી સુખકારી, ચેતી લ્યો નરનારી,
જન્મ જરાનાં દુઃખડાં ટાળી, પામો ધ્રુવની તારી;
પ્રભુ ધ્યાનેરે અજરામર થઈ ઠરશે,
ભવસાગર ઝટ તરશે. પ્રભુ ૧

બાગ કરાવ્યા મહેલ ચણાવ્યા, ઘમઘમ ગાડી દાડે,
જીવાનીમાં જીવતી સંગે, પરનારો મન જોડે. પ્રભુ ૨

ધન છટે નહિ તન છટે પણ, કંજુરા ધર્મની વાટે,	પ્રભુ ૦ ૩
પાપકર્મમાં લક્ષ્મી ખર્ચે, બેસી પાપીપાટે.	
ધર્મને ઢોંગ કરીને માન્યો, આપમતિથી ચાલ્યો,	પ્રભુ ૦ ૪
આયુષ્ય અવધિ પૂરી થાતાં, ઠાલો માલો ચાલ્યો.	
છેલ છળીલો થઈને ફરતો, ઠમઠમ કરતો મહાલ્યો,	પ્રભુ ૦ ૫
ફેફડ થઈને ફેલી ફરતો, જમડે ઝડપી ઝાલ્યો.	
હવડા જાણી લેને જીતને, પાપીને જીત તારે,	પ્રભુ ૦ ૬
જુદિસાગર જીતલક્ષ્મિથી, ઉતરે પેલી પારે.	
	સાણંદ.

વૈરાગ્ય

૫૬.

(૧૭૦)

રાગ મરાઠી સાંખી.

જૂલી લવ ભ્રમણા ઝંઝાળે, ફેગટ આયુ ગાળે,	
માનો ઘર મહેલોને મારા, પણ લરડો ઉચાળે;	
અરે ક્યાંધીરે અક્ષલ ઉંઘી મૂઝી, કદી વન્ધ્યા ગાય ન હુઝી. ૧	
મું? કજ્યા કંકારો કરતા, આડા અવળા ફરતા,	
જન્મ્યા તેને મરવું માથે, મરવા લેવા ખરતા.	અરે ૦ ૨
કુટુંબ કળીલો મારો માની, સ્વારથમાં સપડાયો,	
નીતિ ત્યાગી અવગુણ રાગી, લક્ષ્મીથી લલચાયો.	અરે ૦ ૩
લોભે લક્ષણ સઘળાં ખોયાં, અભિમાન બીજ ખોયાં,	
ધર્મવાન તલભાર રૂચે નહિ, ક્યાં કર્મ ન લેયાં.	અરે ૦ ૪
સાધુ દેખી છટકી જતો, પાપીથી હરખાતો,	
નિદા લવરી વેર લેરની, કરતો નિરાદિન વાતો.	અરે ૦ ૫
ચેતી લેને પામર પ્રાણી, સદ્ગુરુ શરણ તારે.	
જુદિસાગર સત્સંગિનીથી, ઉતરે પેલી પારે;	
લેજે હુડાવોરે માનવ લવનો પ્રાણી.	અરે ૦ ૬
	સાણંદ.

મારૂં મારૂં તમે શું કરોરે, સ્વપ્ના જેવો સંસારરે,
ઝાંઝવાના જલ જેહવું, સુખ નથી તલભારરે;
પ્રેમે પ્રભુ ગુણ ગાઈએ, કર્યું સાથે થનારરે,
ચેત્યા ચેતનને પામીયા, થયો જયજયકારરે. પ્રેમે પ્રભુ ૧

ફૂલો ફેગટ શું ફંદમારે, ફૂલે તેટલાં ફેકરે;
ઠાઠમાઠે બંધાણી ઠાઠડી, પડે પાછળ પોકરે. પ્રેમે ૨

માયામાં મુંઝી શું મરોરે, બાળ મોટા મરનારરે;
મરનારાને રૂપે માનવી, રોનારાં જનારરે. પ્રેમે ૩

મારૂં મારૂં જીવ શું કરેરે, —તહારૂં કે ન થનારરે.
મૂકી સહુ મરી ચાલવું. જોઈ ચેત નિર્ધારરે. પ્રેમે ૪

અણધાર્યાં એકદિન ચાલવુંરે, કેમ મુંઝે ગમારરે;
કર્યાં કર્મ તે સાથે આવશે, બહાલાં કરશે ન વારરે. પ્રેમે ૫

સારૂં સારૂં જીવ શું કરેરે, નથી માયામાં સારરે;
જેવા ધુમાડાના બાચકા, જેવો વેશ્યાનો પ્યારરે. પ્રેમે ૬

રોડે રોખડ શું મારતોરે, જોને કસઘનાં ઢારરે,
જેવું જળોતું ફુલવું, પુંઠ જેવી છ મોરરે. પ્રેમે ૭

લાખચોરાશીમાં લમ્બોરે, વેડ્યાં દુઃખ અપારરે;
પુણ્યે માનવ ભવ પામીયા, હજી હાથે ન હારરે. પ્રેમે ૮

કેમકે ઘલાણા ઘોરમારે, કેમ બાળ્યા મસાણરે;
જોનારાની ગતિ એહવી, જીવ જૂઠું ન જાણરે. પ્રેમે ૯

સદ્ગુરૂ સેવા સાધનારે, ધરો ધર્મથી પ્યારરે;
બુદ્ધિસાગર ગુરૂદેવનો, ખરો મોટો આધારરે. પ્રેમે ૧૦

ભક્તિપદ.

રાગ ઉપરનો.

(૧૦૨)

ભક્તિ કરો ભગવંતનીરે, મન લાવીને પ્યારરે,
 પ્રેમે પ્રભુપદ પૂજ્યે, તણ વિરધા વિકારરે;
 ભક્તિ જગતમાં દાહીલી, સહુ શાસ્ત્રનુંસારરે;
 દલે કોટિ જન્મની કલ્પના, મુખ શાંતિનું કારરે. ભક્તિ ૦ ૨
 રણમાં ચક્રો વીર વેગધીરે, ધરે પાંછા ન પાયરે,
 કુરુ ધંધી કપાતાં શીર તે, એવો ભક્તિનો ન્યાયરે. ભક્તિ ૦ ૨
 બળી જવાને ચાલતીરે, સતી હર્યે હરખાયરે;
 પડ તે રહેમાં પ્રેમથી, ગુણ તેના ગવાયરે. ભક્તિ ૦ ૩
 પ્રપંથો પિયુ પિયુ બોલતોરે, ક્યો મેઘનો નહરે,
 અન્ય પાણી નહીં આભડે, પડે તોપણ ઢહરે. ભક્તિ ૦ ૪
 તન ધન જૂઠું જાણીનેરે, દીલ લાવીને રાગરે;
 સાચા સાહિબને આદરો, ધરી શ્રદ્ધા વેરાગ્યરે. ભક્તિ ૦ ૫
 કાયર થઈ નહીં કંપીએરે, લડો કર્મની સાથરે.
 કરી કેશરીયાં છતીયે, ઝાલો મુક્તિનો હાથરે. ભક્તિ ૦ ૬
 રહેલ રાધાવેદ સાધવોરે, પણ ભક્તિ મુશ્કેલરે,
 બુદ્ધિસાગર ગુરૂસંગથી, ભેતાં લાગે છે રહેલરે. ભક્તિ ૦ ૭
 સાણંદ.

પદ.

(૧૦૩)

રાગ જાંનેટી.

(નાથકેસે ગજકો બંધ હુડાયો—એ રાગ.)

પરમપદ પરમાત્મ ગુણ ગાવું. પ્રેમે નિરાદિન પ્યાવું. પરમ ૦ ૧
 સાર શુદ્ધ સિદ્ધાંત સકળનું, આત્મ તત્ત્વ પ્રકારયું;
 ધ્યાન ધ્યયને ધ્યાન એકત્વે. સિદ્ધ સનું મુખ ભારયું. પરમ ૦ ૨

આતમ પરમાતમ વિવેચન, દુઃખ મમતા હરનારં;
 અન્તર્યામી સાખ પૂરે છે, લાગ્યું મન તે પ્યારં. પરમ૦ ૩
 ભક્તિ ધ્યાન ઉપાસના યોગે, સાચો સાહિબ સેવું;
 પૂરણ તત્ત્વ સ્વરૂપે ખેલું, નિજ શક્તિ નિજ દેવું. પરમ૦ ૪
 શુષ્ક જ્ઞાનથી કાજ ન સીઝે, રહેણીથી ઘટ રીકું;
 અન્તર્યામી સેવા સાધુ, ખગથી કાંઈ ન ખીજું. પરમ૦ ૫
 ક્ષયોપશમથી બાહ્યરમણતા, ભવમાંહી ભટકાવે;
 ક્ષમોપશમથી અન્તર રમતાં, સમભાવે શિવ થાવે. પરમ૦ ૬
 ભાન ભક્ષાતું જગત્તું બ્યારે, જાગે અનુભવ ત્યારે;
 ક્ષાયિકભાવે સર્વ પ્રકાશક, ઉતરે પેલી પારે. પરમ૦ ૭
 અવિહુડ રાગે મન રંગાણું, અવિહુડ રટના લાગી;
 બુદ્ધિસાગર ધ્યાનદશાથી, અન્તઃકર્યોતિ જાગી. પરમ૦ ૮
 સાષ્ટક.

વૈરાગ્ય.

૫૬.

(૧૭૪)

(વૈદરભી વનમાં વલવલે. એ રાગ.)

જાગીને જો તું હવડા, કોણ છે તું શું કર્મ;
 દયાંધી આન્યો દયાં જાવશે, મૂર્ખ સમજ્યો ન મર્મ. જાગીને૦ ૧
 મિહતમાં શું મોહીયો, જુદું જગનેરે જાણ;
 દહી પણ નહીં દેહ છે, પરખો દેહ પ્રમાણ. જાગીને૦ ૨
 દૂડ દપટમાં કાઢતાં, ફુંગા હવતર ભાડ;
 અંતે એકીલો આતમા, સાચી ધર્મ સંગાડ. જાગીને૦ ૩
 સુંઝ્યો શું માયા મોહમાં, કદી મૂકે ન કાજ;
 લાખો લખપતિ લોભમાં, બન્યા અંતે બેઠાસ. જાગીને૦ ૪
 અધાનો શું આરામાં, આરાનો નહીં અંત;
 ચતુર વિવેકી ચેતીત, સેવ ! ! મદગુર મંત, જાગીને૦ ૫

કાચો કુંભ કાયા કારમી, કાલી મૂકી દે કાઠ; જાગીને૦ ૬
 ભજી લે પ્રભુજીને ભાવથી, અરે પહોર તું આહ. જાગીને૦ ૮
 જીવનર ચાલું જાય છે, જેણે નદીઓનું નીર; જાગીને૦ ૭
 ધર્મ ધરો ધરી ધ્યાનને, વારે વળજેરે વીર. જાગીને૦ ૯
 આખો અવસર આતમા, ભોળા જૂલ મા જૂલ; જાગીને૦ ૮
 શુદ્ધિસાગર મોહબાજમાં, અંતે ધૂળની ધૂળ. સાણુંદ.

વૈરાગ્ય.

૫૬.

(૧૭૫)

(જુલો મન ભમરા તું ક્યાં ભમ્યો. એ રાગ.)

પામર પ્રાણી ન પારખે, આખો હીરલો હાથ; પામર૦ ૧
 કાપી અરે કલ્પવૃક્ષને, ભરે ખાવળીએ ખાથ. પામર૦ ૨
 રામલ સાકર શું કરે, જેને વિદ્યાથી રાગ; પામર૦ ૩
 કાફ લુંબને શું કરે, કાળો કપટીરે કાગ. પામર૦ ૪
 લાલચથી લલચાય છે, પ્રમદા દેખીને પ્રેમ; પામર૦ ૫
 વિદ્યા વિપયમાં વ્હાલ છે, નથી નીતિને નેમ. પામર૦ ૬
 દાન દેવામાં દીનતા, પ્રભુ પૂજ્યામાં પંગ; પામર૦ ૭
 ગેરો છે નિજ સ્વાર્થમાં, ટોલ જેવા કુંડંગ. પામર૦ ૮
 આરાના આધીન છે, દયા દય ન દીસ; પામર૦ ૯
 સદ્ગુરુ સંગ ન સેવતો, જેવો વનનેરે ભિલ. પામર૦ ૧૦
 કરુણીમૃગ ગંધને, લેવા મારેરે દોડ; પામર૦ ૧૧
 કરુણી છે નિજ નામિમાં, જેની વર્તે ન ખોટ. પામર૦ ૧૨
 જુલો પામર પ્રાણીયો, પ્રભુ પરખ્યા ન પ્રેમ; પામર૦ ૧૩
 અંતરના અજ્ઞાનથી, હાથો હીરલો નેમ. પામર૦ ૧૪
 સદ્ગુરુ શરણ કર્યા વિના, જાય જન્મરો શોક; પામર૦ ૧૫
 શુદ્ધિસાગર મોહ બાજમાં, ફૂલે દુનિયા દોહ. પામર૦ ૧૬
 સાણુંદ.

સાતવાર.

૫૬

(૧૭૧)

(વૈદરલી વનમાં વલવલે—એ રાગ.)

સેવો સદ્ગુરૂ પ્રાણીયા, સંત સેવ્યાથી સુખ;	સેવો ૧
કોટી જન્મની કલપના, ટળે કર્મનાં દુઃખ.	
આદિત્યવાર ઉપાસીએ, રૂડા આતમરામ;	સેવો ૨
સોમે સમતા શાંતિથી, કરીએ ધર્મનાં કામ.	
શુદ્ધ યુદ્ધ પરમાતમા, યુધવારે સેવ;	સેવો ૩
ગુરૂવારે ગુણ ગાઇએ, જય જય ગુરૂદેવ.	
શુક્રવાર સોહામણો, સુણો સૂત્ર સિદ્ધાંત;	સેવો ૪
જાગે જ્યોતિ જ્ઞાનની, ટળે ભવની ભ્રાંત.	
શૂરા થઇએ જ્ઞાનમાં, કીજે સંતનો સાથ;	સેવો ૫
શનિવારે શુભ આતમ, કીજે હીરો હાથ.	
કહેણી રહેણી સમ રાખીએ, રચે આતમરાય;	સેવો ૬
યુદ્ધિસાગર ભાવથી, લાગે સદ્ગુરૂ પાય.	

સાણુંદ.

સંત ઉપર.

૫૬

(૧૭૭)

(વૈદરલી વનમાં વલવલે—એ રાગ.)

સંત સમાગમ દોહિલો, દોષો સહુ હરનાર;	સંત ૧
સુધરે ક્ષણમાં આતમા, પામે ભવજળ પાર.	
નાખો અગ્નિમાં લાકડાં, તુરત ભસ્મ થનાર;	સંત ૨
સંત સમાગમ અગ્નિથી, બળે કર્મ વિકાર.	
સ્વપ્નદશા કોટિ વર્ષની, જાગતાં તે જાય;	સંત ૩
ગંગાજળથી નિર્મળા, સદ્ગુરૂનો ન્યાય.	

સ્પર્શમણિના સ્પર્શધી, લોકું સોતું થાય;
રવિ ઉદયે જગમાં જુઓ, સર્વત્ર જણાય.
ધન્ય ભમરી સંગધી, ભમરી પકડાય;
જુહિસાગર સદ્ગુરુ, સંગત મહિમાય.

સંત ૪

સંત ૫

સાણુંદ.

વૈરાગ્ય

૫૬.

[૧૭૮]

જાયછે જાયછે જાયછેરે, આ જીવાની ચાલી જાયછે;
પાણીનો રેલો જલધિ ભરતી, આયુષ્ય ઘટતું થાયછેરે. આ જીવ ૧
આકાશે ચાલે વાદળીયો, જેવો વિજળી ચમકારછેરે. આ જીવ ૨
મનમાં જાણે થાઉં છું મોટો, કાણે કાણે ઘટી જાયછેરે. આ જીવ ૩
માયા રામા તન ધન દેખી, મૂરખ મન ભરમાયછેરે. આ જીવ ૪
હસી ફેરે હસણુ છ પેઠે, રોડમાંહિ રંગડાયછેરે. આ જીવ ૫
મનમાં જાણે મારા સરખો, જગમાં નહીં જણાયછેરે. આ જીવ ૬
સરપટ લટપટ જીમાં કરતો, જમના પાસ પકડાયછેરે. આ જીવ ૭
શું લેઈ આવ્યો શું લેઈ જાઈશ, ફાગડ શું ફાડાયછેરે. આ જીવ ૮
સદ્ગુરુ દેવને ધર્મ ભજી લે, જુહિસાગર મુખ થાયછેરે. આ જીવ ૯

વિગ્નપુર.

શ્રીનમિનાથ સ્તવન.

(૧૭૯)

પ્રભુજી તારો બહાસો લાગે છે દેહાર—એ શાગ.

નમિ જન બાગ નમેછે આવાર, પાર ઉતારો, પાર ઉતારો;
તારો તારો તારો તારો તારો પ્રભુજી આવાર. નમિ ૧

લાખ ચોરસી છપાવેનિ, ભગ્નો પાર ગમેન;
 પ્રભુને માનવ ભવ પાત્રીને, શરણુ ગર્હુ ભગવંત;
 પાર ઉનારો પાર ઉનારો તારો તારો તારો તારો તારો તારો
 કરો જગાડાર.

નમિ૦ ૨

પાર અનિશય જન્મચરી છે, જાગણીશ કેવળા કીવ,
 કેવળ પ્રભુને જાણારા રાત્રુ, આગ્રીશ અતિશય શિવ;
 પાંચીરાપણી પાંચીરાપણી, ગુણી ગુણી ગુણી ગુણી ગુણી,
 લગે ભગપાર, પાર ઉનારો, પાર ઉનારો તારો
 નામ૦ ૩
 મેદમે ચાંદ આન; પરી, આન ચાંદે જમ માન,
 તેમ પ્રભુ તુમ દર્શન આનુ, અહિ કાંદે છનરાય;
 આનઉમારો, આનઉમારો, પ્યારા પ્યારા પ્યારા પ્યારા પ્યારા.
 નમિ છનરાય—નમિ૦ ૪

ચિન્તપુર.

સિદ્ધાચળ સ્તવન.

(૧૮૦)

(અખ તો પાર ભયે હમ સાધુ.)

શ્રી સિદ્ધાચલ નયણે નીરખી,
 સિદ્ધાચલ મુજશ્પ લહુંરી;
 ભવ ભય ભ્રમણા બ્રાંતિ ભાગી,
 શરુંજયગિરિ નામ ગ્રહુંરી.
 કર્માટક રાત્રુ ભયભંજન,
 વિમલાચલ મનમાંહિ વસ્યોરી;
 હું તું ભેદભાવ દૂર જતાં,
 ધ્યાતાથી નહાં દૂર ખસ્યોરી.
 સ્થિરપણે તું હૃદયે ભાસ્યો,
 તુજ દર્શનથી હૃદયે ભયોરી;
 અજરામર દુઃખવારક દર્શન,
 કરતાં મોહ તે દૂર ગયોરી.

શ્રી સિદ્ધાચલ૦ ૧

શ્રી સિદ્ધાચલ૦ ૨

શ્રી સિદ્ધાચલ૦ ૩

સાહુ તીરથનો નાયક તારક;
કર્મ નિવારક સિદ્ધ ખરોરી;
અજ અવિનાશી શુદ્ધ શિવંકર;

શ્રી સિદ્ધાચલ ૪

વિદ્યાનંદ શુભ નામ ધર્યોરી.
અનહદ આનંદદાયક નિર્મલ;
તુજ પ્રદેશો શાસ્ત્રે કહ્યોરી;

શ્રી સિદ્ધાચલ ૫

જે દેખે તે તુજથી ન જોદો;
આપોઆપ સ્વભાવ રહ્યોરી.
સ્થાવર તીરથ નિશ્ચય તું છે;
ત્રસ પ્રાણી તુજ સેવ કરેરી;

શ્રી સિદ્ધાચલ ૬

સ્થાવર તીરથ પોતે કાનુક,
સંગત તેહયું રૂપ ધરેરી.
જંગમ તીરથ ગુહ્યુપવાળી;
ગુણનાં મહાનમ ચિત્ત પ્રધોરી;

શ્રી સિદ્ધાચલ ૭

નિશાદિન તુંહિ તુંહિ રચણ કઈ હું,
મન મંદિરમાં તુંહિ રહ્યોરી.
તીરથ તીરથ કરતો ભયક્યા.
પાપ નહીં આનમ શાંત ભયોરી;

શ્રી સિદ્ધાચલ ૮

મુક્તિરાજ શાસ્ત્રન ગિરિદંથી,
ભયદાવાનસ ફર ગંધારી.
પાપી અભવી ફરભવી પ્રાણી.
દશાંત રપશાંત કળ ન કરેરી;

શ્રી સિદ્ધાચલ ૯

સાહુભનંદ તીરથ એ ફરશી,
ભવપાપાપિ ભવ્ય તરેરી.
કવ્ય ભાવથી તીરથ સમજ,
સેવો ભાવો ધ્યાન ધરેરી;

શ્રી સિદ્ધાચલ ૧૦

સિદ્ધાચલ આવીય રૂઝ,
પ્રદિસાગર શાંતિ વરીરી.

ગુંહલી.

(૧૮૧)

છરે પરવ પળુસણ આવીયાં, તમે ધર્મ કરો નરનાર;
 ગુરવાણી મુણે એકચિત્તથી, જેથી પામે ભવજલપાર. છરે ૧
 દેવદર્શન દંડ દા કીજીએ, પ્રભુ પૂજા કરીએ સાર;
 પાપારંભનાં કામે ટાળીએ, કરો ધર્મતણે વ્યાપાર. છરે ૨
 આઠ દિવસ પુણ્યે પામતાં, કરો શક્તિપણે ઉપવાસ,
 શીલ પાળીએ શુભ ભાવથી, કંદિ જૂઠું ન બોલીએ ખાસ. છરે ૩
 પડિકમણું દા દંડતું કરો, નહીં રમીએ મોહે જુગાર;
 વારંવાર પળુસણ નહીં મળે, લાહી માનવતો અવતાર. છરે ૪
 જેવું કરશે તેવું પામશે, જાણે આ સંસાર અંસાર;
 જીવ એકલો આવ્યો એકલો, જશે પરભવમાં નિર્ધાર. છરે ૫
 પાપ કર્મ કરી ધન મેળવ્યું, તેતો સાથ ન આવે લગાર;
 ચેત ચેત ચેતાવું જીવડા, તને સાન ન આવે લગાર. છરે ૬
 ઘડી લાખ ટકાની વહી જશે, નહીં મળશે ટાણું ગમાર;
 રૂંડ પરમ પળુસણ સેવતાં, બુદ્ધિસાગર જગ જયકાર. છરે ૭

મહેસાણા.

દેહદેરાસરમાં આત્મદેવ.

(૧૮૨)

શામળીયાની પાઘડી. એ રાગ.

દેખો દેહદેરાસરમાંહિ, પરમદેવ આત્મમા,
 વન્દા વન્દારે ભવિઃ મુગ્ધણ, ઉડી પરભાતમાં;
 દેહદેરાસર દીપતું રે, નિર્મળાંક મજાર,
 લોકાકાશની પેડે તેતો વેતે છે આકાર. પરમ ૧
 મનિજીવ દાઆંખકરો દેખો સમક્ષિત હાર;
 પેસંતાં તેમાં ભક્તિ, દીક્ષા દેવ જયકાર. પરમ ૨

બે ફર જોડી વન્દીએરે, વીરોહિસ વર્ધત;	
અપ્ર પ્રકારી પૂજનારે, કીજે મન એકંત.	પરમ૦ ૩
ઉપશમજલ કલશે ભરીરે, પ્રેમે ફરે પખાલ;	
અકિન્ચનતા ફેરેરે, પૂજે પરમ દયાલ.	પરમ૦ ૪
હિંદાસીનતા પુષ્પનીરે, ગુંધી માળ ચઢાવ;	
ધ્યાનરૂપ પ્રગટાવીનેરે, મોહ અશુચિ હંકાવ.	પરમ૦ ૫
જ્ઞાનદીપ પ્રગટાવીએરે, થાય મહા ઉદ્યોત;	
સંયમના શુદ્ધસ્વસ્તિકેરે, મળશે જ્યોતિમાં જ્યોત.	પરમ૦ ૬
અનુભવ રસ નૈવેદ્યધીરે, પામે મુખ અનન્તા;	
શિવદેવ પૂજન સેવનારે, જે ફરશે તે મહન્તા.	પરમ૦ ૭
રૂપારૂપી સ્વરૂપધીરે, શક્તિ અનન્તા સદાય;	
વૈખાંસીધી ગાવતાંરે, વચન અગોચર થાય.	પરમ૦ ૮
પુષ્પાલમ્બન જાણીએરે, સુત્રસિદ્ધ મુખકાર;	
જિનપ્રતિમા જિનવર સમીરે, પૂજે ધરી વ્યવહાર.	પરમ૦ ૯
નિમિત્ત કારણ સેવતાંરે, ઉપાદાન શુદ્ધ થાય;	
નયસાધેને માનતાંરે, જિનશાસન જયકાર.	પરમ૦ ૧૦
ઉપાદાન સમરે યદારે, આપોઆપ પૂજાય;	
શુદ્ધિસાગર મુખ લહેરે, ચિદાનન્દ શુભગાય.	પરમ૦ ૧૧

ૐ શાન્તિ: શાન્તિ: શાન્તિ:

મહેસાણા.

આત્માનુભવ.

૫૬.

(૧૮૩)

લગા ફેરે ઉદ શુભેકારે—એ રાગ.

ભયા અનુભવ રંગ મટકારે, હિસકી ખાત ન બચતે ધાતી;
વીરસકો નો અનુભવ જાણે, મરજતોંકી ઘાતી.
પ્રતિમના પતિમનહ જાણે, ફેલતા લાને ખાતી.

ભયા૦ ૧

શાખિદક તાક્ષિદ પહિડત થાકે, તે પણ વહાં જઈ થાકે;
 શખદતીર પણ જ્યાં નહિ પહોંચે, શખદવેધીનાં તાકે. ભયા૦ ૨
 ગર્ભમાંહિ તો બોલતાને, બહિર જન્મ તખ મૂગે;
 મૂગે ખાયા ગોળ ઉસકી, ખાત કખ ન કડંગે. ભયા૦ ૩
 જાણે સો તો કખ ન કહેવે, પરમારથ તસ સમ્યા;
 બુદ્ધિસાગર સદ્ગુરસંગે, પક્કા રહો નાહ કમ્યા. ભયા૦ ૪

માણસા. શાન્તિ:

શૂરાનું પદ.

(૧૮૪)

લગા કલેજે છેદ ગુરોકારે—એ રાગ.

શૂરાની ગત શૂરા જાણેરે, ત્યાંતો કાયર થરથર કંપે;
 કથા પુરાણી બહુ કરેરે, રામ રામ કીર જંપે;
 પરમારથ પામે સો પૂરા, નહીં વળે કંધ ગરબે. શૂરાની૦ ૧
 અવિહડ પ્રીત પતિશું લાગી, નિદ્રા ગઇ અખ જાગી;
 જલ બીન મીન રહે ન વિખૂટું, રાગ ગયો પણ રાગી. શૂ૦ ૨
 કાન આંખ બિન મારો વાલહમ, સુણતો ને વળી નિરખે;
 રૂપાતીત પણ મહારો સ્વામી, રૂપારૂપીકું પરખે. શૂરાની૦ ૩
 સહજ સ્વભાવે અનુભવ રસકું, પીતાં ચઢે ખુમારી;
 બુદ્ધિસાગર કોટિ પ્રયત્ને, ઉતરે નહીં ઉતારી. શૂરાની૦ ૪

માણસા.

શાન્તિ:

ભિક્ષુકપદ.

લગા કલેજે છેદ ગુરોકારે—એ રાગ.

(૧૮૫)

ભિક્ષુક હોકર કરી ભવાકરે, હેર હેર આશા કીધ સગાક;
 ભટકત ભટકત જલો પડિયો, હાસ સ્થિર નહીં દરિયો;
 રાજ પોતે ભિક્ષુક ભ્રમણા, બુદ્ધિ દુઃખનો દરિયો. ભિક્ષુ૦ ૧

માગે તેને કદી ન મળશે, મળશે તે નવી રહેશે;
 આપ આપકા ખોજે ઘરમાં, આનન્દ અનહદ લેશે. લિશ્કુ ૦ ૨
 ધ્યાન સમાધિ ઘરમેં લાગે, ક્ષુધા ચિપાસા ભાગે;
 રંગાએ તે કદિ ન રાગે, ધાસોઝાસે જાગે. લિશ્કુ ૦ ૩
 આશાવૃષ્ણા જોર હાવી, ચિત્ત નિજપદમાં રાખે;
 બુદ્ધિસાગર લિશ્કુ સમ્યા, અનુભવ અમૃત ચાખે. લિશ્કુ ૦ ૪

માણસા.

શાન્તિ:

આત્મામાં શોધ.

૫૬.

(૧૮૧)

લગા કલેજે છેડ ગુરોકારે-એ રાગ.

ઘર ખોળ્યા બિન પાર ન આવેરે, દોડત દોડત મનની દોડે;
 પુસ્તક શોધ્યા વાયુ રાખ્યા, પડી ખખર નહીં ઘરકી,
 મદ્ગુરૂ સંગે રહેા ઉભંગે, લહેા ખખર અન્દરકી. ઘટ૦ ૧
 ત્યાં ત્યાં આધુ' મારીનેરે, ભૂદ્યો ભમે પરધર;
 જડમાં નિજને શોધવોરે, અહેા મહા અન્ધર. ઘટ૦ ૨
 મુગલો કસ્તુરીની ગંધે, આડા અવજો દોડે;
 ભ્રમણાએ ભૂલ છે તે મોટી, નોડે સો નિજ જોડે. ઘટ૦ ૩
 પરનો કર્તા પરનો હર્તા, નિજગુણ સહેજે ધર્તા.
 આપસ્વરૂપે આપ પ્રકાશે, સમજે સો જન તરતા. ઘટ૦ ૪
 આગમ રચિ ગુરૂગમ કૃષ્ણી, લહી ઉઘડા તાણુ;
 બુદ્ધિસાગર અવસર પામી, નિજ ઘરમાં ધનભાણુ. ઘટ૦ ૫

માણસા.

શાન્તિ: ૩

નિજદેશી પદ.

લગા કલેજે છેડ ગુરોંકારે.—એ રાગ,

(૧૮૭)

સુણ નિજ દેશી બચન હમારારે, સાથી ભમતો તું પરદેશે;
 પરદેશે ગાળે દિન કલેશે, ઘડી ન મુખ વિશ્રામા;
 તડકે છાંયે સુખ નહિં ક્યાંયે, ઠરતા નહિ એક ઠામા. મુણ ૧
 સગાં સંબંધી નિજ ઘર ભૂલ્યો, પરઘર દુઃખમાં ફૂલ્યો;
 દુઃખમાં સુખની આશ ધરીને, ફોગટ ફૂલણ ફૂલ્યો. મુણ ૨
 નિજ ઘર નારી રોતી ભારી, તેને તેં વિસારી;
 દુઃખમાં દિવસ ગાળે ગરીબડી, ગદ્ય અક્ષલ ક્યાં તારી. મુ ૩
 લાખ ચોરાશી બજારમાંહિ, ભમીશ ઘાટોઘાટે;
 બુદ્ધિસાગર અવસર પામી, વળજે નિજ થર વાટે. મુણ ૪

માણસા.

ગુરુમહિમા પદ.

લગા કલેજે છેડ ગુરોંકારે—એ રાગ.

(૧૮૮)

ગુરુ વિના કોઈ જ્ઞાન ન પાવેરે, વાંચો પુસ્તક પોથી પાતાં;
 ગુરુની શ્રદ્ધા ગુરુની ભક્તિ, ગુરુ આજ્ઞા દિલ રાખે,
 કુગુરુનો ભરમાવ્યો ભમે નહિ, સો અનુભવ રસ આખે, ગુરુ ૧
 ઉપરથી ગુરુ નામ ધરાવે, મનમાં નહીં વિદ્યાસા;
 આપમતિથી મનમાં મહાલે, તે નહીં ગુરુકા દાસા. ગુરુ ૨
 માધાસાટે માલતા જેવી, ગુરુની ભક્તિ કરતા;
 ગુરુ વચનામૃત પીતાં પ્રાણી, અનુભવ સુખમાં વરતા. ગુરુ ૩
 કાતાદિક સામગ્રીએરે, વર્તે સજ્જન પ્રાણી;
 બુદ્ધિસાગર કોઈક વિરલા, સમજે ગુરુની વાણી, ગુરુ ૪

માણસા.

હ્રદ શાન્તિ:

શુદ્ધજ્ઞાન પદ.

લગા કલેજે છેડે શુરોંકારે—એ રાગ.

(૧૮૯)

શુદ્ધજ્ઞાન શું કરી શકેરે, પાંખો બિન ચાલે નહીં ધંખી.
 તર્ક વિતર્કે વાદ વિવાદ; આપમતિને થાપે,
 અંધારે અથડાણા લોકો, શુદ્ધ માર્ગ ઉત્થાપે શુદ્ધ ૧
 સત્ય માર્ગ નહીં દીલમાં સૂજે, ગુરૂ વચને નહીં ખૂજે,
 બ્રહ્મની વાતો કરતા મિથ્યા, પક્ષ તાણમાં જૂજે. શુદ્ધ ૨
 પરમારથ હેતુ નથી જાણે, શંકાથી મન રાંખે;
 ગદન વાતને સત્યજ્ઞાનની, શુદ્ધિથી કોઈ તોળે, શુદ્ધ ૩
 દરવાનું તે દીલ ન ધરતા, બ્રહ્મજ્ઞાની થઈ ફરતા;
 જેમ સોજાથી જાણે જાણે, તેમ નિજને અનુસરતા. શુદ્ધ ૪
 હૃદયાર્થને ગ્રેમે પકડે, નહીં પ્રીતિ જસ ઝઘડે;
 શુદ્ધિસાગર આતમ જ્ઞાને, પોતાનું નહિ બગડે. શુદ્ધ ૫

માણસા.

આત્મશુદ્ધ પદ.

કોઈ ભેદ અગમના ખૂજે, વાકું પરમબ્રહ્મ જટ મુજેરે હેજ—એ રાગ

(૧૯૦)

કોઈ નિજગુરૂ ઘટમાં ખૂજે, વાકું અગમ પંથ જટ મુજેરે, હેજ
 સદગુરૂ સાહેબ ઘટમાં સમજી, લેતા હિસકા નામા;
 અનામીકા કોઈ નામ ન જાણે, સો પરમાતમ રામા. કોઈ ૧
 યોગોદ્યાસે નિરાદિન સમરે, રહી ધ્યાને શુદ્ધાના;
 અલખ નિરંજન નિર્બંધદશી, દેખે સો મરનાના. કોઈ ૨
 લગી સમાધિ મિથ્યાઈ વ્યાધિ, જ્યોતિ જ્યોત મિત્રાયા;
 રત્નચંદીની સ્થિરતા ધાજે, સોહિ ચરણ પરખાયાં. કોઈ ૩

ગગન મણ્ડલમેં નોખત બાજે, જલધર નભજ્યું ગાજે;
 તાળી અનુભવ રસકી લાગી, તખ્તે સ્વયં બિરાજે. કોઈં ૪
 સ્થિરતા સુખમાં હંસા ખેલે, લેદ તસ વિરલા લેતા;
 બુદ્ધિસાગર આત્મ ઉજાગર, દશા લહે તે ચેત્યા. કોઈં ૫

ૐ શાન્તિ:

ભાણુસા.

આત્મપદ.

(૧૯૧)

આત્મ તત્ત્વ અનાદિરે, આદિ સિદ્ધપણે તસ પાઉં;
 નિશ્ચયનયથી નિર્લેખી જે, આપ સ્વરૂપે ગાઉં. આત્મ ૧
 ભૂલ્યો પણ તે નહીં ભૂલાએ, વિદ્વાનન્દ પદવાસી;
 કાશી જમના ગંગા ઘટમાં, મિટ ગઈ ઉદાસી. આત્મ ૨
 જ્ઞાતા જ્ઞેયને જ્ઞાન ત્રિપુટી, નિત્યપણે પ્રકાશી;
 જન્મ મરણની દુગ્ધા મિટ ગઈ, દિલવર્તી ઉદાસી. આત્મ ૩
 સહુ ફરિ મુજ ઘટમાં ભાસી, કેને દઉં સાખાશી;
 બુદ્ધિસાગર આત્મજ્ઞાને, મિટે સકલ દુઃખ રાશિ. આત્મ ૪

ભાણુસા.

॥ શ્રી વીર સ્તવન ॥

(૧૯૨)

રૂપલ અનેધર પ્રીતમ માહરોરે—એ રાગ.

અનન્ત અનુપમ ગુણમય મૂરતિ
 શ્રી મહાવીર હર્ષદ

સ્થાપન નિર્દેષે ગુણ સ્મૃતિ હુવેછ
 વાચક વાચ્ય સંબંધ.
 વાચ્ય લક્ષ્ય અર્થે ગમ કેમ પડેછ,
 જો નહિ શબ્દનો ઘટ્ટ;
 શબ્દ શક્તિ વાચ્યાર્થે માનતાંછ,
 સ્થાપન સિદ્ધ સંબંધ
 નામ અરિહંત અક્ષર સ્થાપનાછ,
 મૂર્તિ પણ લેખાય;
 પ્રતિમા અરિહંત શબ્દ સામ્યતાછ,
 ત્યાગ અહણ કેમ થાય.
 ભાવ જીનેશ્વર ભાવી વન્દીએરે;
 શ્રી લોગસ્સ મંજારે;
 રૂપભાદિક વારે જન દ્રવ્યધીરે,
 આરોપણ મુખ સાર.
 કારણ કાર્યપણે અવલોકીએછ,
 ભાવ નિર્દેષા હેતુ;
 કારણ વિણ કારણ કહો કેમ હુવેછ,
 વાચક વાચ્ય સંકેત.
 સદ્વસ્તુ ચઉ નિર્દેષે ખરીછ,
 પુષ્પાલેખન હોય;
 ઉપાદાન ગુદિ પ્રતિમાધકીછ,
 કરે ન સંશય કોય.
 મનોવૃત્તિ જેવી મનની હુવેછ,
 તેવી રૂઝની આશ;
 ઉપાદાન ગુદિ ભવિ જવનીછ,
 નિમિત્ત કારણ ખાસ.
 નામ નામ શ્રી વીરનું માહરેછ,
 આલેખન મુખકાર;
 છુદિસાગર પામર પ્રાણીનેછ,
 જનપ્રતિમા આધાર.

અનંત ૧

અનંત ૨

અનંત ૩

અનંત ૪

અનંત ૫

અનંત ૬

અનંત ૭

અનંત ૮.

જેરવા

જે શાન્તિ

અવળી વાણી.

[૧૯૩]

ખીપળાના ઝાડપર બેઠાં પંખી દાયરે;	
તેમાં ગુરૂ ચેલો એક જ્ઞાનથી નેયરે.	૭૭૭૦ ૧
અગ્નિમાંથી જળપ્રગટ્યું, નલ પહોંચ્યાં પાણીરે;	
ગાયત્રી કુબેથી મોટી, સિંહણ વીઆણીરે.	૭૭૭૦ ૨
ઢાનારીને ખીલો દુવે, લેંસ બેઠી રૂવેરે;	
સતી તો વેશ્યાને ખાટે, જુગારીથી સુવેરે,	૭૭૭૦ ૩
રાજતો પ્રજાથી ખીવે, અંધાંતો દીવેરે,	
અજવાળુંતો અંધદેખે, સૈને સોય સીવેરે.	૭૭૭૦ ૪
તિલોતો ઘાણીને ખીલે, ઉલટી એ વાણીરે;	
બુદ્ધિસાગર ત્યાં શું જાણે, દુનિયાદીવાનીરે.	૭૭૭૦ ૫

ૐ શાન્તિ: શાન્તિ: શાન્તિ:

માણસા.

અવલીવાલી.

[૧૯૪]

હુંડાતો ઘોળે દહાડેરે, ચૌડા વચ્ચે રાજા ખરે;	
જુએ છે અન્ય આંખેરે, સ્વામિજીની જુડારે ચઢે;	
દૂર હુંડાયા શૂર હુંડાયા, રંક અને શ્રીમાન,	
પેટ ભરીને શેઠ હુંડાયા, નાગરને નાદાન;	
મારો સ્વામી ભોળોરે, પીડા એની દૂર કરે.	હુંડાતો ૧
બિહી પાછળ ઉંદર ધાયો, ઘાસ ઢોરને ખાય,	

શિલા ધોખીને ધ્રુવે ત્યાં, આરો કૌતુક પાપ;
 ભૂમિપર મીન ચાલેરે, અગ્નિએ બળે પાણી ઝરો. હુંડાતો ૨
 શિશ્ય ગુરૂને નિત્ય ભણાવે, વાનર ભણતો વેદ,
 નાદકીયાને દુનિયા પૂજે, મોઢાને મન ખેદ;
 બુદ્ધિસાગર સમજરે, માયા મહોદધિ તરો. હુંડાતો ૩

ૐ શાન્તિ: ૩

બોરીયા આલોલ.

૫૬.

અલખ દેશમે વાસ હમારા—એ રાગ.

(૧૬૫)

અજપા જાણે મુરતારે ચાલી, ચઢી ગગન ગઢ ઠેરાણી;
 ઝગહળ ઝગહળ જ્યોતિરે ઝળકી,
 દુઝા ભવકીરે વિસરાણી. અજપા ૧
 અવઘટ ઘાટે અવળી વાટે, ચઢી હુંગરપર જા બેઠી;
 અચંબ્યપ્રદેશી શિવનાં દર્શન, કરવા દેવગમાં પેઠી. અજ ૨
 નિરાકાર નિઃસંગી નિર્મલ, આતમ દેવકું વહાં દીઠા;
 સિદ્ધસનાતન નિર્ભય દેશી, શુદ્ધસ્વભાવે જે મીઠા, અજપા ૩
 અસંખ્યપ્રદેશી પરમાતમ સો, વીતરાગ જિન પદધારી;
 પરમેષ્ઠિમય પરગટ પોતે, તખતેરે બેઠા નિર્ધારી. અજપા ૪
 નામ કહું તો નામ ન તેલું, બહુ નામી જગમાં ભાણું;
 શરંગસંગસં અનુભવ પાયા, ઉઘડ્યું માયાનું તાણું. અજપા ૫
 લોહાલોહનો ભાનુ ઝળક્યો, નાકું માયા અંધારૂ.
 બુદ્ધિસાગર લેતાં જાગી, શું જગ માડને તારૂ. અજપા ૬

ૐ શાન્તિ: શાન્તિ: શાન્તિ:

માલુસા.

આત્મપદ.

વાણીયારે મન માયા લગાડી મત જાજેરે વેપારી—એ રાગ.

(૧૦૬)

આતમારે મન પ્યારા લાગીરે તારી પ્રીતડી વૈરાગી,	
યોગીરે યતિજન તને શોધતારે આતમારે;	
ગુણો અવિનાશી કેરા ગાયરે વૈરાગી.	આતમા૦ ૧
સાત નયોનું દુખીન કરીને આતમારે;	
તથી દૃષ્ટિરે ગુણ ધામરે વૈરાગી.	આતમા૦ ૨
રતન ભરેલી પેઠી પારખીરે આતમારે;	
તાળાં ખોલીને ધન દૃષ્ટિયું વૈરાગી.	આતમા૦ ૩
હિંચારે સૂરજ જ્ઞાન દીપતોરે આતમારે;	
માયા અંધાર નાહું દૂરે વૈરાગી.	આતમા૦ ૪
જાગેરે યોગીજન મુનિ ચિત્ત ધરીરે આતમારે;	
ત્યાગી મંન્યાસી ફરીરે વૈરાગી.	આતમા૦ ૫
માયાના સાગરને જાણે તરીરે આતમારે;	
બુદ્ધિસાગર પેલે પારે વૈરાગી.	આતમા૦ ૬

ૐ શાંતિઃ ૩

વિજયપુર (વિદ્યાપુર)

આત્મપદ.

[૧૦૭]

આતમ દષ્ટિ નિરજગત મુદિ પ્રગટી વિદ્યારી માયા;	
હાયા ત્યાં તડ સાધ રહેલે. જગતડ વને હાયા.	આતમ૦ ૧
આત્મા અસંખ્યપ્રદેશી પાને. આધિઆપ નિદાણુ;	
શુદ્ધ નિરજન આતમરાયા, હું પાતાને તારું.	આતમ૦ ૨
ત્યાં ત્યાં માને પરને પાને, ભય જનવામાં જુલ્હી;	
સદગુરુ કરુણા દરિ થાતાં, અંતર નેનાં ખુલ્લી.	આતમ૦ ૩

પ્રાનાધી ભિન્ન ન પોતે, ભિન્નાભિન્ન સ્વરૂપી;	આતમ૦ ૪
રૂપરૂપી રૂપધી ન્યારે, છે સ્વાહાદસ્વરૂપી.	
અહા સત્ય સ્વરૂપે ભારી, નિજને પરપ્રકાશી;	આતમ૦ ૫
સાધિભાવે શિવમુખદાયક, ઘટમાં ઝંગાકાશી.	
નિજ ઉપયોગે ગુણનો ભોગી; નહિ રાગીને રોગી;	આતમ૦ ૬
પરને પ્રાનાનું માનીને, કેમ ખનું હું રોગી.	
બનિ બાન ન લિંગ ન વેદી, શબ્દથકી હું ન્યારે;	આતમ૦ ૭
બુદ્ધિસાગર અવસર પામી, ભગ્ની આતમને તારે.	

ૐ શાંતિ: ૩

માણસા.

સિદ્ધાચલ સ્તવન.

(૧૯૮)

આજ મારાં નયણાં સફલ થયાં—એ રાગ.

મનના મનોરથ સર્વી ફળ્યા, શ્રી સિદ્ધાચલ દેખી;	મન૦ ૧
અનુભવ આનંદ ઉછળ્યો, અંધ અહા ઉવેળી.	
સદ્ગુણનંદ શ્રીનાથજી, વિદ્યાનંદ વખાણે;	મન૦ ૨
શરૂંજય શામ્વતગિરિ, તીન ભુવનનો રાણા.	
મુક્તિરાજ વિજયીસદા, અજરામરસુખવાસી;	મન૦ ૩
વિમલાચલને વન્દનાં, મટે સફલ ઉદ્ધારી.	
પારી દુરભવી પ્રાણિયા, દખે નહિ શુદ્ધસ્થાન;	મન૦ ૪
ગુરૂ ભક્તિમંત પ્રાણીઆ, પામે અમૃતપાન.	
દ્રષ્ટા દૃશ્યપદું વડે, ધાય પૂજક પોતે;	મન૦ ૫
રેલચિંતામણિ હસ્તમાં, ક્યાં તું અન્યમાં જાતે.	
દર્શન દુર્લભ તાદુર, વિરલા કોઈ પામે;	મન૦ ૬
બુદ્ધિસાગર ધ્યાવનાં, મળિયા નિશ્ચય હામે.	

ૐ શાંતિ:

આગેલ.

॥ શ્રી શાન્તિનાથ સ્તવન ॥

(૧૯૯)

અજિતજિહ્વંદશું પ્રીતહી—એ રાગ.

શાંતિ જિણેસર વંદના, પૂર્ણાનંદીહો સાસય સુહૃદાણુ;
 અપ્પહિહય શાસણધરા, શિરે ધરતાહો તિહુઅણુ જન આણુ. શાં૦ ૧
 નિયસત્તા પ્રગટી કરી, પરસત્તાહો નિજથી કરી દૂર;
 સાર્થ અણુતં અખખયહિમ, શુદ્ધ, લછછીહો ભોગી ભરપૂર. શાં૦ ૨
 કમ્મકુયની વગ્ગણા, નાસંતાંહો નિમ્મલ નિવ્વાણુ;
 કેવલનાણુ દિવાયર, જ્યોતિજ્યોતેહો મળિયા ગુણુખાણુ. શાં૦ ૩
 મનમંદિર મેળાપથી, મુજ સત્તાહો તુજ સરખી થાય;
 બુદ્ધિસાગર સેવના, સાધ્ય સિદ્ધિહો સાધક પરખાય. શાંતિ૦ ૪
 માણુસા.

આત્મકથનપદ.

(૨૦૦)

ભલા જગ કોઈક મુજકું ધ્યાવે.	કોઈ૦	ભલા૦
કોઈક ગાવે કોઈક ધ્યાવે, મુજધર કોઈક આવે.		ભલા૦ ૧
નાચ નચાવે કોઈક મુજકું, ભિક્ષા કોઈ મંગાવે;		
કોઈક મેહારી યાદ ન પાવે, ગમનાગમન કરાવે.		ભલા૦ ૨
જાપ જપે કોઈ મેહારે હેતે, કોઈક ટીલાં તાણે;		
મતવાદી મતવાદમાં તાણે, તાણે પણ નહીં જાણે.		ભલા૦ ૩
શાબ્દિક તાર્કિક પણિત મોટા, તે પણ મુજને મોઢે;		
મત મતાન્તરે ઝઘડે પાડ્યો, વિરલા કોઈક જોધે.		ભલા૦ ૪
નિરપેક્ષાએ વ્યાપક માને, વ્યક્તિથી તે જૂલે;		
અણુસમ આતમ કોઈક માને, તે પણ ભવમાં જૂલે.		ભલા૦ ૫
કર્મ સહિતને કર્મ રહિત એમ; સ્વાદ્વાદથી પેખે;		
અણપક્ષથી અસંખ્યપ્રદેશી, જ્ઞાને જ્ઞાની દેખે.		ભલા૦ ૬

વ્યક્તિથી નહિ વ્યાપક આત્મ, દેહ પ્રમાણે જાણે;
 જાને વ્યાપક સાધેન સદે, જાની મનમાં આણે. ભક્તો ૭
 પાણી કાયાથી હમ ન્યાસ, પંચભૂત નાહી મારા;
 શુદ્ધિમાગર અન્તર શાધે, ઘણી ગુરુગમ આધાર. ભક્તો ૮
 ઓ શાંતિ: ૩
 માણુમા.

યોગપદ.

(૨૦૧)

કોઈ એક ભુમીયાંને અવેરે આંખો અમર હેતુએ રાખે.
 કોઈ એક ધ્યાનિયા વિચારેને આત્મ અમર હેતુ,
 જરા વિચારી દેહનગરીમાં જુએ ત્યાં,
 અનુભવ આત્મ જરૂરે હેતુ:
 અસંખ્ય પ્રદેશી નખતે એકા.
 જાનિજન હાથમાંહિ રહેતો. આત્મ ૧
 કાયામન પાણીધરી વારા પાણી પડે પડ,
 ધ્યાન સદા મુખ પાસીં હેતુ
 ગંગા યમુના તીર્થ મરુતવર્ષી, અન્તર પ્રાણે કારીં. આત્મ ૨
 દિલ દરિયામાં જુએ અમર રીત હેતુ.
 હમણું ન કાળે એકાસકાપાં. હેતુ,
 તીનભુવન જસ અંદર આજે, નેદિ તે અંદર હમ રહે. આત્મ ૩
 નહિ નામ ૨૪ લેનાં અપારિત્ય નેતે, નહિ.
 નિજમાં નિજ પરમારે. હેતુ:
 નિર્ભયદેશી ગુરુ પ્રદેશી, જાનિજન નેદિ અંદર રહે. આત્મ ૪
 પરી ધ્યાન એકવાન કાલી નિજરે આત્મ,
 એકાદિ ગુરુને એકાદિ રહે. હેતુ:
 શુદ્ધિમાગર તે નિજ પર રહે
 સમજે તેની હે અવેરારે. આત્મ ૫

ઓ શાંતિ: ૩
 માણુમા.

॥ અધ્યાત્મપદ ॥

(૨૦૨)

અસંખ્યપ્રદેશી ક્ષેત્ર તારૂં, ઉપદેશ વૃષ્ટિ ધાર.!!	આતમ !!
હારે વીરા આજનો દિન રળીયાત.	હેજી ૧
કિયાની કરી કોદાળીને, વિવેક બાંધો પાળ.	આતમ !!
હારે વીરા અલખનાં ખીજ વચરાવ.	હેજી. અસં ૨
વાડ કરો સમકિતની ત્યાં, સદ્ગુરુ ટોચો મેલ;	આતમ !!
હારે વીરા નગુરાં પંખી ઉડાડ.	હેજી. અસં ૩
અનુભવરસની પુષ્ટિ થાતાં, પાકી ખેતી પૂર.	આતમ !!
હારે વીરા સવળી ફળી તથ આશ.	હેજી. અસં ૪
આત્મધર્મની ખેતી પાકી, ભાગી ભવની ભૂખ	આતમ !!
હારે વીરા ચૂકવ્યાં દેવાં તેણીવાર.	હેજી. અસં ૫
આપસ્વભાવે થઈ ગયો ત્યાં, જીવ તે શિવ સ્વરૂપ.	આતમ !!
હારે વીરા બુદ્ધિસાગર ગુણ ગાય.	હેજી. અસં ૬

ૐ શાન્તિ: શાન્તિ: શાન્તિ:

પ્રેમાપુર.

સોગપદ

[૨૦૩]

અલખ લહેરો ભાગીરે, અગમરૂપ દર્શાયું;	
ખાયાનાં તાળાં બૃહવારે, અંતર્ધન પરખાયું.	અલખ ૧
નાભિકમલમાં નિરખી નયણું, ઝળાહળ ઝગમગ ગ્યોત;	
મીઠી શિખરપર જેતાં જેતાં, થયો મદ્દા ઉચોત;	
અંધારે અજવાળુરે, પ્રભાગુદામાં જણાયું.	અલખ ૨
દૂધમાં દૂધ પાણીમાં પાણી, જેતાં જણી ગુદા;	
પંચભૂતથી ન્યારો આતમ. મીઠી દેહ સનાત;	
તલમાંથી તેલ કાઢયું, વાણીની સંગ સ્વચાત;	અલખ ૩

ચાલે હાલે ખાવે પીવે, કળૂ ન ભૂલે ભાન;
 ચરહારે વ્યવહરતો દિસે, અંતરમાં મુક્તાન;
 અંધ ન દેખે આંખેરે, બહુરાની આગળ બહુ ગાયું. અલખ૦ ૪
 ધૂંધાલને દિવ્ય દૃષ્ટિ ધર્મ, દિવાકર દેખાય;
 કુંકુમ આગળ સત્ય કહે પણ, ગાંડુ તેહ ગણાય;
 શુદ્ધિસાગર તેહુરે, મારાતો મન સમજાયું. અલખ૦ ૫

ॐ શાંતિ: શાંતિ: શાંતિ:
 લીખાદરા.

સ્વદિધ્વજ.

શિખરપર (અભ્યર્ચના આત્મોપયોગ ધારા)

નાલિકમલમાં (તારક)

છલહુળ જ્યોત (આત્મઉપયોગ).

યોગપદ.

(૨૦૪)

અલખ દેશમે' વારા હમારા-અં રાગ.

અવધર ઘાટ આગળી હમને, બ્રહ્મગુરુએ' વારા કીયા;
 માયા મમતા સખ પરહરકે, દેશ હમારા રુન લીયા અવધર૦ ૧
 ત્રિવેણીના તીરે નહાર્ક, પાપ પંકસખ ઘર દીયા;
 મેદી પાર્શ્વનેકા મારગ, ધમ રત્ન ઉપાય લીયા અવધર૦ ૨
 મેરા મારગ ન્યારા સખસે, પણ શિવ મારગ નહિ' ન્યારા;
 પીતરામકા બચન પ્રમાણે, સમજે તો જગત્ પ્યારા અવધર૦ ૩
 સંખ્યા હમ કહેતેહુ ધાના, સમજે જ્ઞાની મંત્રાના;
 મરનાનહા મારગ મુક્તિ, તુ જાતે ને દીરાના અવધર૦ ૪
 તીર્થદરદી બાણી દારી, પદ: સદા મુક્તિમહેલે;
 મારગમંત્રા સાહિબ સંખ્યા વિધાસાતું ચર દીસે અવધર૦ ૫
 ધન્ય મુનાયા જે હમ પાયા, ગુરુમમત્ર લેજે ધની;
 મમકિનીનાગુરુ પ્રભાપે, ખાન નેહુ નહિ કે. ધની અવધર૦ ૬
 પન પન જગમાં એવા સેના, સેના નેની પ્રદુસ્તરી;
 શુદ્ધિમાગર ચરને ભાવે, જે ખરે નમ જલિદારી અવધર૦ ૭

ॐ શાંતિ: શાંતિ: શાંતિ:
 લીખાદરા.

યોગપદ.

[૨૦૫]

ગગન તણતપર ઝગમગ જાગી, જ્યોત જરૂર જથકારીરે હેજ;
ઝરમર ઝરમર મેહુલા વરસે, ચમકી વિજળી સારીરે. હેજ૦
સંતો મારો અલખ જોગીશ્વર જાપ, જપે જ્યાં;

સોડહું સમોવડ ભારીરે. હેજ૦ ૧

જુગાજુગડી ધૂન લગાઈ, આસન આશા મારીરે, હેજ૦
કર્મ લાકડાં સર્વ જલાકર, ભસ્મ શરીર પર ડારીરે, હેજ૦ સં ૨
ઝંતર આતમ પરમાતમકી, ભાંગ ઘૂટકર ખ્યારીરે, હેજ૦
મનખ્યાલામે ભરકર પીતાં, ઘટમાં ચઢી ખુમારીરે, હેજ૦ સં ૩
મખસે ન્યારા મખ હમમાંહિ, માયા હમસે ન્યારીરે. હેજ૦
દુનિયાદારી દુઃખ કરનારી, ત્યાગી સખકી ધારીરે હેજ૦ સં ૪
ધ્યાનશુદ્ધિમે નિરાદિન રહેણા, કોઈકું કોઈ ન કહેણારે હેજ૦
અનુભવ અમૃત ક્ષણ ક્ષણ પીના, કોઈ ન લેના દેનારે. હેજ૦ સં ૫
નિર્ભયદેશે આવો મારો સંતો, આનંદકી તૈયારીરે હેજ૦
જુહિસાગર સંતો જોલે, ધ્યાનદશા ગાદી સારીરે, હેજ૦ સંતો ૦ ૬

સ્વ દિધ્યુત્ત.

ગગનતણ્ણ (આત્માના અસંખ્યપ્રદેશ) જ્યોતિ. (ક્ષયોપશમજ્ઞાન.)

ઝરમર મેહુલા વરસે (આનંદની ધાર).

ચમકી વિજળી- (સ્વસ્વરૂપોપધોગ) અલખ યોગી (આત્મા).

ૐ શાંતિ: શાંતિ: શાંતિ:

(પથાપુર.)

શ્રી સીમન્ધર સ્તવન.

(૨૦૬)

શ્રી સીમન્ધર સ્વામી વીનતિ સાંખ્યે;

ભરત જોયમાં વર્ષ વૃક્ષ દેવાયજે.

કેવલજ્ઞાની વિરહે જિનની વાણીમાં;

સંસાર પાતાં મન મતાંતર થાયજે.

શ્રી સીમન્ધર ૧

નિનુવ પ્રગટ્યા હાકદાઅહુ જોરધી,
કરી કુમુદિ ધાપ્યા નિજ નિજ પક્ષજો;
અપ્પણુકિધી નિર્ણય કો ન કરી શકે,
નિરપક્ષી વિરલા કોઈ હોયે દક્ષજો.

શ્રી સીમંધર૦ ૨

કેકક મનિમાં આવે તેણું માનતા,
પેયાંગીના કરતા કોણક લોપજો;
ફિરાગનાં ખૂંચ્યા કેકક આપણા;
પંચ વિપતો વ્યાપ્યો છ મહાકોપજો.

શ્રી સીમંધર૦ ૩

આસિનિવેશિક જોરે જૂજું બોલતા,
ધાપે મોહે વ્યાપ્યા નિજનિજ પંથજો;
સંચ ચતુર્વિધમાંહિ ભેદ ઘણા પડ્યા;
ઉદ્યાપે કેક અધુના નહિ નિર્ઝન્યજો.

શ્રી સીમંધર૦ ૪

કેકક દિરિયાવાદી જડ જેવા થયા,
કેકક રાખે આધ્યાતમીના ટાળજો;
મોઢે એકાંતે જ્ઞાન કિયાના પક્ષને,
પાખંડ ચલવે કે મોટી પોલજો.

શ્રી સીમંધર૦ ૫

ભદ્રઆહુ રવામી આદિ શ્રુત કેવલી;
પરંપરાથી આવે જે, શ્રુતજ્ઞાનજો;
પરંપરા ઉદ્યાપક લોપે તેહને,
કરીને વિરૂદ્ધ લોપણુ વિપતુ પાનજો.

શ્રી સીમંધર૦ ૬

ઈત્યાદિક જાણો છા જિનજી જ્ઞાનધી,
કરજો રવામી દુત્યમકાજો સદાયજો.
આપ ભક્તિશક્તિરક્ષુતિ મતિની ધનાં,
તરનમયોગે શિવમારગ પરખાયજો,

શ્રી સીમંધર૦ ૭

આદ્ય એકવિશવર્ષ મુધી પ્રભુ વીરનું,
શાસનસંઘ તે અવિચ્છિન્ન વર્તાયજો;
યુગપ્રધાનો ધારે આત્માર્થી ઘણા,
કારણયોગે કાર્યની સિદ્ધિ મુદાયજો.

શ્રી સીમંધર૦ ૮

વાચક યશોવિજયજી વચને ચાલવું,
ગુરુપરંપરાધર્મ ક્રિયા આચારજે;
અનેકાન્ત મારગ શ્રદ્ધા સાચી થાણી,
ભુદ્ધિસાગર આશા શિવ મુખ સારજે.

શ્રી સીમંધર૦ ૯

શાંતિ: શાંતિ: શાંતિ:

સાણુંદ.

॥ શ્રી વીર સ્તવન ॥

[૨૦૭]

ચરમ જિતેશ્વર શાસન નાયક વિનવું.

ચોવીસમા તીર્થંકર ત્રિશક્તિનંદજે;

જ્ઞાતપુત્ર મહાવીર પ્રભુજી વંદના,

ભાવદયાના સાગર સત્ય ભદ્રાન્તજે.

ચરમ૦ ૧

કેવલજ્ઞાની વાણી સાચી ધારતાં,

કરો પરીક્ષા મતિ શક્તિ અનુસારજે;

પ્રગટી શ્રદ્ધા પદ્મવ્યાદિક વસ્તુની,

જાણી વાણી, પ્રગટ્યો અંતર ધ્યારજે.

ચરમ૦ ૨

પરંપરાગમ અનુસરીને ચાલવું,

પદ્મપરંપર સુવિદિતસૂરિ આજ્ઞાયજે;

એવી શ્રદ્ધા વાસિત મન માફે શદા,

ભુદ્ધિસાગર આજ્ઞા ધર્મ કથાયજે.

ચરમ૦ ૩

સાણુંદ.

પક્ષપાતન્યાગ પદ.

(૨૦૮)

અમુક મો જોગી ગુરુ મેરા—એ મેરા.

અમુક પક્ષપાત કેમ કીજે, તું સાદિય કમું રીજે.

અઠ

પક્ષપાતમાં જગ અંધારું, સદુ પાતનું તાણું.

ત્યાં ત્યાં જઈને પુઠીએ તો, અનુભવ મેરડું પ્રમાણું.

અઠ ૧

આમજી અન્ના વિષ્ણુ વખાણે, અન્નાએ જગ કીધું;	
સ્વમિનારણીયા સારેજનનંદે, મન પોતાનું દીધું.	અં ૨
આરી આસમદે ખુદાદેવકી, મુક્તિ મું સમજાવે;	
કહેતા ખ્રીસ્તિ પાદરીઓ એમ, મૃત્યુવર જગ નિર્ભાવે.	અં ૩
અરેતવાદી દેત ન ભાગે, કહેતા હિંદુ આણી;	
કૃષ્ણ આતમ સોગત માને, મન પોતાને તાણી.	અં ૪
સમનપોંકા જ્ઞાનવિના જગ, પક્ષપાત બંધાયા;	
અનેકાન્ત મારગ જળ દેખે, તખ નિરપક્ષ કરાયા.	અં ૫
અક્ષય નિર્જન પરમાતમ સો, દુનિયા નહીં નીપજાવે,	
વિષ્ણુ તો નહીં આવે જાવે, કુંડુ અવતાર ધરાવે.	અં ૬
ખુદા પ્રભુતો હંમ રહિત છે, દેતપણું જગ ભાસે,	
નિત્ય આતમા જન્માંતરમાં, આપસ્વરૂપ પ્રકાશે.	અં ૭
કાલ અનાદિ જગ એ જાણે, એહ સ્વભાવ પ્રમાણે;	
આપોઆપ સ્વરૂપે ખેલે, મનરાંકો મન આણે.	અં ૮
રાગદેવકો ત્યાગ કરીને, દેખો સદુજન સરખા;	
બુદ્ધિસાગર આતમધ્યાને, પરમાતમપદ પરખા.	અં ૯

શાન્તિ:

મહેસાણા.

અધ્યાત્મપદ.

(૨૦૦)

અમૃત સોજોગી ગુરૂમેના—એ રાગ.

હમતો દુનિયાંસે ન હરેંગે, આતમ ધ્યાન ધરેંગે	હમતો ૦
નિન્દકખાંતે નિન્દા કરશે, ભક્તજનો ગુણ ગાશે;	
દુનિયા દીવાની ગાંડો કહેશે, કોઈક મારણુ ધારે.	હમતો ૧
હિંદિયાવાદી કપટી લેખે, જ્ઞાનવાદી મન ઘણેલો;	
ભોગી લેખે એ ભીખારી, છટકી કહે છટકેલો.	હમતો ૨

દુનિયાદારી નહિ હૈ હમારી, જ્ઞાનદશા ચિત્ત ધારી;
 ડાક ડમાલા મૂરખ ગાળા; એ સખ ખરપર વારી. હમતો ૩
 સ્યાદાદમારગ મનમાંહી, શ્રદ્ધા છતની સાચી;
 અવલંબ્યો મારગ એ મોટો, કલિકાલે પણ રાચી. હમતો ૪
 ચિત્ત હમારા જ્યાં રંગાયા, ત્યાં હમ રંગે રહીશું;
 ચોચ છતની આગળ અન્તર, - તત્ત્વની વાતો કહીશું. હમતો ૫
 વાડામાંહિ બકરાં રહેશે, મૃગપતિ વનમાં ચરશે;
 વિધાભોજન રામભ, મૌકિતક, - ચારો હંસ તે ચરશે. હમતો ૬
 ચિદ્ધન આતમ અન્તર ખોળ્યો; સ્થિરદષ્ટિ ચિત્ત ધારી;
 બુદ્ધિસાગર શાન્તિ શિવપદ, પામી લહો મુખ ભારી. હમતો ૭

ૐ શાન્તિ: શાન્તિ: શાન્તિ:

મહેસાણા.

હિતશિક્ષા (ગુંડળી.)

પદ.

(૨૧૦)

ઝોધવછ સન્દેશો કહેજો શ્યામને—એ રાગ.

મુખદાયક હિતશિક્ષા સાચી સાંભળો;
 ધરજો મનમાં પ્રેમ ધરી નરનારજો,
 પ્રભુ ભક્તિ શ્રદ્ધાથી મુખમાં પામશો,
 દુરતાં દુરતાં ગમજો મન નવધારજો.
 નિન્દા વારી મુગલી કરવી વારજો,
 દેવ કો નહિં સમુપર નલભારજો;
 આગ ન દેવું પરના ઉપર વેરથી,
 પેર ભરીને કરશો નહિં ગ્યાદારજો.
 નિજ શક્તિ અનુસારે લક્ષ્મી વર્તમાં,
 વાપરવી લડી માનવ અવ અવનારજો.

મુખ ૧

મુખ ૨

હાથી મળી મંપીને ઘરમાં માલતું,
 ઘરમાં કરવો નહિ ખરપરધી ખારજે.
 દીન દુઃખી અન્નાપર કરજા દીશ્યે,
 પર ઉપકારે પાપકર્મનો નાશ જો;
 મનમાં પણ ખર્ડ નહિ પરનું ચિંતવો,
 સારમાં સારું છે ધરં વિધાયજે.
 મુખની વેળા બાઘ્યધરી જો સંપજે,
 ત્યારે મનમાં કરવો નહિ અતંકારજે;
 દુઃખની વેળા દીસગીરીને ત્યાગીએ,
 એક અવસ્થા રહે નહીં સંસારજે.
 લુગારીની સંગત કીજે નહીં કદી,
 કૃમિત્રોની સાખત દુઃખ દાતારજે;
 કરવી પણ હિત શિક્ષા મનમાં ધારવી,
 પરનારી વેશ્યાનો ત્યજજે પ્યારજે.
 માતપિતાની ભક્તિ કરીએ ભાવધી,
 સંકટ પડતાં કરવી પરને સહાયજે;
 નાન જાતના સહામા પડીએ નહિં કદી,
 નિત્ય સવારે લાગો ગુરને પાયજે.
 ધન્ય વિચારી બોલો સહુ મીઠાશધી,
 મોઢા જનનું સાચવવું બહુમાનજે;
 ઝંભીર મનના ઘાજે મુખડાં સંપજે.
 સદગુરુ ગુણનું કરવું જગમાં ગાનજે.
 સમયસૂચકતા સમતા રાખી ચાલીએ,
 ધર્મશાસ્ત્રનો ધરજો મન આચારજે;
 બુદ્ધિસાગર સદગુરુ સંગતિ કીશ્યે.
 પામો તેથી ભવસાગરનો પારજે.

મુખ૦ ૩

મુખ૦ ૪

મુખ૦ ૫

મુખ૦ ૬

મુખ૦ ૭

મુખ૦ ૮

મુખ૦ ૯

સાણદ.

પતિવ્રતા સ્ત્રીવિધે.

પદ.

(૨૧૧)

આવવછ સંદેશો કહેજો શ્યામને—એ રાગ.

- પતિવ્રતા પ્રમદાતા ધર્મી સાંભળો,
પ્રભાતકાલે વહેલી ઉઠ નારજો;
મહામંત્ર પરમેશ્વરીનો મનમાં ગણો;
દિન દૃત્યોનો ક્રમથી કરે વિચારજો. પતિવ્રતા૦ ૧
- પ્રતિદિવસ લઘુતાથી વિનયે વર્તતી,
પ્રેમ પાતી સાગુ સસરા પાયજો;
ગૃહનાં કાર્ય કરે ચતુતાથી દગીન,
વૃદ્ધઆસને અવરાચીને આયજો. પતિવ્રતા૦ ૨
- નણુંદ જેઠાણી જેઠ દીયરને દારીઆ,
વર્ને સદાચરણથી સદૃની સાથજો;
દુષ્કા મોહણાં સદુન કરે સદુ પ્રીતથી,
નવરાશે ભગતી તે ત્રિભુવનનાથજો. પતિવ્રતા૦ ૩
- આસક અચ્ચાંતે જાળવતી પ્રેમથી,
કદી ન કરતી કુટુમ્બસાથે આરજો;
નાટું પેર કરીને સદુનું સાંભળો,
પરપુરુષથી કદિ કરે નહિ આરજો. પતિવ્રતા૦ ૪
- મીઠાવચને બાલે સદૃની સાથમાં,
મુખદુઃખ વેળા રાખે જન સમભાવજો;
ચરની વાતો કૈયા આગમ નાટી કરે;
ધર્મ કર્મનો કરતી મનમાં લગાવજો. પતિવ્રતા૦ ૫
- નહિ પંજેને પતિને પુત્રીથી ગદ કદિ
સંકટ પડતાં પતિને કરતી સહાયજો;
આદત આવે પતિને ધીરજ આપતી.
આગચરે તેવા વચને નાટી જાયજો. પતિવ્રતા૦ ૬
- કહકહથીથી વચનીકરે નહિ કરે,
કોઈ ચિદક વર્ને નાટી કરે આદરજો.

ભાજી ધરે મોઝાની કૃષ્ણવદ સાચવી,
 પતિ આજ્ઞા લોપે નહિ મુખની ખાણજો.
 દેવગુરને વંદન કરતી ભાવધી,
 સદ્ગુર વચનામૃત સાંભળતી પ્રેમજો;
 મધ્યાં પ્રતોને પ્રાણાંતે પણ પાળતી,
 સતીપ્રતોને સાચવતી ધરી નેમજો.
 ધર્મકર્મમાં સર્વ જનોને જોડતી;
 બાલક બાલિકાને રૂતી બોધજો;
 દુષ્ટો પતિ આપે તે સર્વે સાંભળે,
 પતિના સામું ન બોલે ન ધરે કોધજો.
 મુલસા ચંદનબાદા સીતા રેવતી;
 દમયંતી મુલદ્રા શુભ અવતારજો;
 શુદ્ધિસાગર સતીઓ ઝોવી ચોલતી.
 પાળો શીયજ કૃષ્ણવંતી શુભ નારજો.

પતિવ્રતા૦ ૭

પતિવ્રતા૦ ૮

પતિવ્રતા૦ ૯

પતિવ્રતા૦ ૧૦

સાણુંદ.

સદ્ગાવિધે.

(૫૬)

(૨૧૨)

આધવશ્ય સંદેશો કહેશેા શ્યામને—એ રાગ.

સદામાં બદો છે સજ્જન સાંભળો,
 ચિંતાતુર મનદું રહેવે નિશ્ચિનજો;
 આજ્ઞા તુષ્ણાવૃદ્ધિ દુઃખમાં સંપજો,
 કુવ્યાપારે મૂરખ પર આધીનજો.
 લોભનજો નહિં થોભ લુગારે જાણીએ,
 ઘડી ઘડીમાં રંગ ઘણા બદલાયજો;
 બીજો દેવો મજે નહીં સદાધડી,
 મરે વાને પૂરો વ્યસની ધાયજો.
 મજે ન શાંતિ, સદાના વ્યાપારધી,
 જગો અવરંધા મોરિયાની ધારજો;

સદામાં૦ ૧

સદામાં૦ ૨

જોય જુઓ કોઇ સદાના વ્યાપારમાં,
 શિક્ષા હાંદલુ સીકે ચઢે નહિ સારજો.
 ચંચલ લક્ષ્મી સદાના વ્યાપારથી,
 સમજો સમજી મનમાં નરને નારજો;
 ત્યજો વ્યસન સદાનું સમજી સત્યને,
 કરો પ્રતિજ્ઞા ગુરૂ પાસે નિર્ધારજો.
 લોભી લક્ષ્મી લાલચથી કૂચાય છે,
 ત્યાગો જૂગટું સદાના વ્યાપારજો;
 બુદ્ધિસાગર ન્યાયોપાર્જિત વિત્તથી,
 ધર્મબુદ્ધિ પ્રગટે સુખ મંગલમાલજો.

સદામાં ૩

સદામાં ૪

સદામાં ૫

સાણંદ.

હિતશિક્ષા.

॥ પતિવ્રતાસ્ત્રીચિપે ॥

(૨૧૩)

ઝોધવજી સંદેશો કહેજો રચામને—એ રાગ.

સાચી શિક્ષા સમજી સીને સાનમાં,
 કદી ન કરવો પ્રાણુપતિ પર કોધજો.
 સાસુ સસરાની હિતશિક્ષા માનવી,
 પુત્ર પુત્રીને દેવો સાશે યોધજો.
 પતિ આજ્ઞાએ કારજ સહુ ઘરનું કરે,
 નિંદા લવરી કરે નહીં તલભારજો;
 અન્ય પુરૂષની સાથે પ્રીતિ નહીં કરે,
 પતિ દુઃખ દુઃખી શીલવંતી નારજો.
 પુત્ર પુત્રીઓ પ્રેમે પ્રમદા પાળતી,
 લડે નહીં ઘરમાં કોઈની સાથજો;
 નિત્ય નિયમથી ધર્મ કર્મ કરતી રહે,
 સમ્રે પ્રેમે ત્રણભુવનના નાથજો.

સાચી ૧

સાચી ૨

સાચી ૩

લગ્ન રાખી બોલે માયા આગળે,
 સિદ્ધી લેવી તેણે ભોજન ખાયજે;
 લોક વિરૂદ્ધ વર્તે નહિ કુળવટ સાચવી,
 કુલરાત્રીની સાથે ક્યાંયે ન જાયજે. સાચી ૪
 સમતા રાખે સહુ કારજ કરતાં થકાં,
 શિક્ષા દેતાં કદી નહીં અકળાયજે;
 મંભીરતા રાખી વર્તે સંસારમાં,
 એવી સ્ત્રીના સદ્ગુણ સર્વે ગાયજે. આચી ૫
 દેવ ગુરને ધર્મે ભક્તિ બેઠુની,
 સંકટ આવે પતિને કરતી સહાયજે;
 બુદ્ધિસાગર શીયળ પાળે પ્રેમથી,
 શીયળવંતી નારી મુખડાં પાયજે. સાચી ૬

સાબુંદ.

દિતરિસા.

સ્ત્રીધર્મવિષે

(૧૧૪)

આપવણ સંદેશા કહેજે સ્થાનને—એ રાગ.

શાણી સ્ત્રીને શિખામણ છે સદેજમાં
 શીયળપાળો પારી મનમાં રેકેજે;
 અદ્વા ભક્તિ વિનય વિચારે આસપુ,
 સત્યાસત્યનો મનમાં કરી વિવેકેજે. મહાત્મી ૧
 દયાદાન આબૂપણને કહે પમે.
 દોષાવેશ કદી ન રેવી ગાળજે;
 દરાણી લેણી સાથે સંપાન.
 વર્તે કરતી કુટુંબની સંભાળજે. મહાત્મી ૨
 કુળ સિદ્ધીથી કદી થાય ન કલકો.
 પ્રાણપાળે પાત્રી માનુ પાવજે;

અભક્ષ્યભક્ષણુ પ્રાણાંતે પણ નહીં કરે,
દેવ ગુરનાં દર્શન કરીને ખાયજો.

શાણી૦ ૩

રડવું રોવું નિલેજ વાણી ભાખવી,
કરતી તેનો સત્ય દેકથી ત્યાગજો;
સારી સ્ત્રીની સોખત કરતી પ્રેમથી,
વીતરાગ ધર્મે વર્તે મન રાગજો.

શાણી૦ ૪

પાડાશીની સાથે વર્તે પ્રેમથી,
પર પુરુષની સાથે હાસ્ત્ર નિવારજો;
મિષ્ટ વચન સમતાથી હરખે બોલતી,
ધન ધન એથી સ્ત્રીનો જગ અવતારજો.

શાણી૦ ૫

નિંદા ઝગડા વૈર ઝેરથી વેગળી,
સહુના સારામાં મનડું હરખાયજો;
બુદ્ધિસાગર બાળક ગુરુણી માત છે,
સારી સ્ત્રીથી કુટુંબ સુખિયું થાય જો.

શાણી૦ ૬

સાણુંદ

॥ પુત્રીને માની શિખામણ. ॥

[૨૧૫]

આધવજી સંદેશો કહેજો શ્યામને—એ રાગ.

શિક્ષા બાલીકાને માતા આપતી,
સંગત સારી બાલીકાનો રાખજો;
કરો વિનય મોટાંનો હરખી હેતથી,
દુર્ગુણને મનથી કાઢી નાખજો.
ભણવી વિદ્યા ચીવર રાખી વહાલથી,
કદી ન રાખો ગાળ દેવાની દેવજો;
બહેલાં ઉઠી અભ્યાસે મન વાળવું,
માત પિતાની કરવી પ્રેમે સેવજો.

શિક્ષા૦ ૧

શિક્ષા૦ ૨

માત કહે તે કાર્યો કરતી પ્રેમથી,
માત પિતાને કરવા નિત્ય પ્રણામજો;
નવરાં આથડું નહિ પરના આંગણે,
દેવગુરનાં સ્મરવાં પ્રાતઃ નામજો.

શિક્ષા ૩

રોડું રીસાડું નહિ હઠથી દીકરી,
જૂઠું ચોરી ચુગડી કરજો ત્યાગજો;
વિધાની ખામીથી મૂર્ખી સાડુ કહે,
કરજો સાચો ધર્મમાર્ગથી રાગજો.

શિક્ષા ૪

નિત્ય નિયમથી સાડુદૂત્યો કરવાધરી,
હળવે હળવે કાર્યો સર્વે ધાયજો;
બુદ્ધિસાગર શિક્ષા માની માનતાં,
દીકરી ગુણિયલ કુંબમાંડી ગણાયજો.

શિક્ષા ૫
સાવંદ.

॥ પુત્રને પિતાની શિખામણુ. ॥

[૨૧૧]

આધવજી સંદેશો કહેજો સ્વામને—એ રાગ.

પિતા કહે છે પ્રેમપાત્ર નિજ પુત્રને,
કરજોડીને સાંભળજો મુજ પુત્રને;
કુળદીપક ધાવાને વિદ્યા શિખવી,
ધર્મ નીતિથી સાચવડું ઘર મૂવજો.

પિતા ૧

વિદ્યા મન પ્રાપ્તમાં માડું બાળજો,
એક ચિત્તથી કર નેના અવશાસજો;
નિરા લવરી જૂઠું ચોરી ત્યાગજો,
ગુણ વચનનો મન મંદિર વિદ્યાસજો.

પિતા ૨

વિનયવતને મરે વિદ્યા સાંપડે,
વિનય મંત્રથી દેરી વગમાં ધાયજો;
માનપિતાને ધારે લાને પ્રેમથી,
હરથી ખેડે રાગમાંહિ બાપજો.

પિતા ૩

હુળીમળીને ચાલો સહુની સાથમાં,
કદી ન કરવો ક્રોધે કડવો કલેશજો;
સગાં સંબંધી મિત્રાદિકની સાથમાં,
રીસાવાની દેવ ન રાખો લેશજો.

પિતા૦ ૪

રમત ગમતમાં ફોગટ કાળ ન ગાળવો,
માતપિતાને પૂછી કરવાં કામજો;
સરેલ શઠ મિત્રોની સોખત ત્યાગવી,
વાપરજો નહિ આરે રસ્તે દામજો.

પિતા૦ ૫

ભવિષ્યની આખાદી દાલેત દેશની,
દેશોત્તતિ નિશાની બાલક ધારજો;
શ્રદ્ધાભક્તિ દેવગુરુમાં રાખજો,
ધરજો દીલમાં ધર્મકર્મનો પ્યારજો.

પિતા૦ ૬

ધર્મસૂત્ર સદ્ગુરુની પાસે શીખવાં,
દેવગુરુને વંદન કર ત્રિકાલજો;
કેદી વસ્તુ દારૂ માંસ નિવારજો,
સહુની સાથે કરજો સાચું વહાલજો.

પિતા૦ ૭

કાંધ માન માયાને ત્યાગી દેકથી,
સદ્ગુણ માલા કુંઠે ધરજો સારજો;
બુદ્ધિસાગર એવા પુત્રો પાકશે,
ત્યારે થાશે દેશોદય ઉદ્ધારજો.

પિતા૦ ૮

સાણુંદ

॥ શિષ્યને સદ્ગુરુની શિક્ષા. ॥

(૨૧૭)

ઝાંધવજી સંદેશો કહેજો સ્યામને—એ રાગ.

સદ્ગુરુ દેછે શિક્ષા શિષ્ય પ્રતિબુદ્ધ,
નમન કરીને શિષ્ય મુણે કર જોડજો;
સર્વ જીવની સાથે મૈત્રી ભાવના,
કદી ન કરજો યોગી યતિથી હેડજો.

સદ્ગુરુ૦ ૧

॥ પુરૂષના ધર્મવિષે. ॥

(૨૧૮)

ગોધવજી સન્દેશો કહેજો શ્યામને—એ રાગ.

સમજી નરને શિખામણુ છે સાતમાં,
કરે નહિ પરલલના સાથે પ્યારજો;
હાંસી હાંસી પરચી સાથે નહીં કરે,
કામી નરનો ધિક્ક ધિક્ક અવતારજો. સમજી ૧

છેલ છળીલો ફૂલકલંકી નહીં હુવે,
વિચારીને ખોલે સારા ખોલજો;
કહેતો જેવું તેવું મનથી પાળતો,
એવા નરનો જગમાં વધતો તોલજો. સમજી ૨

મદિરાપાની લંપટસંગત નહીં કરે,
કુલવટધી ચલવે જગમાં વ્યવહારજો;
ન્યાયવૃત્તિથી વંધો કરતો સત્યથી,
ન્યાય લક્ષ્મીના ભોજનથી આહારજો, સમજી ૩

સહુની સાથે વર્તે મૈત્રીભાવથી,
માત પિતાને નમન કરે હિત લાયજો;
મોટા જનતું માન કરે તે પ્રેમથી,
કલંક આળ ચઢે ત્યાં કણુ ન જાયજો. સમજી ૪

આડે રસ્તે લક્ષ્મી ખરચે નહીં કદી,
જ્ઞાત જાતિનો કરે તેહ ઉદ્ધારજો;
દુઃખી દીનને સહાય, શક્તિથી આપતો,
કુટુંબ જનની સાથે રાખે પ્યારજો. સમજી ૫

પૂજ્ય ગુરુને વંદન કરે બહુ ભાવથી,
સદ્ગુરુ શિક્ષા શ્રવણ કરે હિત લાયજો;
વૈયાવચ્ચ કરે શ્રી સદ્ગુરુરાયતું,
સાધર્મીને જીવી મન હરખાયજો. સમજી ૬

પુત્ર પુત્રીને સમજણુ આપે-પ્રેમથી,
ગંભીર મનથી વર્તે સહુની સાથજો;

॥ લક્ષ્મીપતિયોને હિતશિક્ષા. ॥

(૨૧૯)

આયવજી સંદેશો કહેશે. શ્યામને—એ રામ.

હે લક્ષ્મીપતિયો !! જગમાં શું રહ્યા,

ક્યાંથી આવ્યાને ક્યાં જશે ભવ્યજો;

શાને માટે જન્મ્યા જગી જાણજો,

સમજો જગમાં શું સાડ કર્તવ્યજો.

હે લક્ષ્મી ૧

શેર એક દાડનો નીશો જે ચહે;

લાખોપતિને તેવું થનતું વેનજો,

થનના વેને વેરાયો અહંકારમાં;

એવા નરને પડે ન ક્યાંયે ચેનજો.

હે લક્ષ્મી ૨

ગાડી વાડી લાડીમાં ગુલતાન છે,

પૈસા માટે પાપ કરે નિશાદીનજો;

વૈરાગ્યે મન વાળે ક્યાંથી પ્રાણિયા,

વ્યાપારે વર્તે વૃત્તિ લયલીનજો.

હે લક્ષ્મી ૩

પૈસાને પરમેશ્વર માન્યો પ્રેમથી,

સ્ત્રીને ગુરૂ માની કરતા તસ સેવજો;

રાત દિવસ લોભે લલચાયો લાલચુ;

એક ચિત્તથી સેવે નહિ જિન દેવજો.

હે લક્ષ્મી ૪

ધર્મ કર્મને મૂડી ક્યાં અથડાઓ છા,

પદવી પુચ્છે મળતું શું ઉપમાનજો;

દુનિયાના માને શું મન મલકાઓ છા;

લક્ષ્મી દેખી શું થાવો ગુલતાનજો.

હે લક્ષ્મી ૫

મરતાં લક્ષ્મી સાથ ન આવે જાણજો,

હાય હાય કરતો જાકરશ તું એક જો;

લક્ષ્મી લાલચે લોભ વધે છે સોગણો,

સત્યાસત્યનો દિલમાં કરો વિવેકજો.

હે લક્ષ્મી ૬

લક્ષ્મીપતિયોની રાખે થક ગણી,

મરતાં તેવી રાખ તંત્રારી થાયજો;

ચેતો ચેતો દેરાળી થઇ જાગજો;
 નહિ ચેતે તે ખાઇખધી પસ્તાયજો. દે સદ્ગા ૭
 સાત ક્ષેત્રમાં લક્ષ્મી ખર્ચો ભાવધી,
 દુઃખી જનનો કરજો ઝડ દિદારજો;
 દેગર લક્ષ્મી ખર્ચો નહીં કુક્ષેત્રમાં,
 પુણ્ય કર્યાધી સ્વર્ગાદિક અવતારજો. દે સદ્ગા ૮
 શરીર ન્યાડુ લક્ષ્મી ન્યારી ઉપર,
 ઝેડીલો છવ જસો કાઈ ન સાધજો;
 ધર્મ કરી હવો સદ્ગુરુગમધી પ્રાણિયા,
 સંયોં શ્રી કૃષ્ણાલુ જિનપર નાધજો. દે સદ્ગા ૯
 ધર્મ કરતાં મુખિયા જગમાં પ્રાણિયા,
 સાધત મુખડાં સોદજો તેથી ધાયજો;
 શુદ્ધિસાગર અવસર પામી ચેતજો,
 પામો જલદી શિવસંપદ મુખદાયજો. દે સદ્ગા ૧૦

ॐ શાન્તિ: શાન્તિ:

॥ શ્રાવકનું વર્તન. ॥

૫૮.

(૧૨૦)

ઝોધવજ સંદેશ કહેવો સ્થાનને—એ રાન.

મહાળુ મેલીર આવક મુજાનુ છે,
 છવ દયાળુ ઘરમાં સત્ય રિવેકજો;
 નવ તત્વાદિક સમજે ગુરુગમ જ્ઞાનધી:
 જિન ધર્મની સાચી મનનાં રેકજો. અઢાળુ ૧
 છવર રેવ મહાધી તેડ સત્યાધ છે,
 અન્યાધ નહીં કહેવાનો આવક પુતજો;
 કરે કમાણી ન્યાયધી સંસ્કારમાં,
 સંતોષે ચલવે છે ધરનું મુતજો. અઢાળુ ૨
 મુનિની પાસે જગ ઉચ્ચરતો આવધી,
 લીધાં તેમાં જગ પામે મુનિજાનજો;

સાધર્મીને દેખી મન હરખાય છે, ભક્તિથી કરતો તેનું બહુ માનજે.	શ્રદ્ધાળુ૦ ૩
સત્ય મનોરથ મુનિવ્રતનો દીલમાં કરે, કારાગૃહ સમ જાણે આ સંસારજે;	
જલ પંકજવત ન્યારો અન્તરૂથી રહે, સંકટ પડતાં ધરે ધીરજ નિર્ધારજે.	શ્રદ્ધાળુ૦ ૫
સદ્ગુરુ મુનિને ખમાસમણ દે ભાવથી, ગુરુસાક્ષીએ કરતો પ્રત્યાખ્યાનજે;	
પ્રતિક્રમણ સામાયિક સમજીને કરે, ધર્મ કર્મમાં નિશાદિન રહે ગુસ્તાનજે.	શ્રદ્ધાળુ૦ ૬
નિન્દા લવરી ચાડી ચુગલી નહિં કરે, પ્રિય સાચથી બોલે રૂડા બોલજે;	
ચોરી જારી પાપ કરે નહિં સ્વપ્નમાં, જૈનધર્મનો વધતો તેથી તોલજે.	શ્રદ્ધાળુ૦ ૭
જનપ્રતિમાને પૂજે જે બહુમાનથી, જનની આણાએ સમજે જે ધર્મજે;	
દાન દિયે મુનિવરને જે બહુમાનથી, એવા આવક પામે શાશ્વત શર્મજે.	શ્રદ્ધાળુ૦ ૮
તન મન ધનથી જૈનધર્મ વૃદ્ધિ કરે, ગુરુ આણાએ ધર્મ કરે મુખકારજે;	
બુદ્ધિસાગર આવક એવા પાકશે, ત્યારે થાશે જૈન ધર્મ ઉદ્ધારજે.	શ્રદ્ધાળુ૦ ૯

॥ વ્યવહાર ધર્મારાધનવિધે. ॥

૫૬.

(૨૨૨)

(ગગ ઉપરનો)

સાચી શિક્ષા સાંભળીને મહુ વહાલથી,
નય વ્યવહારે ધરવો ધર્માચારજે;
પુણ્યસમ્પન્ન નિમિત્ત કરણ સેવના,
એટિજ વ્યવહારે વળો મુખકારજે.

સાચી૦ ૧

- દેવગુરની શ્રદ્ધા સાચી રાખજો,
ધર્મક્રિયાથી નિર્મલ આતમ ધાયજો;
સમજો હેતુ ધર્મક્રિયાના, ભાવથી;
ધર્મક્રિયામાં અભ્યાસી મુખ ધાયજો. સાચી૦ ૧
- ઉઘમની બળવતા સાચી માનજો,
ધર્મોઘમથી સફલ હુવે અવતારજો;
શરા ધકને આગસ તમાગી સેવીએ,
જનનધર્મે ભવોભવમાં મુખકારજો. સાચી૦ ૩
- ભવિતવ્યતા માનતાં એકાંતથી,
આંસસનું ઘર બનશે મુજબન ભવ્યજો;
સેવો ઉઘમ સમજો સાચા તત્ત્વને,
સંયમપુષ્ટિકર મુંદર કર્તવ્યજો. સાચી૦ ૪
- નયવ્યવહારે શાસન ચાલે બીરનું,
જંગમ તીર્થોન્નતિ વ્યવહારે ધાયજો;
આવડે સાધુધર્મે પણ વ્યવહાર છે,
પૂજા ભક્તિ વ્યવહારે જયકારજો. સાચી૦ ૫
- નિશ્ચયનય જાણી તજતાં વ્યવહારને.
હોવે તેથી ધર્મ તીર્થ ઉચ્છેદજો;
એ નય માને ધર્મકર્મની સાધના,
નાસે તેથી જન્મમરણના બેદજો. સાચી૦ ૬
- દુનિયાના વ્યવહારે વર્તો ભાવથી.
ધર્મેતણ વ્યવહારે શંકા ધાયજો;
તે પણ મિથ્યા ભ્રમણા જાણી ત્યાગજો,
નયવ્યવહારે ઉઘમથી મુખ ધાયજો. સાચી૦ ૭
- એ નય માને અનેકાન્તની સિદ્ધિ છે,
જ્ઞાનક્રિયાથી શાશ્વત મુક્તિ ધાયજો;
બુદ્ધિસાગર અંતરમાં અધ્યાતમથી,
જગત્પાહિર વ્યવહારે રહિત ધાયજો. સાચી૦ ૮

॥ ૫૬ ॥ ॥ મૂર્ખવિષે, ॥

(૨૨૧)

હવે મને હાર નામનું નેહ લાગ્યો-એ રાગ.

મૂર્ખની સંગત કોઈ ન કાળમાં છે સારી,
આપે છે દુઃખ ખડુ ભારીરે. મૂર્ખ૦

વિનય વિવેકનું નામ ન જાણે,
પોતાનો મત તાણે;
ખોલ ખોડ્યામાં કંઈ ન સમજે,
કાળ ઉચિત નહિ જાણેરે. મૂર્ખ૦ ૧

મૂર્ખ મિત્ર ન સારો જગતમાં,
આરિ પણ પંડિત સારો;
મૂર્ખ શીરે કંઈ યુગ ન ઉગે,
લક્ષણથી અવધારેરે. મૂર્ખ૦ ૨

વાત વાતમાં લડી પડે છે,
વિવાહની વરશી તે વાળે,
ભોળપણથી ભરખાવ્યો ભમે છે,
ચાલે છે ડાકડમાલેરે. મૂર્ખ૦ ૩

રીસાય છે રૂડી વાત કહ્યાથી તે,
પોતાની હઠ નહીં મૂકે;
માને પોતાને ડહાપણ દરિયા,
પરઉપકારમાં તે ભૂંડેરે. મૂર્ખ૦ ૪

દારૂપાની સડેલ શઠને,
મૂઠની સંગત ખોટી;
ખરા રંગમાં તો ભંગ જ પાડે,
સમજે વાત આ તો મોટીરે. મૂર્ખ૦ ૫

વન વગડામાં વાસ જ સારો,
મૂઠની સંગત વારો;
બુદ્ધિસાગર અવસર જ્ઞાતા,
જ્ઞાની સંગત દિલ ધારેરે. મૂર્ખ૦ ૬

॥ પદ. સિદ્ધોચાલ ! ! ! ॥

(૨૨૨)

(હવે મને-એ રાગ.)

અવળો શું ચાલે, ચેતન ચાલે શિવ પાટે,
તત્ત્વસ્વરૂપ હિતમાટેરે. અવળો ૦

માયાના પાશમાં નિરાદિન બૂલ્યો,
ભણી ભણતરને શું બૂલ્યો;

માયાના રૂંઢમાંરે ફેગટ ડૂલ્યો,
હાપણના ફરિયે તું શું ડૂલ્યોરે. અવળો ૧

અલખ સ્વરૂપી આતમરાયા,
નિર્લયદેશ મુહાયા;

બુદ્ધિસાગરધ્યાન ધર્યાધી,
અનુભવ આનંદ પાચારે. અવળો ૨

પદ. મુસાફર

(હવે મને હરિ નામશું નેહુ લાગ્યો-એ રાગ.)

(૨૨૩)

મુસાફરે ઇવડ કાયાનો મહેલ નધી તારો,
માને શું મોહ મારો મારોરે. મુસાફર ૦

લાળ ચોરાસીમાં દહુ ધર્યા બાહુ,
જન્મ જરા દુઃખ પામી;

માનવભવ એજે ચૂક ન ઇવડા,
ભણ લેને અંતર્યામીરે. મુસાફર ૧

કાયા મહેલનો કાંઈ ન બરસો,
જલમાં ઉઠેલ પરપોટા,

અમૂલ્ય ચારોન્નવાસ પહે છે,
મૂરખ વાળ નહિ ગોરારે. મુસાફર ૨

કંગા કરે કાયામાટે કરોડ પણ,
તારી ન થાય કોઈ કાળે;
ચેતો ચેતનજી સમજી સ્વરૂપ નિજ.
પડ નહિ મોહની જંઝાળેરે.

મુસાદર૦ ૩

આરે જગતમાં જન્મીને જીવડા-શું ?
ધર્મ સોંપન તે તો સાચું;
દાણુ દાણમાં શુદ્ધો ભાન પોતાનું,
મનડું તો મોહમાંહિ વાંધુંરે

મુસાદર૦ ૪

વિષયવાસનાના અવળા જે ઘાટે,
ઝાળગી ચાલજેરે વાટે;
બુદ્ધિસાગર ખેલ નથી બાળકનો,
શિવ મુખ છે શીર સાટેરે.

મુસાદર૦ ૫

પદ.

॥ શૂરવીર સાધુ વ્રત પાળે છે તે ઉપર. ॥

(૨૨૪)

(હવે મને હરિ નામશું નેહ લાગ્યો-એ રાગ.)

મુક્તિના પન્થે શૂરવીર ચાલશેરે જાગી,
કાયર તો જાય ત્યાંથી ભાગીરે.

મુક્તિ૦

સુભરનો વેપ પહેરી પવેયો રણમાં તો,
ચાલે છે સહુનીરે આગે;

ખરાખરીનો જ્યારે ખેલ આવે ત્યારે,
મૂઠીવાળીને ભીડ લાગેરે.

મુક્તિ૦ ૧

સતીનો ડાળ ભલે રાખે સહુ નારિયો,
પતિની સાથ સતી બળશે;

ભક્તિયું તેલ માગે ખરા ભક્તની,

ભક્તિ તે ભાવમાંહિ ભળશેરે.

મુક્તિ૦ ૨

દીક્ષા લેઈને, સાધુ કહાવે સહુ,

વિરલા સંયમથી વિચરતા;

કરી કેશરીયાં મોહ હઠાવી, . . . મુક્તિ ૩
 જય લક્ષ્મી કેઇં વરતારે.
 લીધો વેપ તેને ભજવે છે શૂર જન,
 બોલે છે બોલ તેવું પાળે;
 બુદ્ધિસાગર અરવીર સાધુઓ,
 શિવપુર સન્મુખ ચાલેરે. . . મુક્તિ ૪

॥ આત્મપદ. ॥

(૨૨૫)

(હવે મને હરિ નામ કું નેહુ લાખો-એ રાગ)
 પરખ્યાધી ત્રેમી મુરતામાં લય મને લાગી, . . .
 મિથ્યા ભ્રમણાઓ લાગીરે. . . પરખ્યા.
 કડવા લીખડાના જેવું છે ભવગુખ,
 તેમાં ન ચે'ન કાંઈ પળું;
 વિષયવાસના વિષ સમ લાણી,
 મનહું ઉદાસીન ઠરું રે. . . પરખ્યા ૧
 લોભો તે રોગ જેવા કુટુમ્બ લગ જેવું,
 કેવું ન ક્યાંઈ ગુખ આશા;
 માફ તાફ આ સાફને ખોટું.
 એ સાદુ દુનિયા તમાસારે. . . પરખ્યા ૨
 ઝગહુળ ઝગમગ જ્ઞાનની વ્યેગિ,
 રાત્ર આતમને પ્રકારી;
 ઝરમરે ઝરમર ઉપરામ વારા,
 મનહું અન્યત્ર ન વાસેરે. . . પરખ્યા ૩
 અનુભવ અનૃત સ્વાદ લહીને,
 આત્મસ્વભાવનારે રહીશું;
 બુદ્ધિસાગર અવિદુઃ રહનાધી,
 મ્યાન સમાપિ લય લહીશુંરે. . . પરખ્યા ૪
 સાલુંદ. . . શાન્તિઃ ૨.

ચૈતનવૌધ પદ.

હવે મને હરિ નામશું નેહ લાગ્યો-એ રાગ.)

(૨૨૬)

ચૈતનજી સમજે જૂઠી આ દુનિયાની બાજી,
રહ્યો શું તેમાં રાચી માચીરે, ચૈતન૦

અજ્ઞાને અંધ થઇ જોયું ન જીવડા,
આત્મસ્વરૂપ જેહ સાચું;
હસતાં હેં હેં કરતાં આ માનવી,
ફાટી જાશે તારૂં ડાચું રે. ચૈતન૦ ૧

મહેલ ચણાવ્યા બાગ બનાવ્યા,
લક્ષ્મીના લોભમાં તણાવ્યા;
એક દિન અણધાર્યો ઉઠીશ દહથી,
કોઇ ન જાણે ક્યાં તું જાયોરે. ચૈતન૦ ૨

મનમાં આવે તેવું માની લે માનવી,
અંતે તો કાંઇ નથી તારૂં;
ચૈતન ચાલે ગંદીરે કાયા,
શિથ્યા માને માફ માફરે. ચૈતન૦ ૩

ચૈતન પણ જડ જેવો બનીને,
કાંઇ ન મનમાં વિચાર્યું;
ગણકાર્યું નહિં ગુરૂં બોલવું,
મોહ આચુષ્ય સહુ હાર્યું રે. ચૈતન૦ ૪

સમજ સમજ દિલમાંહિરે જીવડા,
ધર્મે ઉદ્યમ ચિત્ત ધારો;
બુદ્ધિસાગર સદ્ગુરૂજીના શરણે,
રહી આત્મ અટ તારોરે. ચૈતન૦ ૫

સાણંદ. ઐ શાન્તિઃ ૩.

પદ-મિધ્યાસગપણ.

(હરિ મને હરિ નામનું નેહ લાગ્યો-એ રાગ.) :

(૧૨૦)

જોઈને જોયું સગપણ દુનિયાનું કાર્ય,
 મોહ માયામાં શીઘ્ર રાચુંરે. જોઈને૦
 અસંખ્ય પ્રદેશી આતમરાયા,
 જ્ઞાન દર્શનગુણ ધારી;
 ચારિત્ર ગુણધી શોભેરે આતમ,
 તે હું પાતે મુખકારીરે. જોઈને૦ ૧
 કાયા પુદ્ગલયોગ લેરયાધી ન્યારે,
 શક્તિ અનંતનો શું સ્વામી;
 બ્રહ્મા શંકર શિવ વિષ્ણુ હું આતમ,
 નામ રહિત હું અનામીરે. જોઈને૦ ૨
 શબ્દના ભેદનો ઝઘડો ચુકાવી,
 અર્થધી તત્ત્વ મેં તાણ્યું;
 છાશે ભરમાયાં દુનિયામાં દર્શન,
 સાત નયોધી મેં તો જાણ્યુંરે. જોઈને૦ ૩
 ધન્ય ગુરુ જેણે ભેદ બતાવીને,
 અન્તરની શક્તિ જાણાવી;
 બુદ્ધિસાગર હવે જહું ન ભયમાં,
 પામીને તક રૂડી આવીરે. જોઈને૦ ૪

કૃષ્ણ પદ. આત્મસ્વરૂપકૃષ્ણનું ગાન.

(૧૨૮)

(હવે મને હરિ નામનું નેહ લાગ્યો-એ રાગ.)

સમજે રંગે કૃષ્ણજી (ચેતનજી) રંગમાંરે રાચી,
 સમજીને વાત આ તો સાચીરે. સમજો૦

અસંખ્યપ્રદેશી આર્યક્ષેત્રમાં,
 મુમતિ યશોદાના જાયા;
 વિવેકનંદના તનુજ સોહાયા,
 સમતામ્રજ દેશે આચારે.

રમજો ૨

સ્થિરતા રમણતા રાધાને લક્ષ્મી,
 તેહના પ્રેમમાં રંગાયા;
 ધારણ દ્વારિકામાં વાસ કર્યો રૂડા,
 ચરણ વસુદેવ રાચારે.

રમજો ૨

ભાવદયા દેવકીનારે છોડ,
 આકાશ ઉપમાથી કાળા;
 અનુભવદષ્ટિ મોરલીના નાદે,
 લય લાગી લટકાસારે.

રમજો ૩

સાતનયોના વાક્યોની મટકી,
 વેથે મહિયારણ સારી;
 ક્ષયોપશમજ્ઞાનવૃત્તિ આહીરણ;
 આત્મજ્ઞાનદધિ ધારીરે.

રમજો ૪

ભેદજ્ઞાનદષ્ટિ લકુટીથી ભાગી,
 તત્ત્વામૃત દહી ચાખ્યું;
 ગ્રીર્વાણીના ધારી ગિરધારી,
 જ્ઞાનીએ ભાવથી એ ભાખ્યુંરે,
 આત્મધ્યાનનો રાસ રમાડીને,
 આનન્દ, વૃત્તિયોને આપે;

રમજો ૫

રાગ દેપાદિક મોટા જે રાક્ષસ,
 તેને મૂળમાંથી કાપેરે,

રમજો ૬

નિશ્ચય વિષ્ણુ વ્યવહારે કૃષ્ણ;
 અવતારી જીવ પોતે;
 આત્મ કૃષ્ણને આત્મ વિષ્ણુ,
 ખીજે શીઘ્રે તું ગાતેરે.

રમજો ૭

અધ્યાત્મથી કૃષ્ણ છે આત્મ,
 ઔદયિકજલધિ નિવાસી;

પરભાવ નાગરાજ જીતીને ઉપર,
 પોદ્યા છે વિષ્ણુ વિજ્ઞાસીરે.

રમજો ૮

નિજગુણ કર્તા પરગુણ હર્તા,
આતમ કૃષ્ણ કહેવાયો;
સમજ્યા વિષ્ણુ તાણાતાણુ કરીને,
અન્તર ભેદ હો ન પાવોરે.

રમણે૦ ૯

આતમ કૃષ્ણને ભાવોને ગાવો,
લેજો માનવભવ હઢાવો;
હૃદિસાગર હરિ આતમરાયા,
અન્તરદષ્ટિથી ખાવોરે.

રમણે૦ ૧૦

સાણુંદ. ૐ શાન્તિ:

વૈરાગ્ય પદ.

(૨૨૬)

(હવે મને હરિ નામનું નેહુ લાગ્યો-એ રાગ.)

ચેતનજી ચેતો કોઈ ન દુનિયામાં તાણું,
મિથ્યા માને છે માણું માણુંરે.

ચેતનજી૦

લાખ ચોરાશીમાં વારે અનન્તી, દેહુ ધર્યાં દુઃખ પામી;
મળીયો માનવ ભવ હારે ન આતમ, ઉઘમમાં રાખ
નહિ ખામીરે.

ચેતન૦ ૧

કાપારે બંગલો મુસાફર જવડો, લેજો તું આંખને ઉઘાડી;
ઉચાળો અણધાર્યો ભરવોરે પડશે, પડ્યાં રહેશે ગાડીવાડીરે. ચે૦ ૨
રામ રાવણને પાણડવ કોરના, મૂકી આલ્યા સહુ માયા;
બળીહળી શુંદરી ફરેછે, પડતી રહેશે તારી કાપારે. ચેતન૦ ૩
માયા મમતાને આગસ છાંડી, ધ્યાન ધરો ગુપ્તકારી;
હૃદિસાગર સદગુરના પ્રતાપે, પાનો જવ ભવપારીરે. ચેતન૦ ૪

સાણુંદ.

વૈરાગ્ય પદ,

(૨૩૦)

(હવે મને૦-એ રાગ.)

હવે હું સમજ્યો જિનવર નામ એક સાચું,
સાચું જિન નામ ધીજી કાચું રે.

હવે૦

માતપિતા ભાઈ દીકરાને દીકરી, લલના કુટુંબ નહિં મારું;
મારું-મારું કરી મમતાથી હાર્યો, જાણ્યું હવે સહુ ન્યાકરે. હવે૦ ૧
જન્મીને જાણ્યું ન તત્ત્વ સ્વરૂપ મેં, ફાગટ ફન્દમાં હું ફલ્યો;
લક્ષ્મીસત્તાની ઘેનમાં ઘેરાયો, ભણતર ભણીને હુંતો ભૂલ્યોરે. હવે૦ ૨
કાયા મન વાણીથી ન્યારો હું આતમ, અલખસ્વરૂપી મુહાયો;
ધ્યાન ધરીને જોયું સ્વરૂપ તો, આનન્દ અતિશય પાયોરે. હવે૦ ૩
ભેદગુણે મને ભેદ બતાવીને, વિષયવાસનાથી વાર્યો;
બુદ્ધિસાગર ધન્ય ધન્ય ગુણ, આપ તર્યાં ને રહને તાર્યોરે. હવે૦ ૪

શ્રી સંખેશ્વર પાર્શ્વનાથ સ્તવન મંગલ.

(૨૩૧)

(હવે મને હરિ નામશું નેહ લાગ્યો-એ રાગ.)

શ્રી સંખેશ્વર પાર્શ્વજી તારજોરે જહાલા,
બાલ કરે છે કાલાવાલારે.

શ્રી સંખેશ્વર૦

ધરણેન્દ્ર પદ્માવતી દેવી, શાસન સાનિધ્યકારી;
વિદ્યાપહારી મંગલકારી, સાહાય્ય કરે સુખકારીરે. શ્રી૦ ૧
શ્રી ચિન્તામણિ પાર્શ્વમંત્રના, જાપે સિદ્ધિ જયકારી;
દર્શન દર્શને દુઃખડાં યાગે, મહિમા જગતમાંહિ ભારીરે. શ્રી૦ ૨
અનુભવઅમૃતજ્ઞાનની ધારા, બાલક આપનારે પામે;
સંઘ અતુલિય શાસન ઉત્તતિ, ધારે આપના જ નામેરે. શ્રી૦ ૩
શાંતિ તૃપ્તિ પુષ્ટિ કર્તા, પાપપાપ્ત સહુ હર્તા;
પાર્શ્વ પ્રભુનામ મંત્રના યાને, ભવસાગર છવ તરતારે. શ્રી૦ ૪

આત્મસમાધિના લાગને જ્ઞાતા, અરથ આ ઉરમાં સ્વીકારે;
 ગાંઠોને પહોંચે બાલ તમારે, દયા લાવીને બદ તારે. શ્રી૦ ૫
 નિરાકારને સાકારવાદની, તાજાતાએ કેઈ મૂલ્યા;
 ભેડુની પાસે ભેદ લઘાવિજી, ભલુતરમાં આનંદી ભૂલ્યારે. શ્રી૦ ૬
 નિરાકારને સાકાર તું પ્રભુ, સાધેજી સદુ સાર્યું;
 સ્યાદાદ દર્શન જ્ઞાનવિના પ્રભુ, જાણું હવે સદુ કાર્યું. શ્રી૦ ૭
 કપડે કોઈ પ્રયત્નો કરે કોઈ, જૂકું તે જૂઠું સદુ જાણું;
 સ્યાદાદદર્શન આત્મ સ્પર્શન, આત્મપ્રદેશે રંગાણું. શ્રી૦ ૮
 દંદદેવ ને ગુરુ ગુણસાગર, ધર્મગુરુ ઉપકારી;
 બુદ્ધિસાગર જ્યજ્ય બોલો, જિનદર્શન બલિહારી. શ્રી૦ ૯

ૐ શાન્તિ: શાન્તિ: શાન્તિ:

આત્મજ્ઞાન પદ.

(૨૩૨)

(શ્રી ભાવસાગરજી કૃત)

આત્મજ્ઞાન છે સૌથી સાધનસાર, ધરું હૃદયે ધ્યાન;	
ઉતારે ભવપાર, પમાડે ભવપાર.	આત્મ૦ ૧
અધ્યાત્મ જોગ ઘણા ગુણકાર,	
મોટા મોટા મુનિયો ચાહું છે અપાર.	આત્મ૦ ૨
જાણ્યા વિના જે આત્મતત્ત્વ સાર,	
કરણી કહી છે જૂઠું નિરંધાર.	આત્મ૦ ૩
પર્યાય ગુણ દ્રવ્ય અધિકાર,	
જેહું જાણે તેનો સંસાર અવતાર,	આત્મ૦ ૪
મૂલ સ્વરૂપનું ધ્યાન ધરે સાર,	
કુરગડ મુનિનીપેરે નિરંધાર.	આત્મ૦ ૫
ગજમુકુમાલ મેતારજસાર,	
તત્ત્વજ્ઞાન કર્યું એને પ્રાપ્તુ-શ્રીકાર,	આત્મ૦ ૬

પૃથ્વીચન્દ્ર રાજસભા મોઝાર,	આતમ૦ ૭
ખેઠા ખેઠા કીધો એને તત્ત્વવિચાર.	
ગુણસાગર મુનિમાં શીરદાર,	આતમ૦ ૮
ચોરીમાં કેવલ પામ્યા બલીહાર.	
ઈલાચી કુમાર વલી પામ્યા પાર,	આતમ૦ ૯
ભરતાદિકેને સંભાળો દીલધાર.	
ઈત્યાદિકે અનેક વલી પામ્યા પાર,	આતમ૦ ૧૦
પદ્ દર્શન પણ માંને નિરધાર.	
જે વડ ભાગો ધ્યાન ધરે આ સાર,	આતમ૦ ૧૧
ભાવ કહે મારે એનો છે આધાર.	

આત્મજ્ઞાન.

(૨૩૩)

રાગ કાન્હરો.

જેઠ જેઠ મેં જગની ખાજી, ભાત ભૂલી ત્યાં થઈ શું રાજી;
 સૌજન સ્વારથ સગપણ સાથે, સત્ય સ્વરૂપ વિરલા આરાધે. જેઠ૦ ૧
 જોગી જતિ પણ સ્વાર્થનામાટે, આરાધરો ફરે વાટે ઘાટે, જેઠ૦ ૨
 કોઈક દાસ દોવાન કહાવે, માતપિતા ભાઈ લલિતા થાવે. જેઠ૦ ૩
 અખર ખાલો હાથે જાવું, તો ફેગટ મન શું મકલાવું. જેઠ૦ ૪
 ચડતી પડતી સહુની ચાલે, મૂઝ મરડી શું તું મહાલે. જેઠ૦ ૫
 સત્યસ્વરૂપ પરમાત્મ માફે, એ સહુ પુદ્ગલ મુજથી ન્યાફે. જેઠ૦ ૬
 હાથ હાથ અરે હાથો ખાજી, ગર્વે ગાંડો કૂલ્યો ગાજી. જેઠ૦ ૭
 કરવું શું ને કરું શું ખોટું, વર્મે કર્મ નહીં માન્યું મોટું. જેઠ૦ ૮
 ભણતર ભણીને કેઈક ભૂલ્યા, કેઈ રહાપણ દરિયામાં દૂલ્યા. જેઠ૦ ૯
 જાણ્યું તેવું જગમાં સાચું, કહેણી તેવી રહેણી રાચું. જેઠ૦ ૧૦
 બહુ ખાલે તે ખાંડા જાણો, બુદ્ધિ પ્રભુને મનમાં આણો. જેઠ૦ ૧૧

વૈરાગ્ય.

(૨૩૪)

રાગ કાન્હરો.

ક્યાંધીં આઘ્યો ક્યાં બાઈશ ભાઈ, જેને તપાસી તારી સગાઈ. ક્યાંધીં ૧
 કાયા માયા કાચી કે સાચી, રંગમાં રાચી રહ્યો શું આચી. ક્યાંધીં ૨
 કૂલી રોગર શું ફાંફાં મારો, ફોગર જન્મ ગુમાવી શું હારો. ક્યાંધીં ૩
 કંચન કામિની મારાં માની, નાહક શુંએ કરી નાહાની. ક્યાંધીં ૪
 મરણ સમય તું ખાલી જાશે, ત્યારે મૂરખ તું પસ્તાશે. ક્યાંધીં ૫
 આટ્યા સહુજન નિજ નિજ વાટે, ચેત, ચતુર તું ચેતનમાટે. ક્યાંધીં ૬
 મધુખિન્દુસમ ગુણ સંસારે, ત્યાં ન વળશે તેથી ક્યારે. ક્યાંધીં ૭
 મોહ માયા જગની છે મોટી, દાણમાં વિનાશી દુઃખકર ખોટી. ક્યાંધીં ૮
 ભટપટ ખટપટ ઝટપટ ત્યાગી, આત્મસ્વરૂપનો થા તું રાગી. ક્યાંધીં ૯
 સત્ય શુદ્ધ પરમાત્મસ્વરૂપ, શુદ્ધિસાગર સુખચિત્રુપ. ક્યાંધીં ૧૦

અવલી વાળી.

(૨૩૫)

અજખ તમાસો દુનિયાકે ણીચમેં, કયા કહું ગુજ સખી સાણીરે. અજખ ૧
 ગાય ખિયાણી આસમાનમાં, હૃદય લીધું બેગી તાણીરે. અજખ ૨
 અંધાજન હાથે ભરમાયા, હાશકું હૃદય જ માનીરે;
 આપ આપટ્ટી ખેંચાખેંચે, વડતા કદાચહુ આણીરે. અજખ ૩
 સવગાને અવળું કરી માને, આપોઆપ વખાણીરે;
 અવગાને સવળું કરી દેખે, ખોર મીઠું નિજ કરી માનેરે. અજખ ૪
 કર્તા ન હોર્તા, કર્તા હોર્તા, ઇશ્વરમાં આરોપીરે,
 સત્ય તત્ત્વ સ્વાદ્વાદ નયનખિન, સત્યધર્મને લોપીરે. અજખ ૫
 તિન ભુવન જ્ઞાતા મુજ વ્રાતા, જીનેશ્વર જે ખોધેરે.
 સત્યતત્ત્વ સાચેતપદ્ધાયક, શુદ્ધિસાગર શોધેરે. અજખ ૬